Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ARTHUR AVALON

TANTRIK TEXTS

VOL. I

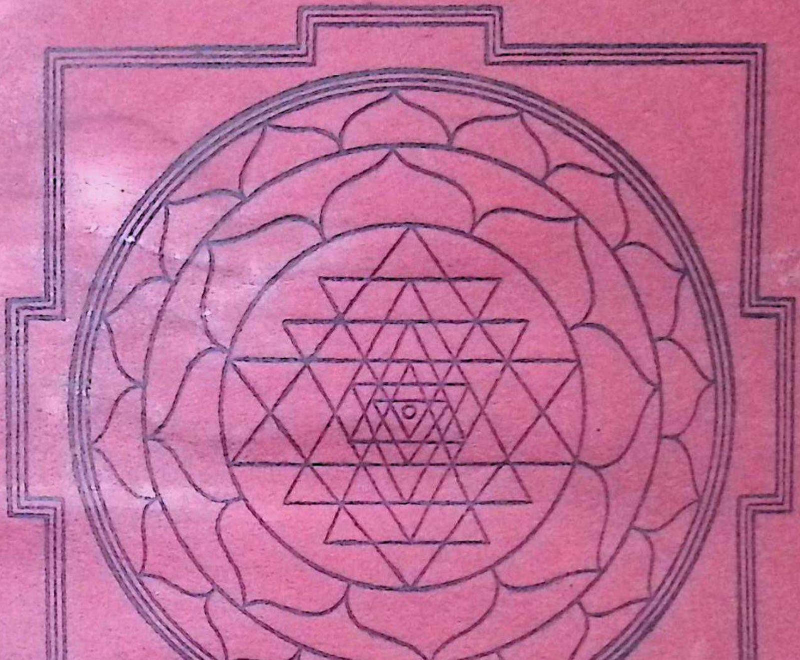

TANTRĀBHIDHĀNA

EDITED BY

PAÑCHĀNANA TARKA-SĀṄKHYA-VEDĀNTATĪRTHA

1937.

CALCUTTA:
SANSKRIT BOOK DEPOT,
28-1, Cornwallis Street

LONDON:
LUZAC & CO.,
46, Great Russell Street. W.C.I

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

SANS
28-1,

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ARTHUR AVALON

TANTRIK TEXTS

VOL. I

SECOND EDITION
Revised and Enlarged

TANTRĀBHIDHĀNA

WITH

BĪJANIGHAṆṬU, BĪJĀBHIDHĀNA,
MANTRĀRTHĀBHIDHĀNA,
VARṆABĪJAKOṢA, MUDRĀNIGHAṆṬU

EDITED BY
PAÑCHĀNANA BHAṬṬĀCHĀRYA
TARKA-SĀNKHYA-VEDĀNTATĪRTHA.

1937.

CALCUTTA
SANSKRIT BOOK DEPOT
28-1, CORNWALLIS STREET.

LONDON
LUZAC & CO.
46, GREAT RUSSEL STREET, W.C.I.

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

PRINTED BY CHANDRASHEKHAR PATHAK.

AT THE MAHARASHTRA PRESS.

NO 5, SIMLA STREET, CALCUTTA.

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

INTRODUCTION

It is intended in the "Tāntrik Text Series" of which the present is the first volume, to print hitherto unpublished Tantras, or Tāntrik works, or to reprint such as have become scarce or were issued in an incomplete form.

Particular Tantras have been from time to time printed by others, such as the well-known Mahānirvāṇa, and the Kālī, Meru, and other Tantras ; the Prāṇa-toṣiṇī, Tantrasāra, Sāradā-tilaka, Śāktānanda-taraṅgiṇī, Ṣaṭ cakra-nirūpaṇa, Pavanavijaya-svarodaya, and similar Tāntrik works and compendia. The chief collection is that edited by Śrīyukta Rasika Mohana Chaṭṭopādhyāya, who has published in Bengali character at Calcutta, some forty Tantras and other Tāntrik works, viz :—Muṇḍamālā, Śākta-krama, Māyā, Bhūta-śuddhi, Kaulikārcana-dīpikā, Kubjikā, Viśva-sāra, Puraścaraṇa-rasollāsa Śāktānanda-taraṅgiṇī, Nīla, Toḍala, Gandharva, Rudrayāmala (Uttara-bhāga), Gupta-sādhana, Gāyatrī, Phetkāriṇī, Niruttara, Mahācīnācāra-krama, Nirvāṇa, Krama-dīpikā-, Mantra-koṣa, Yoginī, Kulārṇava, Kāmākhyā, Kaṅkālamālinī, Mātṛkā-bheda, Kāmadhenu, Mahā-nirvāṇa, Sanatkumāra, Sāradā-tilaka, Tripurāsāra-samuccya, Uḍḍāmareśvara, Kaulāvalī, Mantramahodadhi, Bṛhannīla, Tārārahasya, Rādhā and Śyāmārahasya.

A smaller collection of some of the same Tantras has been published at Calcutta in Devanāgarī by Pandit Jīvānanda Vidyāsāgara. The latter series includes Kulārṇava, Tārārahasya, Tripurāsāra-samuccaya, Mahānirvāṇa, Yoginī, Rudrayāmala (Uttara-bhāga), Śyāmārahasya Tantras ; the Sāradātilaka, Prāṇa-toṣiṇī, Tantramahodadhi ; also a collection of smaller works on "Magic" (Indrajāla) entitled Indrajālavidyā-saṃgraha.

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

A very large amount of work has, however, yet to be done before anything like an adequate collection of the most important of extant MSS. is made. These are yearly being lost or destroyed, and if the ancient Śāstra is to be preserved, steps must be taken for that purpose at once. The extent of the Tantra Śāstra may in a small degree be made apparent by a reference to the groups (of 64 Tantras each) which have been assigned to the regions known as Viṣṇu-krāntā, Ratha-krāntā and Aśva-krāntā.

The following Tantras are assigned by the Mahāsiddhasāra Tantra to the several regions though there are differences of opinion as regards particular Tantras. Thus in the first list some would exclude the Tantrāntara and include the Yogārṇava. Some Tantras appear in more than one of these lists.

The Tantras of the Viṣṇu-krāntā are said to include the following :—

1. Siddhīśvara, 2. Kālī-tantra, 3. Kulāraṇva, 4. Jñānārṇava, 5. Nīla-tantra, 6. Phetkārī, 7. Devyāgama, 8. Uttara, 9. Śrī krama, 10. Siddhi-yāmala, 11. Matsya-sūkta, 12. Siddhasāra, 13. Siddhi-sārasvata, 14. Vārāhī, 15. Yoginī, 16. Gaṇeśavimarṣiṇī, 17. Nityā-tanra, 18. Śivāgama, 19. Cāmuṇḍā, 20. Muṇḍamālā, 21. Haṅsa-Maheśvara, 22. Niruttara, 23. Kulaprakāśaka, 24. Devīkalpa, 25. Gandharva, 26. Kriyāsāra, 27. Nibandha, 28. Svatantra, 29. Sammohana 30. Tantra-rāja, 31. Lalitā, 32. Rādhā, 33. Mālinī, 34. Rudryāmala, 35. Bṛhat-Śrīkrama, 36. Gavākṣa, 37. Sukumudinī, 38. Vishuddheśvara, 39. Mālinī-vijaya, 40. Samayācāra, 41. Bhairavī, 42. Yoginīhṛdaya, 43. Bhairava, 44. Sanatkumāra, 45. Yoni, 46. Tantrāntara, 47. Navaratneśvara, 48. Kula-cūḍāmaṇi, 49. Bhāvacūḍāmaṇi, 50. Deva-prakāśa, 51. Kāmākhyā, 52. Kāmadhenu, 53. Kumārī, 54. Bhūtaḍāmara, 55. Yāmala, 56. Brahma-yāmala, 57. Viśvasāra, 58. Mahākāla, 59. Kuloḍḍīśa, 60. Kulāmṛta, 61. Kubjikā, 62. Yantra-cintāmaṇi, 63. Kālī-vilāsa, 64. Māyātantra.

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

The following are given as Ratha-krāntā Tantras :—

1. Cinmaya 2. Mastya-sūkta, 3, Mahiṣa-mardinī, 4. Mātṛkodaya, 5. Haṃsa-Maheśvara, 6. Meru, 7. Mahānīla, 8. Mahānirvāṇa, 9. Bhūta-ḍāmara, 10. Deva-ḍāmara, 11. Bīja-cintāmaṇi, 12. Eka-jaṭā, 13. Vāsudeva-rahasya, 14. Bṛhad-gautamīya, 15. Varṇoddhṛti, 16. Chhāyānīla, 17. Bṛhad-yoni, 18. Brahma-jñāna, 19. Garuḍa, 20. Varṇa-vilāsa, 21. Bālā-vilāsa, 22. Puraścaraṇa-candrikā, 23. Puraścaraṇa-rasollāsa, 24. Pañcadaśī, 25. Picchilā, 26. Prapañca-sāra, 27. Parameśvara, 28. Navaratneśvara, 29. Nāradīya, 30. Nāgārjuna, 31. Yoga-sāra, 30. Dakṣiṇamūrti, 33. Yogasvarodaya, 34. Yakṣiṇītantra, 35. Svarodaya, 36. Jñānabhairava, 37. Ākāśa-bhairava, 38. Rājarājeśvarī, 39. Revatī, 40. Sārasa, 41. Indra-jāla, 42. Kṛkalāsadīpikā, 43. Kaṇkālamālinī, 44. Kālottama, 45. Yakṣa-ḍāmara, 46. Sarasvatī, 47. Sāradā, 48. Śakti-saṅgama, 49. Śaktikāgama-sarvasva, 50. Sammohinī, 51. Ācārasāra, 52. Cīnācāra, 53, Ṣaḍāmnāya, 54. Karāla-bhairava, 55. Ṣoḍhā, 56. Mahālakṣmi, 57. Kaivalya, 58. Kula-sadbhāva, 59. Siddhitaddhari, 60. Kṛti-sāra, 61. Kāla-bhairava, 62. Uḍḍāmareśvara, 63. Mahā-kāla, 64. Bhūta-bhairava.

The Tantras of Aśva-krāntā are said to include the following :—

1. Bhūta-śuddhi, 2 Gupta-dīkṣā. 3. Bṛhat-sāra, 4. Tattva-sāra, 5. Varṇa-sāra, 6. Kriyā-sāra, 7. Gupta-tantra, 8. Gupta-sāra, 9. Bṛhattoḍala, 10. Bṛhan-nirvāṇa, 11. Bṛhat-kaṇkālinī, 12, Siddhā-tantra, 13. Kāla-tantra, 14. Śiva-tantra, 15. Sārātsāra, 16. Gaurī-tantra, 17. Yoga-tantra, 18. Dharmaka-tantra. 19. Tattva-cintāmaṇi, 20. Bindu-tantra, 21. Mahā-yoginī, 22. Bṛhad-yoginī, 23. Śivārcaṇa, , 24. Sambara, 25. Śūlinī, 26, Mahā-mālinī, 27. Mokṣa, 28. Bṛhan-mālinī, 29. Mahā-mokṣa, 30. Bṛhan-mokṣa, 31. Gopī-tantra, 32. Bhūta-lipi, 33. Kāmini,

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

34. Mohinī, 35. Mohana, 36. Samīraṇa, 37. Kāma-keśara, 38. Mahā-vīra, 39. Cūḍāmaṇi, 40. Gurvarcana, 41. Gopya, 42. Tīkṣṇa, 53. Maṅgalā, 44. Kāmaratna, 45. Gopa-līlāmṛta, 46. Brahmāṇḍa, 47. Cīna, 48. Mahā-niruttara, 49. Bhuteśvara, 50. Gāyatrī, 51. Viśuddheśvara, 52. Yogārṇava, 53. Bheraṇḍā, 54. Mantracintāmaṇi, 55. Yantracūḍāmaṇi, 56. Vidyullatā, 57. Bhubaneśvarī, 58. Līlāvatī, 59. Bṛhac-cīna, 60. Kurañja, 61. Jayarādhā-mādhava, 62. Ujjāsaka, 63. Dhūmāvatī, 64. Śivā.

Given the rapid disappearance of MSS., the paucity of printed texts, and the general ignorance which prevails as to their subject matter, many at the present day are disposed to say that none of these matters have any importance, and that if the Śāstra threatens to pass into oblivion, that is where it ought to go. Few, if any, of those who take this view have any knowledge of the subject which they condemn. It will, however, be sufficient here to say that it must be universally conceded that the Tantra has firstly historical value, and is secondly the only source whence a knowledge of sādhana in all its aspects may be learnt. To the mere student of religions, therefore, who approaches the matter with an interest which is purely historical, the Śāstra will be found to be worth his study apart from the intrinsic value (if in his opinion any) which it may possess. The answer to the question whether the exposition of such sādhana has any other than an historical value, must of course depend upon the point of view of the reader. That it has such value is a personal opinion for which I have given shortly some general reasons elsewhere, which I hope to elaborate in greater detail at some future time. For many years past, however, the Śāstra has suffered neglect at the hands of both Indian and European scholars alike, though of course the Sādhaka has adhered to the Mantra or Sādhana-Śāstra, as it is rightly specifically called, having learnt from the Guru the key whereby it may be understood, and gained

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

personal experience of the truth of its claims to be a pratyakṣa scripture. For it is said that it is only by such initiation (*śrī-nāthu-vaktrāt*) and personal experience that certain portion of the Śāstra can be fully understood. From whom may the subtle principles of Mantra-tattva be learnt if not from the accredited exponents of Mantra-śāstra? And the same may be said of sādhana and Yoga. For the purposes for which the Śāstra was proclaimed the written word and the knowledge gained therefrom (*pustake likhitā vidyā*) of themselves avail, it is said, but little. And so in the Ṣaṭ-cakra-nirūpaṇa which is published in the second volume of this Series, it is said of the Yoga process there described, "It can be learnt from the Guru alone, and not from ten million Śāstras."

If that be true, this Series will, however, at least serve a more limited purpose, namely the preservation of a written record which is now perishing, but which if saved from loss, will prove both of literary interest to the student, and of real value to the Sādhaka who reading it with faith, and by the aid of its authorised expositors, will achieve by its means some practical result. For how many 'learned' there are who pass through life like the mule laden with books as described by the Hindu poet? Those for whom it will be so operative must ordinarily be Hindus. For whilst the general principles of all religions are, when rightly understood, fundamentally, though not formally, the same, the sādhana by which they are in practice realised must necessarily to a considerable extent vary with the individual and his race. Even here, however, it will be found that there are matters of general applicability, though the mode and terms in which they should be presented may again vary according to the language and ereed of those to whom their exposition is addressed. There are also other subjects of the Tantra-Śāstra both of theory and practice, which when understood will be found to possess a general scientific and metaphysical interest.

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

The works which have been chosen for publication in the first volume of the series are of the Dictionary Class. It was customary with Pandits in past times to make excerpts from Tantras of such portions as might be of general importance and of current use. Thus the Prakārāntara-Mantrābhidhāna is reputed to be part of the Rudrayāmala the first portion of which, so far as I am aware, is not found. The Mātṛkānighaṇṭu and the Bījanighaṇṭu or Mantra-koṣa by Bhairava Ṛṣi are dictionaries of the single vowels and consonants of the Sanskrit alphabet. Both are now published from ancient MSS.. for the first time. They give the Tāntrika meaning of the vowels and then of the consonants with a view to facilitate the understanding of the Tāntrika *bījas* or *mantras* of that name. These *bījas* are generally given in the texts in a covert way. Thus in the Tripuṭā-stotra cited in the Tantra-sāra it is said "Such as recite the first of thy golden *vīja*, *Bakam* placed on *Vahni* accompanied by *Tri-mūrti* combined with *Śaśāṅka* (*Bakaṃ vahnisaṃsthaṃ trimūrtyā prajuṣṭaṃ śaśāṅkena yuktam*) attain all prosperity." This standing by itself is unintelligible; but *Bakam* which ordinarily means a "crane," in its special *bīja* sense is श, *Vahni* or fire is र, *Tri-mūrti* or the Trinity is ई and *Śaśāṅka* or the moon or that in "whose lap is the hare" or man in the moon, is ँ *candrabindu*. The *bīja* therefore referred to in the *stotra* is श र ई ँ which is the Lakṣmī-bīja, "*Śrīṃ*." The *varṇa* equivalent of the terms must thus be understood before the *bīja* referred to can be read.

So again, the *Kālī-bīja* is composed of the first of the *Ka-varga*, (क) *vahni*, *rati* and *bindu*. The last three are terms for र, ई, and *candrabindu*, the *bīja* referred to being *Krīṃ*. A reference to the Koṣa under ई will show that by Rati that vowel is referred to, and that the same vowel has other cannotations such as Govinda, Tri-mūrti, Vāmākṣī, Kamalā, Kalā, Māyā, Lakṣmī, Śānti and Vaiṣṇavī. Similarly the

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

meaning of Vahni (the रं *bīja*) and of *bindu* or *anusvāra* may be learnt.

The Ekākṣara-koṣa and Dvyakṣara-koṣa are of the same character as the former works, in that the first-named gives the meanings of words of one letter, and the second of two lettered words. They are both ancient dictionaries. The two latter Koṣa, however, differ from the Mātṛkānighaṇṭu and Bīja-nighaṇṭu, in that the Ekāṣara and Dvyakṣara state the general literary meaning of the words cited, whereas the latter gives the *Pāribhāṣika* or technical meaning according to Tantra. Thus, whereas क in its general sense means "water", in its special or technical sense in the Śāstra it denotes Krodhīśa, one of the Bhairavas. The Ekākṣara, though previously published, has been reprinted as it may be of service to compare the general and technical meaning of the *varṇa* therein dealt with.

The Bīja-nighaṇṭu, Mātṛkā-nighaṇṭu and Mudrā-nighaṇṭu are Divisions of the Mantra-Koṣa. The Mudrā-nighaṇṭu though it cannot be said to be exhaustive, gives a description of Mudrā in use in both Upāsanā and Haṭhayoga. All the Dictionaries except the Ekākṣara are now first printed.

Another work of the Dictionary class which it is hoped to publish, and which may meanwhile be recommended to those students of Śāstra who are fortunate enough to possess one of the rare copies now extant, is the Prāṇakṛṣṇa-śabdāmbudhi compiled at the instance of Prāṇa-kṛṣṇa Biswās, as was the better known and published Tāntrik compendium called after him—the Prāṇatoṣiṇī. The first-named work gives the meaning of a number of terms to be found in this and other Śāstras even though it be sometimes with a terseness which may seem inadequate to the otherwise uninformed reader. Yet another work, now out of print, is the Bījoddhārakoṣa by Dakṣiṇāmūrti-muni, printed at Benares some 45 years ago. To introduce, however, variety the second volume of this series con-

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

secured from the Sanskrit College Library, Calcutta, and the Govt. Manuscripts Library, Madras, respectively. The texts of the third and the fourth books (Bhūtaḍāmara and Varadā-Tantras) have been copied from original manuscripts. No second copies of Mss. of the first two books could be secured for the purpose of comparison. The text secured from the Govt. Manuscripts Library, Madras, was found to contain numerous errors which have been corrected as far as possible. The original texts of the Prakārāntara-Mantrābhidhāna and the Mātṛkānighaṇṭu of the first edition, have been revised and compared with the texts of the same works which are with the Sanskrit College Library, Calcutta. With the help of the two Mss. from the Sanskrit College Library, Calcutta, variants have been usually given in footnotes and sometimes in the body of the text within brackets. Possible corrections have been made in Mudrānighaṇṭu which in the first edition contained numerous mistakes and omissions. In the very end, in Varṇa-bījakoṣa the Artha of nearly five thousand Tantrika Śabdas have been added. This addition has been effected because a certain Artha is always associated with a definite Śabda. This association of a definite Artha with a particular Śabda is unalterable. Hindu philosophers have bestowed different appellations on this unalterable association of Śabda and Artha. According to the followers of Vedānta and Mimāṁsa schools of philosophy this Śabdārtha-jñāna is known as 'vācyavācakabhāva'. The Naiyāyika philosophers call it 'vṛtti'. This vṛtti is 'saṅketa' and 'lakṣaṇā'. Nityasaṅketa is Śakti. Other philosophers define it in different ways. If the significance of vācyavācakatva or saṅketa be not realised, it is not possible to understand the significance of a Śabda. For this reason a full knowledge of the association of sound and its significance is imperatively necessary before attempting to understand the meaning of a sound. Abhidhāna and Koṣa contain some of those methods denoting the relationship of Śabda and Artha as are

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

put forward in the Śāstras *. In Abhidhāna sometimes are found the Śaktirūpa and sometimes the Lakṣaṇārūpa forms of the relationship of Śabda and Artha. So when the true knowledge of this relationship is acquired, the significance of Śabda and Artha is fully realised. As Abhidhāna is essentially necessary for the understanding of other Śāstras, likewise Śabdārtha-jñāna is essential for the understanding of Tantraśāstras. The Upāsanā as denoted in the Āgamaśāstras, is absolutely impossible without a complete understanding of the significance of Mantras. The particular Upāsanā of a particular Devatā by means of a definite Mantra, as laid down in the Tantras, is not possible to be gone through unless and until the significance of that Mantra is at the very beginning realised. No fruit is derived from a Mantra if it is used without being understood. The understanding of a Mantra or a Bīja is never possible without the help of a Abhidhāna. As for example, the Ekākṣara Mantra of Kālī is क्रीँ. This is derived from the unification of क्+र्+ई+ँ. Wherever this Bījākṣara has been referred to in the Āgamaśāstras no mention is made of this simple unification of (क्+र्+ई+ँ)of which the Bījākṣara is constituted. Only a few apparently unintelligible Śabdas are given there. If the meaning of these Śabdas are not understood, this Ekākṣara Bīja of Kālī cannot be comprehended in its fullest significance. For this very reason the necessity of a Tantrābhidhāna and Mantrābhidhāna is felt. A large number of vācaka Śabdas of Mātṛkā (Varṇamālā) are given in the Mantrābhidhāna. As for example, the vācaka Śabda of अ is Keśava, Viṣṇu, Śrīkaṇṭha etc. So with the help of this Abhidhāna it is known that Keśava, Viṣṇu, etc., denote अ. Wherever the expressions Keśava, Viṣṇu etc., are found in the Tantras, it

---

* मन्त्रो हीनः स्वरतो वर्णतो वा मिथ्याप्रयुक्तो न तमर्थमाह ।
स वाग्वज्रो यजमानं हिनस्ति यथेन्द्रशत्रुः स्वरतोऽपराधात् ॥

यास्क--निरुक्तम्

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

should be known that they signify the letter अ. Likewise, आ, इ and so on, are denoted. In this way Mantroddhāra is made an easy process with the help of the Mantrābhidhāna. Otherwise, the finding out of the correct form of a Mantra appears to be an impenetrable riddle.

In Mantrābhidhāna, Prakārāntara-Mantrābhidhāna, Ekākṣarakoṣa, Mātṛkānighaṇṭu, Prakārāntara-Mātṛkānighaṇṭu and Varṇanighaṇṭu are given fiftyone different vācaka Śabdas, such as अ आ इ etc., of the Sanskrit alphabet (Matṛkā). An exhaustive index has been added so that the average reader can easily grasp the meaning of these Śabdas. A glance at the index will make the meaning of the Śabdas clear even to the uninitiated.

The modes of Bījoddhāra have been illustrated in Bījanighaṇṭu and Bījābhidhāna and in some places the vācaka Śabdas of these Bījas have been mentioned. The Sādhaka's duty does not end with the recital of these Bījas only ; but he should also know the meaning of the Bīja. For this very reason, it is futile to perform the Upāsanā of a Bīja without knowing its import in full. For the purpose of easily understanding the significance of the Bījas, the Mantrārthābhidhāna as given in the Varadā Tantra, has been newly included in this edition. Though all the Bījas have not been mentioned in it, the intelligent Sādhaka will be able to glean out the meaning of the other Bījas by working along the line shown in the stock examples of the text. In the Mudrānighaṇṭu are mentioned different Mudrās, which are also necessary for the Sādhaka.

The different meanings of about five thousand words have been given in the Varṇabījakoṣa which is added in the end.

It is sincerely hoped that the Sādhaka will be easily successful to probe deep into the mysteries of the Tantraśāstras with the help of Tantrābhidhāna and the Varṇabījakoṣa.

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

श्रीमद् आर्थर एवेलनेन प्रवर्त्तितं पर्य्यवेक्षितञ्च

श्रीश्रीतन्त्राभिधानम्

मन्त्राभिधान-बीजनिघण्टु-मातृकानिघण्टु-वर्णनिघण्टु-
बीजाभिधान-मन्त्रार्थाभिधान-मुद्रानिघण्टु-
वर्णबीजकोषप्रभृतिरूपात्मकम्

द्वितीयसंस्करणम्

पण्डितप्रवर-
श्रीपञ्चानन-तर्क-सांख्य-वेदान्ततीर्थ-सम्पादितम्

कलिकातानगर्यां
महाराष्ट्रयन्त्रे
पं० श्रीचन्द्रशेखर पाठकेन
मुद्रितम्

७।प चालताबागान लेनस्थ-
आगमानुसन्धानसमितितः
प्रकाशितम्

सम्बत् १९९४

कलिकाता—
संस्कृत बुक् डिपो
नं० २८।१ कर्णवालिस ष्ट्रीट

लण्डन—
ल्युजाक एण्ड को०
नं० ४६ ग्रेट रासेल ष्ट्रीट

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

सूचीपत्रम्

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

अंशः—रा१६।१७
अंशुकः—ङा१२।१३
अंशुमान्—ऐ।६।१३
ऐ।४८।८
अकल्पकः—झा४६।१३
(अकल्पतः—झा४६।१३)
अक्रूरः—ं।२।८
ं।१०।११
ं।३६।१३
ं।५५।६
अक्षरं—ॐ।५।८
फा२५।१५
अक्षरः—फा१७।१६
सा२१।१०
अक्षयः—क्षा४५।१४
अक्षाग्रजः—ॠ।४७।२०
अग्निः—इ।४०।३
इ।५३।१०
इ।६०।६
प।४८।५
ऐ।६।१०
रा३।१४

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

अग्निः—षा५१।१६
अग्निरुद्रः—का४८।१७
अघः—घा४२।२२
अङ्कारः—ं।३६।१४
अङ्कुशं—क्रौं।६२।१२
रा३।१४
अङ्कुशः—ञा३७।१५
अङ्कुशी—ञा२।१६
अङ्गान्तः—फट्।२३।१८
अङ्गनम्—हा२१।१६
(अङ्गुलः—हा२१।२०)
अङ्गुलमूलं—ढा३८।२
अङ्गुलीमध्यपर्वकः—
झा१३।१६
अङ्गुलीमूलगः—झा४३।६
मा४२।२१
अङ्गुष्ठः—आ।६।७
अङ्घ्रिः—ता४४।१
अजपामनुः—हंसः।६३।१
अजरः—वा३।१६
अजरामरः—ख।११।१३
अजेशः—ओ।६।१८

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

अजेशः—ओ।४८।१०
झा२।१६
झा१३।१५
झा३७।१२
झा५६।६
षा२१।३
षा५१।१६
अञ्जनः—ना१७।३
अट्टहासः—झा१४।१
अतिचञ्चलः—झा४६।१४
अतिथीशः—ॠ।८।१
ॠ।३५।१६
(ॠ।४१।१७)
ॠ।४७।१६
ॠ।५४।८
अत्रीशः—दा३८।६
दा५७।१२
अद्रिः—ला४१।२०
दा३।५
दा१६।१४
अद्रीशः—दा१६।८
दा५०।११

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

अद्वैतं—ॐ।५।८
अधः—ऐ।४२।५
औ।३६।१२
अधरं—ऐं।६२।२
घ।१६।१६
अधरः—ऐ।६।८
ऐ।५४।१६
अधराह्वयः—ऐ।२।१
अधोदन्तः—ऐ।४८।७
औ।१०।४
अधोदन्तगः—औ।५५।४
अधोदन्तानिलः—औ।४२।६
अधोरदः—औ।२।५
अनघामयः—घ।१२।७
अनङ्गः—ं।४२।१२
(अनङ्गकुसुमा—क।११।१६)
अनङ्गमदनातुरा—त।१६।२
अनङ्गमालिनी—ल।२२।८
अनङ्गमेखला—च।१३।२
अनङ्गवेदिनी—य।१६।१२
अनङ्गाङ्कुशः—श।२०।१७
अनन्तः—आ।१।३
आ।६।१
आ।३५।७
आ।४१।६
आ।४७।७
आ।५३।८

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

अनन्तः—ः।३६।१५
क।११।५
ल।२२।५
ह।५६।१०
क्ष।३६।२२
क्ष।५६।१४
अनन्ता—औ।१०।६
ः।११।१
ः।५५।८
(क्ष।२२।१७)
अनलः—क।११।३
थ।१६।६
फ।४४।१३
क्ष।२२।१३
अनाकारः—ज।४३।८
अनादिः—ॐ।५।८
न।१७।८
न।५०।१५
अनिरुद्धः—ं।४२।११
ः।२।१०
ः।१०।१७
ः।३६।१५
ः।४२।१३
ः।५५।७
अनिलः—र।२६।२
अनुग्रहः—औ।५५।३
अनुग्रहेशः—औ।३६।११

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

अनुग्रहेश्वरः—औ।२।६
औ।४२।६
अनुच्चार्या-ँनादः।२२।२०
ँनादः।६३।७
अनुनासः—ञ।३७।१६
ञ।४३।१२
ञ।५६।१२
अनुनासिकः—ङ।३७।६
ङ।५६।२
न।३८।१४
अनुस्वारः—ं।२।७
ं।५५।५
अनुराधा—त।१६।१
अन्तकः—आ।४७।७
अन्तरं—न।४४।१०
अन्तिमः—क्ष।३६।२२
अन्तिमस्वरः—ः।३६।१६
(अपः—थ।१६।६)
अपसर्गः—स।२६।१३
(अपरा—ल।३६।१)
अभया—ब।१८।५
ब।३८।१६
ह।२१।१७
अभिस्मृतिः—प।४०।७
अभिवादनम्—नमः।२२।२२
अभ्रं—ं।६०।१२
अमरः—ल।३६।१

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

अमरः—था।१६।५
अमरभूतः—ऋ।३५।१७
अमरेशः—उ।७।४
उ।३५।१३
उ।४१।११
उ।४७।१३
:।४८।१६
अमरेश्वरः—उ।५४।२
अमलः—हा।२१।१५
हा।५२।१
अमी—था।१६।३
अमृतं—आ।५।११
ए।३६।५
ठ।१४।१४
ठ।४६।२०
ला।२०।५
सा।२१।१०
अमृतः—सा।५१।२०
अमृता—(ए।६।२०)
(ए।३६।२२)
ए।५४।१३
अमृताकर्षिणी—अं।१०।१४
अमृताद्यः—ट।३७।१८
ट।५६।१४
अमृतेशः—ऋ।४१।१८
अमृतेश्वरः—आ।५३।६
अम्बिकापतिः—हा।२१।१४
हा।५१।२२
(अम्भः—का।११।१६)
अम्भोधिः—का।११।६

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

अरिः—घ।४०।५
अरुणः—ता।१५।१८
हा।३६।१८
हा।५६।१०
अरुणा—(ता।१५।१८)
हा।२१।१७
अर्कमण्डलम्—आ।५।१६
अर्कमाता—नादः।२२।१६
नादः।६३।६
अर्घीशः—उ।३५।१५
ऊ।१।१८
ऊ।७।११
ऊ।४७।१५
ऊ।५४।३
अर्चिः—जा।२।१८
अर्थकः—ता।४४।२
(अर्द्धं—ता।१५।१६)
अर्द्धचन्द्रः—ट।१४।६
ट।४३।१३
ट।४६।१८
अर्द्धनारीशः—ठ।४३।१५
ढ।३।१
ढ।३८।१
ढ।५०।३
ढ।५७।३
अर्द्धनारीश्वरः—ढ।१५।५
अर्द्धर्चः—लृ।३६।४
अर्द्धमुखी—ता।१५।१६
अर्द्धेन्दुः—नादः।६३।६
अलसः—पा।१७।१४

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

अवनी—वा।१८।३
अवधारणं—हि।२६।१८
(अवसं—पा।१७।२०)
अव्यक्तः—ॐ।४१।२
ॐ।५३।३
अव्ययः—ॐ।३५।३
ॐ।४१।१
ॐ।५३।३
(अश्विनी—आ।५।१७)
अष्ट—ए।६।१
अष्टमी—ऋ।८।५
अष्टस्वरः—ऐ।२।२
असितः—ला।३६।१६
असिता—ला।५६।१२
असिताङ्गः—जा।२७।७
असुः—रा।३।१४
असृक्—रा।४५।१
अस्त्रम्—फट्।२३।१८
फट्।६२।२२
अस्त्रनेत्रयुगं—
वोषट्।६२।२२
अस्थाणुः—घा।५०।१४
अस्थि—शा।२०।१४
शा।३६।१२
शा।४५।५
अस्थिरा—का।४०।५
अस्थ्यात्मा—शा।५६।४
अहङ्कारः—फा।१८।२
(अहेशः—झा।३७।१३)

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

॥ आ ॥

आकन्दितः—झा१३।१७
आकारः—झा४३।१०
आकाशं—खा११।११
खां२४।२
आकाशः—खा४८।१६
आगमः—ना१७।५
आग्नेयः—या१६।६
आग्नेया—खा११।१४
आचारी—छा३७।१०
आज्ञा—औ।१०।५
आत्मजः—हा२१।१६
हा५१।२१
आत्मनायकः—ङा१२।११
आत्मशक्तिः—चा१२।१४
आत्मा—का२३।११
चा१३।१
झा१३।१८
हा५१।२२
क्षा५२।२
आत्माकर्षिणी—औ।१०।७
आदित्यः—मा३।१२
आदिबीजं—ॐ।५।५
आदिमः—ॐ।३५।४
ॐ।५३।४
आदिमातृका—आ।४७।५
आद्यः—ऊा३५।१६
ॐ।४७।४
आबजः—आ।५।१३
आ।४७।५

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

आधारशक्तिः—एा।६।५
आपटी—ता।३।३
आप्यायनी—ओ।२६।१०
ओ।५५।१
औ।६।१६
आमोदः—जा१३।१३
झा५६।६
आयासः—क्षा४०।६
आयुधं—फट्।६२।२२
आवा(धा)तकेश्वरः—
ला।८।११
आशयः—ला२६।५
आशुः—सा५१।१६
आषाढ़ी—ता१५।१७
ता५७।७
णा।३८।५
(आषान्तढान्तक्षुद्रश्च—
ता१५।२०)
आषाढ़ीशः—णा४३।२१
आहवनी—दा१६।६
आह्वानं—फा२५।१४

॥ इ ॥

इकारः—इा४७।६
इच्छा—:।१०।१७
चा१३।१
इन्धिका—उा३५।१३
उा५४।१
इन्द्रः—ऊा३५।१६
ऊा५४।४
ऐ।४२।५

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

इन्द्रः—बा१८।७
ला२६।४
ला५८।१६
इन्द्रचापः—ऊा४१।१४
ईन्द्रमूर्त्तिः—ई।४१।१०
इन्द्राणी—पा१७।१५
इन्द्रांशांशं—ला३।१५
इन्द्रियं—खा११।११
खा२४।२
इन्धिका—उा७।६
(इभरदः—ऐ।३६।२२)
इभेश्वरः—आ।६।३
इला—हा४०।६

॥ ई ॥

ईक्षणा—स्त्रीं।६१।१४
ईशः—उा७।७
ना५७।१५
ईशसंज्ञकः—एा।६।५
ईश्वरः—ई।४१।१०
घा३८।१
घा५०।१४
सा२१।६
सा५१।१६
ईश्वरी—ढा१५।५
ह्रीं।६१।६
ईषघ्नः—रा४५।१

॥ उ ॥

उग्रः—मा१६।१
उ.४७।१३

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

उग्रदर्पः—ह्वं।६२।४
उग्रप्रभुः—ङ।७।५
उग्रभैरवी—ऐ।२७।४
उग्ररेखा—रा।१६।१८
उज्जयिनी—था।१६।७
(उज्जयिनीशः—था।१६।७)
उटसूः—उ।७।८
(उड्डीनं—पा।१७।२०)
ड्डीशं—पा।१७।१४
उत्कारी—घा।३६।१०
वा।५६।१
उत्कारीशः—वा।२०।११
उदरार्द्धं—ल्ह।४२।१
उद्देश्यदर्शकः—ओ।६।१७
उन्मत्तभैरवी—ङा।२७।६
उपमा—घा।२४।६
उपसर्गः—षा।२६।१२
(उपात्यः—ला।३६।२०)
उपान्त्यः—ला।३६।२०
ला।५६।११
उभयः—हा।२२।२
उमा—दा।१६।१२
फा।१७।१८
उमाकान्तः—चा।४३।१६
णा।३।२
णा।५०।५
णा।५७।५
ता।३८।३
उरगः—फा।४४।१४
उरुभावः—ठा।१४।१५

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

उष्मा—रा।२०।१
षा।२१।४
षा।५१।१६

॥ ऊ ॥

ऊकारः—ऊ।४७।१५
ऊर्ध्वं—ए।३६।६
ऊर्ध्वकेशी—ए।६।२
ए।२७।३
(ऊर्ध्वचामी—ना।१७।२०)
ऊर्ध्वजानुः—(ता।१५।१६)
ता।५०।७
ऊर्ध्वदन्तः—ए।४८।५
ओ।६।१६
ओ।५५।१
।४२।११
ऊर्ध्वदन्तालिजः—
ओ।४२।७
ऊर्ध्वमुखी—ऋ।८।२
औ।१०।५
ऊर्ध्वमूर्त्तिः—ऋ।४७।२०
ऊर्ध्ववासी—ना।१७।४
ना।५०।१६
ऊर्ध्वहस्तः—ए।४२।३
ऊर्ध्वाधारः – ए।५४।१४
ऊर्ध्वास्यः—ओ।४८।६
(ऊर्ध्वौष्ठः—ए।३६।२२)

॥ ॠ ॥

ॠङ्मूर्त्तिः—ॠ।४१।१६
ॠद्धिः—खा।२।१२

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

ॠद्धिः—खा।११।१०
खा।३६।२०
ढा।१५।७

॥ ए ॥

एकजः—आ।६।३
एकदन्तः—ओ।२।३
एकदन्ताह्वयः—ॠ।८।४
एकनेत्रः – ।१२।१२
छा।२।१७
(छा।१३।२०)
छा।३७।६
छा।४३।५
छा।४६।८
छा।५६।६
एकपादः—ॠ।७।१६
ॠ।४७।१८
छा।४६।६
ञा।१४।५
ञा।४६।१६
ठा।१४।१६
डा।५७।१
एकमात्रि(तृ)कः—आ।५।६
एकमात्रा—छा।१३।५
एकरुद्रः—ङा।१२।६
ङा।५६।२
एकरूपः—चा।१२।१६
चा।४६।६
एकवक्त्रः—ङा।४६।५
एकाकी—ल्ह।८।१८
एकाक्षी—स्त्रीं।६१।१४

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

एकाङ्घ्रिः—ला।३६।२
ला।४१।२०
ला।५४।१०
एकादशी—ए।६।६
एलापुरं—चा।१५।६

॥ ऐ ॥

ऐश्वरी—ढा।५७।३

॥ ओ ॥

ओष्ठः—ए।६।१
औ।१०।४
औ।४८।१२
ॐकारः—ॐ।५।१
ॐ।४७।३
ॐ।५३।४

॥ औ ॥

(औजसः—र।१६।१४)

॥ क ॥

ककुदः—ला।३६।७
ककुद्गतः—ला।५८।१५
(कक्षः—का।२१।१६)
कङ्कणः—झा।४६।१२
कटिः—ट।१४।१०
ट।४६।१७
कण्टकः—ऊ।७।६
कण्ठः—आ।५।१५
आ।५३।६
औ।१०।४
औ।४८।१२
कण्ठकः—ः।१०।१६
ः।४८।१५
कण्ठस्थः—आ।३५।५
कधारिणी—ढा।१५।८
(कन्याचरः—'।१०।१३)
कन्याचररविः—'।१०।१३
(कन्या—'।१०।२०)
कन्यास्तननिभः—ः।३६।१६
कपर्द्दिनी—बा।१८।४
कपर्द्दी—ऐ।६।१०
ओ।५५।२
पा।२७।६
पा।३१।२
कपालः—का।११।३
का।४८।१८
कपालिनी—उ।३०।७
ः।३०।१७
कपाली—ख।११।१३
ख।४८।२०
ट।१४।७
ट।४६।१८
ठा।२७।८
ठा।३०।२१
कपिला—य।१६।८
हा।२१।१५
कफः—फा।२५।१४
कफोणिः—ख।११।१२
कमठारिः—ख।४२।१८
कमण्डलुः—ठा।३७।१६
ठा।५६।१५
कमण्डलुः—थ।४४।३
कमलः—ला।३६।१६
कमला—ई।१।५
ल्हा।८।१३
श्री।४।७
करः—का।११।७
घ।४४।७
करणं—स।२६।१४
करसूः—आ।५।१३
करादिगः—का।३६।१८
करालिनी—ल्हा।२७।३
ल्हा।३०।११
कर्कशः—झा।१३।१६
कर्णः—ऋ।७।१७
कर्णिका—श।४५।५
कर्त्तृका—ज।१३।१०
कर्षणी—ल्हा।८।१८
कलकण्ठः—ष।२१।६
स।२१।११
कलत्रं—द।१६।८
द।२५।५
कलसं—व।२०।१०
कलसः—ब।१८।४
ब।२६।७
कलहंसप्रिया—झा।१३।१६
कला—ई।१।५
ः।१०।१६
नादः।२२।१६
नादः।६३।६
कलाज्ञः—ः।२।१०

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

कलाद्यः—आ।४१।४
कलानिधिः—।१०।१०
कलारसः—ल।२०।८
कलिका—ॠ।३०।६
कल्याणं—उ।७।३
श।२०।१८
कल्याणी—ख।११।१३
कवचं—हुं।६२।२०
कवचः—।४२।१२
कव्यं—क्ष।२२।१४
(कव्यवहा—क्ष।२२।१७)
काटरः—इ।६।६
कात्यायनी—द।१६।११
कान्तः—इ।६।११
ख।५५।१२
फ।४४।१४
कान्ता—ऐ।६।७
(प।१७।२०)
कान्तिः—आ।६।५
ऌ।८।११
ॡ।८।१४
ङ।१२।१०
ङ।५६।१
(ङ।१५।२०)
श।२०।१८
कान्तिकृत्—ॡ।८।१५
कान्यकुब्जकः—ऊ।७।१३
कामः—इ।६।११
ई।२३।३
क्लीं।४।१३

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

कामः—ज।४०।६
र।२६।२
क्ष।२२।१२
कामकर्त्ता—छ।१३।६
कामकर्षिणी—आ।५।१६
कामकला—ई।६।१८
ई।६३।५
कामकोटः—ऐ।६।१३
(कामकोटी—ऐ।६।१३)
कामगः—क।३६।१६
कामघ्नः—उ।७।७
कामदेवः—क।११।२
कामधुक्—ष।२१।३
कामधूमकः—ष।२१।३
कामना—उ।७।७
कामबीजं—क्लीं।६२।१०
कामवर्द्धनः—ऌ।८।१०
कामराजः—ऊ।७।१०
क्लीं।६३।१८
(कामकर्षिणी—आ।५।१६)
कामरूपः—आ।५।१४
ए।३६।६
ए।४२।४
ए।५४।१४
क।११।८
श।२०।१३
श।५१।१४
क्ष।५२।२
कामरूपी—ख।११।१०
ख।४८।२०

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

कामरूपी—घ।४६।१
श।२०।१३
श।५१।१५
कामलभा(ता)—ॠ।७।१७
कामाख्यं—घ।१२।७
कामाख्यः—क।५५।१०
कामाङ्गः—क।४२।१६
कामिकः—त।३८।५
त।५७।७
कामिका—त।१५।१७
कामिनी—इ।६।११
ॡ।८।१७
त।१५।१६
स्त्रीं।६१।१४
कामिनीप्रिया—ल।२०।६
कामुकः – घ।२७।६
कामेशी—आ।५।१४
ङ।१२।१३
कामेशीबीजं—क्लीं।६२।१०
क्ल्ह्रीं।६२।१४
कामेश्वरी—क।११।८
कामोदरी—ॡ।८।१४
कारकः—आ।४१।६
कार्त्तिकेयः—।४२।१३
कालः—उ।४७।१४
ॡ।८।१७
ॐ।६३।६
फ।१७।१८
म।१८।१७
म।५१।३

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

कालः—ह्रूं।६४।१८
क्षा।२२।९
कालकारिका—ई।७।१
कालकूटा—उ।२७।२
उ।३०।६
कालजिह्वा—आ।३०।३
क्षा।२२।१४
कालधूमकः—(षा।२१।३
षा।५१।१६
(कालवक्त्रा—उ।३०।६)
कालवज्री—आ।२७।१
कालभद्रः—मा।१८।१९
मा।५१।४
कालभैरवी—आ।३०।३
कालरात्रिः—ल्हा।३०।११
पा।१७।१०
पा।५०।१८
कालरूपी—घा।१२।५
(घा।४९।१)
काली—या।३।१३
मा।१८।१७
कालीबीजं—क्रीं।६२।७
कालोत्तरीयः—ई।६।१६
काशः—ला।८।१२
काशी—आ।६।६
किङ्किणी—घा।२४।८
घा।१२।४
किङ्किणीबीजं—द्रीं।६३।२१
कीटमुखी—चा।१३।१
कीर्त्तिः—आ।५।१२
कीर्त्तिः—आ।३०।२
ई।७।१
कीलालं—ऋ।८।६
कुः—ट।४०।६
(कुक्षिः—रा।१९।२१)
कुचद्वन्द्वं—ई।७।२
कुजः—आ।६।६
झा।१३।१६
कुजेशः—ऊ।७।१०
कुटिला—उ।७।८
दा।१६।१२
कुत्सा—कु।२४।१
कुण्डलं—ः।१०।१९
ठा।१४।१४
दा।१६।१०
दा।५०।१२
कुण्डली—ए।९।४
ञा।१४।२
ञा।४९।१६
कुण्डोदरी—ल्हा।५४।१२
कुबेरः—दा।३८।१०
दा।४४।५
दा।५७।११
पा।२५।१२
कुबेरद्धक्—ला।३६।३
ला।४२।१
ल्हा।५४।१२
कुब्जिका—ं।१०।१५
कुब्जिनी—फा।२७।१८
कुमारः—शा।२०।१४
कुमारः—शा।५१।१३
कुमुदः—झा।४३।९
कुम्भः—(लृ।८।१९)
पा।१७।१४
बा।१८।१०
कुलकौलिनी—शा।२०।१६
कुलसुन्दरी—लृ।८।१२
कुलाचलः—ए।९।६
कुलावती—चा।१३।२
कुली—सा।३।१९
कुलोज्ज्वलः—सा।२१।९
कुष्ठः—था।३।४
(कुसुमम्—का।२१।१९)
कुस्वरः—घु।२४।९
(कूटकोपरिवारणः—
हा।२१।२१)
कूपविरावणः—हा।२१।१७
कूर्चं—ह्रूं।४।९
ह्रूं।६२।४
ह्रूं।६४।१८
कूर्चसंज्ञः—चा।२।१६
कूर्परः—जा।४९।१०
कूर्मः—चा।१२।१६
चा।४३।३
चा।४९।६
कूर्मेश्वरः—चा।३७।७
चा।५६।३
कृतमण्डलः—झा।४९।१२
कृतान्तः—क्षा।४५।१३
मा।५१।४

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

कृती —ऌ।८।१७
कृतीशः—य।५१।५
कृधितः—म।५१।४
(कृशा—ए।६।३)
कृषा—ए।६।३
कृषितः—(म।५१।४)
कृष्णः—आ।४१।४
थ।१६।५
थ।३८।७
थ।५७।१०
द।१६।१२
र।१६।१५
केतुः—ल।२२।६
केदारः—ं।१०।१५
केशः—आ।३५।५
थ।१६।६
केशवः—आ।१।१
आ।५।११
आ।४१।३
आ।५३।७
कैटभः—ख।३६।२१
कैटभारिः—(ख।३६।२२)
ख।४२।१८
ख।५५।१२
कैलासः—औ।६।१७
कोटरः—इ।६।६
इ।४७।१०
ई।७।१
ई।४७।११
कोटराक्षी—ऐ।३०।१३

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

कोटवी—ण।१५।१२
कोपः—फि।२५।१६
स।२६।१४
ह।२६।१७
क्ष।२२।६
क्ष।५२।२
कोमलः—ऋ।८।५
(कोरगिरिः—ड।१५।२०
कोलगिरिः—ड।१५।३
कोषः—ष।२१।५
कौन्तः—ॡ।८।८
कौमारी—च।१३।१
ज।१४।३
ड।१५।१
ड।५०।२
(क्रटकूपविरावणः—ह।२१।२०)
क्रिया—आ।६।५
ऋ।७।१५
ल।२०।६
ल।३६।७
ल।५८।१६
क्रूरः—ं।४८।१३
क्रूरा—ऋ।७।१५
क्रोडः - (त।१५।२०)
त।२५।३
क्रोड़पुच्छकः– ढ।१५।८
त।१५।१६
क्रोधः—ऋ।८।१
क्ष।२२।११

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

क्रोधः—क्ष।५२।२
हुं।२३।१६
हुं।६२।२०
ह्रां।६२।२१
ह्रां।६२।४
क्रोधनः—ऊ।७।६
क्रोधबीजं—ह्रां।६४।१८
क्रोधिनी—र।१६।१४
र।३६।५
र।५८।१४
क्रोधी—क।४२।१५
क्रोधीशः—क।२।११
क।११।२
क।२७।५
क।३०।१६
क।३६।१८
क।४८।१७
क।५५।६
क्रोष्टुः—ह।२१।१७
क्रौञ्चः—र।१६।१७
क्लिन्ना—झ।६।१२
भ।१८।११
क्लीवं— ऋॠऌॡ।४।१५
क्लीबः—ड।४३।१
क्लीबवक्त्रं—ड।३७।६
क्लीबवक्त्रः—ड।५६।२
क्लेदिनी—ब।१८।७
क्लेदिनीबीजं—क्लह्रीं।६२।१२
क्लेशितः—म।१८।१७

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

॥ ख ॥

खं—ल्ह्वा५४।११
ओ।४०।४
औ।५५।३
खगः—खा४२।१७
खड्गकः—खा११।१४
खड्गार्द्धाकारः—ङा२।२२
खड्गी—घा२।१४
घा१२।३
घा३७।३
घा४९।२
घा५५।१५
ला२०।५
खड्गीशः—वा२०।१०
वा४५।३
वा५१।११
वा५९।१
खड्गीश्वरः—वा३।१६
खण्डः—भ्रा३७।१४
भ्रा४३।९
खद्योतं—ह्र।६४।१२
खर्परः—ङा१२।१९
ङा४९।५
खलः—शा२०।१७
खादिमः—का५५।९
खलपूः—षा२१।६
खान्तः—गा५५।१४
खेचरः—टा४९।१७
खेचरी—टा१४।७
खेटः—खा३६।५०

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

खेटः—खा४२।१७
खा५५।११

॥ ग ॥

गगनं—फा१८।९
हा३।२२
हा२१।१४
गङ्गा—गा११।१५
गजकुम्भः—गा४२।२०
गा३७।२
गा५५।१४
गजज्योतिः—एा४२।३
गजवक्त्रकः—एा५४।१३
गजाङ्कुशः—उा३५।१३
उा४१।११
उा५४।२
टा३७।१८
टा४३।१४
टा५६।१३
गजाननः—ल्ह्वा८।१६
गा४२।२०
गजान्तकः—आा६।४
गजेन्द्रः—का११।८
खा५५।११
गणनाथः—ः।११।१
गणनायकः—ॠा७।१७
ऋा५४।८
का५५।१०
गणपतिः—गा२४।५
गणपालः—ला५९।११
गणेशः—ल्ह्वा४२।२

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

गणेशः—ः।१०।१७
गा११।१५
गा३७।१
बा४४।१५
क्षा५९।१४
गणेशबीजकम्—गां।६३।२
गणेश्वरः—क्षा२२।१४
गा४२।१९
गा४८।२२
गण्डः—ला१।११
बा३।१०
गतः—(वा३८।१९
गतिः—ङा४९।५
गदा—बा२५।१७
गदी—का४२।१५
खा२।१२
खा३६।२०
खा५५।११
गन्धः—ता१६।१
गन्धकर्षिणी—ऋा८।६
गन्धनम्—घा२४।१०
गन्धर्वः—इा३५।१०
इा४१।८
इा५३।११
गा११।१६
गा२४।५
गमनं—वि।२६।८
गरुडः—खा११।१२
गर्जिनी—ना१७।२
इा२७।१

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

गर्भविमोचनः—षा२१।२
ब्रू।२६।११
गाथा—ग।११।१६
गा।२४।६
गान्तः—घा।५५।१६
गायकः—ट।१६।१९
गायत्री—ॐ।५।७
ओ।६।१५
ओ।४८।९
गायनं—ञा।२४।१८
गायनः—ञा।१४।६
गिरिः—(ट।१४।११)
ला।२०।८
गिरिजा—ह्रीं।४।६
गिरिनायकः—ना।१७।८
गीतं—गा।१२।१
गा।२४।६
गुणजीवकः—ॐ।५।४
गुणेशः—सा।२१।११
गुरुः—आ।३५।७
आ।४१।५
आ।५३।८
खा।११।११
ढा।२७।८
गुहः—झा।१३।१४
झा।४६।१३
गुह्यः—था।१६।७
गुह्यकर्त्ता—पा।१७।१०
पा।५०।१७
गुह्यकालीबीजं--क्लीं।६२।९

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

गोकर्णा—छा।१३।६
गोकुलेश्वरः—गा।११।१५
गोत्रा—ता।४०।७
दा।४०।७
दा।६०।८
गोपालबीजं—क्लीं।६२।९
गोमुखः—गा।३७।२
गा।४२।२०
गा।५५।१३
गोमुखी—ॠ।५४।७
गोविन्दः—ई।१।५
ई।६।१४
ई।३५।११
ई।४१।१०
ई।५३।१२
गौः—ॠ।८।१
गा।११।१८
गा।४८।२२
घा।४६।२
सा।२१।११
सा।२६।१६
गौरवः—गा।११।१५
गा।४८।२२
गौरी—गा।११।१५
ग्रन्थिः—था।१६।४
ग्रन्थिग्राहकः—था।५०।१०
ग्रन्थिग्राहः—था।१६।३
(ग्रहाधिपः—ॠ।४१।१५)
ग्रहेशः—औ।१०।३
ग्रामणीः—ठा।१९।१७

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

ग्रामणीः—फा।१८।२
बा।५८।१६
ग्रासः—क्षा।४०।९
क्षा।६०।७
ग्रासिनी—ह्रुं।६४।१२
ग्लौः—ला।२२।७

॥ घ ॥

घटाकारः—ठा।४३।१६
घटाकृतिः—सा।४५।९
घटिका—ं।१०।८
घण्टा—घा।२४।८
बा।१८।६
घण्टिका—ं।४८।१३
घण्टी—घा।१२।३
बा।५०।२२
घण्टीशः—घा।१२।३
घनः—घा।३७।४
घा।५५।१६
ङा।५६।१
घनस्वरः—घा।३७।४
घर्घरी—बा।१८।३
घर्घरध्वनिः—ञा।२४।१८
ञा।१४।४
घुर्घुरः—घा।१२।३
घा।४६।३
(घूर्णकः—टा।१४।१९)
घूर्णनम्—ठा।१४।१३
घोरनादकः—घा।१२।४
(घोरनायकः—घा।१२।२०)
घोरनामा—घा।४६।२

ग

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

घ्राणात्मा—टा१४।११

॥ ङ ॥

ङादिमः—घा३७।४

॥ च ॥

चक्री—का२।११
का११।४
का३६।१८
का५५।१०
चञ्चलः—चा३७।८
चा५६।३
चा४३।४
चञ्चुः—।४८।१४
चण्डः—खा२।१२
गा२७।५
ङा२२।८
या१६।१०
चण्डलिङ्गः—खा११।१४
चण्डिका—ः।२७।५
चण्डीशः—खा११।११
खा४२।१७
खा५५।११
वा३६।१०
शा२७।१२
चण्डेशः—खा२।१२
खा३६।२०
चतुराननः—जा२।१८
जा३७।११
जा४६।१०
जा५६।७

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

चतुर्थी—ई।६।१७
चतुर्दशी—औ।१०।६
चतुर्मुखः—आ।४१।५
जा।४३।७
चतुर्मुण्डधरः—चा१२।१५
चतुर्मूर्त्तिः—चा१२।१७
छा५६।५
चन्दनं—चा१२।१६
चन्दनेश्वरी—जा१४।५
चन्द्रः—इ।६।८
इ।४७।६
ॐ।४७।४
।३६।१३
।५५।६
ठा२।२१
मा१८।१८
ला२०।३
ला५१।६
सा३।२०
सा२१।७
चन्द्रकः—चा४३।३
झा५६।६
ठा४६।२१
दा४४।६
चन्द्रपिण्डः—सा५१।१८
चन्द्रमण्डलम्—
ठा२४।१७
ठा५६।१६
चन्द्रमण्डलः—ठा१४।१४
ठा२४।२१

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

चन्द्रयुग्मकम्—
स्वाहा।२३।१३
स्वाहा।६२।१७
चन्द्रयुग्मं—स्वाहा।६२।१६
चन्द्रमाः—ङा१२।१२
चा१२।१६
चा२४।१२
मा२५।२०
चन्द्रिका—ला८।१०
भा१८।१५
(चपला—रा१६।२१)
चरः—ए।४०।४
ए।५४।१४
ए।६०।४
चरणं—का११।७
(चरा—।१०।२०)
चरुजः—आ।४७।७
चर्ममुण्डधरः—चा४६।७
चान्तः—छा५६।६
चापः—ऊ।५४।४
चामरः—ङा३७।२१
चामराढ्यः—चा५६।४
चामरादिकः—चा४३।३
चामुण्डा—चा१२।१६
या१६।१०
चित्ता(न्ता)कर्षिणी—
ला८।१२
(चित्ताचारी—च।३७।८)
चित्रम्—चा३७।८
चित्रचारी—चा४३।४

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

चित्रचारी—चा।५६।४
चित्रा—ट।१४।१०
चिन्ता—घा।१६।१७
घू।२५।७
चिह्नम्—रा।४५।२
चूर्णिता—ञा।१४।४
चेटिका—ठा।७।६
(चेतः—ला।२०।१९)
चेतना—।१०।११
चा।१२।१९
या।१९।१२
चैतन्यं—हा।२२।१
चौरः—ता।२५।३

॥ छ ॥

छगण्डः—बा।१८।४
बा।५०।२१
छगलण्डः—बा।३८।१९
बा।४४।१५
छगलण्डेशः—बा।५८।६
छत्रः—ता।१६।१
छन्दनं—छा।१३।३
छायापुत्रः—क्षा।२२।१५
छेदः—दा।२५।५
छेदनं—छा।२४।१४
छोटिका—फट्।२३।१८

॥ ज ॥

जगत्—चा।५०।१२
ला।२२।६
जगद्बीजं—सा।२१।८

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

जगद्बीजं—सा।५१।२०
जगत्प्राणः—हा।२१।१५
जगद्योनिः—ऐ।९।९
ऐ।४८।८
जघनं—जा।२४।१५
जङ्घा—ए।९।३
जङ्घकः—ए।४८।६
जटा—पे।९।१३
ता।५०।८
जटिलः—डा।१५।२
(जटिली—डा।१५।२)
जटी—ता।१५।१५
या।१९।७
रा।५८।१४
जठरं—मा।१९।१
जठरः—मा।४४।१९
ला।२२।८
षा।२१।५
षा।५१।१७
जठरसंस्थितः—मा।३९।१
जनकः—जा।४३।८
(जा।३७।१२)
जा।५६।८
जनव्याहारः—खा।११।१४
जनार्दनः—धा।४४।७
फा।३।९
फा।१७।१६
फा।३८।१७
फा।५८।३
जनेश्वरः—मा।१९।२

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

जपकः—जा।३७।१२
जपज्योतिः—जा।४३।८
(जम्भनः—णा।१५।१०)
जयः—जा।१३।९
जयजः—जा।३७।११
जा।५६।८
जयन्तः—जा।३७।११
जा।५६।७
जयन्तकः—जा।४३।७
जयन्ती—ता।१६।२
जया—का।११।३
छा।४०।५
णा।१५।११
फा।१७।१७
भा।४४।१७
भा।५१।२
मा।१८।१९
जयिनी—पा।१७।१४
जरा—टा।१४।९
टा।३७।१७
ढा।५६।१३
जलं—ऋा।७।१६
ऋा।४०।३
ऋा।५४।५
ऋा।६०।१०
का।११।६
का।२३।१२
भा।१३।१५
वा।३९।१०
वा।५९।१

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

जलं—सा।५१।२०
जलान्तःस्थः—वा।४५।३
जवनः—जा।१३।१२
जवा—घा।४०।७
जवी—पा।४०।७
पा।६०।४
जाठरः—मा।५८।१०
जान्तः—झा।३७।१४
झा।५६।१०
जालः—झा।५६।६
जालन्धरः—गा।१२।२
जितेन्द्रियः—दा।१६।१२
जिह्वा—ई।६।१८
ई।४७।१२
झा।१३।१५
झा।४६।१२
ठा।१४।१३
जीवः—ठा।४६।२१
ला।४।१
ला।५६।१२
सा।२१।१३
हा।२१।१६
हा।५१।२२
जीवनः—ठा।४६।२१
जीवनमध्यगा—ह्रीं।६१।८
जृम्भणः—णा।१५।१०
जेता—जा।१३।६
जा।२४।१६
ज्ञप्तिः—ञा।५६।११
ज्ञप्तिगः—(ञा।३७।१६)

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

ज्ञप्तिगः—ञा।४३।१२
ज्ञप्रियः—ञा।३७।१६
ज्ञानं—ए।६।३
ए।४८।६
गा।१२।२
णा।१५।१०
णा।२५।२
द्वा।१६।६
ज्ञानामृतः—ऐ।३६।७
ज्ञानामृता—ऐ।६।१०
ऐ।५४।१५
ज्ञानी—ञा।४६।१५
ज्ञानिनी—ला।२०।७
ज्या—जा।४०।५
जा।६०।८
ज्येष्ठा—घा।१६।२०
घा।१७।२
ज्योत्स्ना—ए।६।२
ज्वरी—छा।४३।६
ज्वलनः—रा।५१।८
ज्वलनध्वजः—षा।२७।१४
ज्वलनसुन्दरी—
स्वाहा।६२।१६
ज्वालमुखः—चा।२७।६
ज्वालमूलं—घा।१२।६
ज्वाला—औ।१०।७
रा।२०।२
ज्वालिनी—औ।१०।६
डा।१२।१०
ना।१७।६

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

ज्वालिनी—(ला।२०।१६)
वा।२०।१०

॥ झ ॥

झङ्कारः—झा।४३।१०
झा।५६।१०
झङ्कारी—झा।१३।१४
झा।४६।१३
(झञ्झा—फा।१८।२०
झञ्झावातः—झा।२४।१७
फा।२५।१५
झञ्झावायुः—झा।१३।१४
झान्तः—ञा।५६।११
झिण्टीशः—ए।६।१
ए।३६।५
ए।४२।४
ए।४८।५
ए।५४।१३
झिण्टीशनायकः—ए।१।१४
ए।६।१

॥ ट ॥

टङ्कारः—टा।१४।७
टा।२४।१६

॥ ठ ॥

ठठः—स्वाहा।६२।१५
ठद्वयम्—स्वाहा।२३।१३
स्वाहा।६२।१७
ठयुगम्—स्वाहा।४।८
ठयुगलं—स्वाहा।६२।१५

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

॥ ड ॥

डाकिनी—औ।२७।६
डामरः—(डा।३७।२१)
डा।४३।१८
डामरेशः—डा।४३।२
डामरेश्वरः—डा।५७।१

॥ ढ ॥

ढक्कः—ढा।५७।४
ढक्का—ढा।१५।४
ढा।२५।१
ढलः—ढा।५७।४

॥ ण ॥

णान्तः—ता।५७।८

॥ त ॥

तड़ित्—ता।४४।२
तण्डतुल्लः—ता।१५।१७
तनुत्रम्—हुं।२३।१६
ह्रूं।६२।२१
(तन्त्री—मा।३६।१)
तन्द्री—मा।३६।१
मा।५८।१०
तपनः—ऋा।३५।१८
पा।१७।११
पा।५०।१७
तपनादिः—ॐ।६४।१६
तमारः—ता।५०।७
तमोहनः—उा।४७।१३
तरलं—छा।१३।४
तरलः—ता।३८।६

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

तरलः—ता।५७।८
तरणिः—ना।१७।५
नौ।२५।६
तरणी—छा।२४।१३
तर्जनी—ई।७।२
तस्करः—चा।२४।१२
तापिनी—का।११।५
खा।११।११
वा।१८।७
भा।१८।१५
तारः—ॐ।४।५
ॐ।५।१
ॐ।३५।३
ॐ।४१।११
ॐ।४७।३
तारकः—आ।४१।५
ॐ।३५।३
ॐ।४१।२
ॐ।५३।३
ढा।४०।६
ता।५०।८
तारा—ता।५०।७
ताराप्रणवः—ह्रूं।६२।५
तार्तीयम्—ह्सौ।६३।१
तिथीशः—ऋा।४१।१७
तिली—ङा।४६।४
तीक्ष्णा—पा।१७।६
पा।३८।१५
पा।५८।१
तीव्रः—ओ।६।१७

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

तीव्रः—ता।३८।६
ता।४४।१
ता।५७।८
तीव्रज्योतिः—रा।४५।२
(तुघुकः—क्षा।२२।१६)
(तुम्बुकः—क्षा।२२।१६)
तुम्बुरुः—क्षा।२२।६
तुरीया—नादः।६३।७
तुला—का।११।७
(तुलापुष्पं—का।११।७)
तुष्टिः—इा।६।१०
ई।६।१७
तुरीया—नादः।२२।२०
तृट्—षा।३६।१३
तृतीयः—ला।८।१२
(तृष्णा—रा।१६।२०)
तृतीयकः—बा।१८।१०
तृतीयलोचनः—चा।४६।७
तेजः—खा।४०।५
खा।६०।६
जा।१३।११
तेजसः—(औ।१०।२)
का।११।३
तैजसः—उा।१०।२
औ।१०।२
औ।४८।१२
का।११।३
का।४८।१७
रा।१६।१४
रा।५१।८

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

तोयं—ढा१५।५
था४०।७
धा१६।१६
धा४०।७
धा६०।१०
तोयबीजं—वं।४।१२
त्यागः—या१९।९
या२६।१
त्रयोदशी—ङा९।१९
त्रासः—ङा१५।१
ङा२४।२२
त्रिकः—ॐ।५।३
ॐ।४७।४
त्रिकण्टकः—ॡा३६।४
त्रिकण्टकी—दा१६।११
त्रिकण्ठः—ॠा४२।२
त्रिकूटम्—ॐ।५।६
त्रिकूटकः—(ॡा३६।४)
ॡा५४।११
त्रिकोणकः—एा३६।६
एा४२।३
त्रिकोणा—एा९।५
एा५४।१४
त्रिगुणः—ॐ।५।४
णा५७।६
त्रिगुणा—ह्रीं।६१।५
त्रिगुणाकारः—णा३८।४
णा४३।२२
त्रितत्त्वकम्—ॐ।४७।३
त्रितयलोचनः—चा१२।१८
(त्रितारं—ॐ।५।६)
त्रिदेवकः—ऋा४१।१९
(ऌा३६।१)
त्रिदैवतम्—ॐ।५।२
त्रिधातुः—वा२०।१२
त्रिनेत्रः—घा५५।१५
णा१५।१३
त्रिपत्रकः—फा४४।१३
त्रिपुरः—ऐ।३६।८
ऐ।५४।१६
त्रिपुरकः—क्षा२२।१२
त्रिपुरसुन्दरी—ई।७।२
रा२०।१
त्रिपुरा—ऐ।९।११
त्रिपुरादेवी—सा२१।१२
त्रिपुरान्तकः—ऋा३५।२०
ॠा४१।१७
षा१२।३
त्रिबिन्दुः—छा५६।५
त्रिबिन्दुकः—छा३७।१०
छा४३।६
त्रिभवः—ॐ।५।६
त्रिभवा—ढा१५।७
त्रिमातृकः—ओ।३६।९
ओ।५५।१
त्रिमात्रः—ॐ।३५।४
ॐ।५३।५
त्रिमात्रकः—(ओ।३६।९)
ओ।४२।७
त्रिमूर्त्तिः—ई।१।५
त्रिमूर्त्तिः—ई।६।१३
ई।४१।९
ई।४७।११
ई।५३।१३
क्लीं।६३।१८
त्रिमूर्त्तीशः—ई।३५।११
त्रिरेखः—णा३८।४
णा४३।२२
णा५७।५
दा१६।१४
त्रिलोचनः—गा११।१८
त्रिलोचनप्रियः—बा१८।६
बा५०।२२
(त्रिवक्रः—ङा१५।१)
त्रिवक्त्रः—ङा१५।१
त्रिवर्णा—धा१६।१८
त्रिविक्रमः—ऋा१।९
ऋा७।१४
ऋा३५।१७
ऋा५४।६
णा४३।२१
त्रिविक्रान्तः—ऋा४१।१५
त्रिवृत्—ॐ।३५।३
ॐ।५३।५
त्रिवेदकः—ऌा३६।१
ऌा५४।१०
त्रिशिखः—ॐ।५।४
त्रिशिखी—ढा१५।५
त्रिशूली—जा४९।१०
त्रैपुरं—ऐ।४२।६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

त्रैलोक्यग्रसनात्मकः—
क्षा।२७।१३
त्रैलोक्यमोहनं—
क्लीं।६३।१८
त्रैलोक्यविजया—
ओ।१०।१
त्रैलोक्यविद्या—घा।१२।७
त्वक्—ढा।१५।८
या।१३।३
त्वगात्मा—ढा।१५।६
या।१६।११
त्वग्गतं—या।५८।११

॥ थ ॥

थादिः—ता।५७।८

॥ द ॥

दक्षः—ए।३६।५
ए।४८।६
(का।११।१६)
दक्षकरः—घा।४६।१
दक्षकरतलः—ठा।४६।२०
दक्षकरस्थितः—शा।३६।११
दक्षकर्णः—उा।१।७
उा।७।४
उा।३५।१४
उा।४७।१३
उा।५४।२
दक्षकुक्षिः—पा।४४।११
दक्षकूर्परगः—खा।५५।११
दक्षगण्डः—ऋा।३६।१

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

दक्षगण्डः—ऌा।८।८
ऌा।४८।१
ऌा।५४।६
दक्षगुल्फगः—डा।३७।२१
डा।५७।२
दक्षगुल्फस्थः—ऌा।१।११
दक्षजङ्घः—ओ।४८।६
दक्षजङ्घा—ढा।५०।३
दक्षजानुः—ठा।१४।१५
डा।५०।१
(दक्षजानुगतः—ठा।३७।२०)
दक्षजानुरतः—ठा।३७।२०
दक्षनखः—ङा।१२।६
दक्षनासः—ऋा।५४।६
दक्षनासा—ऋा।१।६
ऋा।३५।१७
ऋा।४१।१५
दक्षनासाधिपः—था।१६।५
दक्षनासापुटः—ऋा।४७।१७
दक्षनेत्रं—इा।१।४
इा।६।१०
इा।४७।६
दक्षपदाग्रगः—णा।३८।३
दक्षपन्मूलगः—टा।५६।१४
दक्षपाणिः—दा।१६।१४
पा।३८।५४
पक्षपादः—णा।५०।५
दा।५०।१२
सा।२१।१०
हा।२२।४

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

दक्षपादाग्रगः—णा।५७।६
दक्षपादाङ्गुलिनखम्—
णा।१५।१३
दक्षपादाङ्गुलिमुखम्—
णा।१५।१३
दक्षपादाङ्गुलिमूलम्—
ढा।१५।६
दक्षपादादिगः—टा।४३।१३
टा।३७।१७
दक्षपार्श्वः—पा।१७।१३
(पा।३८।१५)
दक्षपार्श्वगतः—पा।५८।२
दक्षप्रियः—सा।५६।७
दक्षबाहुः—खा।४८।१६
दक्षलोचनः—इा।५३।१०
दक्षशाखा—झा।४६।१३
दक्षस्कन्दः—का।१२।४
का।४८।१७
भा।५१।२
दक्षस्फिक्—टा।४६।१७
दक्षहस्तः—ङा।४६।४
दक्षहासः—झा।१४।१
(दक्षांशः—टा।१६।२१)
दक्षांशगः—टा।५८।१३
दक्षा—ऐ।६।८
दक्षाक्षः—इा।४१।७
दक्षाङ्ककं—टा।१४।६
दक्षाङ्गुल्यग्रगं—ङा।३७।५
दक्षाङ्गुल्यग्रगः—ङा।४३।१
ङा।५६।१

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

दक्षाङ्गुल्यग्रगः—ङा५७।१
दक्षाङ्घ्र्यङ्गुलिमूलगः—
ढा५७।४
दक्षिणः—का५५।१०
दक्षिणकूर्परः—खा३६।२०
खा४२।१७
दक्षिणपादगः—सा३९।१५
दक्षिणलोचनं—इ।३५।९
दक्षिणांशः—रा३९।६
दक्षिणाङ्गुलिमूलम्—
घा३७।३
दक्षिणाङ्गुलिमूलगः—
(घा३७।३)
घा५५।१५
दक्षोरुः—ठा४९।१९
दण्डः—ं।२।७
ं।४८।१३
डा४३।१७
दण्डी—ं।२।३
था३।४
था१६।४
था२७।१२
था५७।१०
दण्डीशः—था३८।७
दनुजप्रसूः—ऋ।८।१८
ऋ।२३।५
दन्तः—ए।४८।६
ओ।२।४
ओ।३६।९
ं।१०।८

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

दन्तगतः—औ।३६।१२
दन्तजातीशः—खा११।१२
खा४८।२०
दन्तान्तः—औ।२।५
दन्तुरः—घा४९।३
ना१७।३
ना५०।१६
(दन्तुरा—ना१७।२०)
दयितः—चा१२।१८
दर्शनः—धा५०।१३
रा१९।१५
दलम्—दा१६।८
दश—बा३।१०
दशमः स्वरः—ऌ।४२।२
दशमी—ऌ।८।१६
दाता—दा१६।८
दा३८।१०
दा४४।५
दा५०।११
दात्री—दा४४।५
दानं—दा१६।९
दा२५।५
(रा१९।२१)
ला२६।४
दान्तिमः—धा३८।१२
धा५७।१४
दामः—रा१९।१७
दामोदरः—ए।४२।३
ऐ।२।१
ऐ।९।८

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

दामोदरः—ऐ।३६।७
ऐ।५४।१५
दाम्भिकः—घा१२।५
दायादः—ढा३८।२
(दारकः—डा३७।२१)
दारुकः—डा१४।१८
डा४३।१७
डा५०।१
दारुकेशः—डा५७।२
दावः—ठा४०।६
ठा६०।६
(दासः—रा१९।२१)
दाहः—रा४०।८
रा६०।७
दाहकः—ढा४३।२०
दिक्—चा३७।७
दिगम्बरा—ओ।९।१९
दिनं—ना४४।१०
दिवाकरः—था१६।७
दिव्यनायकः—ठा४३।१५
दीनम्—दा१६।९
दीनः—ना४४।१०
दीपः—रा१९।१५
दीपकः—रा५१।८
दीपिका—ऊ।३५।१५
ऊ।५४।४
दीप्तसंज्ञकः—मा१८।१९
दीप्तास्यः—षा४५।८
दीप्तिः—भा१८।१३
भा२५।१९

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

दीर्घः—आ।१।३
आ।३५।८
आ।४१।५
आ।५३।८
ऊ।४१।१३
न।१७।६
न।३८।१३
दीर्घकवचं—ह्लां।४।६
ह्लां।६२।५
दीर्घघोणा—ऊ।७।११
न।१७।७
दीर्घच्छायः—आ।४७।८
दीर्घच्छाया—आ।६।१
दीर्घजङ्घकः—ओ।६।१५
दीर्घजङ्घा—घ।१७।१
दीर्घजिह्वा—ल।८।६
ल।५४।६
दीर्घनासा—ओ।६।१६
(दीर्घबालुकः—च।१२।२०)
दीर्घबाहुः—च।१२।१६
ज।१३।११
ज।४६।११
झ।१३।१७
झ।४६।१४
दीर्घवक्त्रः—औ।५५।३
दीर्घमुखी—ऋ।७।१४
ऋ।५४।६
दीर्घहुङ्कारः—ह्लां।६२।४
दीर्घा—न।५७।१६
दीर्घास्यः—आ।६।२

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

दीर्घी—न।३।७
दुःखं—(:।१०।१८)
:।४८।१४
दुःखसूचकः—:।१०।१८
दुःखहरः—:।१०।११
दुःखीशः—स।३।१६
दुरूहः—ड।१५।२
दुर्गा—ख।११।११
द।१६।११
ह।२२।३
दुर्गिणी—फ।१७।१६
दुर्गोत्तारिणी—स।२१।१७
दुर्धरः—ङ।१२।१२
दुर्मुखः—झ।१३।१८
ञ।५६।१२
द्रुक्—थ।४४।३
द्रुढं—ढ।४३।२०
देवः—(श।२०।२०)
श।५०।१४
देवजुष्टस्वरः—ऋ।४१।१८
देवभक्षः—ठ।१४।१५
देवभोज्यम्—
स्वाहा।२३।१३
स्वाहा।६२।१७
देवमाता—ऋ।७।१४
ऋ।२३।५
ऋ।३५।१८
ऋ।५४।५
स्वाहा।२३।१४
स्वाहा।६२।१८

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

देवयोनिः—ल।८।८
ल।२३।६
(देवका—ऋ।४१।१८)
देवास्यं—स्वाहा।६२।१८
स्वाहा।२३।१४
देवी—च।१३।१
ल।२०।५
स।३।२० :
(स।२१।१६)
सौः।४।१२
ह।२२।३
ह्रीं।६१।६
देवेशः—क।३६।१६
द।४४।६
दैत्यमाता—ऋ।८।३
ऋ।३५।२०
ऋ।५४।८
दैवं—च।१२।१६
दैवज्ञः—ऋ।३५।२०
ऋ।५४।७
द्युः—ङ।४०।६
ङ।६०।७
द्युतिः—छ।३७।६
छ।५६।६
फ।४०।७
फ।६०।६
द्रावः—ह।४५।१२
द्राविणी—झ।१३।१५
द्वादशस्वरः—ऐ।४२।६
द्वादशी—ऐ।६।१२

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

द्विजः—ओ।९।१६
द्विजाख्यः—ग।११।१७
ग।४८।२२
द्विजात्मा—ङ।१२।१०
ङ।४९।५
द्विजिह्वः—:।१०।१९
:।४८।१५
ड।१५।२
ढ।५७।४
द्विठः—स्वाहा।६२।१५
द्विठान्तः—आ।६।५
द्वितीयं—प।१७।१५
द्वितीयकः—आ।५३।९
द्वितीया—आ।६।६
द्विदन्तः—ऌ।८।१०
ऌ।५४।११
द्विनेत्रः—च।१२।१८
च।४९।६
ण।५०।६
द्विबिन्दुः—:।१०।१८
:।४८।१६
झ।५३।१०
द्विमुखं—ण।१५।१२
द्विरण्डः—न।१७।४
प।५८।१
भ।१८।१२
भ।५१।१
द्विरण्डेशः—भ।३८।२१
भ।४४।१७
भ।५८।७

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

द्विवचनः—भ।३।११
द्विशिराः—छ।१३।५
छ।४९।९

॥ ध ॥

धनं—ध।२५।६
र।१९।१९
र, री।२६।३
धनकामः—घ।४२।२२
घ।५५।१६
(धनदेश्वरः—ढ।१५।२०)
धनुर्द्धरः—प।१७।१४
धनसञ्चयः—ध।१७।१
(धनाख्यः—ध।१६।१५)
धनादः—क्ष।४०।६
धनार्थः—ध।१६।१५
धनिष्ठा—य।१९।१२
धनुः—ट।१४।१०
धनुर्धरः—प।१७।१२
धनुर्हस्तः—क्ष।१३।१६
धनेशः—आ।५।११
ध।१७।१
ध।२५।६
(ध।३८।१२)
(धरणी—ध।१६।१७)
धरणीशः—ध।३८।१२
ध।४४।८
ध।५७।१३
धरा—उ।४०।३
ऐ।३६।७
ऐ।४२।५

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

धरा—ग।१२।१
ज।१३।१०
द।१६।१०
ध।१६।१९
धर्मः—(ऋ।४१।१६)
(ऐ।३६।८)
ञ।१४।५
ञ।४९।१५
द।५०।१२
धर्मप्लवङ्गमः—ध।१६।१८
धर्मरिपुघ्नः—ऋ।४१।१६
धर्महृत्—द।१६।१३
धर्मेशः—ध।३८।१२
ध।४४।८
ध।५७।१३
धातकिः—द।५०।११
धाता—ज।४९।११
त।४४।२
द।१६।८
द।५०।११
द।५७।१९
ध।१६।१८
ध।२५।६
धातुः—द।२५।५
श।४५।५
प।४५।७
धातकी—ज।१३।९
द।१६।८
धातुरक्तः—र।१९।१६
र।५१।७

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE Grant 2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठ पंक्तौ

(धातुराजः—रा१६।२०)
धातृसंज्ञकः—का३६।१८
धादिमः—दा३८।१०
दा५७।११
(धानकिः—दा१६।८)
धान्यं—रा२६।३
धारकः—डा३७।२१
धारणं—हा२६।१७
धारणा—घा१६।१७
धिषणा—घा१६।१७
धी।२५।७
धीः —वा४५।३
धीरः—ङा१२।१०
धीरा—णा६।३
धूमः—या१६।१०
धूम्रः—ऌा८।७
ऌा४८।२
धूम्रध्वजः—सा२७।१४
धूम्रभैरवी—ई।२७।४
धूम्रा—ऌा८।१०
गा११।१७
फा१७।१६
धूमार्चिः—या१६।६
धृतः—ऋा७।१५
धृतिः—उा७।५
ऋा८।१
धेनुः—गौ।२४।६
वा५६।२
धैर्या—ॡा८।१८
ध्रुवं—ॐ।६३।८

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

ध्रुवः—ॐ।४।५
ॐ।५।३
ॐ।३५।३
ॐ।४१।१
ॐ।४७।४
ॐ।५३।४
ध्वजा—ता१५।१५
ध्वनिः—घा१२।६
टा१४।७
टा२४।१६
डा१५।१
डा२४।२२
ढा१५।७
ढा२५।१
वा२०।१०
ध्वनिवाचकः—वा२०।१०
ध्वाङ्क्षः—प्रीं।६४।८

॥ न ॥

नकुलिः—ला२२।८
नकुली—हा३।२२
हा३६।१७
हा५६।१०
नकुलीशः—हा३।२१
हा२१।१५
हा५१।२१
नक्षत्रं—भा१८।३
भा२५।१८
नखः—ङा४६।४
ञा४६।१६
नगः—ओ।३६।१०

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

नगः—ओ।४२।८
नतिः—नमः।२२।२१
नदकः—डा१५।१
नदज्ञः—ठा३७।१६
नदी—ना३८।१४
नदीनः—ना४४।१०
नदीनायकः—ना५७।१६
नदेश्वरः—ढा१५।४
नन्दः—ञा४३।११
(नन्दजः—ठा३७।१६)
ठा५६।१५
नन्दनः—गा१२।१
ठा१४।१३
नन्दयोनिः—ठा२।२१
(नन्दा—ः।११।१)
नन्दिरूपिणी—ङा१४।१
नन्दी—जा१३।११
टा४३।१३
डा३७।२१
डा५७।२
ना५७।१५
क्षा४५।१३
नन्देशः—घा१२।६
नभः—भा१८।३
भा४०।८
हा३६।१७
हा५६।६
(नमः—घा३७।३)
नयः—ला३६।२८
शा४५।६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

नरः—(ग।१२।२०)
ड।४३।१७
ढ।३८।१
ढ।५७।३
न।३८।१४
न।४४।१०
नरजित्—ण।३।२
नरकजित्—ण।१५।११
ण।३८।३
ण।५७।५
नरकारिः—आ।५।१२
नरदेवः—न।५०।१६
नरसिंहः—क्ष।४।२
नरेशः—ं।१०।१२
(नलान्तः—क्ष।२२।१६)
नलिनी—ठ।१४।१७
नवः—ट।१४।८
ढ।३।१
ढ।१५।५
नवभैरवः:—ऊ।४७।१६
नवमी—ऌ।८।११
नष्टं—झ।२४।१३
नष्टः—झ।१३।१८
झ।२४।१७
ना—च।४३।३
द।१६।११
(व।२०।२०)
नागलोकः—ह।२१।१४
ह।५२।१
(नागः—ओ।३६।१०)
नागविज्ञानी—ञ।१४।३
नागेशः—ध।१६।१६
नाटकः—न।५७।१५
नाथः—ल।२०।७
नादः—औ।१०।२
ं।१०।११
झ।१३।१५
झ।४३।१४
ल।२०।५
ह।२२।२
नादजः—झ।१३।१६
नादाक्षः—औ।४८।१२
नादी—न।३८।१४
नान्तिमः—प।३८।१६
प।५८।१
नाभिः—ड।१५।३
भ।१८।१४
भ।५१।१
नाभिगः—भ।५८।८
नाभिगतः—भ।३८।२१
नाभिजः—भ।४४।१७
नाभिसंस्थानः—ल।३६।१६
नारदः—न।१७।३
नारसिंहः—क्ष।५२।३
नारायणः—आ।१।३
आ।६।३
आ।३५।७
आ।४१।५
आ।५३।६
ण।१५।१४
नारायणः—ण।५०।६
ल।२२।८
नासा—ऋ।१।६
नासिका—इ।६।१०
इ।४७।१०
ऋ।७।१५
निगूढः—ं।४२।१२
नित्या—ऌ।८।१७
इ।६।१२
क।११।८
निद्रा—भ।३८।२१
भ।५८।७
निधनं—ढ।१५।७
निधिः—प।१७।१०
प।५०।१७
निरञ्जनं—ॐ।६३।६
ह्रीं।६४।१८
निरञ्जनः—ऐ।५४।१५
ञ।३७।१६
ञ।४३।११
ञ।५६।११
न।५०।१६
प।१७।११
निरीहः—न।१७।६
निर्गुणः—ढ।१५।७
ढ।२५।१
ण।१५।१०
निर्णयः—ढ।१५।४
ण।१५।१४
ण।२५।२

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

निर्मलं—छा।१३।४
छा।२४।१३
निर्वाणः—णा।३८।४
णा।४३।२२
णा।५७।६
निवृत्तिः—आ।५।१२
आ।३५।५
आ।५३।७
ऋा।७।१७
ऋा।४७।१८
निशाकरः—ः।१०।१६
सा।५६।८
निशाचरः—छा।१३।७
(निशातवः—भा।१८।२०)
निशानाथः—ऋा।८।२
(निशापतिः—का।११।१६)
(निशाभयम्—भा।१८।२०)
निशाह्वयः—भा।१८।११
(निष्फलः—फा।१८।२०)
निष्फलभाषणं—
फि।२५।१६
निष्कला—णा।१५।११
निष्फला—फा।१८।२
नीलः—ता।३८।६
ता।५७।८
ना।१७।८
ना।५०।१५
नीलकः—ता।४४।२
नीलकण्ठः—ङा।१२।१३
नीलचरणः—ल्ह।३६।४

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

नीलपीतः—ल्ह।८।१६
नीलपादः—फा।१७।१६
फा।५०।२०
नीलपादोपलोनुपः—
ल्ह।४८।४
नीलाङ्घ्रिः—ल्ह।४२।२
ल्ह।५४।१२
नीवीकः—वा।२०।११
नृकेशरी—क्ष्रौं।४।१३
नृसिंहः—औं।४२।१०
क्ष।२२।१०
क्ष।३६।२१
क्ष।४५।१४
क्षि।२६।२०
नृसिंहकः—क्ष।५६।१३
नृसिंहाङ्गं—औं।३६।१२
नृसिंहास्त्रं—ईं।३५।१२
ईं।४१।१०
ईं।५३।१२
नृहरेर्वपुः—औं।५५।४
नेता—नी।२५।६
नेत्रं—औं।१०।७
न।१७।३
नेत्रयुग्मं—घा।१६।१७
घा।५०।१४
वौषट्।२३।१७
नेपालः—ड्रा।६।१२
न्यासः—नमः।२२।२१

॥ प ॥

पक्षिवाहनः—णा।१५।१०

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

पक्षी—वा।१८।४
वि।२६।८
पङ्क्तिनामा—या।१६।१३
पञ्चकसीशः—रा।३।१४
पञ्चदेवः—ॐ।५।३
ॐ।४७।४
पञ्चमः—पा।१७।६
पा।५०।१७
पञ्चमी—उ।७।६
पञ्चरश्मिः—ॐ।५।६
ॐ।६४।१६
पञ्चाङ्कं—गा।३७।१
पञ्चान्तः—गः।४८।२१
पञ्चान्तकः—ग।२।१३
गा।११।१६
गा।४२।१६
गा।५५।१३
पतिः—ऋा।८।५
ऋा।४७।१६
ला।२०।५
पद्मनाभः—ल्ह।४२।१
प।१।१४
प।६।६
प।३६।५
प।५४।१३
पा।४४।१२
पद्ममाला—ऋा।८।२
पद्मरेणुः—पा।१७।११
पद्मेशः—पा।३८।१६
पा।४४।१२

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

पद्मेशः—पा।५८।१
पद्यपूरणं—हि।२६।१८
पयः—इ।६।९
औ।१०।५
भा।१८।१३
(क्षा।२२।१६)
पयोदः—आ।६।२
आ।४७।८
परं—ं।१०।१०
रा।१९।१५
रा।४५।२
हा।२२।२
परः—ऐ।९।९
सा।२१।१०
क्षा।२२।९
परगुर्विणी—रा।३।१४
परनिबोधकृत्—ऐ।९।९
परमं—ं।२३।९
परमः—इ।४१।८
परमा—सा।३।२०
परमात्मा—का।११।९
सा।२१।१०
सा।५१।२०
हा।२१।१६
क्षा।३९।२२
क्षा।४५।१३
परमार्थकः—का।११।५
परमेशः—इ।४१।८
परमेशी—ह्रीं।६१।८
परमेष्ठी—षा।२१।२

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

परा—ऌ।८।९
ऌ।५४।९
नादः।२२।२०
नादः।६३।७
सौः।४।१२
सौः।६२।१०
स्वाहा।२३।१३
स्वाहा।६२।१७
ह्रीं।४।६
ह्रीं।६१।५
परात्मा—क्षा।२२।११
परापरः—ई।६।१५
परिजयोनिः—ं।४८।१४
परिपूर्णः—छा।४३।५
परोक्षं—षा।२६।१२
पवनः—पा।१७।१३
पा।२५।१३
या।३।१३
शा।५०।१४
पशुः—छा।१३।३
छा।४९।९
पशुपतिः—छा।४९।९
पा।१३।३
फा।१७।१९
पश्चिमः—पा।२५।१२
पश्चिमास्यः—ओ।९।१४
ओ।४८।१०
पाञ्चजन्यः—इ।३५।१०
इ।४१।७
इ।५३।११

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

पाणिनी—ठा।१४।१२
पाता—पा।१७।११
पा।२५।१३
पातिनी—पा।१७।१२
पाथः—ठा।४०।६
(पाथात्मा - ह्मा।१४।१)
पादपूरणः—हा।२२।१
पादः—फा।१७।१७
पानं—पा।१७।१२
पा।२५।१३
पान्तिमः—फा।३८।१८
फा।५८।४
पापहा—या।१९।१३
पापात्मा—ह्मा।१४।१
पायुः—छा।१३।७
पारद्वीपः—उ।७।८
पार्थिवः—ऌ।८।१०
ऌ।४८।१
का।११।५
पा।३८१५
पा।४४।१२
पार्वती—ह्रीं।६१।७
पार्श्वं—पा।३।८
पालकः—ड।५०।१
पालनः—पा।१७।११
पालिनी—ट।५६।१५
ठा।३७।१९
ढा।१५।८
पावकः—इ।६।१२
ई।७।१

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

पावकः—ऋा।८।६
फा।१७।१८
रा।१६।१४
रा।३६।५
पावनः—फा।१८।१
पाशः—आ।६।२
आं।६२।१३
पाशकं—आं।४।११
पाशी—छा।४३।५
झा।२।१६
झा।१३।१५
झा।३७।१३
झा।५६।१६
पिनाकी—ला।३६।७
ला।५१।१६
पिनाकीशः—ला।३।१५
ला।२०।४
ला।५८।१५
पितामहः—आ।६।५
आ।२३।१
पितृभूवासिनी—
क्रीं।६३।१३
पीठेशः—ऐ।६।१०
ऐ।४८।८
पिशितासनः—द्रूं।६४।४
पीतं—षा।२१।१
पीतः—ला।२२।८
ला।५१।१०
पीतवासाः—घा।१६।१८
पीता—ला।२२।१६

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

पीता—(षा।२१।१६
षा।३६।१३
षा।५६।५
पीयूषं—ओ।६।१४
ओ।४८।१०
पुः—ऋा।७।१४
पुच्छं—(ता।१५।१६)
ता।२५।३
पुण्डरीकात्मा—शा।२०।१८
पुनर्भवः—टा।१४।१६
टा।४६।१८
पुमान्—मा।५१।४
हा।२२।३
पुरं—बा।१८।१६
भा।१८।१६
पुरा—रा।१६।१८
(सा।२१।१६)
पुरारिहा—पा।५०।१८
पुरुषवाचकः—मा।१८।१८
पुरुषोत्तमः—बा।४४।१५
या।३।१३
या।१६।५
या।३६।३
या।५८।११
पुलकः—ता।१६।२
पुष्करः—च।१२।१४
पुष्टिः—ई।६।१४
उ।७।६
पुष्पं—का।११।७
(पुष्पा—का।११।७)

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

पुष्पधन्वा—ञा।१४।६
पूजनं—नमः।२२।२१
पूजा—आ।२३।२
पूतना—ता।१५।१५
ला।२०।३
ला।५१।१०
पूरं—दा।१६।१४
पूरप्रियता—पा।१७।१६
पूर्णः—ढा।४३।१६
पूर्णगिरिः—ऋा।७।१८
पूर्णचन्द्रः—ठा।४६।२०
पूर्णा—ं।१०।११
पूर्णामृता—ः।१०।१६
ः।५५।८
पूर्णिमा—ं।१०।१३
पूर्णोदरी—आ।५।१०
पूर्वः—ढा।१५।४
पूर्वफल्गुनी—चा।१३।१
पूर्वाषाढ़ा—बा।१८।१०
पूषा—इ।६।८
पृथगूपः—गा।४८।२१
पृथग्रूपा—गा।११।१८
पृथिवी—कु।२४।१
गो।२४।७
टा।२४।१६
डा।१५।२
पृथ्वी—टा।१४।८
ला।२०।३
ला।२२।५
पृथ्वीबीजम्—ला।५१।१६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

(पृष्ठं—बा३८।१६)
पृष्ठगतः—बा३८।१६
पृष्ठपुच्छकः—ता१५।१७
पृष्ठवंशः—बा१८।५
बा४४।१५
बा५०।२१
पृष्ठवंशगः—बा५८।५
पेटा—बा१८।६
पौण्ड्रवर्द्धनः—ई।६।१६
प्रक्षा—ओ।१०।१
प्रकाशः—का२३।११
रा१६।१५
प्रकाशकः—का११।२
रा१६।१६
प्रकृतः—औ।१०।५
प्रकृतिः—रा१६।१६
सा२१।६
सा५१।१६
प्रचण्डः—आ।६।३
खा११।१०
खा४८।१६
पा५८।२
प्रचेताः—बा१८।४
बा२६।७
प्रजापतिः—का११।४
का२३।१०
प्रजेशः—ऊ।४७।१६
प्रज्ञा—ऐ।६।८
षा२१।१
प्रणतः—ऐ।४२।६

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

प्रणवं—उ।१।७
प्रणवः—ॐ।४।५
ॐ।५।२
ॐ।३५।४
ॐ।४१।२
ॐ।४७।४
प्रणवांशः—ओ।६।१८
प्रणवाद्यकः—आ५।१३
प्रति—बा१८।६
प्रतिपत्तिः—आ५।१५
(प्रतिपत्तिथिः—आ५।१७)
प्रतिष्ठा—आ।१।३
आ।६।४
आ५३।६
ऋ।८।५
ऋ।४७।१६
प्रतिष्ठिता—ऋ।८।३
प्रथमः—आ।४१।४
प्रद्युम्नः—औ।४२।६
ं।२।८
ं।१०।६
ं।३६।१३
ं।५५।५
ला२०।७
प्रभा—गा११।१७
चा४०।५
या१६।८
सा२१।१
प्रभुः—ॐ।५।७

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

प्रमत्तः—मा१६।३
मा५८।६
प्रमदा—टा१४।१०
प्रमर्दनः—ए।६।२
प्रमा—या१६।६
प्रमाणीशः—ं।१०।१०
प्रमोदः—ठा५६।१६
(प्रमोदा—टा१४।१६)
प्रयागः—फा१८।२
(प्रयाणः—फा१८।२०)
प्रलयः—ला२६।५
प्रलयाग्निः—फा१७।१६
फा२७।१२
प्रवर्त्तकः—ं।४८।१४
प्रहासः—ई।६।१५
ढा१५।७
प्रहारी—णा२७।१०
प्राणः—ं।४०।५
या५१।६
हा३।२१
हा३६।१८
हा५१।२१
हा५६।६
प्राणनः—हा४५।११
प्राणशक्तिः—हा२१।१८
(प्राणशङ्क्तिः—हा२१।२१)
प्राणसञ्ज्ञकः—या१६।२३
प्राणात्मा—भा१८।५
प्राणाद्यः—सा२१।१२
प्राणिसेवकः—या१६।६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

प्राणेशः—हा२१।१५
हा५१।२१
प्राथमिकं—ह्रीं।६३।११
प्रासादं—हौं।४।१४
हौं।६२।११
प्रियः—(औ।१०।२०)
डा।१४।१८
णा।१५।११
घा।१६।१७
घा।५०।१३
फा।१७।१८
बा।१८।७
षा।२१।४
प्रियंवदः—आ।५।१०
प्रियसूः—मा।१६।३
प्रिया—हा।२२।३
प्रीतिः—ओ।१०।१
ं।१०।६
घा।३८।११
घा।४४।८
घा।५७।१३
प्रेक्षकः—छौं।३७।१०
प्रेतबीजं—ह्सौं।६३।१
प्लावकः—ठा।४३।१६

॥ फ ॥

फट्कारः—फा।३८।१८
फा।४४।१४
फा।५८।४
फलं—फा।१८।२
फादिः—पां।३८।१६

फादिः—पा।५८।२
फेत्कारः—फा।१७।१७
फा।५०।१६
फुत्कारः—फा।१८।१
फुल्लः—फा।४४।१४

॥ ब ॥

बन्धः—ना।२५।८
बन्धनं—मा।१६।१
मू।२५।२१
बभ्रुः—ड।४७।१४
बरः—ए।४०।४
बलः—झा।१३।१७
भा।४४।१७
बलभेदी—ला।२७।१३
बलयामुखः—झा।२७।६
बलवान्—बा।४४।१६
ला।२०।८
बलानुजः—मा।४४।१६
ला।३।१५
ला।२०।४
ला।३६।७
ला।५८।१५
(बलान्तः—क्षा।२२।१६)
बलिः—बा।१८।७
बलितः—दा।२७।११
बली—बा।१८।६
बा।५०।२२
रा।१६।१५
रा।५८।१४
(ला।२०।१६)

बहुरूपि—ऊँ।६३।६
बहुरूपी—भा।२७।१२
बहेशः—ला।८।८
बादिः—फा।५८।४
बालः—बा।२०।६
या।१६।८
वा।३।१६
वा।३५।१६
वा।५६।१
बालबद्धः—गा।११।१८
बालानुजः—ला।३६।७
बालिः—ना।१७।५
बाली—या।३६।३
रा।३६।५
वा।२०।१३
वा।३६।६
बालीशः—या।५१।५
या।५८।१२
बालेन्दु—टा।३७।१८
टा।४३।१४
टा।५६।१४
बाहुः—दा।१६।१३
शा।२०।१७
बिन्दुः—ं।२।७
ं।१०।१०
ं।३६।१४
ं।४८।१३
ं।५५।६
ज्ञा।४१।८
का।११।५

ङ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

बिन्दुः—ता।५७।७
नादः।२२।१६
मा।१६।४
हा।२२।३
बिन्दुमालिनी—ई।१।६
ई।६।१७
बीजं—ॐ।५।७
ठा।१४।१२
बीजयोनिः—ँ।१०।६
बीजादिकर्षिणी—
ओ।१०।१
बिन्दुशक्तिः—ॐ।५।२
ॐ।४७।३
बिन्दूत्तंसः—ङा।१२।८
बुद्धजानुः—ता।१५।१६
बिन्द्वन्तः—ः।५५।७
बुद्धिः—ञा।१४।४
ख।५५।१२
था।१६।५
(ना।२५।१०)
बुद्बुदः—ं।१०।१५
बुधः—चा।१२।१६
बो(धि)नी—(णा।१५।१२)
ञा।१४।२
णा।१५।१२
ब्रह्म—आ।४७।५
ं।२३।६
ॐ।५।४
ॐ।३५।३
फा।५५।६

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

ब्रह्म—हा।२२।३
ब्रह्मण्यं—ॠ।८।६
ब्रह्मशब्दः—रा।१६।१६
ब्रह्मसूत्रं—ओ।६।१८
ब्रह्मा—आ।५।१३
ओ।२३।८
ॐ।५३।५
का।११।६
हा।२१।१८
ब्रह्माणी—आ।५।१४
ब्राह्मणः—आ।५।१६
ब्राह्मी—सा।२१।१०

॥ भ ॥

भक्तिः—दा।१६।६
नमः।२२।२२
भर्गं—ए।५४।१४
भगः—ए।६।१
ए।३६।६
ए।४८।६
ऐं।६२।१
भगवती—ए।६।४
भगमालिनी—आ।६।७
भगसंज्ञः—ए।१।१३
भद्रं—भा।१८।१४
भा।५१।१
भद्रकाली—था।१६।४
भद्रः—ः।४८।१५
भद्रा—ए।६।६
ः।१०।१७
भद्रेशः—(ङा।३७।६)

शब्दः अर्थः । पृष्ठ पंक्तौ

भद्रेशः—ङा।५६।२
भयं—ए।६।३
था।२५।४
भी।२५।१६
रा।२६।३
भयङ्करः—बा।२७।१२
भयङ्करी—ॠ।२७।५
भयदः—ऐ।३६।८
भया—बा।५८।५
भयानकः—था।१६।३
था।५०।६
भयावहः—भा।३८।२२
भा।५८।७
भरणी—इ।६।१२
भरद्वाजः—भा।३८।२२
भा।४४।१८
भा।५८।८
भवः—धा।१६।२०
भवनाशनः—ॐ।५।६
भादिः—बा।५८।४
भादिमः—बा।३८।२०
भाद्रेशः—ङा।३७।६
भानुः—ं।४२।११
भामिनी—ला।२०।६
भारः—धू।२५।७
भारभूः—ॠ।४१।१५
भारवाही—भा।४४।१७
भारभूतिः—(ॠ।४१।१५)
(ॠ।४७।१७)
भाव(र)भूतिः—ॠ।१।६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

भाव(र)भूतिः—ऋा७।१५
ऋा४७।१७
ऋा५४।६
भाववीरः—मा४४।१६
भाषणम्—भा५१।१
भाषा—वा५१।१२
भीमः—भा१८।११
भा५१।१
भीमसेनः—भा१८।१६
भीमा—डा१५।२
भीमाक्षी—ओ।२७।६
भीषणः—डा२७।१०
भुजङ्गः—रा५१।७
भुजङ्गेशः—रा१६।१६
रा३६।५
रा४५।१
रा५८।१३
भुवनं—ऐ।४०।४
ओ।५५।२
भुवनाधात्री—ह्रीं।६१।८
भुवनेश्वरी—ह्रीं।६१।५
भूः—आ।६।५
ऊा७।१३
ला३६।७
भूतः—उा७।३
भूतमात्रा—छा१३।४
भूतिः—टा१४।६
भूतेशः—आ४१।४
वा४१।४
भूधरः—ना४४।६

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

भूधरः—बा१८।३
बा३८।१६
बा५८।५
वा३।१०
भूपिण्डं—ग्लौं।४।१३
भूबीजं—ग्लौं।६३।३
भूभेत्ता—चा४३।४
भूमिः—बा४०।८
बा६०।८
बा१८।७
भा१८।१३
भू।२५।१६
ल।४।१
ला५८।१६
(भूयः—भा१८।१३)
भूषणं—भा१८।१२
भ्रूकुटी—भा४४।१८
मा३८।२२
भ्रूकुटीशः—भा५८।८
भृगुः—औ।१०।७
बा४५।७
सा३।२०
सा२१।८
सा३६।१५
सा५६।७
भृग्वीशः—सा२१।७
भृङ्गनायकः—या१६।११
भेरुण्डा—ई।६।१६
भैरवः—ऊा७।११
ङा१२।८

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

भैरवः—डा२४।११
भोगदा—जा१३।८
था१६।६
भोगवती—गा१२।२
भोगिनी—गा१२।१
भौतिः—ऐ।४२।५
भौतिकं—ऐ।६३।१४
भौतिकः—ऐ।२।१
ऐ।६।७
ऐ।३६।७
ऐ।४२।५
भौतिकासनः—ऐ।६।११
भौतिकेशः—ऐ।५४।१६
भौतीशः—ऐ।४८।७
भौमजः—ठा४३।१५
डा३७।२२
डा५७।२
भ्रमः—या१६।७
भ्रमणा—भा१८।३
भ्रमा—मा१६।१
भ्रमिः—दा१६।१३
भ्रान्तिः—ता१६।२
भ्रूमध्यः—इा६।१०

॥ म ॥

मकरः—ता१५।१७
(मखः—मा१६।२०)
मखदः—ञा१४।२
मखाङ्कुरः—इा३५।१०
इा५३।११
इा४१।७

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

(मखान्तकः—इा३५।१०)
मङ्गलः—का११।७
मज्जा—सा४५।६
षा३६।१३
षा५६।६:
मञ्जरी—ठा१४।१२
मणिबन्धगः—औ।१०।३
गा३७।१
मणिबन्धनः—गा५५।१४
मणिबन्धगतः—जा३७।१२
मणिबन्धस्थितः—
गा४२।१६
मण्डलं—मा५८।६
मण्डलः—मा३६।२
मतः—रा१६।१४
(हा२१।२०)
मण्डला—ऋ।७।१६:
मता—णा१५।१२
मतिः—धा१६।१७
रा१६।१६
मत्तः—या५८।११
मत्ता—षा२१।५
मदनः—डा१२।११
मदविह्वलः—जा१३।१३
मधुव्रतः—ळा८।१३
मधुसूदनः—ऊा१।८
ऊा७।६
ऊा३५।१५
ऊा४१।१३
ऊा५४।३

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

मध्यकर्णकः—ता१५।१६
ता५०।८
मध्यभिन्ना—षा२१।६
मध्यलिङ्गं—बा१८।१०
मनः—ं।४२।१२
ढा१५।६
पा१७।१५
हा२२।२
(मनतात्मनः—पा१७।२०)
(मनतात्मकः—पा१७।२०)
मनुः—औ।२।५
(मनोजवः—सा२१।२०)
(मन्त्रः—ला२०।१६)
मन्त्रनाथः—औ।३६।१०
मन्त्ररूपम्—नमः।२२।२२
मन्त्रविद्याप्रसूः—ॐ।५।७
मन्त्रशक्तिः—डा१२।११
मन्त्राद्यः—ॐ।५।२
मन्त्रेशः—ओ।४२।८
ओ।५५।२
मा३६।२
मा४४।२०
मा५८।१०
मन्त्रेश्वरः—ना३८।१३
मन्दः—ला२०।८
(मन्द्रः—ला२०।१६)
मन्मथः—उा३५।१४
उा४१।११
उा५४।१
का४८।१७

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

मन्मथः—क्लीं।६३।१८
शा५१।१३
मनोहरः—सा२१।१३
मरणं—ं।२।८
मा४४।२०
(ला२०।१६)
मरीचिः—घा१२।५
पा१७।१३
मरुत्—आ५।१२
आ।४०।३
आ।५३।८
आ।६०।४
ए।६।१
ऐ।४२।६
टा१४।११
ता१६।१
या५८।१२
मरुद्भक्ष्यः—षा२१।४
(मलपुः—षा२१।१६)
मलयः—या१६।११
(मलः—हा२१।२०)
मलयश्रीः—क्षा२२।१५
(मविहरः—हा२१।२१)
मस्तकं—आ।१।२
मस्तकः—का४८।१८
महाकालः—मा३।१२
मा१८।१७
मा२७।१२
मा३६।१
मा५८।६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

महाकालः—ह्रूं।६४।१८
महाकाली—का।११।२
मा।५१।३
महाग्रन्थिः—थ।१६।३
थ।५०।१०
महाज्वाली—ट।२७।६
महातेजाः—क्ष।२२।१०
क्ष।५२।३
महानन्ता—क्ष।२२।१४
महान्तकः—म।१८।१७
महाधनुः–ट।१४।११
महानन्दः—ङ।१२।१२
महानादः–च।५६।३
महाबालः—म।४४।१६
महाबाहुः—भ।१८।१४
भ।५१।२
महाब्राह्मी—अ।५।११
महामतिः—न।१७।८
श।२०।१३
महामाया—ई।६।१३
ई।४१।६
ह्रीं।६१।७
महारौद्री—ऋ।२७।४
महावीरः—म।१६।२
महाविद्या—ऊ।७।१३
महालक्ष्मीः—श।२०।१६
ह।२२।२
महासेनः—:।२।१०
:।१०।१६
:।३६।१५
महासेनः—:।४८।१५
:।५५।७
महाक्षोभः—क्ष।२२।१३
महिषाचारसस्विनी—
च।१२।१५
मही—उ।७।७
महेन्द्रः—ल।८।६
ल।४८।१
श।२०।१६
महेशः—ऊ।७।१०
ऊ।४७।१५
ठ।१४।१७
ह।३।२२
महेश्वरः—उ।७।५
ऐ।६।१२
ऐ।२३।७
:।११।१
:।२३।६
ठ।२४।२०
मयः—ङ।१२।१३
मांसः—ल।३६।७
मांससंज्ञकः—ल।२०।४
माङ्गल्यं—आ।२३।२
मातङ्गः—ख।३६।२१
ख।४२।१८
ख।५५।१२
मातङ्गमालिनी—म।१६।४
माता—ऋ।८।४
ऌ।८।१६
ऌ।२३।६
माता—गो।२४।७
छ।१३।७
व।१८।५
म।१६।१
म।२५।२१
य।१६।११
र।२०।१०
मातृकः—अ।३५।६
मातृकाद्यः—अ।४१।३
अ।५३।६
मातृकान्तः—क्ष।२२।१३
मातृकासूः—ॐ।५।८
मात्रेशः—ओ।४२।८
माधवः—इ।१।४
इ।६।१०
इ।३५।६
इ।४१।७
इ।५३।१०
म।४४।२०
ल।२०।३
(माधवी—ल।२०।१६)
मानं—म।१६।१
म।२५।२१
मानदा—आ।६।६
मानदाकान्तः—आ।६।४
मानवाक्षः—ज।१३।१२
मानसः—ल।२६।६
मानी—म।३६।२
मानुषी—ण।१५।१३
मान्तः—भ।५८।७

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

मान्तिमः—या।३६।४
माया—ई।१।६
ई।३५।१२
ई।४७।१२
ई।५३।१२
का।३६।१६
भा।१८।१६
ह्रीं।४।६
ह्रीं।६१।५
क्षा।२२।१०
मायाग्निः—ऋ।४७।२०
मायावित्—औ।४२।१०
मायावी—ऌ।८।१५
ऌ।४८।३
मायी—औ।३६।१२
औ।५५।३
मा।४४।२०
मारी—मा।५८।६
मारुतेश्वरः—जा।१३।१३
मार्गः—बा।१८।३
माला—ॠ।७।१६
मालिनिका—औ।१०।७
मांसं—ला।३६।७
ला।५८।१५
मांसः—ला।२०।८
माहेश्वरी—का।११।७
मित्रः—औ।४२।६
मिथुनोदया—ऋ।८।४
मीनः—घा।३।६
घा।४४।७
मीनः—या।१६।१२
मीननिलयः—ता।३८।५
मीनेशः—घा।१६।१६
घा।३८।११
घा।२७।१३
मुकुन्दः—टा।२।१८
टा।१४।८
टा।३७।१७
टा।५६।१३
मुखसंस्थितः—क्षा।३६।२१
मुखं—आ।१।३
:।१०।१७
का।२।११
का।११।६
टा।३७।१७
(ता।१५।१६)
बा।१८।८
(भा।१८।१६)
वा।५१।११
क्षा।२२।१४
मुखबिन्दुः—बा।१८।६
वा।५०।२२
मुखवृत्तं—आ।५३।८
मुखवृत्तः—आ।३५।७
(मुखी—ओ।६।१६)
मुख्यः—का।११।८
मुण्डी—रा।२०।१
ला।५८।१५
मुरारिः—औ।३६।११
औ।४२।१०
मुरारिः—औ।५५।४
का।४२।१६
मुषली—घा।४२।२१
छा।२।१७
छा।३७।६
छा।५६।५
(मूकः—टा।३७।१७)
मूर्त्तिः—सा।११।१३
सा।५१।१६
मूर्द्धन्यः—षा।३।१८
मूलगः—का।५५।१०
मूलं—भा।१८।१२
मूलः—घा।४६।३
मूलज्योतिः—ॐ।४१।१
ॐ।५३।४
(मूलनिलयः—ता।३८.५)
मूलमाया—चा।१२।१७
मूला—पा।१७।१५
मूलावती—चा।१३।२
मृगः—हा।२१।१७
मृगाद्यः—टा।४३।१४
मृगेन्द्रः—या।४४।२२
या।५८।१२
(मृडं—ला।१०।१६)
मृड़ानी—ला।२२।७
मृतिः—छा।१३।३
मृतेशः—वा।४४।४
मृत्युः—(शा।२०.२०)
शा।३६।११
मृत्युदेवः—शा।२०।१६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

मृत्युरुपः—शा५६।३
मेघः—घा४२।२१
 ला२२।५
 हा२२।३
मेघनादः—हा२२।२
 हा५६।६
मेचकः—न।१७।७
मेदः—ऋा७।१७
 वा३।१६
 वा२०।६
 वा३६।६
 वा५६।२
मेदिनी—चा१३।२
मेधः—आ५।१०
मेधा—ल।८।७
 घा१२।५
 घा३७।३
 घा४६।२
 घा५५।१५
 वा४५।३
 मा१८।१६
मेध्री—ऋा८।५
मेरुः—ला२०।८
 क्षा४।२
 क्षा२२।११
 क्षा५६।१४
मेषः—ऋा७।१६
 (ऋा७।२७)
 ना३।७
 ना१७।३
मेषः—ना४४।६
 ना५७।१५
 या१६।१३
मेष्ठः—या१६।२०
मोक्षदः—ॐ।५।८
मोचिका—ऋा८।३
 ऋा३५।१६
 ऋा५४।७
मोदकः—बा१८।६
(मोहः—सा२१।१६)
मोहकः—पा१७।१४
मोहनः—उ।७।४
 धा१६।१६
मोहवर्द्धनः—फा१८।१
मोहिनी—ई।७।१
 उ।७।७
 ए।६।४
 ऐ।६।७
मोक्षदः—ॐ।५।८

॥ य ॥

यज्ञसूत्रं—भा१८।१२
यज्ञेशः—ढा१५।४
यतिः—खा११।१२
 डा१२।१२
यती—ऋा४१।१६
यमः—षा२१।३
 मा५१।४
 या४४।२१
 षा५१।१७
 ष्टुा४।६
यमसादनं—वा२०।१२
यमुना—या३६।४
 या५८।१२
यवाकः—हा२१।१६
यशः—या२५।२२
यशस्करः—या१६।७
याता—या२६।१
यातुषः—रा४५।१
यादवेशः—का४२।१६
 (का३६।२२)
यानं—या१६।६
 या२६।१
यान्तः—रा५८।१४
यामिनी—फा१८।१
यामुनः—या५८।१२
यामुनेयः—या३६।४
यामुनेयकः—
 या४४।२१
यास्यकर्णः—उ।४१।११
यास्यकर्णादिकः—
 का४२।१५
यास्यगण्डस्थितः—
 ला४१।१६
यास्यगुल्फः—ठा४३।१५
यास्यजानुस्थितः—
 डा४३।१७
यास्यपादाङ्गुलाग्रस्थः—
 णा४३।२१
यास्यपादाङ्गुली—
 ढा४३।१६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

याम्यपार्श्वः—पा४४।११
युगन्धरः—बा।१८।५
बा५०।२१
युगान्तः—या।१६।६
युगान्तकः—या५१।५
क्षा२२।१०
क्षा५२।३
युगान्तकारकं—स्फों।६४।६
(युगाभः—या१६।२०)
युद्धात्मा—षा२१।६
योगिनी—डा।१४।१८
णा।१५।११
दा।१६।६
योगिनीप्रियः—डा५०।२
णा५०।६
घा।१६।१५
योद्धा—बा।१८।६
बा५०।२२
योनिः—ऐं।६२।२
योनिजः—रा२०।२
योषित्—ए।६।५
स्त्रीं।६१।१४

॥ र ॥

रक्षः—क्षा२६।१६
क्षि।२६।२०
रक्षणं—ऊा२३।४
ऊा३५।१६
था२५।४
(रजः—रा१६।२०)
रक्तं—रा५८।१४

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

रक्तः—रा।१६।१४
(रक्तकृष्णः—रा।१६।२०)
रक्तदंष्ट्रः—छा२७।८
रक्तपटः—वा२७।१३
(रङ्कः—ला२०।२०)
(रङ्गः—का११।१६)
रतिप्रियः—औं।१०।६
रतिः—ई।१।६
ई।६।१६
ऊ।७।६
(औं।१०।२०)
:।१०।१७
(ऋ।८।५)
ढा।१५।६
णा।१५।१०
णा३८।३
स्वान्ता४।१०
रतिनाथः—ओ।६।१६
रतिबीजं—क्लीं।६२।७
रत्नकः—ता।१५।१८
(रत्नकण्ठः—ता।१५।१८)
रत्नसंज्ञकः—ई।६।१४
रथः—ओ५२।२
मा।१६।४
रमणः—का।११।६
रविः—का२।११
णा५७।५
मा।१८।१८
मा५८।६
(वा२०।२०)

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

रविः—हा३।२२
(ं।१०।२०)
रमा—:।२।१०
:।४२।१३
पा।१७।६
श्रीं।६१।११
रयः—ता४०।६
ता।६०।४
रसः—ए।६।४
झा४६।१४
था।१६।६
भा४०।८
भा।६०।१०
रा४०।८
रसना—:।१०।१८
रसवर्णः—:।३६।१५
(रसनार्णकः—:।३६।१५)
रसाम्बुधिः—रा४०।८
(रागः—फा।१८।२०)
रागात्मा—ञा।१४।६
राघवः—णा।१५।१४
राजगिरिः—टा।१४।११
राजा—(टा।१४।११
ला४८।२
राज्ञी—ऐ।६।११
रात्रिनाथः—ं।१०।१५
रिपुः—हुं।२३।१६
ह्रं।६२।२१
रिपुघ्नः—ऋ।३५।१८
(ऋ।४१।१६)

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

रिपुघ्नः—ऋ।५४।५
रुक्षः—क्ष।२२।९
रुचिः—च।१२।१६
ज।१३।११
ध।१६।१५
रुचिरः—र।३९।६
र।५८।१३
रुजा—क।४२।१५
रुद्रः—आ।६।३
इ।६।१२
इ।४७।१०
ऋ।७।१४
ऌ।८।८
ॡ।८।१४
ॡ।४८।४
ओ।३६।९
औ।२३।८
ङ।२।१५
ङ।४३।१
ङ।४९।४
म।१९।३
रुद्रकान्तिः—ङ।३७।५
रुद्रमाया—ऋ।४७।१८
रुद्राकिणी—।२७।६
(रुद्रा—भ।१८।२०)
रुद्रेशः—ङ।४३।२
रुधिरः—र।३९।५
रूपं—झ।१३।१७
झ।४९।१४
द।१६।१२

रूपकर्षिणी—ऊ।७।१२
रेखा—प।१७।१४
रेचिका—ऋ।७।१५
ऋ।५४।५
रेफः—र।१९।१४
र।३९।६
रेवती—।१०।१३
र।१९।१७
(रेषा—प।१७।२०)
रोचिका—ऋ।३५।१७
रोचिष्मान्—र।५८।१३
(रोमा—औ।१०।२०
रोहिणी—ऋ।७।१८
रौद्रः—व।४५।४
रौद्री—फ।१७।१७
फ।३८।१७
फ।५८।३

रौरवः—त।२७।१०

॥ ल ॥

लक्ष्मणः—ऊ।७।१२
लक्ष्मीः—ई।१।६
ई।६।१५
ई।२३।३
ओ।९।१६
च।१२।१८
च।३७।७
घ।५६।३
म।१९।१
म।२५।२०
श्रीं।६१।११

लक्ष्मीः—स।२१।१२
स।२६।१३
ह।२१।१८
लक्ष्मीशः—श।४५।५
लघुः—आ।४१।३
आ।५३।७
ल।५९।११
लघुप्रयत्नः—ल।३९।२०
लङ्घना—द।१६।११
लज्जा—ऐ।९।७
ध।१६।१९
ष।२१।४
ह्रीं।४।६
ह्रीं।६१।५
(लतिः—स्वान्तः।४।१०)
लम्पटः—ल।५८।१६
लम्बः—ङ।५६।१
लम्बोदरः—ष।२१।३
ष।५१।१७
लम्बोदरा—घ।१२।६
लम्बोदरी—ज।१३।१०
ललदेवः—ज।१३।९
लवणं—ल।२०।५
ल।२६।४
ललाटं—आ।१।२
आ।५।९
ठ।१४।१६
ललाटः—क्ष।२२।१५
ललाटजः—आ।४७।६
ह।२१।१८

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

लाङ्गलिः—ऋ।८।९
ला।४८।२
लाङ्गली—घा।४९।३
छा।१३।६
छा।४९।८
टा।४३।१३
ठा।२।२१
ठा।१४।१२
ठा।४९।१९
लान्तः—वा।५९।२
लाङ्गलीशः—ठा।३७।१९
ठा।५६।५
लोकाक्षी—पा।१७।१५
लोचनं—ड्रा।१।४
डा।१५।७
लोचनप्रियः—बा।१८।३
लोला—था।१६।७
य।१९।७
लोलाक्षी—ई।६।१३
लोलुपः—ळ्ढा।८।१५
लोहः—ढा।४३।२०
लोहितः—पा।३।८
पा।१७।९
पा।३८।१५
पा।४४।११
पा।५८।१
लोहिता—ऐ।९।११

॥ व ॥

वकः—ला।८।७
ला।४८।२

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वकः—ञा।१४।३
शा।३।१७
शा।३९।११
वकेश्वरः—शा।५९।३
वक्त्रं—ः।१०।१९
आ।४७।७
शा।२०।१७
वक्त्रतुण्डः—ना।५७।१६
वक्षः—बा।२०।१०
वक्षःस्थलं—बा।२५।१७
वक्षोविदारिणी—
षा।२१।५
(वङ्कः—वा।२०।२०)
वङ्गकुसुमा—का।११।९
वचनं—या।४४।२२
वज्रं—वा।२०।११
वज्रकायः—क्षा।३९।२२
क्षा।४५।१४
वज्रतनुः—क्षा।५९।१४
(वज्रतुण्डा—घा।१६।१९)
वज्रतुण्डाधरः—घा।१६।१९
वज्रदन्तः—ङा।३६।२
हु।४१।२०
वज्रा—भा।१८।१५
वज्रस्फिक्—वा।५०।११
वज्रमुष्टिः—बा।४४।१६
बा।५८।५
रा।३८।२०
वत—रा।१९।१५
वत्सलः—डा।४३।१७

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वधूः—स्त्रीं।४।१०
स्त्रीं।६१।१४
वनं—औ।४०।४
औ।६०।१०
वनजः—ठा।१४।१३
ठा।४९।२१
वनान्तः—क्षा।२२।११
वन्दनम्—नमः।२२।२२
वयः—भा।१८।१३
वरदः—था।३८।७
था।५७।१०
दा।५७।१२
वरदा—था।१६।६
(वराकः—हा।२१।२०)
वराक्षिणी—ञा।१४।६
वराहः—घा।४२।२२
शा।४५।५
हा।३।२२
हा।३९।१७
हा।५९।१०
वरुणः—घा।१२।५
या।४४।२१
ला।२६।६
वा।३।१६
वा।२०।९
वा।४५।४
व।५१।१२
वा।५९।१
(वरुणा—ना।१७।२०)
वरेण्यः—शा।५९।४

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

वर्गादिः—का।३६।१६
(वर्गादिमः—का।३६।२२
वर्गाद्यः—का।११।६
(वर्णः—औ।१०।२०)
वर्णाद्यः—आ।५।१६
वर्त्तुलः—ऊँ।५।१
ऊँ।४७।३
ठा।१४।१४
ठा।४६।१६
वर्त्तुलाक्षी—ड।७।३
वर्त्म—ना।१७।५
वर्म—ऐ।३६।८
ऐ।४२।६
ऐ।५४।१५
हुं।६२।२०
वर्मबीजं—हुं।४।६
वषट्—वषट्।६२।१६
वसुधा—मा।८।१८
या।१६।५
वसुधाक्षरः—ओ।६।१७
वसुधाधिपः—बा।१८।८
वस्तुदा—मा।१८।२०
वह्निः—ई।४०।३
ई।५३।१३
ई।६०।६
प।६।४
का।४२।१५
ख।११।१०
छा।१३।४
ठा।१४।१४

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

वह्निः—रा।२६।२
वह्निमण्डलं—मा।१६।३
रा।१६।१७
वह्निवधूः—स्वाहा।४।७
वह्निसुन्दरी—
स्वाहा।२३।१४
स्वाहा।६८।१८
वह्निवासिनी—ड।७।६
वाः—घा।४०।५
घा।६०।१०
वाक्—ई।६।१५
ऐ।५४।१६
ऐं।६२।२
ञा।१४।६
फा।१८।२
(वागात्मा—ञा।१४।१६)
वागीशः—आ।५।१२
आ।४७।६
ऐ।३६।८
ऐ।४२।५
ऐ।५४।१६
या।४४।२१
वाग्भवं—ऐं।६२।२
ऐं।६३।१४
वाग्भवः—प।६।१
प।४८।५
ऐ।६।११
ऐं।४।११
वाग्मी—ई।४७।१२
वाग्विशुद्धः—ई।६।१५

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

वाणी—ऋा।८।१
ओ।६।१६
चा।१२।१४
नादः।२२।१६
नादः।६३।६
या।१६।५
ला।२०।६
वाचकः—भा।१८।१२
वातः—आ।३५।६
आ।४०।३
आ।५३।६
आ।६०।४
फा।२५।१४
वानरः—जा।१३।८
सा।२६।१५
वान्तः—शा।५६।४
वामः—ऊँ।५।१
छा।१३।६
छ।४६।८
जा।१३।१२
जा।३७।१२
जा।४६।१०
वामकटिः—टा।४६।१८
वामकटी—ता।१५।१६
वामकराङ्गुलिनखः—
ञा।४६।१५
वामकरतलः—ठा।४६।२०
वामकर्णः—ऊ।१।८
ऊ।७।१०
ऊ।४१।१३

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

ऊ।५४।४
वामकूर्परः—छ।१३।५
छ।५६।५
वामकूर्परगः—छ।३७।९
छ।४३।५
वामगण्डः—ऌ।१।१२
ऌ।८।१४
ऌ।३६।३
ऌ।४२।१
ऌ।४८।३
वामगुल्फः—द।५७।१२
वामगुल्फकः—द।१६।१०
वामगुल्फगतः—द।३८।९
वामगुल्फस्थितः—
द।४४।५
वामजङ्घकः—औ।१०।२
औ।४८।११
वामजङ्घा—च।४९।६
घ।५०।१३
वामजानुः—ऐ।९।१३
थ।१६।६
थ।४४।३
द।५०।११
वामजानुगः—ऐ।४८।८
ङ।५६।१६
वामजानुगतः—थ।३८।७
थ।५७।९
वामदेवः—द।१६।३
घ।५७।१४
वामदोर्मूलगः—च।५६।४

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वामनः—ऋ।८।१
ऋ।३५।१९
ऋ।५४।७
न।१७।६
न।५०।१५
वामनयनः—ई।५३।१३
(वामनागः—ॠ।८।१९
वामनासः—ॠ।५४।७
वामनासा—ऋ।१।१०
ऋ।४१।१७
ऋ।४७।१९
वामनासिका—
ऋ।३५।१९
वामनेत्रम्—ई।४७।११
वामनोद्यदधीश्वरः—
ऋ।१।१०
वामपदः—ह।३९।१७
वामपादः—न।५०।१५
फ।५०।१९
वामपाणिः—झ।४९।१६
वामपादाग्रगः—
न।५७।१५
वामपादाङ्गुलाग्रगः—
न।३८।१३
(वामपादाङ्गुलिनखम्—
न।१७।४)
वामपादाङ्गुलिमुखं—
न।१७।४
वामपादाङ्गुलिमूलं—
घ।१६।२०

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वामपादाङ्गुलीगतः—
घ।३८।११
घ।५७।१४
वामपादादिकः—
त।४४।१
वामपार्श्वः—फ।१७।१६
फ।४४।१३
फ।५०।१९
वामपार्श्वगतः—फ।५८।३
वामपार्श्वकृतालयः—
फ।३८।१७
वाममणिवन्धगतः—
ज।४३।७
ज।५६।८
वामलोचनं—ई।६।१३
ई।३५।११
वामवाहुः—च।१२।१७
च।३७।७
छ।१९।८
ड।५०।२
ष।२१।२
वामवाहुगः—ष।३९।१३
(वामबाह्वादिगः—
च।३७।७)
वामश्रवणः—ऊ।३५।१५
वामस्फिक्—त।१५।१६
त।५०।७
वामहस्तः—ञ।४९।१२
वामा—आ।५।१३
छ।४३।६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वामा—झा।१३।१६
स्त्रीं।६१।१४
वामांसः—ऊ।४१।१२
वा।५६।१
वामांसनिलयः—वा।३६।६
वामाक्षिः—ई।४१।६
वामाक्षी—ई।१।५
बामाङ्गुलिगतः–झा।५६।१०
वामाङ्गुलितलस्थितः—
झा।३७।१३
(वामाङ्गुल्यग्रगः—
झा।३७।१५)
ञा।५६।१२
वामाङ्गुल्यग्रतः–ञा।३७।१५
ञा।४३।११
ना।४४।६
वामाङ्गुल्यादिकः—
था।४४।७
वामार्द्धः—ला।५४।१०
वामोरुः—ता।३८।५
शा।२०।१८
शा।५०।१४
वामोरुमूलगः—ता।५७।७
वायवी—ऐ।६।७
वायवीयः—ला।३६।८
ला।५८।१६
वायुः—का।२३।१०
का।४२।१५
घा।१२।४
चा।१३।२

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वायुः—चा।४०।५
चा।६०।४
या।१६।५
या।२५।२०
या।३६।३
या।४४।२२
या।५१।५
वायुवेगी—या।१६।७
या।५१।६
वारणः—खा।२७।७
वाराही—ता।१५।१८
वारि—ऋा।४०।३
ऋा।६०।१०
चा।३७।८
वारिदः—वा।३६।६
वा।४५।३
वा।५६।२
वारिधिः(णिः)–ॠा।५४।८
वारुणः—वा।३६।६
वारुणी—टा।१४।८
ना।१७।२
ला।२०।५
वा।२०।६
वालिनी—आ।५।१४
वासी—था।५०।६
वासुदेवः—आ।५।११
आ।२३।१
आ।४१।६
ऐ।४२।५
ओ।२।४

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वासुदेवः—ओ।३६।६
ओ।५५।१
औ।६।१५
का।११।३
का।४८।१८
षा।२१।१
(वास्तवः—ए।६।१)
(वाहगः—ला।८।१६)
वाहनः—या।५८।११
शा।२०।१८
विकटाकुचमण्डलं—
झा।१३।१८
(विकर्णा—था।१६।५)
विकर्मा—था।१६।५
विकृतमुखी—ऐ।६।८
विकृतिः—या।१६।५
विक्षतः—छा।१३।७
विख्यातः—झा।४३।१०
था।५०।१०
विग्रहाधिपः—ॠा।४१।१५
विघ्नकर्त्ता—ऊ।७।१२
विघ्नकृत्—उ।५४।१
विघ्नविनायकः—इ।६।११
विघ्नराजं—गां।४।१४
विघ्नरा(बी)जं—गां।६३।२
विघ्नराजः—आ।६।६
आ।५३।६
विघ्नराट्—ॠा।५४।५
विघ्नहर्त्ता—उ।४१।१२
ऊ।५४।३

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठ पंक्तौ

विघ्नहृत—ई।७।७

विघ्नेशः—ढ।१५।८

ढ।५०।४

विघ्नेशी—ङ।१२।११

विघ्नेश्वरः—आ।५३।७

विचित्रा—ं।१०।१४

विजयः—उ।३५।१४

उ।४१।१२

उ।५४।१

विजया—आ।६।१

ए।१।१३

ऐ।६।१३

ज।१३।८

विट्—इ।४१।८

(वितुण्डकः—भ।१८।१४

विदारी—ऊ।२७।५

विद्या—इ।६।८

इ।३५।६

:।१०।१७

ग।१२।१

(विद्यामुखी—:।१०।२०)

विद्युज्जिह्वा—आ।२७।३

विद्युता—क्ष।२२।१०

विद्युन्मुखः—ज्ञ।२७।६

विद्विट्—ज्ञ।४३।११

विधाता—श।५०।१३

विधिः—ॐ।६४।१६

विनतिः—नमः।२२।२१

विनदा—ट।१४।८

(विनयः—उ।३५।१४)

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

विनष्टधीः—ऋ६।८।२

विनायकः—आ।६।१

आ।४७।८

ढ।१५।६

ढ।५०।४

ष।२१।१

(विपत्—:।२।६)

विभाण्डकः—भ।१८।४

विभुः—ए।४८।८

ऐ।६।७

ऌ।४०।३

ऌ।५४।१०

ज।१३।६

ज।४६।११

विभूतिः—ढ।१४।१६

विमलः—ऐ।६।१२

ल।४।१

(ल।३६।१६)

ल।५६।११

विमला—ट।१४।१०

ल।२२।५

(विमूर्तिकः—
भ।१८।२०)

विम्बं—त।१६।१

र।३६।६

विम्बबीजकं—ड्रिं।६३।४

वियत्—आ।५।१४

आ।६।६

ऌ।८।७

ॡ।८।१५

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वियत्—ं।२।७

ं।१०।१३

ङ।१२।१०

ञ।१४।२

न।१७।६

म।१६।४

ल।४०।६

श।२०।१७

विरजा—ञ।१४।५

विराजेन्द्रः—झ।१३।१६

विलासिनी—ऊ।७।१२

छ।१३।४

विलेपः—स।४५।६

विशेषः—ऌ।४८।१

व।२०।१२

विशाखा—ढ।१५।६

विशाम्पतिः—क।११।४

न।४४।६

विशालाक्षः—थ।५७।६

विशालाक्षी—थ।३८।८

ध।४४।३

विशिखाख्यं—ह्रु।६४।२

विशेषः—श।५१।१५

विश्वः—श्रौं।४।१३

विश्वकर्मा—उ।७।५

उ।४७।१४

विश्वतोमुखी—र।२०।२

विश्वदा—म।१८।१६

विश्वपा—ॡ।८।१७

विश्वपावनी—घ।१६।१६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

विश्वपावनी—न।१७।२
विश्वमातृकला—
नादः।२२।१०
नादः।६३।७
विश्वमूर्त्तिः—भा।३।११
भा।१८।१४
भा।३८।२१
भा।५८।७
विश्वरूपी—भा।१८।१५
विश्वा—ञा।१४।२
त।१६।१
विश्वान्तः—आ।४७।७
विश्वान्तकः—आ।६।४
विश्वात्मा—ग।११।१८
ढ।१५।१०
ला।२०।८
विश्वार्त्तिः—पा।४४।११
विश्वेशः—आ।५।१५
विश्वेश्वरः—ला।८।६
विशुद्धः—ई।६।१५
विषं—ः।४२।१४
मा।३।१२
मा।१६।२
मा।३६।२
मा।५८।६
(विषघ्नः—शा।३६।११)
विबद्धिषदमानसः—ः।२।६
विषबीजं—प्रणऊँ।६३।८
(विषममानसः—ः।२।६)
विषयः—ङा।२४।११

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

विषयस्पृहा—ङा।१२।६
विषान्तकः—मा।५१।३
विष्णुः—आ।१।१
आ।५।१५
ई।६।१५
ई।४७।१२
उ।१।७
उ।७।५
उ।३५।१३
उ।४१।१२
उ।५४।१
ए।६।४
ए।२३।७
ठ।१४।१७
बा।१८।८
सा।२१।७
विष्णुवनिता—श्रीँ।४।७
श्रीँ।६१।११
विष्णुशय्या—आ।३५।८
विसर्गः—ः।२।६
ः।३६।१६
ः।५५।७
विस्फुलिङ्गिनी—
शा।२०।१५
विहङ्गमः—फा।१७।१८
(वीतः—वा।२०।२०)
वीरः—इ।६।६
णा।१५।१४
वीरतत्त्वं—पा।१७।१२
(वीरतन्त्रः—पा।१७।२०)

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वीरभद्रा—पा।५०।१८
वृकोदरः—सा।२१।११
(वृक्षः—ना।२५।११)
वृत्तकः—आ।६।२
वृत्राक्षिः—उ।५४।२
वृश्चिकः—चा।१२।१६
वृषः—उ।७।८
षा।३।१८
षा।२१।४
षा।३६।१३
षा।५६।५
वृषकेतनः—शा।२०।१४
वृषकेतुः—षा।५६।५
वृषघ्नः—ठ।१४।१७
ठ।४६।२१
शा।३।१७
शा।२०।१५
शा।३६।११
शा।५६।३
वृषध्वजः—'।१०।६
ः।५५।८
वृषली—छा।१३।५
वृहद्ध्वनिः—ठ।१४।१५
ठ।२४।२१
वृहस्पतिः—टा।१४।१०
वेगवती—सा।२१।८
(वेगात्मा—या।१६।११)
वेगितः—जा।१३।१२
जा।२४।१५
(वेगिता—जा।१३।२०)

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

वेगिनी—ला२०।७
वेगी - जा१३।१२
वेदकः—(रा१६।२१)
रा५१।७
वेदकण्ठकला—रा१६।१८
(वेदकण्ठपला—
रा१६।१८)
वेदमाता—ई।४।१५
स्वाहा।६२।१६
वेदवीजं—ॐ।५।५
वेदसारः—ॐ।५।५
ॐ।५३।३
वेदादिः—ॐ।४।५
ॐ।३५।२
वेदाद्यः—ॐ।३५।२
ॐ।४१।२
वेदान्तः—आ।४१।६
(वेदार्थः ला२२।१६)
वेदार्थसारः—ला२२।७
वेधाः—मा२५।२०
(वेशवती—सा२१।८)
वैकुण्ठः—मा३।१२
मा१८।१८
मा३६।१
मा५८।१०
फा४४।१३
वैनतेयः—ना१७।५
वैनायकः—षा५१।१७
वैन्दवी—ई।६।१८
वैवस्वतबीजं—ह्।६४।१४

वैष्णवी—ई।१।६
ई।६।१८
ट।१४।८
(व्यक्षः—क्षा२२।१६
व्यक्ता—फा१८।१
व्यञ्जनं—झा१४।१
व्याघ्रपादः—डा३७।२२
डा४३।१८
डा५७।१
व्यापकः—या१६।६
रा१६।१७
ला२०।८
व्यापिनी—औ।१०।५
औ।३६।११
औ।५५।४
ला२२।६
व्यापी—क्षा४५।१४
क्षा५६।१३
व्याप्तं—या४०।८
या६०।५
व्योम—ऌ।४१।२०
णा१५।१३
भा४०।६
व्योमवक्त्रः—हा२७।१४
व्योमरूपः—ं।३६।१३
व्योमरूपिणी—
ं।१०।१४
व्योमा—औ।१०।६
व्योमार्द्धः—ऌ।३६।२
वतदेवः—का२।११

॥ श ॥
शक्तिः—ए।१।१३
ए।६।१
ए।३६।५
ए।४२।४
ए।४८।६
ए।५४।१४
ः।१०।१६
ता१५।१५
ता५०।८
सा३।१६
सा५६।८
सौः।४।१२
सौः।६२।१०
ह्रीं।४।६
ह्रीं।६१।६
शक्तिकः—औ।१०।२
शक्तिरूपकः—सा५१।१६
शक्ती—ता५०।८
ता१५।१५
शक्तिनामा—सा२१।८
सा५१।१८
शक्तियुक्—ः।४०।४
शक्रः—ॡ।८।१५
ॡ।४८।३
ला२०।३
शक्रदैवतम्—
वौषट्।२३।१७
शक्रमाता—वषट्।२३।१५
वषट्।६२।१६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

शङ्करः—उ।७।३
उ।२३।४
उ।५४।१
ड।१५।१
ड।२४।२२
व।२०।१२
शङ्कुः—(औ।१०।२०)
श।४५।५
शङ्कुकर्णः—औ।१०।३
ं।५५।५
(श।३६।१२)
शङ्खकः—ङ।३७।५
शङ्ख(ङ्कु)कर्णः—श।३६।१२
श।५६।३
शङ्खनाभिः—ढ।४३।२०
शङ्खा—य।१६।७
शङ्खान्तराकृतः—ढ।३८।१
शङ्खान्तराकृतिः—
(ढ।३८।१)
ढ।५७।३
शङ्खिनी—ण।१५।१४
घ।१६।१६
शङ्खी—ङ।२।१५
ङ।१२।८
ङ।५६।१
शठः—ल।३६।८
शत्रुघ्नः—उ।७।६
शनिः—प।१७।१३
ब।१८।१०
शब्दः—ह्रां।६२।५

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

शब्दः—ह।२६।२
शब्दात्मा—न।१७।७
शम्भुः—ं।१०।१२
ण।१५।११
ह।२१।१८
शम्भुवनिता—ह्रीं।६१।६
शयनं—श।२०।१५
शी।२६।१०
शरच्चन्द्रः—थ।१६।७
शर्वः—न।३८।१३
शवः—ज।१३।८
शशिनी—ॠ।८।३
शशिपुत्रः—म।१६।२
(शशिप्रभा—म।१६।२०)
शशी—ं।१०।१०
ं।४२।११
ठ।१४।१७
फ।१७।१६
स।३६।१६
स।५१।१८
शसं—शी।२६।१०
(शसः—द।३८।६)
शस्त्रं—फट्।६२।२२
हुं।२३।१६
शाखा—ज।१३।१०
ज।४६।११
शाखादिः—ॐ।४१।२
शाखिप्रियः—फ।५०।२०
शाखिनीप्रियः—फ।१७।१७
शान्तः—इ।६।११

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

शान्तः—औ।१०।५
श।२०।१५
(शान्ता—श।२०।२०)
शान्तिः—ई।१।६
ई।७।२
ई।३५।११
ई।५३।१२
ऊ।७।६
औ।४८।११
क।११।३
क।४८।१८
ड।१५।३
शान्तिकृत्—(ऌ।८।१५)
ऌ।४८।४
शान्तिदः—ह।२१।१६
ह।५२।१
शान्तिनी—ॠ।७।१६
शार्ङ्गी—ग।२।१३
शार्ङ्गी—ख।४२।१७
ग।११।१६
ग।३७।१
ग।५५।१३
शाल्मली—इ।६।८
शास्ता—श।२६।६
शास्वतः—घ।१६।१५
शिखण्डी—ख।११।१२
शिखा—फ।१७।१७
ल।२०।६
ह।५६।१०
वषट्।२३।१५

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

शिखा—वषट्।६२।१६
शिखिवाहः—बा।१८।५
बा।५०।२१
शिखी—णा।४०।७
था।४०।७
था।६०।६
फा।३।६
फा।३८।१७
फा।५०।१६
रा।५८।१३
ला।५१।१०
शिखीशः—फा।५८।३
शिनी—आ।५।१५
शिरः—ॠ।७।१६
'।१०।१२
का।११।६
का।२३।१२
घा।४४।७
षा।२१।६
स्वाहा।४।८
शिरसिजः—था।१६।४
था।५०।६
शिरोगतः—'।३६।१४
शिरोमध्यम्—
वषट्।२३।१५
वषट्।६२।१६
शिली—था।१६।४
था।५०।६
शिलोच्चयः—था।१६।४
था।२५।४
शिल्पाभिज्ञः—:।४२।१३
शिवः—उ।१।७
उ।७।४
ॐ।४।११
ॐ।५३।३
'।१०।११
(का।११।६)
(घा।३७।३)
जा।२।१८
ना।१७।८
फा।४४।१३
मा।१६।२
मा।२५।२०
ला।४।१
वा।४५।४
षा।२१।४
स्वाहा।६२।१६
हा।२१।१४
हा।५२।१
हौं।४।१४
शिवदर्शनः—गा।११।१७
गा।४८।२१
शिवदा—ला।२२।६
शिवदूती—ॠ।७।१८
शिवयोषा—ङा।१२।१३
शिवा—ई।६।१७
घा।४२।२२
घा।४६।३
दा।१६।११
ह्रीं।६१।६
शिवादिः—ॐ।५३।४
शिवेशः—ला।२२।८
ला।३६।१६
ला।५६।११
शिवोत्तमः—ई।६।१७
घा।२।१४
घा।१२।४
घा।३७।३
घा।४२।२१
घा।४६।१
घा।५५।१६
शिशुप्रियः—ङा।१२।८
शीघ्रं—या।१६।६
शीघ्रः—या।५१।६
शीर्षं—'।२।८
शुक्रः—सा।३६।१६
सा।५६।७
शुक्लः—षा।४५।७
शुचिः—ॡ।८।१७
ऐ।४०।४
ऐ।५४।१५
ऐ।६०।६
वा।२०।११
वा।५०।१२
शा।५१।१५
शुचिस्मिता—
ॡ।८।११
शुद्धः—ई।४७।१२
ॡ।८।७
ॡ।४८।४

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

शुद्धः—ं।१०।१३
स.२१।६
शुद्धा—ऌा।८।१७
शुद्धिः—ता।१५।१५
शुभः—ञा।५६।११
शुभदः—भा।४४।१८
शुभाङ्घ्रिः—डा।३७।२२
डा।५७।१
शुभ्रा—खा।११।१४
शून्यं—ं।१०।१४
खा।११।१३
खां।२४।४
ठा।१४।१२
ठा।२४।२०
दा।४०।७
ना।४०।७
ना।६०।१२
शून्यः—खा।४८।१६
शूरः—णा।५७।५
पा।३।८
पा।३८।१५
पा।५८।१
(शूरप्रियता—पा।१७।६)
शूर्पकर्णकः—गा।५५।१३
शूलः—दा।३८।१०
दा।५७।१२
शूलधृक्—घा।२७।१२
शूली—डा।४३।१
चा।४३।३
जा।२।१८

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

शूली—जा।१३।८
जा।३७।११
जा।५६।७
डा।४३।१८
दा।४४।५
सा।२६।१४
हा।२२।१
हा।२६।१७
(शृङ्गारः—फा।१८।२०)
शृणिः—क्रौं।४।७
शेखरः—ई।६।१४
ई।४७।११
शेषः—आँ।६२।१३
आ।३५।८
आ।५३।८
पा।१७।१०
पा।५०।१७
शैवं—हौं।६२।११
शोषकः—या।१६।१२
शोषणः—ला।२०।७
शौरी—था।४३।३
ना।५७।१६
श्याममुखी—ता।१५।१८
श्यामला—ऋा।८।५
श्यामेश्वरः—हा।२२।३
श्रद्धा—ण।६।२
(षा।२१।१६)
श्रवणाभं—मा।१६।४
श्रीः—आ।५।१५
ऐ।६।१०

शब्दः अर्थः । पृष्ठे पंक्तौ

श्रीः—ऋा।८।१
श्रीं।६१।११
ढा।१५।६
श्रीकण्ठः—आ।१।१
आ।५।६
आ।३५।५
आ।४१।३
आ।४७।५
आ।५३।७
ऋा।४१।१७
रा।१६।२२
रा।२०।१
शा।२०।१४
शा।५१।१४
श्रीखण्डी—खा।४८।२०
श्रीधरः—ला।१।११
ला।८।७
ला।३६।१
ला।५४।६
श्रीपुरं—का।११।६
श्रीमान्—डा।४३।२
श्रीमुखी—ं।१०।६
(श्रीशः—दा।३८।६)
श्रीशैलः—रा।२०।२
श्रुवः—स्वाहा।२३।१४
स्वाहा।६२।१८
श्रेयः—शा।२६।६
श्रेष्ठः—वा।२०।१२
षा।२१।२
षा।२६।११

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

श्रेष्ठा—ञा।८।३
श्रुतिः—ओ।९।१४
ओ।४८।१०
श्रुतिमुखं—ॐ।६३।९
श्रोत्रं—उ।७।८
उ।४७।१४
ऊ।४७।१५
ण।१५।१२
श्लेषः—ला।२६।५
श्लेषकः—छा।४३।६
श्लेषणं—ली।२६।४
श्लेषान्तकः—छा।५६।६
(श्लेष्मकः—छा।३७।१०)
श्वभ्रं—खा।२४।४
श्वभ्रा—(खा।११।१४)
श्वसनः—या।१९।६
या।५१।६
श्वेतः—षा।३।१८
षा।२१।१
षा।५१।१६
सा।२१।९
सा।३९।१५
श्वेतरूपः—सा।४५।९
श्वेता—(सा।२१।१९)
सा।५९।८
श्वेताह्वयः—डा।१२।१०
श्वेतेशः—षा।५९।५
श्वेतेश्वरः—षा।३९।१३

॥ ष ॥

षट्-स्वरः—ऊ।४१।१४

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

षड्टः—सा।४५।१०
षड्वक्त्रः—उ।७।४
षड़ाकारः—षा।३९।१४
षा।५९।६
सा।४५।१०
षड़ाननः—षा।३९।१४
षा।५९।६
सा।४५।१०
षडुन्नतः—झा।१३।१४
षण्डः—ऊ।७।१३
षण्मुखः—ऊ।३५।१६
ऊ।४१।१४
ऊ।५४।३
या।५७।९
षष्ठा—ऊ।७।१३
षष्ठी—बा।१८।९
षाटिः—ता।५०।७

॥ स ॥

संज्ञा—धा।५०।१४
संयोगान्तः—क्षा।२२।१२
संवर्त्तकः—क्षा।४।२
क्षा।२२।९
क्षा।३९।२१
क्षा।४५।१३
क्षा।५२।४
क्षा।५९।१३
संसर्गः—सा।२६।१६
संस्थानकृतरूपिणी—
ह्रीं।६१।७
संहर्त्ता—घा।१२।७

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

संहर्त्ता—घा।४९।१
संहारः—खा।३६।२१
खा।४२।१८
बा।१८।८
क्षा।२२।११
क्षा।५२।३
संहारकर्त्ता—:।४२।१४
संहारिणी—ला।२७।५
सकोपवारणः-(हा।२२।१)
सखा—का।११।६
(सखाद्यः—का।१७।१६)
सखी—फा।१७।१६
सङ्कर्षणः—ओ।४२।७
औ।२।६
औ।१०।४
औ।३६।११
औ।५५।३
या।१९।८
सङ्कोचः—ढा।३८।२
सङ्गतिः—सा।३९।१६
सङ्घातः—क्षा।२२।१५
सती—डा।१५।२
सत्यं—ॐ।५।२
घा।१२।४
सत्यः—ओ।९।१४
झा।१३।१४
दा।३।५
दा।३८।९
दा।५७।११
सत्यकः—ओ।२।३

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

सत्यसङ्गतिः—षा।४५।७
(सत्या—घा।१२।२०)
सत्यानन्दः—षा।४५।८
सदा—हा।२२।४
सदात्मकः—जा।१३।१२
सदाशिवः—औ।१०।३
औ।४८।१२
छा।१३।६
जा।५६।७
नादः।२२।१९
नादः।६३।६
हा।३९।१८
हा।४५।११
सद्यः—ओ।४२।७
दा।१६।१०
सद्योजातः—ओ।२।३
ओ।९।१५
ओ।३६।९
ओ।४८।९
सनादका—ई।६।१८
सन्दर्शः—धा।२६।१८
सान्धः—प।९।६
सन्नतिः—नमः।२२।२१
सप्तमी—ॠ।७।१८
समगुह्यकः—ं।१०।८
ं।४८।१३
समयः—षा।४५।८
सा।३९।१६
सा।५९।७
समातृकः—ऐ।९।१०

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

समातृकः—ऐ।४८।७
समिद्—शा।४५।६
समुद्रः—मा।५१।३
समृद्धिः—णा।१५।१२
सम्वित्—हा।५१।२१
ह्रीं।६१।५
सम्भवः—आ।६।५
सम्मोहा—सा।२१।१३
सरित् फा।४४।१४
सरस्वती—ऊ।७।११
ऐ।९।१२
औ।१०।४
खा।११।१०
गा।१२।१
गौ।२४।६
सरस्वतीबीजं—ऐं।६२।२
सर्गः—ः।२।९
ः।१०।१९
ः।३६।१६
ः।५५।७
(सर्गात्मा—ञा।१४।१९)
सर्पः—खं।२४।३
सर्वः—ञा।३७।१५
सा।२६।१५
सर्वकः—झा।२।१९
सर्वगः—गा।११।१६
सर्वज्ञः—क्षा।५२।४
सर्वमङ्गला—ओ।९।१८
सर्व मित्रकः—ठा।१४।१६
सर्वबीजोत्पादकः-ॐ।५।३

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

सर्वश्रोत्रः—ऊ।४७।१६
सर्वसमुद्भवः—ए।९।३
सर्व सिद्धिः—गा।११।१७
(सर्वांगः—क्षा।२२।१७)
सर्वाङ्गं—मा।१९।३
क्षा।२२।१२
सर्वेशः—ञा।१४।४
सर्वेश्वरः—ञा।५६।११
सर्वेश्वरी—या।१९।१०
सविता—ना।१७।३
सविन्दुः—रा।२०।२
सव्यं—शा।२०।१३
सव्यः—घा।४९।२
सव्यबाहुः—ढा।५०।४
सव्याङ्गुलनखः—ञा।१४।३
साखोटः—हा।२२।४
सागरः—वा।२०।११
वा।५१।१२
क्षा।२२।१२
सात्वतः—घा।३८।११
घा।५७।१३
साधनं—ला।२६।५
सानुगः—घा।३।६
सान्त्वनं—ला।२६।६
सामगः—षा।४५।७
सा।३९।१६
सा।५९।७
साम्बकः—शा।४५।६
सायकः—चा।४३।३
(सारः—ला।२२।१६)

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

सारतरं—ला२२।६
सारस्वतः—आ५।१०
आ४७।६
सावित्री—ॐ।५।४
पा१७।१२
पा५०।१८
सिंहः—गा३७।२
गा४२।१६
गा५५।१३
सिंहनादी—ना२७।१२
सितः—ला५१।६
सिता—ला२२।५
सिद्धः—ञा५६।११
सिद्धिः—ञा३१।१५
(ञा१४।१६)
सिद्धिवण्डः—ढा१५।६
सिद्धिदाता—ढा५०।४
(सिद्धीशः—पा३६।२२)
सुखं—:।१०।१७
(का११।६)
का२३।१२
का२४।१२
भा१८।१६
या१६।६
सुखदः—(ञा१४।२)
ञा४६।१५
सुखदुःखप्रवर्त्तकः—
:।१०।१२
(सुखविन्दुः—बा१८।६)
सुखी—ओ।६।१६
(सुगणः—रा१६।२१)
सुगम्—बा१८।७
सुगतः—ता१५।१६
ना२५।८
रा१६।१६
सुगतिः—ना१७।६
(सुगन्धिः—बा१८।२०)
(सुगलः—रा१६।२१)
सुगुह्यकः—इ।६।८
इ।४७।६
सुचञ्चलः—झा१३।१७
सुचञ्चला—दा१६।१३
सुचिरः—रा४५।२
(सुजनः—सा२१।१६)
सुदर्शनः—चा१२।१४
सुधर्मः—ञा४३।१२
सुधा—ठा१४।१३
ठा४६।२१
वा५६।२
(सुधाकरः—ओ।६।२०)
सुधाविन्दुः—ठा४३।१६
सुधासेनः—भा१८।१६
(सुनञः—टा१४।१६)
सुन्दरः—इ।६।८
सुन्दरी—:।११।१
सुप्रभा—जा१३।१०
सुभगा—शा२०।१५
सुभद्रा—ई।६।१४
सुमञ्जु—टा१४।१३
सुमित्रं—इ।६।८
सुमुखः—टा१४।११
टा५६।१३
सुमुखी—जा१३।६
ञा१४।५
सुमुखेश्वरी—या१६।१०
सुयशाः—:।११।१
सा२१।७
सुरः—का२।११
फट्।२३।१८
सुरपुरं—धा१६।२०
सुरभिः—बा१८।८
सुरसः—बा३८।२०
बा४४।१६
बा५८।६
सुरा—ऌ।८।१४
सुराधिपः—जा१३।११
सुरूपः—सा२१।११
सुरेशः—आ५।६
आ४७।६
सुरेश्वरः—ई।३५।१२
ई।४१।६
ई।५३।१२
सुवाहिता—पा१७।१०
सुश्रीः—षा२१।४
सुषुम्णा—छा१३।३
दा१६।६
सुस्थिरः—ऌ।८।१६
सूक्ष्मं—ऊ।४१।१४
सूक्ष्मः—इ।१।४
इ।३५।६

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

सूक्ष्मः—ङ।४१।७
ङ।४७।६
ऊ।७।११
ऌ।३६।३
सूक्ष्मविद्या—ङ।५३।१०
सूक्ष्मभूतः—ए।६।२
सूक्ष्मा—ङ।६।८
ऌ।८।१४
ऌ।५४।११
(ए।६।२०)
(ए।३६।२२)
ए।५४।१३
सूचकः—।१०।१८
सूचीपूरस्थिरस्थायी—
थ।४४।४
सूर्पकर्ण—ख।११।१३
सूर्यः—(न।२५।१०)
(न।२५।११)
म।३६।२
र।१६।१६
र।५१।७
ष।५१।१६
सूर्या—ऌ।८।१८
सूर्यात्मा—ष।२१।५
सृष्टिः—आ।५।१०
।४२।१४
क।११।४
क।५५।६
सृष्टिस्थित्यन्तकृत्—
ॐ।६४।१६
सेनानीः—प।१७।१३
फ।५८।४
(सेष्ठः—य।१६।२०)
सोमः—ं।१०।१०
।१०।१८
।४८।१६
ञ।४३।११
य।१६।१३
स।२१।१२
सोमजा—ट।१४।७
सोमनाथः—ट।४६।१७
सोममण्डलं—ह।२२।४
(सोमवाः—ट।१४।१६)
सोमेशः—ट।२।२०
(ट।१४।१६)
ट।३७।१७
ट।५६।१३
सोऽहं—स।२१।८
सौख्यं—ं।४८।१४
सौख्यनामा—श।२०।१४
(सौगतः—न।२५।१०)
सौरकः—त।१६।१
सौरिः—थ।३८।८
थ।५७।६
न।३।७
न।१७।२
स्तुतिः—न।१७।५
(न।२५।१०)
नु।२५।८
स्त्री—ड।४३।१८
स्त्री—थ।५०।६
क्ष।५२।२
स्त्रीं।६१।१४
स्थविरः—ठ।३७।२०
ठ।५६।१६
थ।४४।४
थ।५७।१०
स्थाणुः—ऋ।४१।१८
ल।१।११
ल।८।७
ल।३६।१
ल।४१।१६
ल।४८।१
ल।५४।६
घ।१६।१५
घ।४४।८
घ।५०।१४
ह।२१।१७
स्थायी—ठ।३७।२०
ठ।५६।१५
स्थितः—ह।३६।१७
स्थितिः—ं।५५।६
ॠ।१३।१५
ॠ।३७।१३
ॠ।५६।६
(ह।३६।१७)
स्थितिशब्दकः—छ।१३।७
स्थिरं—आ।५।१५
स्थिरः—ज।३७।११
थ।३८।७

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

स्थिरमाया—ह्रीं।६१।६
स्थिरा—ओ।६।१४
गा।४०।५
गा।६०।८
जा।१३।८
जा।५६।७
था।१६।३
स्थिराकारः—म्फा।४३।१०
स्थिरात्मा—या।२७।१४
स्थूलदण्डः—रा।१६।१०
रा।५१।८
स्पर्शः—षा।४०।६
षा।६०।५
स्पर्शात्मा—घा।१७।१
स्फिक्—वा।२०।११
स्मृतिः—गा।२।१३
गा।११।१६
गा।३७।१
गा।५५।१४
जा।१३।१०
डा।१४।१८
स्वं—अं।४०।४
अं।६०।१२
स्वकोपचारणः—हा।२२।१
स्वयं—ल।२२।७
स्वरः—ऋा।४१।१८
ं।४२।११
म्फा।१४।१
स्वरादिकः—आ।१।१
आ।३५।५

शब्दः अर्थः। पृष्ठ पंक्तौ

स्वराद्यः—आ।४१।३
आ।५३।६
स्वरान्तकः—आ।६।७
क्फा।५५।६
स्वर्गः—ः।२।६
ब्लां।२४।३
स्वर्गगः—गा।४८।२२
स्वर्गात्मा—ञा।१४।४
स्वर्गाद्यः—आ।४१।३
स्वशनः—या।४४।२१
स्वस्तिकं—म्फा।३७।१४
स्वस्तिकः—ल्ढा।४८।३
म्फा।४३।६
दा।१६।१२
स्वस्तिका—ल्ढा।८।१५
(स्वागतः—ना।२५।११)
स्वाती—डा।१५।३
स्वायुयुतः(?)—वा।५१।११
स्वाहा—स्वाहा।६२।१७

॥ ह ॥

हंसः—जा।१३।११
वा।४५।३
शा।२०।१७
षा।४५।७
सा।३।१६
सा।२१।७
सा।३६।१५
सा।४०।६
सा।५६।७
हा।३।२१

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

हंस—हा।२१।१४
हा।४०।६
हा।५१।२२
हा।६०।१३
हंसः।६३।१
हंसकारणं—ॐ।५।१
हंसिनी—या।१६।११
हठः—ला।२२।६
हननं—घा।१२।६
घा।२४।१०
हयः—ः।४८।१५
हयग्रीवः—हा।३६।१८
हा।५६।१०
हयग्रैवः—हा।३६।१८
हयाननः—हा।४५।११
हरः—आ।५।१२
ङा।७।८
ल्ढा।१।१२
ल्ढा।३६।३
ल्ढा।४८।३
ं।४२।११
भा।१८।१६
हरप्रिया—वषट्।२३।१५
वषट्।६२।१६
हरिः—ः।१०।१६
।४८।१६
ङा।४३।२
ढा।४३।१६
ता।३।३
ता।१५।१५

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

हरिः—ता।३८।५
ता।५७।७
ला।२०।७
हा।२१।१८
हा।२२।२
स्वाहा।२३।१३
हरिता—ऋ।८।४
हरिद्रा—दा।१६।१४
हरिद्रान्तः—दा।४४।६
(हरिहरः—हा।२१।२१)
हरीशः—ल्हा।५४।१२
हर्षा—ल्हा।८।१३
ल्हा।५४।११
हली—चा।२।१६
चा।१२।१४
चा।३७।७
चा।५६।३
हलीशः—गा।४२।२०
हा।४५।११
(हविः—ता।१५।१५
स्वाहा।६२।१८
हव्यवहः—ला।२२।५
हस्तिनापुरम्—ना।१७।७
हस्त्यश्वतरलः—ता।४४।१
हाकिनी—हा।४५।१२
हालाहलम्—ॐ।६३।८
(हासः—जा।१३।२०)
हिंसा—शू।२६।१०
(शा।२०।२०)
(हिरण्यपुः—सा।२१।२०)

शब्दः अर्थः। पृष्ठ पंक्तौ

हिरण्यभूः—सा।२१।१२
हुताशः—हा।४५।१२
हुताशनः—रा।४५।१
हृत्—आ।४१।५
जा।१३।१३
नमः।२२।२१
शा।२०।१७
शा।३६।११
सा।३६।१५
सा।४०।६
सा।६०।१०
हा।३६।१७
हृत्कारी—चा।३६।१०
हृद्गतः—या।३६।३
या।५८।११
हृद्यं—आ।६।७
गा।१२।२
नमः।६२।१५
या।१६।८
रा।२०।१
हृदयान्नाभिगः—ला।५६।१२
हृदयान्नाभिसंस्थानः—
ला।१६।१६
हृदयान्मुखगः—क्षा।५६।१३
हृदयान्मुखसंस्थितः—
क्षा।३६।२१
हृदो दक्षिणपादस्थः—
सा।५६।८
हृदो वामपदस्थितः—
हा।५६।६

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

हृद्दक्षहस्तगः—शा।५६।४
हृद्वामबाहुगः—
षा।५६।६
हृल्लेखा—ह्रीँ।४।५
ह्रीँ।६१।६
हृषीकेशः—ल्हा।४१।१६
ल्हा।१।१२
ल्हा।८।१३
ल्हा।३६।३
ल्हा।५४।११
हेतुः—हि।२६।१८
हेरम्बः—हा।४५।१२
होमः—या।१६।६
ह्रस्वः—आ।१।२
आ।५।१३
आ।४७।५
ह्लादिनी—दा।३८।६
दा।५७।११

॥ क्ष ॥

क्षतजोक्षितः—रा।२७।१४
क्षत्त्रः—क्षा।२६।२०
क्षपा—या।१६।८
क्षमा—ए।३६।५
डा।१५।७
ना।१७।२
क्षमात्मकः—ऐ।६।६
ऐ।४८।७
क्षयः—ठा।१४।१२
क्षा।२२।१३
क्षा।५२।४

ज

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः। पृष्ठे पंक्तौ

क्षान्तिः—डा३७।२१
डा५७।२
क्षीरसमुद्रजा—श्रीं।६१।११
क्षीरोदधिः—आ।६।२
आ।४७।८
क्षुधा—या३६।३
या५८।१२
क्षेत्रं—क्षा२६।१६
क्षि।२६।२०
क्षेत्रपालः—क्षा।२२।१३
क्षेत्रपालकः—
क्षा।५२।४
क्ष्मा—ऊ।४०।३
ऊ।५४।३
ऊ।६०।८

अतिरिक्त-सूचीपत्रम्

अभ्रं—ञा।४०।६
ञा।६०।१२
अम्बु—वा।४०।८
वा।६०।१०
इला—ला।४०।६
ला।६०।८
कम्—भ्रा।४०।६
भ्रा।६०।१०
कुः—डा।४०।६
डा।६०।८
खं—ॡा।४०।४
खं—ॡा।६०।४
पाथः—ढा।४०।६
ढा।६०।१०
धरा—ठा।६०।८
नभः—मा।४०।८
मा।६०।१२
नादः—टा।४०।६
टा।६०।४
प्रभा—छा।४०।५
छा।६०।६
प्राणः—का।४०।५
प्राणः—का।६०।४
भूः—ओ।४०।४
ओ।६०।८
रसा—ला।४०।८
ला।६०।८
विभुः—ऌा।४०।४
ऌा।६०।१२
वियत्—शा।४०।६
शा।६०।१२
व्योम—णा।४०।६
णा।६०।१२

कादिमततन्त्रोक्त-वर्णसंज्ञोद्धारः

(६० पृष्ठे मूलमनुसन्धेयम्)

वायुवर्णाः	वातः	मरुत्	चरः	प्राणः	वायुः	नादः	रयः	जवी	व्याप्तं	स्पर्शः
	अ	आ	ए	क	च	ट	त	प	य	ष
अग्निवर्णाः	अग्निः	वह्निः	शुचिः	तेजः	प्रभा	दावः	शिखी	द्युतिः	दाहः	ग्रासः
	इ	ई	ऐ	ख	छ	ठ	थ	फ	र	क्ष
भूमिवर्णाः	धरा	क्ष्मा	भूः	स्थिरा	ज्या	कुः	गोत्रा	भूमिः	रसा	इला
	उ	ऊ	ओ	ग	ज	ड	द	ब	ल	ळ
जल-वर्णाः	जलं	वारि	वनं	वाः	कं	पाथः	तोयं	रसः	अम्बु	हृत्
	ऋ	ॠ	औ	घ	झ	ढ	ध	भ	व	स
व्योमवर्णाः	विभुः	स्वः	खं	द्युः	अभ्रं	व्योम	शून्यं	नभः	वियत्	हंसः
	ऌ	ॡ	अं	ङ	ञ	ण	न	म	श	ह

माया—ः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

मुद्रानिघण्टोः सूचीपत्रम्

विषयः पृष्ठे पंक्तौ

मुद्रास्थानम्—६१।४
मुद्रोद्देशः—६१।१०
मुद्रालक्षणम्—६१।१६
आवाहनीमुद्रा—७०।१५
स्थापनीमुद्रा—७०।१६
सन्निधापनीमुद्रा—७०।१७
संबोधिनीमुद्रा—७०।१८
सम्मुखीकरणीमुद्रा—७०।१६
सकलीकरणमुद्रा—७०।२०
अवगुण्ठनमुद्रा—७०।२१
धेनुमुद्रा—७१।१
महामुद्रा—७१।४
षड्ङ्गमुद्रा—७१।८

वैष्णवीमुद्रा—

शङ्खमुद्रा—७१।१६
चक्रमुद्रा—७२।२
गदामुद्रा—७२।५
पद्ममुद्रा—७२।८
वेणुमुद्रा—७२।१०
श्रीवत्समुद्रा—७२।१४
कौस्तुभमुद्रा—७२।१७
वनमालामुद्रा—७२।२२
ज्ञानमुद्रा—७३।२
विल्वमुद्रा—७३।५
गरुड़मुद्रा—७३।६
नारसिंहीमुद्रा—७३।१३
वाराहीमुद्रा—७३।१७
प्रकारान्तर-वाराहीमुद्रा—७३।२१
हायग्रीवीमुद्रा—७४।१
धनुर्मुद्रा—७४।४
वाणमुद्रा—७४।५
प्रकारान्तर-वाणमुद्रा—७४।२०
परशुमुद्रा—७४।८
जगन्मोहनिकामुद्रा—७४।१०
काममुद्रा—७४।११

शैवीमुद्रा—

लिङ्गमुद्रा—७४।१५
योनिमुद्रा—७४।१६
त्रिशूलमुद्रा—७५।३
अक्षमालामुद्रा—७५।५
वरमुद्रा—७५।७
अभयमुद्रा—७५।८
मृगमुद्रा—७५।६
खट्वाङ्गमुद्रा—७५।११
कपालमुद्रा—७५।१३
डमरुमुद्रा—७५।१३

गणेशमुद्रा—

दन्तमुद्रा—७५।१६
पाशमुद्रा—७५।२१
अङ्कुशमुद्रा—७६।२
विघ्नमुद्रा—७६।४

शक्तिमुद्रा—

खड्गमुद्रा—७६।१०
चर्ममुद्रा—७६।१२
मुषलमुद्रा—७६।१४
दुर्गामुद्रा—७६।१६

लक्ष्मीमुद्रा—

लक्ष्मीमुद्रा—७६।१८

ब्राह्मीमुद्रा—

ब्राह्मीमुद्रा—७७।२

सरस्वतीमुद्रा—

वीणामुद्रा—७७।४
पुस्तकमुद्रा—७७।६
व्याख्यामुद्रा—७७।७

वह्निमुद्रा—

सप्तजिह्वामुद्रा—७७।१०

साधारणमुद्रा—

गालिनीमुद्रा—७७।१३
कुम्भमुद्रा—७७।१६
प्रार्थनामुद्रा—७७।२०

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

विषयः पृष्ठे पंक्तौ	विषयः पृष्ठे पंक्तौ	विषयः पृष्ठे पंक्तौ
अञ्जलिमुद्रा—७८।१	प्रकारान्तर-	महाङ्कुशामुद्रा—८१।१
कालकर्णीमुद्रा—७८।२	लेलिहामुद्रा—७६।११	खेचरीमुद्रा—८१।४
विस्मयमुद्रा—७८।४	महायोनिमुद्रा—७६।१४	बीजमुद्रा—८१।१०
नादमुद्रा—७८।६	**त्रिपुरामुद्रा—**	योनिमुद्रा—८१।१५
बिन्दुमुद्रा—७८।७	त्रिखण्डमुद्रा—८०।१	महामुद्रा—८१।१६
संहारमुद्रा—७८।८	संक्षोभिणीमुद्रा—८०।५	सौभाग्यदण्डिनीमुद्रा—८२।१
मत्स्यमुद्रा—७८।११	विद्राविणीमुद्रा—८०।८	रिपुजिह्वाग्रहामुद्रा—८२।५
कूर्ममुद्रा—७८।१३	आकर्षिणीमुद्रा—८०।१०	भूतिनीमुद्रा—८२।७
मुण्डमुद्रा—७८।१६	वश्यकरीमुद्रा—८०।१४	तर्जनीमुद्रा—८२।६
दानवधूमकेतुमुद्रा—७६।३	उन्मादिनीमुद्रा—८०।१६	
लेलिहामुद्रा—७६।७		

सूचिपत्रं सम्पूर्णम्

प्रकारान्तर-कादिमततन्त्रोक्त-वर्णसंज्ञोद्धारः

(४० पृष्ठे मुद्रितस्यास्य अशुद्धत्वात् पुनरत्र मुद्रितः)

वातः	गरुत्	अग्निः	वह्निः	धरा	क्ष्मा	जलं	वारि	विभुः	स्वः
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ऋ	ॠ	ऌ	ॡ
चरः	शुचिः	भूः	वनं	खं	शक्तिः	प्राणः	तेजः	स्थिरा	वाः
ए	ऐ	ओ	औ	अं	:	क	ख	ग	घ
द्युः	वायुः	प्रभा	ज्या	कम्	अभ्रं	नादः	दावः	कुः	पाथः
ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट	ठ	ड	ढ
व्योम	रयः	शिखी	गोत्रा	तोयं	शून्यं	जवी	द्युतिः	भूमिः	रसः
ण	त	थ	द	ध	न	प	फ	ब	भ
नभः	व्याप्तं	दाहः	रसा	अम्बु	वियत्	स्पर्शः	हृत्	हंसः	इला
म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह	ल

ग्रासः

क्ष

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ॐ नमः

श्रीतन्त्राभिधानम्

अथ मन्त्राभिधानम्

श्रीभैरव उवाच—

अ-कारः केशवो विष्णुः श्रीकण्ठोऽपि स्वरादिकः ।
मस्तकश्च ललाटश्च ह्रस्वश्च वरवर्णिनि ! ॥ १ ॥
आ प्रतिष्ठा मुखं दीर्घं नारायणोऽप्यनन्तकः ।
इ-कारो माधवः सूक्ष्मो दक्षनेत्रश्च लोचनम् ॥ २ ॥
ई-र्गोविन्दस्त्रिमूर्त्तिः स्याद् वामाक्षी कमला कला ।
माया लक्ष्मी रतिः शान्तिर्वैष्णवी बिन्दुमालिनी ॥ ३ ॥
उः शिवः प्रणवं विष्णुर्दक्षकर्णोऽमरेश्वरि ! ।
ऊ-रर्घीशो वामकर्णः कथितो मधुसूदनः ॥ ४ ॥
ऋ-र्नासा दक्षनासा च भाव(र)भूतिस्त्रिविक्रमः ।
ॠ-कारो वामनासा च वामनोऽप्यदधीश्वरः ॥ ५ ॥
ऌः स्थाणुदक्षगुल्फस्थो गण्डाख्यः श्रीधरोऽपि च ।
ॡ-कारोऽपि हृषीकेशो हरोऽसौ वामगण्डकः ॥ ६ ॥
ए-कारो विजया शक्तिर्भगसंज्ञाभिधायकः ।
पद्मनाभो महेशानि ! प्रोक्तो झिण्टीशनायकः ॥ ७ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ऐ-कारो भौतिकश्चैव दामोदरोऽधराह्वयः ।
अष्टस्वरोऽपि विज्ञेयो हिमपर्वतकन्यके ! ॥ ८ ॥
ओ-कारश्चैकदन्तश्च सद्योजातश्च सत्यकः ।
वासुदेवो महेशानि ! दन्तो मे परिकीर्त्तितः ॥ ९ ॥
औ-कारो मनुराख्यातो दन्तान्तोऽधोरदाह्वयः ।
सङ्कर्षणोऽपि देवेशि ! कथितोऽनुग्रहेश्वरः ॥ १० ॥
अनुस्वारश्च बिन्दुश्च दण्डो दण्डी वियद् विदुः ।
प्रद्युम्नश्चाक्रूरश्चापि शीर्षश्च मरणं प्रिये ! ॥ ११ ॥
विसर्गः सर्ग आख्यातो विष(प)द्विषममानसः ।
अनिरुद्धो महासेनः कलाज्ञोऽपि रमापि च ॥ १२ ॥
कः क्रोधीशो मुखं चक्री व्रतदेवः सुरो रविः ।
खश्चण्डो देवि ! चण्डेश ऋद्धिश्चैव तथा गदी ॥ १३ ॥
ग-कारो देवि ! शारङ्गी स्मृतिः पञ्चान्तकोऽपि च ।
घ-कारश्च महेशानि ! खड्गी चैव शिवोत्तमः ॥ १४ ॥
ङ-कारश्चैव रुद्रश्च शङ्खी चैव वरानने ! ।
च-कारः कूर्चसंज्ञः स्यात् कथितश्च प्रिये ! हली ॥ १५ ॥
छ-कारो मुषली ज्ञेय एकनेत्रश्च शैलजे ! ।
जः शिवोऽर्चिर्महेशानि ! शूली च चतुराननः ॥ १६ ॥
झः पाशी स्यादजेशश्च ञ-कारः सर्वकोऽङ्कुशी ।
ट-कारो देवि ! सोमेशो मुकुन्दश्च प्रकीर्त्तितः ॥ १७ ॥
ठ-कारो लाङ्गली चन्द्रो नन्दयोनिर्नगात्मजे ! ।
ड-कारश्च महेशानि ! खड्गाधाकारसंज्ञकः ॥ १८ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ढ-कारश्चार्धनारीशो नवश्च परमेश्वरि ! ।
ण-कारश्चाप्युमाकान्तो विज्ञेयो नरजित् प्रिये ! ॥ १९ ॥
त-कारो हरिराख्यात आपटी च वरानने ! ।
थ-कारो देवदेवेशि ! कुष्ठो दण्डी च कीर्त्तितः ॥ २० ॥
द-कारः सत्यसंज्ञः स्याददिश्च परमेश्वरि ! ।
ध-कारश्च महेशानि ! मीनः सानुग एव च ॥ २१ ॥
न-कारो मेषसंज्ञः स्याद्दीर्घी सौरिश्च कीर्त्तितः ।
प-कारो लोहितः पार्श्वं शूरश्च परमेश्वरि ! ॥ २२ ॥
फ-कारश्च महेशानि ! शिखी चैव जनार्दनः ।
ब-कारो भूधरश्चैव दशो गरुडो वरानने ! ॥ २३ ॥
भ-कारश्च द्विवचनो त्रिश्वमूर्त्तिश्च कीर्त्तितः ।
म आदित्यो महाकालो वैकुण्ठोऽपि विषं प्रिये ! ॥ २४ ॥
य-कारः पवनः काली पुरुषोत्तम एव च ।
रोऽसुः पञ्चकसीशोऽग्निरङ्कुशं परशुर्विणी ॥ २५ ॥
ल-कारश्च पिनाकीश इन्द्रांशांशं बलानुजः ।
व-कारो वरुणो बालो मेदः खड्गीश्वरोऽजरः ॥ २६ ॥
श-कारश्च महेशानि ! वृषघ्नः कथितो वकः ।
ष-कारः श्वेत आख्यातो मूर्द्धन्यो वृषसंज्ञकः ॥ २७ ॥
सः कुली शक्तिराख्यातो हंसो दुःखीशसंज्ञकः ।
भृगुर्देवी च परमा चन्द्रोऽपि परमेश्वरि ! ॥ २८ ॥
ह-कारो नकुलीशोऽपि हंसः प्राणोऽङ्गुलं प्रिये ! ।
महेशो नकुली चैव वराहो गगनं रविः ॥ २९ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

ल-कारो विमलो जीवः शिवो भूमिर्वरानने ! ।
क्ष-कारो नरसिंहश्च मेरुः संवर्त्तकोऽपि च ॥ ३० ॥
तव स्नेहान्महादेवि ! कथितं मातृकाक्षरम् ।
पर्यायैरपि विज्ञेयं न प्रकाश्यं कदाचन ॥ ३१ ॥
ओङ्कारः प्रणवो ध्रुवश्च गिरिजे ! तारश्च वेदादिको
ह्रीं लज्जा गिरिजा च शक्तिरपि हृल्लेखा च माया परा ।
श्रींकारः कमला च विष्णुवनिता क्रोङ्कारबीजं शृणिः
स्वाहा वह्निवधूः शिरोऽपि ठयुगं फट्कारमस्त्राक्षरम् ॥३२॥
हूं कूर्चं परमेशि ! दीर्घकवचं हुं वर्मबीजं यमः
स्वान्तं स्याच्च र(ल)तिस्तुषारगिरिजे ! स्त्रींकारबीजं वधूः ।
ऐङ्कारोऽपि च वाग्भवोऽथ सुतरां आंबीजकं पाशकं
सौर्देवी च परा च शक्तिरथ वं तत् तोयबीजं प्रिये !॥३३॥
क्लीं कामो ग्लौश्च भूपिण्डं श्रौं विश्वः क्ष्रौं नृकेशरी ।
हौं प्रासादं शिवो गश्च विघ्नराजमुदाहृतम् ॥ ३४ ॥
ई-कारो वेदमाता च क्लीबं ऋ ॠ लृ ॡ च वै ।
एतत् सर्वं महेशानि ! पठनीयं प्रयत्नतः ॥ ३५ ॥

———

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

प्रकारान्तर-

मन्त्राभिधानम्

ॐ ॥ ३५ ॥

१ ओङ्कारो वर्त्तुलस्तारो वामश्च हंसकारणम् ।
मन्त्राद्यः प्रणवः सत्यं बिन्दुशक्तिस्त्रिदैवतम् ॥ १ ॥
सर्वबीजोत्पादकश्च पञ्चदेवो ध्रुवस्त्रिकः ।
४ सावित्री त्रिशिखो ब्रह्म त्रिगुणो गुणजीवकः ॥ २ ॥
आदिबीजं वेदसारो वेदबीजमतःपरम् ।
पञ्चरश्मित्रिकूटे च त्रि(तारं)भवो भवनाशनः ॥ ३ ॥
गायत्री-बीजपञ्चांशौ मन्त्रविद्याप्रसूः प्रभुः ।
८ अक्षरं मातृकासूश्चानादिरद्वैत-मोक्षदौ ॥ ४ ॥

अ ॥ ४२ ॥

अः श्रीकण्ठः सुरेशश्च ललाटञ्चैकमात्रि(तृ)कः ।
पूर्णोदरी सृष्टिमेधौ सारस्वतः प्रियंवदः ॥ ५ ॥
महाब्राह्मी वासुदेवो धनेशः केशवोऽमृतम् ।
१२ कीर्त्तिर्निवृत्तिर्वागीशो नरकारिर्हरो मरुत् ॥ ६ ॥
ब्रह्मा वामाऽऽद्यजो ह्रस्वः करसूः प्रणवाद्यकः ।
ब्रह्माणी कामरूपश्च कामेशी वासिनी वियत् ॥ ७ ॥
विश्वेशः श्रीविष्णुकण्ठौ प्रतिपत्तिः स्थिरं शिनो[1] ।
१६ अर्कमण्डलवर्णाद्यौ ब्राह्मणः कामकर्षिणी ॥ ८ ॥

---

(१) प्रतिपत्तिथिरश्चिनीति पाठान्तरम् ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

आ ॥ ३६ ॥

आकारो विजयाऽनन्तौ दीर्घच्छायो विनायकः ।
क्षीरोदधिः पयोदश्च पाशो दीर्घास्यवृत्तकौ ॥ ६ ॥
प्रचण्ड एकजो रुद्रो नारायण इभेश्वरः ।
प्रतिष्ठा मानदा कान्तो विश्वान्तक-गजान्तकौ ॥ १० ॥
पितामहो द्विठान्तो भूः क्रिया कान्तिश्च सम्भवः ।
द्वितीया मानदा काशी विघ्नराजः कुजो वियत् ।
स्वरान्तकश्च हृदयमङ्गुष्ठो भगमालिनी ॥ ११ ॥

इ ॥ २६ ॥

इः सूक्ष्मा शाल्मली विद्या चन्द्रः पूषा सुगुह्यकः ।
सुमित्रं सुन्दरो वीरः कोटरः काटरः पयः ॥ १२ ॥
भ्रूमध्यो माधवस्तुष्टिर्दक्षनेत्रश्च नासिका ।
शान्तः कान्तः कामिनी च कामो विघ्नविनायकः ।
नेपालो भरणी रुद्रो नित्या क्लिन्ना च पावकः ॥ १३ ॥

ई ॥ ३८ ॥

ई-स्त्रिमूर्त्तिर्महामाया लोलाक्षी वामलोचनम् ।
गोविन्दः शेखरः पुष्टिः सुभद्रा रत्नसंज्ञकः ॥ १४ ॥
विष्णुर्लक्ष्मीः प्रहासश्च वाग्विशुद्धः परापरः ।
कालोत्तरीयो भेरुण्डा रतिश्च पौण्ड्रवर्द्धनः ॥ १५ ॥
शिवोत्तमः शिवा तुष्टिश्चतुर्थी बिन्दुमालिनी ।
वैष्णवी बैन्दवी जिह्वा कामकला सनादका ॥ १६ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ पावकः कोटरः कीर्त्तिर्मोहिनी कालकारिका ।
कुचद्वन्द्वं तर्जनी च शान्तिस्त्रिपुरसुन्दरी ॥ १७ ॥

उ ॥ ३२ ॥

उः शङ्करो वर्त्तुलाक्षी भूतः कल्याणवाचकः ।
४ अमरेशो दक्षकर्णः षड्वक्त्रो मोहनः शिवः ॥ १८ ॥
उग्रप्रभुर्धृतिर्विष्णुर्विश्वकर्मा महेश्वरः ।
शत्रुघ्नश्चेटि(न्धि)का पुष्टिः पञ्चमी वह्निवासिनी ॥१९॥
कामघ्नः कामना चेशो मोहिनी विघ्नहृन्मही ।
८ उटसूः कुटिला श्रोत्रं पारद्वीपो वृषो हरः ॥ २० ॥

ऊ ॥ २५ ॥

ऊः कण्टको रतिः शान्तिः क्रोधनो मधुसूदनः ।
कामराजः कुजेशश्च महेशो वामकर्णकः ॥ २१ ॥
अर्घीशो भैरवः सूक्ष्मो दीर्घघोणा सरस्वती ।
१२ विलासिनी विघ्नकर्त्ता लक्ष्मणो रूपकर्षिणी ।
महाविद्येश्वरी षष्ठी षण्डो भूः कान्यकुब्जकः ॥ २२ ॥

ऋ ॥ २७ ॥

ऋः पुर्दीर्घमुखी रुद्रो देवमाता त्रिविक्रमः ।
भाव(र)भूतिः क्रिया क्रूरा रेचिका नासिका धृतः ॥ २३ ॥
१६ एकपादः शिरो माला मण्डला शान्तिनी जलम् ।
कर्णः कामलभा(१) मेदो निवृत्तिर्गणनायकः ॥ २४ ॥
रोहिणी शिवदूती च पूर्णागिरिश्च सप्तमी ॥ २५ ॥

(१) 'कामलता मेषः' इति पाठान्तरम् ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ॠ ॥ ३१ ॥

ॠः क्रोधोऽतिथीशो वाणी वामनः श्रीश्च गोधृती(१)।
ऊर्ध्वमुखी निशानाथः पद्ममाला विनष्टधीः ॥ २६ ॥
शशिनी मोचिका श्रेष्ठा दैत्यमाता प्रतिष्ठिता।
एकदन्ताह्वयो माता हरिता मिथुनोदया ॥ २७ ॥
कोमलः श्यामला मेधी प्रतिष्ठा प(र)तिरष्टमी।
ब्रह्मण्यमपि कीलालं पावको गन्धकर्षिणी ॥ २८ ॥

ऌ ॥ ३१ ॥

ऌः स्थाणुः श्रीधरः शुद्धो मेधा धूम्रो वको वियत्।
देवयोनिर्दक्षगण्डो वहेशः(२) कौन्त-रुद्रकौ ॥ २९ ॥
विश्वेश्वरो दीर्घजिह्वा महेन्द्रो लाङ्गलिः परा।
चन्द्रिका पार्थिवो धूम्रा द्विदन्तः कामवर्द्धनः ॥ ३० ॥
शुचिस्मिता च नवमी कान्तिरावा(धा)तकेश्वरः।
चित्ता(न्ता)कर्षिणी काशश्च तृतीयः कुलसुन्दरी ॥ ३१ ॥

ॡ ॥ ३४ ॥

ॡकारः कमला हर्षा हृषीकेशो मधुव्रतः।
सूक्ष्मा कान्तिर्वामगण्डो रुद्रः कामोदरी सुरा ॥ ३२ ॥
का(शा)न्तिकृत् स्वस्तिका शक्रो मायावी लोलुपो वियत्।
दशमी सुस्थिरो माता नीलपीतो गजाननः ॥ ३३ ॥
कामिनी विश्वपा कालो नित्या शुद्धा शुचिः कृती ॥
सूर्या धैर्या कर्षणी च एकाकी दनुजप्रसूः ॥ ३४।

(१) वामनागोऽथ श्रीर्धृतिः (२) वाहगः कुम्भ—

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ए ॥ ३२ ॥

१ ए-कारो वाग्भ(स्त)वः शक्तिर्झिण्टीशोष्ठौ भगो मरुत् ।
सूक्ष्मभूतोर्ध्वकेश्यौ[1] च ज्योत्स्ना श्रद्धा प्रमर्दनः ॥ ३५ ॥
भयं ज्ञानं कृषा(शा) धीरा जङ्घा सर्वसमुद्भवः ।
४ वह्निर्विष्णुर्भगवती कुण्डली मोहिनी रसः ॥ ३६ ॥
योषिदाधारशक्तिश्च त्रिकोणा ईशसंज्ञकः ।
सन्धिरेकादशी भद्रा पद्मनाभः कुलाचलः ॥ ३७ ॥

ऐ ॥ ३६ ॥

ऐ-र्लज्जा भौतिकः कान्ता वायवी मोहिनी विभुः ।
८ दक्षा दामोदरः प्रज्ञाऽधरो विकृतमुख्यपि ॥ ३८ ॥
क्षमात्मको जगद्योनिः परः परनिबोधकृत् ।
ज्ञानामृता कपर्दी श्रीः पीठेशोऽग्निः समातृकः ॥ ३९ ॥
त्रिपुरा लोहिता राज्ञी वाग्भवो भौतिकासनः ।
१२ महेश्वरो द्वादशी च विमलश्च सरस्वती ॥ ४० ॥
कामकोटो(टी) वामजानुरंशुमान् विजया जटा ॥ ४१ ॥

ओ ॥ ३२ ॥

ओ-कारः सत्यपीयूषौ पश्चिमास्यः श्रुतिः स्थिरा ।
सद्योजातो वासुदेवो गायत्री दीर्घजङ्घकः ॥ ४२ ॥
१६ आप्यायनी चोर्ध्वदन्तो लक्ष्मीर्वाणी सु(मु)खी द्विजः ।
उद्देश्यदर्शकस्तीव्रः कैलासो वसुधाक्षरः[2] ॥ ४३ ॥
प्रणवांशो ब्रह्मसूत्रमजेशः सर्वमङ्गला ।
त्रयोदशी दीर्घनासा रतिनाथो दिगम्बरा ॥ ४४ ॥

१ सूक्ष्माऽमृतोर्ध्वकेशी च २ कैलासश्च छधाकर इति पाठान्तरम्

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

त्रैलोक्यविजया प्रज्ञा प्रीतिर्बीजादिकर्षिणी ॥ ४५ ॥

औ ॥ ३० ॥

औ-कारः शक्तिको नादस्तै(ते)जसो वामजङ्घकः ।
मणिबन्धो ग्रहेशश्च शङ्कुकर्णः[1] सदाशिवः ॥ ४६ ॥
अधोदन्तश्च कण्ठोष्ठौ सङ्कर्षणः सरस्वती ।
आज्ञा चोर्ध्वमुखी शान्तो व्यापिनी प्रकृतः पयः ॥ ४७ ॥
अनन्ता ज्वालिनो व्योमा[2] चतुर्दशी रतिप्रियः[3] ।
नेत्रमात्माकर्षिणी च ज्वाला मालिनिका भृगुः ॥ ४८ ॥

अं ॥ ३१ ॥

अ-ङ्कारश्चक्षुषी दन्तो घटिका समगुह्यकः ।
प्रद्युम्नः श्रीमुखी प्रीतिर्बीजयोनिर्वृषध्वजः ॥ ४९ ॥
परं शशी प्रमाणीशः सोमो बिन्दुः कलानिधिः ।
अक्रूरश्चेतना नादः पूर्णा दुःखहरः शिवः ॥ ५० ॥
शिरः शम्भुर्नरेशश्च सुखदुःखप्रवर्त्तकः ।
पूर्णिमा रेवती शुद्धः कन्याचर(रो)रविर्वियत्[4] ॥ ५१ ॥
अमृताकर्षिणी शून्यं विचित्रा व्योमरूपिणी ।
केदारो रात्रिनाशश्च कुब्जिका चैव बुद्बुदः ॥ ५२ ॥

अः ॥ ३० ॥

अः कण्ठको महासेनः कला पूर्णामृता हरिः ।
इच्छा भद्रा गणेशश्च रतिर्विद्या सुखं[5] मुखम् ॥ ५३ ॥
द्विबिन्दू रसना सोमोऽनिरुद्धो दुःखसूचकः[6] ।
द्विजिह्वः कुण्डलं वक्त्रं सर्गः शक्तिर्निशाकरः ॥ ५४ ॥

१ शङ्कुर्वर्णः २ रोमा ३ रतिः प्रियः ४ कन्या चरा वियद्रविः ५ विद्यामुखी ६ दुःखसूचकौ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ सुन्दरी सुयशानन्ता(न्दा) गणनाथो महेश्वरः ॥ ५५ ॥

क ॥ ४२ ॥

कः क्रोधीशो महाकाली कामदेवः प्रकाशकः ।
कपाली तै(ते)जसः शान्तिर्वासुदेवो जयाऽनलः ॥ ५६ ॥
४ चक्री प्रजापतिः सृष्टिर्द्दक्षस्कन्धो विशाम्पतिः[1] ।
अनन्तः पार्थिवो बिन्दुस्तापिनी परमार्थकः ॥ ५७ ॥
वर्गाद्यश्च मु(सु)खं ब्रह्मा सखाम्भोधिः[2] शिरो(वो) जलम् ।
माहेश्वरी तुला पुष्पं(ष्पा) मङ्गलश्चरणं करः ॥ ५८ ॥
८ नित्या कामेश्वरी मुख्यः कामरूपो गजेन्द्रकः ।
श्रीपुरं रमणो वङ्गकुसुमा[3] परमात्मकः ॥ ५९ ॥

ख ॥ २६ ॥

खः प्रचण्डः कामरूपी ऋद्धिर्वह्निः सरस्वती ।
आकाशमिन्द्रियं दुर्गा चण्डीशस्तापिनी गुरुः ॥ ६० ॥
१२ शिखण्डी दन्तजातीशः कफोणिर्गरुडो यतिः ।
शून्यं कपाली कल्याणी सूर्पकर्णोऽजरामरः ॥६१ ॥
शु(श्व)श्राग्नेया चण्डलिङ्गो जनव्याहारखड्गकौ ॥ ६२ ॥

ग ॥ ३३ ॥

गो गौरी गौरवो गङ्गा गणेशो गोकुलेश्वरः ।
१६ शार्ङ्गी पञ्चान्तको गाथा गन्धर्वः सर्वगः स्मृतिः ॥ ६३ ॥
सर्वसिद्धिः प्रभा धूम्रा द्विजाख्यः शिवदर्शनः ।
विश्वात्मा गौः पृथग्रूपा बालबद्धस्त्रिलोचनः ॥ ६४ ॥

१ दक्षकक्षौ निशापतिः २ सखाद्योऽम्भः ३ अनङ्गकुसमा, रङ्गः कुसुममिति वा पाठः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ गीतं सरस्वती विद्या भोगिनी नन्दनो धरा ।
भोगवती च हृदयं ज्ञानं जालन्धरो लवः[१] ॥ ६५ ॥

घ ॥ २५ ॥

घः खड्गी घुर्घुरो घण्टी घण्टीशस्त्रिपुरान्तकः ।
४ वायुः शिवोत्तमः सत्यं[२] किङ्किणी घोरनादकः[३] ॥ ६६ ॥
मरीचिर्वरुणो मेधा कालरूपी च दाम्भिकः ।
लम्बोदरा ज्वालमूलं नन्देशो हननं ध्वनिः ॥ ६७ ॥
त्रैलोक्यविद्या संहर्त्ता कामाख्यमनघामयः ॥ ६८ ॥

ङ ॥ ३० ॥

८ ङः शङ्खी भैरवश्चण्डो बिन्दूत्तंसः शिशुप्रियः ।
एकरुद्रो दक्षनखः खर्परो विषयस्पृहा ॥ ६९ ॥
कान्तिः श्वेताह्वयो धीरो द्विजात्मा ज्वालिनी वियत् ।
मन्त्रशक्तिश्च मदनो विघ्नेशी चात्मनायकः ॥ ७० ॥
१२ एकनेत्रो महानन्दो दुर्द्धरश्चन्द्रमा यतिः ।
शिवयोषा नीलकण्ठः कामेशी च मयांशुकौ ॥ ७१ ॥

च ॥ ३७ ॥

चः पुष्करो हली वाणी चात्मशक्तिः सुदर्शनः ।
चतुर्मुण्डधरो भौमो महिषाचारसम्बिनी ॥ ७२ ॥
१६ एकरूपो रुचिः कूर्मश्चामुण्डा दीर्घबाहुकः[४] ।
वामबाहुर्मूलमाया चतुर्मूर्त्तिस्वरूपिणी ॥ ७३ ॥
दयितश्च द्विनेत्रश्च लक्ष्मीस्त्रितयलोचनः ।
चन्दनं चन्द्रमा दैवश्चेतना वृश्चिको बुधः ॥ ७४ ॥

---

१ नरः २ सत्या ३ घोरनायकः ४ दीर्घवालुकः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ देवी कीटमुखीच्छात्मा कौमारी पूर्वफल्गुणी ।
अनङ्गमेखला वायुर्मेदिनी च मूलावती[१] ॥ ७५ ॥

छ ॥ २५ ॥

छ-श्छन्दनं सुषुम्णा च पशुः पशुपतिर्मृतिः ।
४ निर्मलं तरलं वह्निर्भूतमात्रा विलासिनी ॥ ७६ ॥
एकमात्रा च[२] वृषली द्विशिरा वामकुर्परः ।
गोकर्णा लाङ्गली वामः कामकर्त्ता सदाशिवः ॥ ७७ ॥
माता निशाचरः पायुर्विन्ततः स्थितिशब्दकः ॥ ७८ ॥

ज ॥ ३५ ॥

८ जः शवो वानरः शूली भोगदा विजया स्थिरा ।
ललदेवो जयो जेता धातकी सुमुखी विभुः ॥ ७९ ॥
लम्बोदरी स्मृतिः शाखा सुप्रभा कर्त्तृका धरा ।
दीर्घबाहू रुचिर्हंसो[३] नन्दी तेजः सुराधिपः ॥ ८० ॥
१२ जवनो वेगितो[४] वामो मानवाचः सदात्मकः ।
ह्न्मारुतेश्वरो वेगी चामोदो मदविह्वलः ॥ ८१ ॥

झ ॥ ३७ ॥

झो झङ्कारी गुहो झञ्झावायुः सत्यः षडुन्नतः ।
अजेशो द्राविणी नादः पाशी जिह्वा जलं स्थितिः ॥८२॥
१६ विराजेन्द्रो धनुर्हस्तः कर्कशो नादजः कुजः ।
दीर्घबाहुर्बलो रूपमाकन्दितः सुचञ्चलः ॥ ८३ ॥
दुर्मुखो नष्ट आत्मा च विकटा कुचमण्डलम् ।
कलहंसप्रिया वामा चाङ्गुलीमध्यपर्वकः ॥ ८४ ॥

१ कुलावती २ एकनेत्रश्च ३ हंसः ४ वेगिता

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ दत्तहासाट्टहासौ च पापा(था)त्मा व्यञ्जनं स्वरः ॥ ८५ ॥

ञ ॥ २४ ॥

ञ-कारो बोधिनी विश्वा कुण्डली म(सु)खदो वियत् ।
कौमारी नागविज्ञानी सव्याङ्गुलनखो वकः ॥ ८६ ॥
४ सर्वेशश्चूर्णिता बुद्धिः[1] स्वर्गात्मा[2] घर्घरध्वनिः ।
धर्मैकपादौ सुमुखी विरजा चन्दनेश्वरी ॥ ८७ ॥
गायनः पुष्पधन्वा च रागात्मा[3] च वराक्षिणी ॥ ८८ ॥

ट ॥ २८ ॥

ट-ष्टङ्कारः कपाली च सोमजा[4] खेचरो ध्वनिः ।
८ मुकुन्दो विनदा पृथ्वी वैष्णवी वारुणी नवः ॥ ८९ ॥
दत्ताङ्कार्द्धचन्द्रौ च जरा भूतिः पुनर्भवः ।
बृहस्पतिर्धनुश्चित्रा प्रमदा[5] विमला कटिः ॥ ९० ॥
राज(जा)गिरिर्महाधनुर्घ्राणात्मा सुमुखो मरुत् ॥ ९१ ॥

ठ ॥ ३१ ॥

१२ ठः शून्यं मञ्जरी बीजं पाणिनी लाङ्गली त्रयः ।
वनजो नन्दनो जिह्वा सुमञ्जुघूर्णानं[6] सुधा ॥ ९२ ॥
वर्त्तुलः कुण्डलं वह्निरमृतं चन्द्रमण्डलः ।
दत्तजानूरुभावौ च देवभक्तो बृहद्ध्वनिः ॥ ९३ ॥
१६ एकपादो विभूतिश्च ललाटं सर्वमित्रकः ।
वृषघ्नो नलिनी विष्णुर्महेशो ग्रामणीः शशी ॥ ९४ ॥

ड ॥ २४ ॥

डः स्मृतिर्दारुको नन्दिरूपिणी योगिनी प्रियः ।

१ सिद्धिः २ सर्गात्मा ३ वागात्मा ४ सोमेशः + सोमवाः ५ प्रमोदा ६ छनञ्जो घूर्णकः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ कौमारी शङ्करस्त्रासस्त्रिवक्त्रो(क्त्रो) नदको ध्वनिः ॥९५॥
दुरूहो जटिलो(ली) भीमा द्विजिह्वः पृथिवी सती ।
कोलगिरिः[१] क्षमा शान्तिर्नाभिः[२] स्वाती च लोचनम् ॥९६

ढ ॥ ३२ ॥

४ ढो ढक्का निर्णयः पूर्वो यज्ञेशश्च नदेश्वरः[३] ।
अर्द्धनारीश्वरस्तोयमीश्वरी त्रिशिखी नवः ॥ ९७ ॥
दक्षपादाङ्गुलेर्मूलं सिद्धिदण्डो विनायकः ।
प्रहासस्त्रिभवा ऋद्धिर्निर्गुणो निधनं ध्वनिः ॥ ९८ ॥
८ विघ्नेशः पालिनी त्वक् कधारिणी क्रोड़पुच्छकः ।
एलापुरं त्वगात्मा च विशाखा श्रोमनो रतिः ॥ ९९ ॥

ण ॥ २६ ॥

णो निर्गुणो रतिर्ज्ञानं जृ(ज)म्भणः पक्षिवाहनः ।
जया शम्भुर्नरकजित् निष्कला योगिनी प्रियः ॥ १०० ॥
१२ द्विमुखं कोटवी श्रोत्रं समृद्धिर्बोधि(ध)नी मता ।
त्रिनेत्रो मानुषी व्योम दक्षपादाङ्गुलेर्न(मु)खम् ।
राघवः शङ्खिनी वीरो नारायणश्च निर्णयः ॥ १०१ ॥

त ॥ ३१ ॥

तः पूतना हरिः(विः) शुद्धः शक्ती शक्तिर्जटी ध्वजा ।
१६ वामस्फिग्वामकट्यौ च कामिनी मध्यकर्णकः ॥ १०२ ॥
आषाढ़ी तण्डतुत्तश्च[४] कामिका पृष्ठपुच्छकः ।
रत्नकश्च(रठः) श्यामसुखी वाराही मकरोऽरुणः(णा) ॥१०३
सुगतोऽर्द्धमुखी(खा) बुद्ध(ध्व)जानुश्च क्रोड़पुच्छकः[५] ।

१ कोरगिरिः २ कान्तिर्नाभिः ३ यज्ञेशो धनदेश्वरः ४ आषान्तढान्तचुद्रश्च ५ जानुः कोड़श्च

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

गन्धो विम्बं(श्वा) मरुच्छत्रश्चानुराधा च सौरकः ॥ १०४॥
जयन्ती पुलको भ्रान्तिरनङ्गमदनातुरा ॥ १०५ ॥

थ ॥ २७ ॥

थः स्थिरामी महाग्रन्थिर्ग्रन्थिग्राहो भयानकः ।
शिली शिरसिजो दण्डी भद्रकाली शिलोच्चयः ॥ १०६ ॥
कृष्णो बुद्धिर्विकर्मा(र्णा) च दक्षनासाधिपोऽमरः ।
वरदा भोगदा केशो वामजानू रसो(पो)ऽनलः ॥ १०७ ॥
लोलाप्यु(लो)ज्जयिनी(पूः) गुह्यः शरच्चन्द्रो दिवाकरः ॥१०८

द ॥ ४० ॥

दोऽद्रीशो धात(न)किर्धाता दाता दलं कलत्रकम् ।
दीनं ज्ञानञ्च दानञ्च भक्तिराहवनी धरा ॥ १०९ ॥
सुषुम्णा योगिनी सद्यः कुण्डलं वामगुल्फकः ।
कात्यायनी शिवा दुर्गा लङ्घना ना त्रिकण्टकी ॥ ११० ॥
स्वस्तिकः कुटिला रूपं कृष्णश्चोमा जितेन्द्रियः ।
धर्महृद्वामदेवश्च भ्रमिर्बाहुः सुचञ्चला ॥ १११ ॥
हरिद्रा पूरमद्रिश्च दक्षपाणिस्त्रिरेखकः ॥ ११२ ॥

ध ॥ ३५ ॥

धो धनार्थो(ख्यो) रुचिः स्थाणुः शाश्वतो योगिनीप्रियः ।
मीनेशः शङ्खिनी तोयं नागेशो विश्वपावनी ॥ ११३ ॥
धिषणा धा(ध)रणा(ी) चिन्ता(त्रा) नेत्रयुग्मं प्रियो मतिः ।
पीतवासास्त्रिवर्णा च धाता धर्मप्लवङ्गमः ॥ ११४ ॥
सन्दर्शो मोहनो लज्जा वज्रतुण्डाधरो(रं) धरा ।
वामपादाङ्गुलेर्मूलं ज्येष्ठा सुरपुरं भवः ॥ ११५ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ स्पर्शात्मा दीर्घजङ्घा च धनेशो धनसञ्चयः ॥ ११६ ॥

न ॥ ३६ ॥

नो गर्जिनी क्षमा सौरिर्वारुणी[1] विश्वपावनी ।
मेषश्च सविता नेत्रं दन्तुरो[2] नारदोऽञ्जनः ॥ ११७ ॥
४ ऊर्ध्ववासी[3] द्विरण्डश्च वामपादाङ्गुलेर्मु(र्न)खम् ।
वैनतेयस्तुतिर्वर्त्म तरणिर्बलिरागमः ॥ ११८ ॥
वामनो ज्वालिनी दीर्घो निरीहः सुगतिर्वियत् ।
शब्दात्मा दीर्घघोणा च हस्तिनापुर-मेचकौ ॥ ११९ ॥
८ गिरिनायक-नीलौ च शिवोऽनादिर्महामतिः ॥ १२० ॥

प ॥ ३८ ॥

पः पू(शू)रप्रियता तीक्ष्णा लोहितः पञ्चमी रमा ।
गुह्यकर्त्ता निधिः शेषः कालरात्रिः सुवाहिता ॥ १२१
तपनः पालनः पाता पद्मरेणुर्निरञ्जनः ।
१२ सावित्री पातिनी पानं वीरतत्त्वं[4] धनुर्द्धरः ॥ १२२ ॥
दक्षपार्श्वश्च सेनानीर्मरीचिः पवनः शनिः ।
उड्डीशं[5] जयिनी कुम्भोऽलसो रेखा[6] च मोहकः ॥ १२३ ॥
मूला द्वितीयमिन्द्राणी लोकाक्षी मन आत्मकः[7] ॥१२४॥

फ ॥ ३४ ॥

१६ फः सखी दुर्गिणी धूम्रा वामपार्श्वो जनार्दनः ।
जया पादः शिखा रौद्री फेत्कारः शाखिनीप्रियः ॥१२५॥
उमा विहङ्गमः कालः कुब्जिनी प्रिय-पावकौ ।
प्रलयाग्निर्नीलपादोऽक्षरः पशुपतिः शशी ॥ १२६ ॥

---

१ वरुणा २ दन्तुरा ३ ऊर्ध्वचामी ४ वीरतन्त्रः ५ उड्डीनं ६ कान्ताऽवसं रेखा ७ मनतात्मनः(कः)

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ फुत्कारो यामिनी व्यक्ता[१] पावनो मोहवर्द्धनः ।
निष्फला वागहङ्कारः प्रयागो[२] ग्रामणीः फलम् ॥ १२७ ॥

ब ॥ ४४ ॥

बोऽवनी भूधरो मार्गो घर्घरी लोचनप्रियः ।
४ प्रचेताः कलसः पक्षी छगलण्डः कपर्द्दिनी ॥ १२८ ॥
पृष्ठवंशोऽभया माता शिखिवाहो युगन्धरः ।
मु(सु)खबिन्दुर्वली घण्टा योद्धा त्रिलोचनप्रियः ॥१२९॥
क्लेदिनी तापिनी भूमिः सुगमिन्द्रो[३] बलिः प्रियः ।
८ सुरभिर्मुख-विष्णू च संहारो वसुधाधिपः ॥ १३० ॥
षष्ठी पुरं च पेटा च मोदको गगनं प्रति ।
पूर्वाषाढ़ा-मध्यलिङ्गे शनिः कुम्भ-तृतीयकौ ॥ १३१ ॥

भ ॥ ३३ ॥

भः क्लिन्ना भ्रमरो भीमो विश्वमूर्त्तिर्निशाह्वयः[४] ।
१२ द्विरण्डो भूषणं मूलं यज्ञसूत्रस्य वाचकः ॥ १३२ ॥
नक्षत्रं भ्रमणा दीप्तिर्व(र्भू)यो भूमिः पयो नभः ।
नाभिर्भद्रं महाबाहुर्विश्वमूर्त्तिर्विभा(तु)ण्डकः[५] ॥ १३३ ॥
प्राणात्मा तापिनी वज्रा[६] विश्वरूपी च चन्द्रिका ।
१६ भीमसेनः सुधासेनः सु(मु)खं माया पुरं हरः ॥ १३४ ॥

म ॥ ३८ ॥

मः काली क्लेशितः कालो महाकालो महान्तकः ।
वैकुण्ठो वसुधा[७] चन्द्रो रविः पुरुषवाचकः ॥ १३५ ॥
कालभद्रो जया मेधा विश्वदा दीप्तसंज्ञकः ।

१ झञ्झा २ निष्फलो रागश्शृङ्गारौ प्रयाणो ३ सुगन्धिश्च ४ भयम् + तवः ५ विमूर्त्तिकः ६ छुद्रा ७ वसुधा

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ जठरश्च श्रमा मानं लक्ष्मीर्मातोग्र-बन्धने ॥ १३६ ॥
त्रिषं शिवो महावीरः शशिपुत्रो[1] जनेश्वरः ।
प्रमत्तः प्रियसू रुद्रः सर्वाङ्गं वह्निमण्डलम् ॥ १३७॥
४ मातङ्गमालिनी बिन्दुः श्रवणाभं रथो[2] वियत् ॥ १३८ ॥

य ॥ ५० ॥

योे वाणी वसुधा वायुर्विकृतिः पुरुषोत्तमः ।
युगान्तः[3] श्वसनः शीघ्रं धूम्रार्चिः प्राणिसेवकः ॥ १३९ ॥
शङ्खा श्रमो जटी लोला वायुवेगी यशस्करः ।
८ सङ्कर्षणः क्षपा बालो हृदयं कपिला प्रभा ॥ १४० ॥
आग्नेयो व्यापकस्त्यागो होमो यानं प्रमा सुखम् ।
चण्डः सर्वेश्वरी धूमश्चामुण्डा सुमुखेश्वरी ॥ १४१ ॥
त्व(वे)गात्मा मलयो माता हंसिनी भृङ्गनायकः ।
१२ चेतना शोषको मीनो धनिष्ठाऽनङ्गवेदिनी ॥ १४२ ॥
मेषः[4] सोमः पङ्क्तिनामा पापहा प्राणसंज्ञकः ॥ १४३ ॥

र ॥ ४४ ॥

रो रक्तः क्रोधिनी रेफः पावकस्तै(स्त्वौ)जसो मतः ।
प्रकाशो दर्शनो दीपो वत कृष्णः[5] परं बली ॥ १४४ ॥
१६ भुजङ्गेशो मतिः सूर्यो धातुरक्तः[6] प्रकाशकः ।
व्यापको रेवती दाम क्रौञ्चांशौ[7] वह्निमण्डलम् ॥ १४५ ॥
उग्ररेखा स्थूलदण्डो वेदकण्ठक(प)ला[8] पुरा ।
प्रकृतिः सुगतो[9] ब्रह्मशब्दश्च गायको धनम् ॥ १४६ ॥

---

१ शशिप्रभा २ मखो ३ युगाभः ४ मेष्ठः + सेष्टः ५ रक्तकृष्णः + रजस्तृष्णा ६ धातुराजः ७ दानं कुल्यंशौ + दासो दक्षांशः ८ वेदकश्चपला ९ सुगणो + छगलो

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ श्रीकण्ठ उष्मा हृदयं मुण्डी त्रिपुरसुन्दरी ।
सबिन्दुर्योनिजो ज्वाला श्रीशैलो विश्वतोमुखी ॥ १४७ ॥

ल ॥ ३५ ॥

ल-श्चन्द्रः पूतना पृथ्वी माधवः[1] शक्रवाचकः ।
४ बलानुजः पिनाकीशो व्यापको मांससंज्ञकः ॥ १४८ ॥
खड्गी नादोऽमृतं[2] देवी लवणं[3] वारुणी पतिः ।
शिखा वाणी क्रिया माता भामिनी कामिनीप्रिया ॥१४९॥
ज्ञानिनी[4] वेगिनी नाथः[5] प्रद्युम्नः शोषणो हरिः ।
८ विश्वात्म-मन्दौ बलवान्[6] मेरुर्गिरिः कलारसः ॥ १५० ॥

व ॥ २२ ॥

वो बालो वारुणी सूक्ष्मा वरुणो मेदसंज्ञकः ।
खड्गीशो ज्वालिनी वक्त्रः[7] कलसं ध्वनिवाचकः ॥ १५१ ॥
उत्कारीशस्तु नीवीको[8] वज्रं स्फिक् सागरः शुचिः ।
१२ त्रिधातुः शङ्करः श्रेष्ठो विशेषो यमसादनम् ॥ १५२ ॥

श ॥ ३० ॥

शः सव्यश्च कामरूपी कामरूपो महामतिः ।
सौख्यनामा कुमारोऽस्थि श्रीकण्ठो वृषकेतनः ॥ १५३ ॥
वृषघ्नः शयनं शान्तः[9] सुभगा विस्फुलिङ्गिनी ।
१६ मृत्युदेवो[10] महालक्ष्मीर्महेन्द्रः कुलकौलिनी ॥ १५४ ॥
बाहुहंसो[11]-वियद् वक्त्रं हृदनङ्गाङ्कुशः खलः ।
वामोरुः पुण्डरीकात्मा कान्तिः कल्याणवाचकः ॥ १५५ ॥

---

१ माधवी २ मृडं ३ मरणं ४ ज्वालिनी ५ नादः ६ त्म मन्त्रौ + मन्द्रौ बली चेतः ७ वङ्कः + रङ्कः कलसं रवि ८ ना धीतो ९ शान्ता १० मृत्युर्देवो ११ बाहुर्हिंसा

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ष ॥ ३२ ॥

षः श्वेतो वासुदेवश्च पीतं[1] प्रज्ञा विनायकः ।
परमेष्ठी वामबाहुः श्रेष्ठो गर्भविमोचनः ॥ १५६ ॥
लम्बोदरो यमोऽजेशः कामधुक् काम(ल)धूमकः ।
सुश्रीरुष्मा वृषो लज्जा मरुद्वक्षयः प्रियः शिवः ॥ १५७ ॥
सूर्यात्मा जठरः कोषो भक्ता वक्षोविदारिणी ।
कलकण्ठो मध्यभिन्ना युद्धात्मा खलपूः[2] शिवः ॥ १५८ ॥

स ॥ ३८ ॥

सो हंसः सुयशा[3] विष्णुर्भृग्वीशश्चन्द्रसंज्ञकः ।
जगद्बीजं शक्तिनामा सोऽहं[4] वेग(श)वती भृगुः ॥ १५९
प्रकृतिरीश्वरः शुद्धः प्रभा श्वेतः[5] कुलोज्ज्वलः ।
दक्षपादोऽमृतं ब्राह्मी परमात्मा परोऽक्षरः ॥ १६० ॥
सुरूपश्च[6] गुणेशो गौः कलकण्ठो वृकोदरः ।
प्राणाद्यस्त्रिपुरादेवी[7] लक्ष्मीः सोमो हिरण्यभूः[8] ॥१६१॥
दुर्गोत्तारिणी सम्मोहा जीवो मूर्त्तिमनोहरः[9] ॥ १६२ ॥

ह ॥ ५१ ॥

हः शिवो गगनं हंसो नागलोकोऽम्बिकापतिः ।
नकुलीशो जगत्प्राणः प्राणेशः कपिलाऽमलः[10] ॥ १६३ ॥
परमात्मात्मजो जीवो यवाकः[11] शान्तिदोऽङ्गनम्[12] ।
मृगोऽभयाऽरुणा स्थाणुः क्रोष्टुः कूपविरावणः[13] ॥ १६४ ॥
लक्ष्मीर्ब्रह्मा हरिः[14] शम्भुः प्राणशक्तिर्ललाटजः[15] ।

१ पीता + प्रीता श्रद्धा २ मलपुः ३ सुजनो ४ मोहो ५ श्वेता ६ सुरूपा च ७ श्च पुरा देवी ८ हिरण्यपुः ९ मनोजवः १० मलः + मतः ११ वराकः १२ अङ्गुलः १३ क्रटकूपविरावणः + कूटकोपरिवारणः १४ र्मविहरः + हरिहरः १५ प्राणशक्तिर्ललाटजः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ स्व(स)कोपवारणः शूली चैतन्यं पादपूरणः ॥ १६५ ॥
महालक्ष्मीः परं नादो मेघनादो हरिर्मनः ।
बिन्दुर्दुर्गा प्रिया देवी मेघः श्यामेश्वरः पुमान् ॥ १६६ ॥
४ दक्षपादः सदा शम्भुः साखोटः सोममण्डलम् ॥ १६७ ॥

ल ॥ २३ ॥

लः पृथ्वी विमला मेघोऽनन्तो हव्यवहः सिता ।
व्यापिनी शिवदा केतुर्जगत् सारतरं हठः ॥ १६८ ॥
ग्लौर्मृड़ानी च वेदार्थसारो[1] नारायणः स्वयम् ।
८ जठरो नकुलिः पीतः[2] शिवेशोऽनङ्गमालिनी ॥ १६९ ॥

क्ष ॥ ३५ ॥

क्षः कोपस्तुम्बुरुः[3] कालो रुक्षः[4] संवर्त्तकः परः[5] ।
नृसिंहो विद्युता माया महातेजा युगान्तकः ॥ १७० ॥
परात्मा क्रोध-संहारौ वनान्तो[6] मेरुवाचकः ।
१२ सर्वाङ्गं[7] सागरः कामः संयोगान्तस्त्रिपूरकः ॥ १७१ ॥
क्षेत्रपालो महाक्षोभो मातृकान्तोऽनल-क्षयौ ।
मुखं कव्यं महानन्ता[8] कालजिह्वा गणेश्वरः ॥ १७२ ॥
छायापुत्रश्च संघातो मलयश्रीर्ललाटकः * ॥ १७३ ॥

---

१ वेदार्थः सारो २ पीता ३ स्तुम्बुकः+स्तुघुकः ४ व्यक्षः ५ पयः ६ बलान्तो+नलान्तः
७ सर्वांगः ८ कव्यवहाऽनन्ता

* ललाटक इत्यनन्तरम् एतत् पद्यपञ्चकं क्वचिदधिकं दृश्यते—

अर्कमाता कला वाणी नादो बिन्दुः सदाशिवः ।
अनुचार्या तुरीया च विश्वमातृकला परा ॥ नादः ॥
नमो हृत् पूजनं न्यासः सन्नतिर्विनतिर्नतिः ।
भक्तिस्तथा मन्त्ररूपं वन्दनन्त्वभिवादनम् ॥ नमः ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

एकाक्षरकोषः

१ अ-कारो वासुदेवः स्यादाकारश्च पितामहः ।
पूजायामपि माङ्गल्ये आ-कारः परिकीर्त्तितः ॥ १ ॥
इ-कार उच्यते कामो लक्ष्मी-री-कार उच्यते ।
४ उ-कारः शङ्करः प्रोक्त ऊ-कारश्चापि रक्षणे ॥ २ ॥
ऋ-कारो देवमाता स्याद् ॠ-कारो दनुजप्रसूः ।
ऌ-कारो देवयोनिः स्याल् ॡ-र्माता सद्भिरुच्यते ॥ ३ ॥
ए-कारः कथितो विष्णु-रैकारश्च महेश्वरः ।
८ ओ-कारस्तु भवेद् ब्रह्मा औ-कारो रुद्र उच्यते ॥ ४ ॥
अं स्याच्च परमं ब्रह्म अः स्याद्देवो महेश्वरः ।
कः प्रजापतिरुद्दिष्टो को वायुरिति शब्दितः ॥ ५ ॥
क-श्चात्मा च समाख्यातः कः प्रकाश उदाहृतः ।
१२ कं शिरो जलमाख्यातं कं सुखञ्च प्रकीर्त्तितम् ॥ ६ ॥

स्वाहा परा देवभोज्यं ठद्वयं चन्द्रयुग्मकम् ।
श्रुवो हरिर्देवमाता देवास्यं वह्निसुन्दरी ॥ स्वाहा ॥
शिखा वषट् शिरोमध्यं शक्रमाता हरप्रिया ॥ वषट् ॥
क्रोधाख्योऽहं तनुत्रश्च शस्त्रादौ रिपुसंज्ञकः ॥ हुं ॥
नेत्रयुग्मं तथा वौषट् शक्रदैवतमेव च ॥ वौषट् ॥
अस्त्रादौ फट् छोटिका स्यादङ्गान्तः सुरवाचकः ॥ फट् ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

पृथिव्यां कुः समाख्याता कुत्सायां कुः प्रकीर्त्तितः ।
ख-मिन्द्रियं समाख्यातं खमाकाशमुदाहृतम् ॥ ७ ॥
खं स्वर्गे च समाख्यातं खं सर्पे च प्रकीर्त्तितम् ।
तथा श्वभ्रे च खं प्राहुः खं शून्ये च प्रकीर्त्तितम् ॥ ८ ॥
गो गणपतिरुद्दिष्टो गो गन्धर्वः प्रकीर्त्तितः ।
गं गीतं गा च गाथा स्याद् गौर्धेनुर्गौः सरस्वती ॥ ६ ॥
गौर्मातापि समुद्दिष्टा पृथिव्यां गौः प्रकीर्त्तिता ।
घो घण्टायां समाख्यातः किङ्किणी घा प्रकीर्त्तिता ॥१० ॥
उपमा घा समाख्याता कुस्वरे घुः प्रकीर्त्तितः ।
हनने घा समाख्याता गन्धने घः प्रकीर्त्तितः ॥ ११ ॥
ङ-कारो भैरवः ख्यातो ङकारो विषये स्मृतः ।
च-कारश्चन्द्रमाः ख्यातस्तस्करश्च प्रकीर्त्तितः ॥ १२ ॥
निर्मलं छं समाख्यातं तरणी छः प्रकीर्त्तितः ।
छेदने छः समाख्यातो विद्वद्भिः शब्दकोविदैः ॥ १३ ॥
वेगिते जः समाख्यातो जघने जः प्रकीर्त्तितः ।
जेता च जः समाख्यातः प्रसिद्धैः शब्दकोविदैः ॥ १४ ॥
झञ्झावाते झ-कारः स्यान्नष्टे झः समुदाहृतः ।
ञ-कारो गायने प्रोक्तो ञकारो घर्घरध्वनौ ॥ १५ ॥
टङ्कारे टः पृथिव्यां टा टो ध्वनौ च प्रकीर्त्तितः ।
ठो महेश्वर आख्यातः शून्ये च ठः प्रकीर्त्तितः ॥ १६ ॥
बृहद्ध्वनौ च ठः प्रोक्तस्तथा चन्द्रस्य मण्डले ।
ड-कारः शङ्करः प्रोक्तस्त्रासध्वन्योः प्रकीर्त्तितः ॥ १७ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ढ-कारः कीर्त्तिता ढक्का निर्गुणे च ध्वनावपि ।
ण-कारः कीर्त्तितो ज्ञाने निर्णयेऽपि प्रकीर्त्तितः ॥ १८ ॥
त-कारः कथितश्चौरः क्रोड़े पुच्छे प्रकीर्त्तितः ।
शिलोच्चये थ-कारः स्यात् थकारो भयरक्षणे ॥ १६ ॥
दं कलत्रे समाख्यातं दो दान-च्छेद-धातुषु ।
धं धने च धनेशे धो धा धातरि निदर्शितः ॥ २० ॥
धिषणा धीः समाख्याता धूश्च स्याद् भार-चिन्तयोः ।
न-कारः सुगते बन्धे नुः स्तुतौ च प्रकीर्त्तितः ॥ २१ ॥
नेता नीश्च समाख्यातस्तरणौ नौः प्रकीर्त्तिता ।
(नकारः सौगते बुद्धौ स्तुतौ सूर्ये च कीर्त्तितः ॥ २२ ॥
न-शब्दः स्वागते बन्धौ वृक्षे सूर्ये च कीर्त्तितः ।)
पः कुबेरः समाख्यातः पश्चिमे च प्रकीर्त्तितः ॥ २३ ॥
पवने पः समाख्यातः पाः पाने पाश्च पातरि ।
कफे वाते फकारः स्यात्तथाह्वाने प्रकीर्त्तितः ॥ २४ ॥
झञ्झावाते फ-कारः स्याद्वरे च प्रकीर्त्तितः ।
कोपे फिश्च समाख्यातस्तथा निष्फलभाषणे ॥ २५ ॥
वक्षःस्थले च बः प्रोक्तो गदायां समुदाहृतः ।
नक्षत्रं भं बुधैः प्रोक्तं भ्रमरे भः प्रकीर्त्तितः ॥ २६ ॥
भा दीप्तिरपि भूर्भूमिर्भीर्भयं कथिता बुधैः ।
मः शिवश्चन्द्रमा वेधा मा च लक्ष्मीः प्रकीर्त्तिता ॥ २७ ॥
मा च मातरि माने च बन्धने मूः प्रकीर्त्तिता ।
यशो यः कथितः शिष्टैर्यो वायुरिति शब्दितः ॥ २८ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

याने यातरि यस्त्यागे कथितः शब्दवेदिभिः ।
रः स्यात् कामेऽनिले वह्नौ शब्दे रुः परिकीर्त्तितः ॥ २९ ॥
धने रा रीश्च रो धान्ये रुर्भये च प्रकीर्त्तितः ।
ल इन्द्रे लवणे लः स्याल्लादाने श्लेषणेऽपि लीः ॥ ३० ॥
लः श्लेषे चाश्रये चैव प्रलये साधनेऽपि लः ।
मानसे वरुणे चैव लकारः सान्त्वनेऽपि च ॥ ३१ ॥
प्रचेता वः समाख्यातः कलसे वः प्रकीर्त्तितः ।
पक्षी च विर्निगदितो गमने विः प्रकीर्त्तितः ॥ ३२ ॥
वदन्ति शं बुधाः श्रेयः शश्च शास्ता निगद्यते ।
शीः शस्तं शयनं चाहुर्हिंसा शूश्च निगद्यते ॥ ३३ ॥
ष-कारः कीर्त्यते श्रेष्ठे षूश्च गर्भविमोचने ।
उपसर्गे परोक्षे च षकारः परिकीर्त्तितः ॥ ३४ ॥
सोऽपसर्गः समाख्यातः सा तु लक्ष्मीर्निगद्यते ।
सः कोपे करणे सः स्यात्तथा शूलिनि कीर्त्तितः ॥ ३५ ॥
सकारो वानरः प्रोक्तः सकारः सर्व उच्यते ।
सा चैव गौः समाख्याता संसर्गः स प्रकीर्त्तितः ॥ ३६ ॥
हः कोपे धारणेऽपि स्याद् हः शूलिनि समीरितः ।
हिः पद्यपूरणे प्रोक्तो हिः स्याद् हेत्ववधारणे ॥ ३७ ॥
क्षः क्षेत्रे रक्षसि प्रोक्तो नियतं शब्दवेदिभिः ।
क्षिः क्षेत्रे क्षत्ररक्षे च नृसिंहे च प्रकीर्त्तितः ॥ ३८ ॥

इति श्रीपुरुषोत्तमदेवविरचित-
एकाक्षरकोषः समाप्तः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

बीजनिघण्टुः

अथ वक्ष्ये मन्त्रकोषं यदुक्तं भूतडामरे।
क्रमाद् बीजविधानञ्च श्रुत्यर्थज्ञानसम्भवम् ॥

श्रीशिव उवाच—

१ अ विद्युजिह्वा, आ कालवज्री, इ गर्जिनी,
ई धूम्रभैरवी, उ कालरात्रिः, ऊ विदारी, ऋ महारौद्री,
ॠ भयङ्करी, ऌ संहारिणी, ॡ करालिनी, ए ऊर्ध्वकेशी,
४ ऐ उग्रभैरवी, ओ भीमाक्षी, औ डाकिनी, अं रुद्राकिणी,
अः चण्डिका, क क्रोधीशः, ख वामनः, ग चण्डः,
घ विकारी, ङ उन्मत्तभैरवः, च ज्वालामुखः, छ रक्तदंष्ट्रः
ज असिताङ्गः, झ बड़वामुखः, ञ विद्युन्मुखः, ट महाज्वालः,
८ ठ कपाली, ड भीषणः, ढ रुरुः, ण संहारी, त भैरवः,
थ दण्डी, द बलिभुक्, ध उग्रशूलधृक्, न सिंहनादी,
प कपर्दी, फ करालाग्निः, ब भयङ्करः, भ बहुरूपी,
म महाकालः, य जीवात्मा, र क्षतजोक्षितः, ल बलभेदी,
१२ व रक्तपटः, श चण्डीशः, ष ज्वलनध्वजः, स धूमध्वजः,
ह व्योमवक्त्रः, क्ष त्रैलोक्यग्रसनात्मकः ॥
(नयनश्रोत्रास्यनासाहृत्सु न्यासे दश स्वराः ।)*

* ( ) बन्धनीमध्यगतपाठः क्वचिन्न दृश्यते ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ विद्युज्जिह्वा कालवक्त्रा महाकालैरलङ्कृता ॥ ॐ ॥
विषबीजं श्रुतिमुखं ध्रुवं हालाहलं प्रिये (च तत्) ॥
चण्डीशः क्षतजारूढो धूम्रभैरव्यलङ्कृतः ।
४ नादबिन्दुसमायुक्तो बीजं विष्णुप्रिया मतम् ॥ श्रीं ॥
क्षतजस्थो व्योमवक्त्रो धूम्रभैरव्यलङ्कृतः ।
नादबिन्दुसमायुक्तो बीजं प्राथमिकं† स्मृतम् ॥ ह्रीं ॥
क्रोधीशः क्षतजारूढो धूम्रभैरव्यलङ्कृतः ।
८ नादबिन्दुसमायुक्तः पितृभूवासिनी स्मृतः ॥ क्रीं ॥
विदारीयुक्तं व्योमास्यं रुद्राकिण्यलङ्कृतम् ।
कूर्चं कालं क्रोधबीजं जानीहि वीरवन्दिते ॥ हूँ ॥
नादबिन्दुसमायुक्तां समादायोग्रभैरवीम् ।
१२ भौतिकं वाग्भवं बीजं विद्धि सारस्वतं प्रिये ॥ ऐं ॥
प्रलयाग्निर्महाज्वालः ख्यातश्चास्त्रमनुः प्रिये ॥ फट् ॥
क्रोधीशरक्तभीमाद्यो ऽङ्कुशोऽयं नादबिन्दुमान् ॥ क्रौं ॥
द्विठः शिरो वह्निजाया स्वाहा ज्वलनवल्लभा ॥ स्वाहा ॥
१६ क्रोधीशो बलभिद् धूम्रभैरवीनादबिन्दुभिः ।
त्रिमूर्त्तिर्मन्मथः कामः बीजं त्रैलोक्यमोहनम् ॥ क्लीं ॥
व्योमास्यः कालरात्र्याढ्यो वर्म बिन्दीन्दुसंयुतः ।
कथितं कवचं बीजं कुलाचारप्रियेऽमले ॥ हुँ ॥
२० व्योमास्यः क्षतजारूढो डाकिनीनादबिन्दुभिः ।
ज्योतिर्मन्त्रः समाख्यातो महापातकनाशनः ॥ ह्रौं ॥

† माया लज्जाह्वयमिति पाठान्तरम् ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ संयुक्तो धूम्रभैरव्या रक्तस्थो बलिभोजनः ।
नादबिन्दुसमायुक्तः किङ्किणीबीजमुत्तमम् ॥ ध्रौँ ॥
बहुरूपिणमादाय क्षतजोक्षितसंस्थितम् ।
४ विदार्यालिङ्गितं तद्वद् विशेषार्थो महामनुः ॥ ध्रूँ ॥
धूमध्वजाधः कालाग्निः सोर्ध्वकेशीन्दुबिन्दुभिः ।
युगान्तकारकं बीजं भैरवेण प्रकाशितम् ॥ स्फेँ ॥
संहारिण्याश्रितश्चोर्ध्वकेशिनी तु कपर्दिनम् ।
८ नादबिन्दुसमायुक्तं बीजं वैतालिकं स्मृतम् ॥ प्लैँ ॥
सनादबिन्दुं क्रोधीशं गृह्य संहारिणीस्थितम् ।
कम्पिनीबीजमित्युक्तं द्विठेनोक्ता मनोहरी ॥ क्रीँ स्वाहा ॥
कपर्दिनं समादाय क्षतजोक्षितसंस्थितम् ।
१२ संयुक्तं धूम्रभैरव्या ध्वाङ्क्षोऽयं नादबिन्दुमान् ॥ प्रौँ ॥
कपालिद्वयमादाय महाकालेन मण्डितम् ।
समासनमिति प्रोक्तं चण्डिकाढ्यं मनोहरम् ॥ ठंठं ठःठः ॥
प्रलयाग्निस्थितो धूमध्वजो गृह्य सबिन्दुमान् ।
१६ संयुक्तो धूम्रभैरव्या स्मृता फेत्कारिणी प्रिये ॥ स्फीं ॥
क्षतजस्थो व्योमवक्त्रो बिन्दुखण्डेन्द्वलङ्कृतः ।
खद्योतमिति विख्यातं ग्रासिनी कालरात्रियुक् ॥ हूँ ॥
क्षतजस्थं व्योमवक्त्रं नादबिन्दुसमन्वितम् ।
२० विदारीभूषणं कृत्वा बीजं वैवस्वतात्म(न्त)कम् ॥ हूँ ॥
व्योमवक्त्रो धूमध्वजो वारणः प्रलयाग्निकः ।
ऊर्ध्वकेशी क्षतारूढा बिन्दुचन्द्रार्द्धसंगता ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ बीजमानन्दभैरव्या मूकानन्दकरं परम् ॥ ह्स्ख्फ्रें ॥
अ-कारे भीषणा कीर्त्तिर्विद्युज्जिह्वेति कीर्त्तिता ।
आ-कारे तामसी कालवज्री(जिह्वा) च कालभैरवी ॥
४ इ-कारे गर्जिनी चण्डा विज्ञेया रुद्रभैरवी ।
ई-कारे शूलिनी ख्याता चण्डोग्रा धूम्रभैरवी ॥
उ-कारे कालकूटा(वक्त्रा)ख्या प्रचण्डा चण्डवल्लभा ।
विदार्यू-कारके प्रोक्ता ता(ना)लजङ्घा कपालिनी ॥
८ ऋ-कारे स्यान्महारौद्री ज्वालिनी योगिनीत्यपि ।
ॠ-कारे कालिका प्रोक्ता पितृकाली भयङ्करी ॥
संहारिणी ऌ-कारे स्यान्मेघनादोग्रभाषिणी ।
रुद्रचण्डा कालरात्रिः ॡ-कारे च करालिनी ॥
१२ ऊर्ध्वकेशी च चामुण्डा नादिन्ये-कारके स्मृता ।
ऐ-कारे कोटराक्षी च मालिन्युन्मत्तभैरवी ॥
ज्वालिन्यो-कारगा ज्ञेया भीमाक्षी चण्डमालिनी ।
औ-कारे डाकिनी सिंहनादिनी चण्डभैरवी ॥
१६ अक्रूराख्या विदारी च अं-कारे रुद्ररा(डा)किणी ।
शेषे कपालिनी याम्या चण्डिका कुण्डलद्वयम् ॥
विसर्गो नादः सकलाः षड्दशोक्ताः स्वरा मताः ॥
क्रोधीशो वारणश्चण्डः शङ्का तून्मत्तभैरवः ।
२० ज्वालामुखो रक्तदंष्ट्रोऽसिताङ्गो बलयामुखः ॥
विद्युन्मुखो महाज्वाली कपाली भीषणो गुरुः ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

प्रहारी रौरवो दण्डी बलितोऽप्युग्रशूलधृक् ॥
सिंहनादी कपर्दी च प्रलयाग्निर्भयङ्करः ।
बहुरूपी महाकालः स्थिरात्मा क्षतजोक्षितः ॥
बलभेदी रक्तपटश्चण्डीशो ज्वलनध्वजः ।
धूमध्वजो व्योमवक्त्रस्त्रैलोक्यग्रसनात्मकः ॥
(नयनश्रोत्रास्यनासाहृत्सु न्यासे दश स्वराः ॥
ध्वजिनीधूम्रभैरव्यावभावे च दृशोः स्मृते ।
मूलार्णमुखमादिष्टं हृदयं स्वरशक्तयः ॥
आदिमध्यावसानेषु पूर्वाभावे यथोत्तरम् ।)*
कण्ठास्थः कालवक्त्रेण महाकालेन भूषितः ।
तदादिः पञ्चरश्मिश्च सृष्टिस्थितिलयं त्रिषम् ॥ ॐ ॥
शूलिन्या सहितोऽग्निस्थश्चण्डीश इन्दुबिन्दुमान् ।
एतद्विष्णुप्रियाबीजं यन्मान्यं जगतः प्रियम् ॥ श्रीँ ॥
क्षतजस्थो व्योमवक्त्रश्चण्डोग्राबिन्दुभूषितः ।
अद्रिजा रौद्री भूतेशो बीजं प्राथमिकं प्रियम् ॥ ह्रीँ ॥
क्रोधीशो रक्तसंस्थश्च धूम्रभैरव्यलङ्कृतः ।
बिन्द्विन्दुसंयुतो बीजं द्रावणं क्लेदनं स्मृतम् ॥ क्रीँ ॥
व्योमास्यो बिन्दुसंयुक्तस्तालजङ्घाविभूषितः ।
कूर्चं कालो महाकालः क्रोधबीजं निरञ्जनम् ॥ हूँ ॥
उन्मत्तभैरवी रुद्रडाकिन्या च विभूषिता ।
नादेनाऽलङ्कृता बीजं वाग्भवं बुद्धिवर्द्धनम् ॥ ऐँ ॥

*( ) बन्धनीमध्यगतः पाठः क्वचिन्न दृश्यते

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

फड़ित्यस्त्रं प्रसिद्धं स्याज् ॥फट्॥ज्वालाग्निर्व्यापकाङ्कुशः ॥क्रौं
शिरः स्वाहा द्विठो वह्निजाया ज्वलनवल्लभा ॥
दत्तजानुद्वयं सेन्दुः देवास्यं वह्निसुन्दरी ॥ स्वाहा ॥
इन्द्रासनगतो ब्रह्मा त्रिमूर्त्तीन्दुश्च मन्मथः ॥ क्लीं ॥
गर्जिनी-धूम्रभैरव्यौ दत्तवामपयोधरौ ।
व्योमास्यः कालवक्त्राढ्यो वर्म बिन्दीन्दुसंयुतः ॥ हुँ ॥
शून्यं क्षतजमारूढ़ं चण्डभैरव्यलङ्कृतम् ।
नादबिन्दुयुतं मूर्ध्नि ज्योतिर्मन्त्र उदाहृतः ॥ ह्रौँ ॥
आदिदेवेन निर्दिष्टं मन्त्रकोषमनुत्तमम् ।
यदर्थिभ्यः पुरा गुप्तं तन्मयाऽद्य प्रकाशितम् ॥
यत्तडामरतन्त्रस्य मन्त्रकोषविवेचनम् ।
क्रोधीशेन तु यत्प्रोक्तं भैरवाय महात्मने ॥
विद्युत्खण्डाशिनी गौरी क्रोशिनी नागिनी जया ।
किन्नरी योगिनी यक्षी भूतिनी प्रेतिनी नरी ॥
यामि(ग्रासि)नी त्रासिनी चण्डी कलेत्येवं प्रकीर्तिता ।
कालभैरवेमरसर्वासु भूतलाङ्गलवरासु च (?) ॥
सुभगा सुमुखी चण्डी पार्वती सुरतप्रिया ।
उर्वशी चैन्द्रि(चित्रि)णी लीला कङ्काली मेखला शची ॥
मानिनी हंसिनी चौला कलना मू(धू)मिनीति च ।
आदिदेवेन निर्दिष्टाः प्रथमाधिपशक्तयः ॥
विभ्रमो बाहुलो दण्डी भैरवो नटकः शुकः ।
वृकोदरो जटो भीष्मः क्षोभकः खे(ख)चरो नटः ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ निशाचरो ध्वजी भीमो विचित्रः कौषिको यमः ।
लिङ्गी वत्साधिको भृङ्गी मणिभद्रो घटोत्कचः ॥
महानन्दी शुको दण्डी सुग्रीवः कलहो भवः ।
४ दण्डी भाषान्तकोऽजेशो (गर्गो) हंसः पद्मेश्चरो हली ॥
चण्डीबीजमिति ख्यातं विद्युन्नागाङ्गनांशुकैः ।
औरसाधिकेऽंशुकाद्या च धूमिन्यसौ किन्नरः स्मृतः (?) ॥
उर्वश्यालङ्कृतो हंसो हंसेन्दुमस्तकोद्धृतः ॥ हूं ॥
८ विद्युच्चण्डा च हंसी च केतुर्नागिन्यलङ्कृता ॥ ह (?)
डिण्डिभेन सरक्तेन कामिनी बिन्दुभिः शशी ॥ श्रीँ ॥
हंससुग्रीवपार्वत्या कपर्दीन्द्वाद्यलङ्कृता ॥ ह्रीँ ॥
विग्रहकलहकामिनीन्द्वादिप्राणहारिणी ॥ क्रीँ ॥
१२ विभ्रमो रक्तपार्वत्यै स्वाहा उल्कामुखी स्मृता ॥
ज्वालन्धरीति विख्याता सबिन्द्विन्दुकला नटी ॥ ठं ॥
हंसः सुग्रीवचण्डाद्यैः खद्योतैः परिकीर्तिता ॥ हँ ॥
श्यामालिङ्गितदेहोऽसौ खद्योतो ज्योतिरीरितः ॥ ह्रौँ ॥
१६ यमः सुग्रीवः कामिनीन्द्रेन्द्वाद्यैः किन्नरीति च ॥ हु ॥
सुग्रीवोऽपि यमश्चण्डो नीलाद्यैर्वाण ईरितः ॥ द्राँ ॥
यमः सुग्रीवबिन्द्वीन्दुजपाद्यः पिशिताशनः ॥ द्रूँ ॥
त्यागिनं मणिभद्रस्थं प्रेतिनीन्द्वाद्यलङ्कृतम् ।
२० युगान्तकारकं बीजं भैरवेण प्रकाशितम् ॥ स्फें ॥
भृङ्गिणं मेखलायुक्तं प्रेतिनीन्द्वाद्यलङ्कृतम् ।
बीजं वैतालिकं प्रोक्तं द्विठेनोक्ता मनोहरी ॥ प्लें स्वाहा ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ विभ्रमो धूमिनी विद्युच्चण्डिकाद्यस्तु काकिनी ।
ध्वाङ्क्षबीजमिति ख्यातं सर्वतन्त्रेषु गोपितम् ॥ फ्रीँ ॥
नटद्वयेन धूमिन्या उर्ध्वकेश्या ह्यलङ्कृतम् (?) ॥ फ्रैँ ॥
४ नटो धवानसंयुक्तो नटीतीक्ष्णपयोधरैः (?) ॥ टं ठं ॥
पार्वत्यालिङ्गितं मणिभद्रस्थं योगिनीप्रिये ।
फेत्कारिणीति विख्याता विद्युच्चण्डविभूषिता ॥ स्फीँ ॥
सुग्रीवास्थिलयः श्रोत्रे हृद्यत्वाविकलादृशः (?) ।
८ विकलायाः स्वभावे च स्याद्गौरीति च पार्वती ॥
मूलार्णमासमाख्यातं हृदयं स्वरशक्तयः ।
भवस्थित्यवसानेषु विज्ञातव्यं यथोत्तरम् ॥
आदिदेवेन निर्दिष्टं जम्बुद्वीपे कलौ युगे ।
१२ मन्त्रकोषमिदं भूतयक्षडामरतन्त्रयोः ॥
मर्त्यानामुपकाराय त्रिषु लोकेषु दुर्लभम् ॥

इति श्रीभैरवविरचितो बीजनिघण्टुमन्त्रकोषः
समाप्तः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

अथ मातृकानिघण्टुः

श्रीगणेशं नृसिंहं तं भारतीमीश्वरं गुरुम् ।
नत्वा वक्ष्ये मातृकाणां निघण्टुं बालबुद्धये ॥ १ ॥
ध्रुवस्तारस्त्रिवृद् ब्रह्म वेदाद्य(दि)स्तारकोऽव्ययः ।
प्रणवश्च त्रिमात्रोऽपि ओङ्कारो ज्योतिरादिमः ॥ २ ॥
श्रीकण्ठः केशवः कण्ठो निवृत्तिश्च स्वरादिकः ।
अ-कारो मातृकाद्यश्च वात इत्यपि कीर्त्तितः ॥ ३ ॥
नारायणस्तथाऽनन्तो मुखवृत्तं गुरुस्तथा ।
विष्णुशय्या तथा शेषो दीर्घ आ-कार एव च ॥ ४ ॥
माधवः सूक्ष्मसंज्ञश्च विद्या दक्षिणलोचनम् ।
गन्धर्वः पाञ्चजन्यश्च इ-कारश्च मखाङ्कुरः(न्तकः) ॥ ५ ॥
गोविन्दश्च त्रिमूर्त्तीशः शान्तिः स्याद्वामलोचनम् ।
नृसिंहास्त्रं तथा माया ई-कारोऽपि सुरेश्वरः ॥ ६ ॥
अमरेशस्तथा विष्णुरिन्धिका च गजाङ्कुशः ।
दक्षकर्णश्च विज(न)य उ-कारो मन्मथाभिधः ॥ ७ ॥
अर्घीशो दीपिका वामश्रवणो मधुसूदनः ।
इन्द्रश्चापः षण्मुखश्च ऊ-कारो रक्षणाभिधः ॥ ८ ॥
रेचिका दक्षनासा च भारभूतिस्त्रिविक्रमः ।
देवमाता रिपुघ्नश्च ऋ-कारस्तपनः स्मृतः ॥ ९ ॥
अतिथीशो वामनश्च मोचिका वामनासिका ।
दैत्यमाता च दैवज्ञ ॠ-कारस्त्रिपुरान्तकः ॥ १० ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ श्रीधरश्चामरः(परा) स्थाणुर्दक्षगण्डस्त्रिवेद(देव)कः ।
एकाङ्घ्रिर्वज्रदण्डश्च व्योमार्द्धं लृ-स्वरः स्मृतः ॥ ११ ॥
हृषीकेशो हरः सूक्ष्मो वामगण्डः कुवेरदृक् ।
४ अर्द्धचौ नीलचरण लॄ-कारश्च त्रिकण्ठ(कूट)कः ॥ १२ ॥
झिण्टीशः[1] पद्मनाभश्च शक्तिर्दक्षः क्षमाऽमृतम्[2] ।
भग ऊर्ध्वं[3] कामरूप एकारश्च त्रिकोणकः ॥ १३ ॥
ज्ञानामृता भौतिकश्च धरा दामोदरस्तथा ।
८ वागीशो व(ध)र्म भयद[4] ऐ-कारस्त्रिपुरस्तथा ॥ १४ ॥
सद्योजातो वासुदेवो रुद्रो[5] दन्तस्त्रिमातृ(त्र)कः ।
आप्यायनी मन्त्रनाथ ओ-कारो न(ना)गसंज्ञकः ॥ १५ ॥
सङ्कर्षणोऽनुग्रहेशो मुरारिर्व्यापिनी तथा ।
१२ अधोदन्तगतो मायी नृसिंहाङ्गं तथौ-स्वरः ॥ १६ ॥
अक्रूरो व्योमरूपश्च प्रद्युम्नश्चन्द्रसंज्ञकः ।
अनुस्वारस्तथा बिन्दुरं-कारश्च शिरोगतः ॥ १७ ॥
अनन्तश्च महासेनोऽनिरुद्धो रसव(ना)र्णकः ।
१६ कन्यास्तननिभः सर्गो विसर्गश्चान्तिमस्वरः ॥ १८ ॥
(एतानि स्वरनामानि । मातृकाव्यञ्जननामनि वच्मि ॥)
क्रोधीशो धातृसंज्ञश्च चक्री सृष्टिः करादिगः ।
वर्गादिर्माया देवेशः[6] क-कारः कामगः स्मृतः ॥ १९ ॥
२० ऋद्धिर्गदी च चण्डेशः खेटो दक्षिणकूर्परः ।
कैटभश्चैव[7] मातङ्गः संहारः खार्णकः स्मृतः ॥ २० ॥

१ सिद्धीशः २ सूक्ष्माऽमृता भगः ३ ऊर्ध्वोष्ठः ४ वर्मभरद ५ ऊर्ध्वदन्तः ६ मो यादवे ७ भारिश्च

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

स्मृतिः पञ्चान्तकः शार्ङ्गी गणेशो मणिबन्धगः ।
गोमुखो गजकुम्भश्च ग-कारः सिंहसंज्ञकः ॥ २१ ॥
खड्गी शिवोत्त(न)मो मेधा दक्षिणाङ्गुलिमूलकम्(गः) ।
घनो घनस्वरश्चैव घ-कारो डादिमः स्मृतः ॥ २२ ॥
शङ्खको रुद्रकान्तिश्च दक्षाङ्गुल्यग्रसंस्थितः ।
क्लीबवक्त्रश्च भा(भ)द्रेशो ङ-कारश्चानुनासिकः ॥ २३ ॥
हली कूर्मेश्वरो लक्ष्मीर्वामबा(ह्वादिग)हुर्द्दिशस्तथा ।
चि(त्ताचा)त्र-वारी चञ्चलश्च च-कारः संस्मृतो बुधैः ॥ २४
एकनेत्रश्च मुषली वामकूर्परगो द्युतिः ।
त्रिबिन्दुकस्तथाचारी छ-कारः प्रेक्ष(श्लेष्म)काभिधः ॥२५
स्थिरो जयन्तो जयजः शूली च चतुराननः ।
मणिबन्धगतो वामो ज-कारो जप(न)को मतः ॥ २६ ॥
स्थितिः पाशी तथाऽजे(हे)शो वामाङ्गुलितलस्थितः ।
स्वस्तिकः खण्डसंज्ञश्च झ-कारो जान्तसंज्ञकः ॥ २७ ॥
वामाङ्गुल्यग्रतः(गः) सिद्धिरङ्कुशः सर्वसंज्ञकः ।
ज्ञप्रियो(प्तिगो) ह्यनुनासश्च ञ-कारश्च निरञ्जनः ॥ २८ ॥
जरा मुकुन्दः सोमेशो दक्षपादादिगो मुखम्(कः) ।
गजाङ्कुशश्च बालेन्दुरमृताद्यष्ट-कारकः ॥ २९ ॥
लाङ्गलीशो नदज्ञ(न्दज)श्च पालिनी च कमण्डलुः ।
दक्षजानुर(ग)तः स्थायी ठ-कारः स्थविरः स्मृतः ॥ ३० ॥
नन्दी क्षान्तिर्धा(र्दा)रकश्च चा(डा)मरो दक्षगुल्फगः ।
व्याघ्रपादः शुभाङ्घ्रिश्च ड-कारो भौमजः स्मृतः ॥ ३१ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ईश्वरश्चार्द्धनारीशो नरः शङ्खान्तराकृतः(तिः)।
दायादोऽङ्गुलिमूलश्च ढ-श्च सङ्कोचकारकः ॥ ३२ ॥
उमाकान्तो नरकजिद् रतिर्दक्षपदाग्रगः।
निर्वाणस्त्रिगुणाकारस्त्रिरेखो णः समीरितः ॥ ३३ ॥
वामोरुर्मीन(मूल)निलय आषाढ़ी कामिको हरिः।
तीव्रश्च तरलो नीलस्त-कारः कीर्त्तितो बुधैः ॥ ३४ ॥
दण्डीशो वरदः कृष्णो वामजानुगतः स्थिरः।
सौरिश्चापि विशालाक्षी थ-कारः परिकीर्त्तितः ॥ ३५ ॥
सत्योऽत्री(शसः श्री)शो ह्लादिनी च वामगुल्फगतस्तथा।
शूलः कुवेरो दाता च द-कारो धादिमः स्मृतः ॥ ३६ ॥
मीनेशः सात्वतः प्रीतिर्वामपादाङ्गुलीगतः।
धर्मे(ने)शो धरणीशश्च ध-कारो दान्तिमो मतः ॥ ३७ ॥
शर्वो मन्त्रेश्वरो दीर्घो वामपादाङ्गुलाग्रगः।
नरो नदी च नादी च न-कारश्चानुनासिकः ॥ ३८ ॥
तीक्ष्णा च लोहितः शूरो दक्षपाणि(र्श्व)श्च पार्थिवः।
पद्मेशो नान्तिमः फादिः प-कारोऽपि प्रकीर्त्तितः ॥ ३९ ॥
जनार्द्दनः शिखी रौद्री वामपार्श्वकृतालयः।
फट्कारः प्रोच्यते सद्भिः फ-कारः पान्तिमस्तथा ॥ ४० ॥
छगलण्डो भूधरश्चाभया पृष्ठ(ष्ठं)गतस्तथा।
सुरसो वज्रमुष्टिश्च ब-कारो भादिमोऽपि च ॥ ४१ ॥
विश्वमूर्त्तिर्द्विरण्डेशो निद्रा नाभिगतस्तथा।
भृकुटी च भरद्वाजो भ-कारश्च भयावहः ॥ ४२ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ वैकुण्ठश्च महाकालस्तन्द्री(न्त्री) जठरसंस्थितः ।
मन्त्रेशो मण्डलो मानी विषं सूर्यो म-कारकः ॥ ४३ ॥
क्षुधा बाली च वायुस्त्वग् हृद्गतः पुरुषोत्तमः ।
४ यमुना यामुनेयश्च य-कारो मान्तिमः स्मृतः ॥ ४४ ॥
क्रोधिनी च भुजङ्गेशो बाली रुधिर-पावकौ ।
रोचिष्मान् दक्षिणांशश्च रुचिरो रेफ ईरितः ॥ ४५ ॥
क्रिया ककुदो मांसश्च पिनाकी भूर्वलानुजः ।
८ लम्पटः शक्रसंज्ञश्च वायवीयो ल-कारकः ॥ ४६ ॥
बाली वामांसनिलयो मेदो वारिद्-वारुणौ ।
हृ(उ)त्कारी जलसंज्ञश्च चण्डीशोऽपि व-कारकः ॥ ४७ ॥
मृत्युर्वको वृ(वि)षघ्नश्च हृदो दक्षकरस्थितः ।
१२ शङ्ख(ङ्कु)कर्णोऽस्थिसंज्ञश्च श-कारो विद्भिरीरितः ॥ ४८
वृषः श्वेतेश्वरः पीता मज्जा तृड् वामबाहुगः ।
षड़ाननः षड़ाकारः ष-कारः कीर्त्तितो बुधैः ४९ ॥
भृगुः श्वेतस्तथा हंसो हृदो दक्षिणपादगः ।
१६ समयः सामगः शुक्रः सङ्गतिः साणकः शशी ॥ ५० ॥
नभो वराहो नकुली हृदो वामपदः स्थितः(तिः) ।
सदाशिवोऽरुणः प्राणो हयग्रीवो ह-कारकः ॥ ५१ ॥
हृदयान्नाभिसंस्थानः शिवेशः क(वि)मलोऽसितः ।
२० लघुप्रयत्नश्चोपान्त्यो(त्यो) ल-कारः प्रोच्यते बुधैः ॥ ५२ ॥
संवर्त्तको नृसिंहश्च हृदयान्मुखसंस्थितः ।
अनन्तः परमात्मा च वज्रकायोऽन्तिमः क्ष-कः ॥ ५३ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

अथ कादिमते प्रोक्ताः शंकरेण शिवां प्रति ।
अकारादिक्षकारान्ता वर्णसंज्ञाः क्रमाद् ब्रुवे ॥ ५४ ॥
वातो मरुच्चाग्निवह्निधरा क्ष्मा जल-वारिणी ।
विभुः खश्च चरः शुचिर्भूर्वनं स्वश्च शक्तियुक् ॥ ५५ ॥
प्राणस्तेजः स्थिरा वार्यु वायुश्चापि प्रभा जया ।
कमभ्रं नाद-दावौ च कुः पाथो व्योम तारकः ॥ ५६ ॥
शिखी गोत्रा तोय-शून्ये जवा द्युती रविः स्मृतः ।
भूमी रसो नभश्चैव व्याप्तं दाहो रसाऽम्बुधिः ॥ ५७ ॥
वियत् स्पर्शश्च रुद्धंस इला तासां क्रमाः स्मृताः[१] ।
मातृकावर्णसंज्ञास्तु ता ज्ञात्वा चोद्धरेन्मनून् ॥ ५८ ॥
ग्रन्थाननेकानालोक्य महीदासेन धीमता ।
मातृकाक्षरसंज्ञेयं बद्धा स्वपरबुद्धये ॥ ५९ ॥

इति श्रीमन्महीदासविरचित-मातृका-
निघण्टुः समाप्तः

१ अयं तावद् वर्णसंज्ञोद्धारप्रकारः—

वातः	मरुत्	अग्निः	वह्निः	धरा	क्ष्मा	जलम्	वारि	विभुः	खं
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ऋ	ॠ	ऌ	ॡ
चरः	शुचिः	भूः	वनं	स्वं	शक्तिः	प्राणः	तेजः	स्थिरा	वार्यु
ए	ऐ	ओ	औ	अं	अः	क	ख	ग	घ
वायुः	प्रभा	जया	कम्	अभ्रम्	नादः	दावः	कुः	पाथः	व्योम
ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट	ठ	ड	ढ
तारकः	शिखी	गोत्रा	तोयम्	शून्यम्	जवा	द्युतिः	रविः	भूमिः	रसः
ण	त	थ	द	ध	न	प	फ	ब	भ
नभः	व्याप्तं	दाहः	रसा	अम्बुधिः	वियत्	स्पर्शः	रुत्	हंसः	इला
म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह	क्ष

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

कारान्तर-

मातृकानिघण्टुः

१ ध्रुवस्तारस्तथौङ्कारो मूलज्योतिः शिवोऽव्ययः ।
वेदाद्यस्तारकोऽव्यक्तः शाखादिः प्रणवः स्मृतः ॥ १ ॥
मातृकाद्यः स्वराद्यश्च श्रीकण्ठः केशवो लघुः ।
४ कलाद्यः केशवः कृष्णो भूतेशः प्रथमो भवेत् ॥ २ ॥
ह्रत् तारको गुरुर्दीर्घो नारायण-चतुर्मुखौ ।
अनन्तो वासुदेवश्च वेदान्तः कारकः स्मृतः ॥ ३ ॥
दक्षाक्षो माधवः सूक्ष्मः पाञ्चजन्यो मखांकुरः ।
८ विड् बिन्दुः परमेशश्च गन्धर्वः परमः स्मृतः ॥ ४ ॥
वामाक्षिश्च त्रिमूर्त्तिश्च महामाया सुरेश्वरः ।
इन्द्रमूर्त्तिर्नृसिंहास्त्रं स्मृतो गोविन्द ई-स्वरः ॥ ५ ॥
याम्यकर्णोऽमरेशश्च मन्मथोऽथ गजाङ्कुशः ।
१२ विजयो विघ्नहर्त्ता च विष्णुरुकारकः स्मृतः ॥ ६ ॥
वामकर्णोऽथ वामांसो दीर्घश्च मधुसूदनः ।
इन्द्रचापोऽथ सूक्ष्मश्च षण्मुखः षट्स्वरः स्मृतः ॥ ७ ॥
दक्षनासा त्रिविक्रान्तो भारभूर्दि(तिग्र)ग्रहाधिपः ।
१६ ऋङ्मूर्त्तिस्तु यती धर्म(र्मो)रिपुघ्न ऋ-स्वरः स्मृतः ॥ ८ ॥
वामनासा(ऽ)तिथीशश्च श्रीकण्ठस्त्रिपुरान्तकः ।
अमृतेशः स्वरः स्थाणुर्देवजु(कोऽ)ष्टस्वरः स्मृतः ॥ ९ ॥
याम्यगण्डस्थितः स्थाणुर्हृशीकेशस्त्रिदेवकः ।
२० एकाङ्घ्रिर्वज्रदण्डश्च व्योमाद्री लृ-स्वरः स्मृतः ॥ १० ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ वामगण्डोदरार्द्धे च पद्मनाभः कुबेरदृक् ।
गणेशश्च त्रिकण्ठश्च नीलाङ्घ्रिर्दशमः स्वरः ॥ ११ ॥
ऊर्ध्वहस्तो गजज्योतिर्दामोदरस्त्रिकोणकः ।
४ झिण्टीशः कामरूपश्च शक्तिरेकारकः स्मृतः ॥ १२ ॥
अधो धरेन्द्र-वागीशा वासुदेवोऽथ भौतिकः ।
त्रैपुरः प्रणतो वर्म-मरुतौ द्वादशस्वरः ॥ १३ ॥
ऊर्ध्वदन्तालिजः सद्यः सङ्कर्षणस्त्रिमात्रकः ।
८ मन्त्रेशो नगसंज्ञश्च मात्रेशस्त्वोस्वरः स्मृतः ॥ १४ ॥
अधोदन्तानिलो मित्रः प्रद्युम्नोऽनुग्रहेश्वरः ।
नृसिंहाख्यो मुरारिश्च मायाविच्चौस्वरः स्मृतः ॥ १५ ॥
ऊर्ध्वदन्तश्चानिरुद्धो हरो भानुः स्वरः शशी ।
१२ मनश्चानङ्ग-कवचौ निगूढ़ अं-स्वरः स्मृतः ॥ १६ ॥
कार्त्तिकेयोऽनिरुद्धश्च शिल्पाभिज्ञो रमापि च ।
सृष्टिः संहारकर्त्ता च विषं च अः-स्वरः स्मृतः ॥ १७ ॥
याम्यकर्णादिकः क्रोधी वायुर्वह्निर्गदी रुजा ।
१६ यादवेशो मुरारिश्च कामाङ्गः कार्णकः स्मृतः ॥ १८ ॥
दक्षिणकूर्परः खेटः शार्ङ्गी चण्डीशकः खगः ।
कैटभारिश्च मातङ्गः संहारः खार्णकः स्मृतः ॥ १९ ॥
मणिबन्धस्थितः सिंहः पश्चान्तक-गणेश्वरौ ।
२० गोमुखो गजकुम्भश्च हलीशश्च गजाननः ॥ २० ॥
अङ्गुलीमूलगो मेघो मुषली च शिवोत्तमः ।
वराहो धनकामश्च शिवाऽघो घार्णकः स्मृतः ॥ २१ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ दक्षाङ्गुल्यग्रगः शूली क्लीबाख्यश्चैव रुद्रकः ।
डामरेशो हरिः श्रीमान् रुद्रेशो ङार्णकः स्मृतः ॥ २२ ॥
ना चामरादिकः कूर्मः शूली चन्द्रक-सायकौ ।
४ भूभेत्ता चित्रचारी च चञ्चलश्चार्णको मतः ॥ २३ ॥
वामकूर्परगः पाशी परिपूर्णैकनेत्रकौ ।
त्रिबिन्दुको ज्वरी वामा श्लेषकश्छार्णकः स्मृतः ॥ २४ ॥
वाममणिबन्धगतश्चतुर्मुखो जयन्तकः ।
८ जपज्योतिरनाकारो जनक उत जार्णकः ॥ २५ ॥
अङ्गुलीमूलगः खण्डः कुमुदः स्वस्तिकः स्मृतः ।
विख्यातकः स्थिराकारो झङ्कारो झार्णको मतः ॥ २६ ॥
वामाङ्गुल्यग्रगः सोमो नन्दो विड्विड् निरञ्जनः ।
१२ सुधर्मो ह्यनुनासश्च ज्ञप्तिगो ञार्णकः स्मृतः ॥ २७ ॥
दक्षपादादिगो नन्दी लाङ्गली चार्द्धचन्द्रकः ।
गजाङ्कुशो मृगाद्यश्च बालेन्दुष्टार्णकः स्मृतः ॥ २८ ॥
याम्यगुल्फोऽर्द्धनारीशो भौमजो दिव्यनायकः ।
१६ सुधाबिन्दुर्घटाकारः प्लावकष्ठार्णको मतः ॥ २९ ॥
याम्यजानुस्थितो दण्डो दारुको वत्सलो नरः ।
डामरो व्याघ्रपादश्च शूली स्त्री डार्णकः स्मृतः ॥ ३० ॥
याम्यपादाङ्गुली पूर्णोऽप्युमाकान्तस्तथा हरिः ।
२० शङ्खनाभिर्दृढं लोहो दाहको ढार्णकः स्मृतः ॥ ३१ ॥
याम्यपादाङ्गुलाग्रस्थ आषाढीशस्त्रिविक्रमः ।
त्रिरेखस्त्रिगुणाकारो निर्वाणो णार्णको मतः ॥ ३२ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ वामपादादिकस्तीव्रो हस्त्यश्वतरलोऽङ्घ्रिकः ।
नीलकोऽप्यर्थको धाता तड़ित् तु तार्णको मतः ॥ ३३ ॥
वामजानुर्विशालाक्षी शौरी दृग् वै कमण्डलुः ।
४ सूचीपूरस्थिरस्थायी स्थविरस्थार्णको मतः ॥ ३४ ॥
वामगुल्फस्थितः शूली दात्री दाता कुबेरकः ।
चन्द्रकश्च हरिद्रान्तो देवेशो दार्णकः स्मृतः ॥ ३५ ॥
वामाङ्गुल्यादिको मीनो जनार्दन-शिरः-कराः ।
८ धर्मेशो धरणीशश्च स्थाणुः प्रीतिश्च धार्णकः ॥ ३६ ॥
वामाङ्गुल्यग्रगो मेषो भूधरोऽथ विशाम्पतिः ।
नरोऽन्तरं दिनं दीनो नदीनो नार्णकः स्मृतः ॥ ३७ ॥
याम्यपार्श्वो दक्षकुक्षिर्विश्वार्त्तिश्चैव लोहितः ।
१२ पार्थिवः पद्मनाभश्च पद्मेशः पार्णकः स्मृतः ॥ ३८ ॥
वामपार्श्वोऽथ वैकुण्ठः शिवोऽनलस्त्रिपत्रकः ।
कान्तोरगौ सरित् फुल्लः फट्कारः फार्णको मतः ॥ ३९ ॥
पृष्ठवंशो गणेशश्छगलण्डः पुरुषोत्तमः ।
१६ बलवान् वज्रमुष्टिश्च सुरसो बार्णकः स्मृतः ॥ ४० ॥
नाभिजश्च द्विरण्डेशो भारवाही जया बलः ।
शुभदोऽथ भरद्वाजो भृकुटी भार्णकः स्मृतः ॥ ४१ ॥
जठरो भाववीरश्च महाबालो बलानुजः ।
२० माधवो मरणं मायी मन्त्रेशो मार्णको मतः ॥ ४२ ॥
यमो वरुण-वागीशो स्वशनो यामुनेयकः ।
मृगेन्द्रो वायुसंज्ञश्च वचनं यार्णकः स्मृतः ॥ ४३ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ असृग् यातुष ईषघ्नो भुजङ्गेशो हुताशनः।
तीव्रज्योतिः परं चिह्नं सुचिरो रार्णको मतः॥ ४४॥
मेधा धियो जलान्तस्थः खड्गीशो हंस-वारिदौ।
४ वरुणश्च शिवो रौद्रो मृतेशो वार्णकः स्मृतः॥ ४५॥
अस्थि धातुर्वराहश्च लक्ष्मीशः शंकु-कर्णिके।
तथा नयः समिधश्च साम्बकः शार्णकः स्मृतः॥ ४६॥
शुक्र-धातू भृगुर्हंसः सामगः सत्यसङ्गतिः।
८ मत्यानन्दोऽथ दीप्तास्यः समयः षार्णकः स्मृतः॥ ४७॥
मज्जाह्वयः श्वेतरूपो विलेपश्च घटाकृतिः।
षड़ाननः षड़ाकारः षड़टः सार्णको मतः॥ ४८॥
प्राणनोऽथ हलीशश्च हयानन-सदाशिवौ।
१२ हुताशो हाकिनी द्रावो हेरम्बो हार्णको मतः॥ ३६॥
नन्दी च परमात्मा च संवर्त्तक-कृतान्तकौ।
वज्रकायोऽव्ययो व्यापी नृसिंहः क्षार्णकः स्मृतः॥ ५०॥
निघण्टुर्मातृकार्णानां कण्ठपीठे निधीयताम्।
१६ विस्फोटनाय मन्त्राणां सलीलं पण्डितैर्जनैः॥ ५१॥
शरीरे सर्वमन्त्राणामुद्धाराय सुबुद्धिभिः॥ ५२॥

इति श्रीदेशिकमण्डलीमुकुटमाणिक्योपम-परमहंस-
श्रीमध्वाचार्यविरचितो मातृका-
निघण्टुः समाप्तः।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

प्रकारान्तर-

मातृकानिघण्टुः

श्रीभैरव उवाच—

निघण्टमातृकां देवि कथयस्व प्रसादतः ।
यया विज्ञातया देवि सर्वज्ञत्वं प्रजायते ॥
यथा जानासि देवेशि निर्घण्टं कथयस्व मे ॥ १ ॥

श्रीभैरव्युवाच—

साधु साधु महाबाहो लोकानां हितकारक ।
परं गूढ़ं निगूढञ्च निर्घण्टमातृकाक्षरम् ॥ २ ॥
गुरोः परम्पराज्ञातं सबाह्याभ्यन्तरस्थितम् ।
नहि जानन्ति ये मूढाः फलं न स्यान् महेश्वर ॥ ३ ॥
मन्त्रोद्धारप्रसङ्गञ्च पूजाखण्डं गुरुक्रमम् ।
मालिनीशक्तिसङ्केतं सिद्धान्तं वामदक्षिणम् ॥ ४ ॥
गारुड़ं भूततन्त्रञ्च भैरवं सारसंग्रहम् ।
निर्घण्टकं मया प्रोक्तं शतकोटिप्रविस्तरम् ॥ ५ ॥

श्रीभैरव उवाच—

स्वच्छन्दगतिसद्भावं भेदनिन्दाविसर्पिणम् ।
किञ्चित् किञ्चिच्च जानामि न जानामि च मातृकाम् ॥ ६
अहीनमन्त्रं जानीयाद् हीनमन्त्रञ्च मातृकाम् ।
गोत्रहीनञ्च संस्थानं गुरुहीनं पदे पदे ॥ ७ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

श्रीभैरव्युवाच—

तव स्नेहात् प्रवक्ष्यामि निर्घण्टमातृकां शृणु ।
सर्वादौ प्रणवो मन्त्रस्तदुद्धारं शृणु प्रिय ॥ ८ ॥
ओँकारो वर्त्तुलस्तारो बिन्दुशक्तिस्त्रितत्त्वकम् ।
प्रणवश्चन्द्र साद्यश्च पञ्चदेवो ध्रुवस्त्रिकः ॥ ओँ ॥ ९ ॥
श्रीकण्ठ आद्यजो ह्रस्वो ब्रह्म चैवादिमातृका ।
सुरेशश्चैव वागीशः सारस्वतो ललाटजः ॥ अ ॥ १० ॥
अनन्तश्चान्तको वक्त्र-विश्वान्तौ चरुजः स्मृतः ।
क्षीरोदधिः पयोदश्च दीर्घच्छायो विनायकः ॥ आ ॥ ११ ॥
इकारश्चन्द्र-सूक्ष्मौ च दक्षनेत्रं सुगुह्यकः ।
रुद्रश्च कोटरश्चैव नासिका परिकीर्त्तितः ॥ इ ॥ १२ ॥
ई-स्त्रिमूर्तिर्वामनेत्रं शेखरः कोटरस्तथा ।
वाग्मी शुद्धश्च जिह्वाख्यो माया विष्णुः प्रकाशितः ॥ ई ॥
अमरेशो दक्षकर्णं उग्रश्चेति तमोहनः ।
विश्वकर्मा तथा श्रोत्रं बभ्रुः कालः प्रकीर्त्तितः ॥ उ ॥ १४ ॥
ऊ-रर्धीशो महेशश्च ऊकारः श्रोत्रमेव च ।
प्रजेशः सर्वश्रोत्रश्च ऊकारो नवभैरवः ॥ ऊ ॥ १५ ॥
ऋकारो भाव(र)भूतिश्च दक्षनासापुटस्तथा ।
निवृत्ती रुद्रमाया च एकपादश्च कथ्यते ॥ ऋ ॥ १६ ॥
अतिथीशो वामनासा प्रतिष्ठा पतिरेव च ।
अक्षाग्रजश्च मायाग्नेरूर्ध्वमूर्त्तिः प्रकीर्त्तितः ॥ ॠ ॥ १७ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ॡः स्थाणुर्दक्षगण्डश्च विशेषश्चैव पार्थिवः ।
महेन्द्रो लाङ्गलिश्चैव राजा धूम्रो वकस्तथा ॥ ॡ ॥ १८ ॥
ॡ-र्हरो वामगण्डश्च मायावी शक्र-स्वस्तिकौ ।
शान्तिकृत् शुद्ध-रुद्रौ च नीलपादोपलोनुपः ॥ ॡ ॥१६॥
झिण्टीश ऊर्ध्वदन्ताख्यो ह्यग्निर्वाग्भव एव च ।
भगश्च दक्षदन्तश्च ज्ञान-शक्ती च जङ्घकः ॥ ए ॥ २० ॥
भौतीशश्चाधोदन्तश्च क्षमात्मकः समातृकः ।
वामजानुर्जगद्योनिः पीठेशश्चांशुमान् विभुः ॥ ऐ ॥२१॥
ओः सद्योजात ऊर्ध्वास्यो गायत्री दक्षजङ्घकः ।
अजेशश्चैव पीयूषः पश्चिमास्यः श्रुतिस्तथा ॥ ओ ॥ २२ ॥
····अनुश्चाध ओष्ठः (?) शान्तिको वामजङ्घकः ।
तैजसश्चैव कण्ठोष्ठौ नादाक्षश्च सदाशिवः ॥ औ ॥ २३ ॥
अं क्रूरो घण्टिका दण्डो बिन्दुकः समगुह्यकः ।
चञ्चुः परिजयोनिश्च सौख्य-दुःख-प्रवर्त्तकाः ॥ अं ॥ २४ ॥
महासेनो द्विजिह्वाख्यो हयो भद्रश्च कण्टकः ।
द्विबिन्दुकोऽमरेशश्च सोमश्चैव हरिस्तथा ॥ अः ॥ २५ ॥
कः क्रोधीशो दक्षस्कन्धो ह्यग्निरुद्रश्च मन्मथः ।
तैजसः शान्तिकापाली वासुदेवश्च मस्तकः ॥ क ॥ २६ ॥
खः प्रचण्डो दक्षबाहुः शून्यश्चाकाश एव च ।
कपाली दन्तजातीशः श्रीखण्डी कामरूपिणः ॥ ख ॥ २७॥
गः पञ्चान्तः पृथग्रूपः शिवदर्शनसंज्ञकः ।
गणेश्वरो द्विजाख्यश्च गौरवो गौश्च स्वर्गगः ॥ ग ॥ २८ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

घः संहर्ता दक्षकरः काम(ल)रूपी शिवोत्तमः ।
खड्गी सव्यो घोरनामा मेधा गौश्च घकारकः ॥
शिवाख्यो लाङ्गली मूलो दन्तुरो घुर्घुरोऽपि च ॥ घ ॥२६॥
ङ-कारश्चैव रुद्रश्च दक्षहस्तस्तिली नखः ।
खर्परश्च द्विजात्मा च एकवक्त्रो गतिस्तथा ॥ ङ ॥ ३० ॥
चः कूर्मो वामजङ्घाख्यो द्विनेत्रश्चैकरूपकः ।
तृतीयलोचनश्चैव चर्ममुण्डधरस्तथा ॥ च ॥ ३१ ॥
छ-श्चैकनेत्रो वामश्च वामबाहुश्च लाङ्गली ।
द्विशिरा एकपादश्च पशुः पशुपतिस्तथा ॥ छ ॥ ३२ ॥
ज-श्चतुराननो वामः कूर्परश्च त्रिशूलिनः ।
दीर्घबाहुश्च शाखाख्यो धातारश्च विभुस्तथा ॥ ज ॥ ३३ ॥
झो जिह्वा वामहस्तश्च कङ्कणः कृतमण्डलः ।
अकल्पक(त)श्च झङ्कारी दक्षशाखा गुहस्तथा ॥ झ ॥ ३४ ॥
दीर्घबाहू रसो रूपं नादाख्यश्चातिचञ्चलः ।
ञो धर्मः सुखदो ज्ञानी वामकराङ्गुलीनखः ॥
एकपादः कुण्डली च वामपाणिस्तथा नखः ॥ ञ ॥ ३५ ॥
ट-कारः सोमनाथाख्यः खेचरो दक्षस्फिक् कटिः ।
कपाली वामकटिश्च अर्धचन्द्रः पुनर्भवः ॥ ट ॥ ३६ ॥
ठकारो लाङ्गली चैव दक्षोरुर्वर्त्तुलः पुनः ।
पूर्णचन्द्रामृताख्यौ च तथा करतलद्वयम् ॥
वनजो जीवनो जीवो वृषघ्नश्चन्द्रकः सुधा ॥ ठ ॥ ३७ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

ड-कारो दारुकः प्रोक्तो दक्षजानुश्च पालकः ।
वामबाहुश्च कौमारी तथा वै योगिनीप्रियः ॥ ड ॥ ३८ ॥
ढ-कारोऽप्यर्धनारीशो दक्षजङ्घाभिधस्तथा ।
विनायकः सिद्धिदाता विघ्नेशः सव्यबाहुकः ॥ ढ ॥ ३९ ॥
ण-कारश्च उमाकान्तो दक्षपादाभिधस्तथा ।
नारायणो द्विनेत्रश्च तथा वै योगिनां प्रियः ॥ ण ॥ ४० ॥
तमाटः षाटिर्वामस्फिक् ताराख्य ऊर्ध्वजानुकः ।
शक्ती शक्तिर्जटा चैव तारको मध्यकर्णकः ॥ त ॥ ४१ ॥
थः स्त्री वासी भयानकः शिली शिरसिजस्तथा ।
महाग्रन्थिश्च विख्यातो ग्रन्थिग्राहक एव च ॥ थ ॥ ४२ ॥
दोऽद्रीशो वामजानुश्च दाता धाता च धातकिः ।
कुण्डलं दक्षपादश्च तथा धर्माभिधायकः ॥ द ॥ ४३ ॥
ध-कारो वामजङ्घा च प्रियश्च दर्शनस्तथा ।
नेत्रयुग्मश्च संज्ञा च स्थाणुरस्थाणुरीश्वरः ॥ ध ॥ ४३ ॥
नो मेषो वामपादश्चानादिर्नीलश्च वामनः ।
दन्तुरश्चोर्ध्ववासी च नरदेवो निरञ्जनः ॥ न ॥ ४५ ॥
निधिः शेषो गुह्यकर्त्ता तपनः पञ्चमस्तथा ।
वीरभद्रा च सावित्री कालरात्रिः पुरारिहा ॥ प ॥ ४६ ॥
फः शिखी वामपार्श्वश्च फेत्कारो वामपादकः ।
नीलपादस्तथा प्रोक्तः शिखी वै शाखिनां प्रियः ॥ फ ॥ ४७ ॥
ब-श्छगण्डः पृष्ठवंशः शिखिबाहो युगन्धरः ।
मुखबिन्दुर्बलिर्घण्टी योद्धा त्रिलोचनप्रियः ॥ ब ॥ ४८ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

भो द्विरण्डो नाभिभद्रो भीमो भाषणमेव च ।
दन्तस्कन्दो महाबाहुर्भ्रमरस्तु जयाभिधः ॥ भ ॥ ४९ ॥
महाकाली समुद्राख्यः कालसंज्ञो विषान्तकः ।
कृतान्तः क्रुधि(षि)तः पुंसो यमश्च कालभद्रकः ॥ म ॥ ५० ॥
यः कृतीशो युगान्तश्च बालीशो वायुसंज्ञकः ।
वायुवेगी तथा शीघ्रः श्वसनः प्राणसंज्ञकः ॥ य ॥ ५१ ॥
रो भुजङ्गो धातुरक्तः सूर्यो वै वेदकस्तथा ।
दीपको ज्वलनश्चैव स्थूलदण्डश्च तैजसः ॥ र ॥ ५२ ॥
लः पिनाकी सितश्चन्द्रः पृथ्वीबीजं प्रकीर्त्तितः ।
पूतना पीतशिखिनः लकारवाचकः स्मृतः ॥ ल ॥ ५३ ॥
वः खड्गीशः स्वायुयुतो(?) वज्रस्फिक् मुखमेव हि ।
वरुणः सागरश्चैव जगद् भाषा शुचिस्तथा ॥ व ॥ ५४ ॥
शः शकारोऽथ विधाता कुमारश्चैव मन्मथः ।
श्रीकण्ठः पवनो देवो वामोरुः कामरूपकः ॥
विशेषः कामरूपी च सौख्यदाता शुचिस्तथा ॥ श ॥ ५५ ॥
षः श्वेत उष्मा सूर्याग्निरजेशः कालधूमकः ।
लम्बोदरो जठरश्च वैनायको यमस्तथा ॥ ष ॥ ५६ ॥
सकारः शक्तिनामा च चन्द्रपिण्डः शशी तथा ।
प्रकृतिर्मूर्त्तिरेवाशुरीश्वरः शक्तिरूपकः ॥
जगद्बीजं जलाख्यश्च परमात्माऽमृतः स्मृतः ॥ स ॥ ५७ ॥
हो नकुलीशः प्राणेशः प्राणः सम्वित् तथात्मजः ।
अम्बिकापतिरात्मा च जीवो हंसः प्रकीर्त्तितः ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ नागलोकोऽमलाख्यश्च शिवः शान्तिदसंज्ञकः ॥ ह ॥ ५८ ॥
क्रोधः कोपः क्षकारश्च आत्मा स्त्री कामरूपकः ।
संहारो नारसिंहोऽथ महातेजो युगान्तकः ॥
४ क्षयः संवर्त्तकः प्रोक्तः सर्वज्ञः क्षेत्रपालकः ॥ क्ष ॥ ५९ ॥

॥ इति मातृका-निर्घण्टः समाप्तः ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

अथ प्रकारान्तर-

वर्णनिघण्टुः

प्रणम्य परमानन्दं श्रीगुरुं पुरुषोत्तमम् ।
मातृकार्णा-निघण्टुं यं प्रवक्ष्ये बालबुद्धये ॥ १ ॥

॥ ॐ ॥

प्रणवस्तारकोऽव्यक्तो वेदादिश्च शिवोऽव्ययः ।
आदिमश्च ध्रुवोङ्कारौ मूलज्योतिः शिवादिकः ।
त्रिवृद् ब्रह्मा त्रिमात्रश्च शब्दाः प्रणववाचकाः ॥ २ ॥

॥ अ ॥

स्वराद्यो मातृकाद्यश्च वातः कण्ठोऽमृतेश्वरः ।
विघ्नेश्वरो निवृत्तिश्च श्रीकण्ठः केशवो लघुः ॥ ३ ॥

॥ आ ॥

मुखवृत्तं गुरुः शेषो दीर्घोऽनन्तो मरुत् तथा ।
नारायणो विघ्नराजः प्रतिष्ठा च द्वितीयकः ॥ ४ ॥

॥ इ ॥

माधवः सूक्ष्म-विद्याऽग्निर्द्विबिन्दुर्दक्षलोचनः ।
गन्धर्वः पाञ्चजन्यस्तु इकारस्तु मखाङ्कुरः ॥ ५ ॥

॥ ई ॥

नृसिंहास्त्रं शान्ति-माये गोविन्दश्च सुरेश्वरः ।
त्रिमूर्त्तिर्वामनयनो वह्निरीकारकः स्मृतः ॥ ६ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

॥ उ ॥

१ विजयो मन्मथो विष्णुर्विघ्नकृच्छङ्करेन्धिके ।
गजाङ्कुशो दक्षकर्णो वृत्तान्निरमरेश्वरः ॥ ७ ॥

॥ ऊ ॥

षण्मुखः क्षमा विघ्नहर्त्ता अर्धीशो मधुसूदनः ।
४ दीपिका वामकर्णेन्द्र-चापाः षष्ठस्वरः स्मृतः ॥ ८ ॥

॥ ऋ ॥

विघ्नराड् देवमाता च रिपुघ्नो रेचिका जलम् ।
भारभूतिर्दीर्घमुखी दक्षनासस्त्रिविक्रमः ॥ ९ ॥

॥ ॠ ॥

मोचिका गोमुखी वाम-नासो दैवज्ञ-वामनौ ।
८ दैत्यमाताऽतिथीशश्च वारिधि(णि?)र्गणनायकः ॥ १० ॥

॥ ऌ ॥

परा स्थाणुर्दीर्घजिह्वा श्रीधरो दक्षगण्डकः ।
त्रिवेदकश्च वामार्धो विभुरेकाङ्घ्रिको ल्वु · · · · ॥११॥

॥ ॡ ॥

सूक्ष्मा हर्षा हृषीकेशो खं त्रिकूटो द्विदन्तकः ।
१२ कुण्डोदरी हरीशश्च नीलाङ्घ्रिश्च कुबेर-दृक् ॥ १२ ॥

॥ ए ॥

सूक्ष्मामृता पद्मनाभो झीण्टीशो गजवक्त्रकः ।
चरः शक्तिः कामरूपः त्रिकोणोर्ध्वाधरो भगम् ॥ १३ ॥

॥ ऐ ॥

ज्ञानामृता वर्म-शुची दामोदर-निरञ्जनौ ।
१६ वागधरौ भौतिकेशो वागीशस्त्रिपुरश्च ऐ ॥ १४ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

॥ ओ ॥

आप्यायनी वासुदेवश्चोर्ध्वदन्तस्त्रिमातृकः ।
रथः कपर्दी भुवनं मन्त्रेश ओ-स्वरः स्मृतः ॥ १५ ॥

॥ औ ॥

अनुग्रहो दीर्घवक्त्रो मायी सङ्कर्षणश्च खम् ।
मुरारिर्व्यापिनी चाधोदन्तगो नृहरेर्वपुः ॥ १६ ॥

॥ अं ॥

अनुस्वारो व्योमरूपः प्रद्युम्नः शङ्कुकर्णकः ।
अक्रूरः स्थिति-संज्ञश्च बिन्दु-चन्द्रौ च अं-स्वरः ॥ १७ ॥

॥ अः ॥

सर्गो विसर्गो बिन्द्वन्तो महासेनानिरुद्धकौ ।
पूर्णामृता तथानन्ता अः-स्वरस्तु वृषध्वजः ॥ १८ ॥

॥ क ॥

ब्रह्म सृष्टिः खादिमश्च क्रोधीशश्च स्वरान्त(ङ्ग)कः ।
दक्षिणो मूलगश्चक्री कामाख्यो गणनायकः ॥ १९ ॥

॥ ख ॥

खेटो गजेन्द्रश्चण्डीशो दक्षकूर्परगो गदी ।
कैटभारिश्च मातङ्गो बुद्धिः कान्तश्च खार्णकः ॥ २० ॥

॥ ग ॥

सिंहः पञ्चान्तकः शार्ङ्गी गोमुखः शूर्पकर्णकः ।
गजकुम्भः स्मृतिः खान्तो गकारो मणिबन्धनः ॥ २१ ॥

॥ घ ॥

मेधा खङ्गी(ण्डी) त्रिनेत्रश्च दक्षिणाङ्गुलिमूलगः ।
शिवोत्तमो घनो गान्तो धनकामश्च घार्णकः ॥ २२ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

॥ ङ ॥

१ कान्तिर्लम्बो घ(ध)नः शङ्खी दक्षाङ्गुल्यग्रगस्तथा ।
एकरुद्रश्च भद्रेशो क्लीबवक्त्रानुनासिकौ ॥ २३ ॥

॥ च ॥

हली कूर्मेश्वरो लक्ष्मीर्महानादश्च चञ्चलः ।
४ चित्रचारी चामराख्यो वामदो मूलगश्च चः ॥ २४ ॥

॥ छ ॥

चतुर्मूर्त्तिस्त्रिबिन्दुश्च मुषली वामकूर्परः ।
श्लेषान्तको द्युतिश्चैकनेत्रो वान्तश्छकार्णकः ॥ २५ ॥

॥ ज ॥

सदाशिवः स्थिरा शूली जयन्तश्चतुराननः ।
८ जनको जयजो वाम-मणिबन्धगतो जकः ॥ २६ ॥

॥ झ ॥

आमोदश्च स्थितिः पाशी अजेशो जाल-चन्द्रकौ ।
वामाङ्गुलिगतो जान्तो झङ्कारो झार्णसंज्ञकः ॥ २७ ॥

॥ ञ ॥

ज्ञप्तिर्निरञ्जनः सिद्धो झान्तः सर्वेश्वरः शुभः ।
१२ दुर्मुखश्चानुनासश्च वामाङ्गुल्यग्रगश्च ञः ॥ २८ ॥

॥ ट ॥

जरा मुकुन्दः सोमेशः सुमुखश्च गजाङ्कुशः ।
अमृताद्यस्तु बालेन्दुर्दक्षपन्मूलगष्टकः ॥ २९ ॥

॥ ठ ॥

पालिनी नन्दजः स्थायी लाङ्गलीशः कमण्डलुः ।
१६ प्रमोदः स्थविरो वामजानुगश्चन्द्रमण्डलम् ॥ ३० ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

॥ ड ॥

एकपादो व्याघ्रपादः शुभाङ्घ्रिर्डामरेश्वरः ।
क्षान्तिर्नन्दी दारुकेशो भौमजो दक्षगुल्फगः ॥ ३१ ॥

॥ ढ ॥

ऐश्वरी चार्धनारीशो नरः शङ्खान्तराकृतिः ।
ढल-ढक्कौ द्विजिह्वश्च दक्षाङ्घ्र्यङ्गुलिमूलगः ॥ ३२ ॥

॥ ण ॥

उमाकान्तो नरकजिद्रविः शूरस्त्रिरेखकः ।
निर्वाणस्त्रिगुणो दक्षपादाग्रश्च ण-कारकः ॥ ३३ ॥

॥ त ॥

वामोरुमूल गोविन्दावाषाढी कामिको हरिः ।
तीव्रश्च तरलो नीलो णान्तः स्यादिस्त-कारकः ॥ ३४ ॥

॥ थ ॥

वामजानुगतः सौरिर्विशालाक्षश्च षण्मुखः ।
कृष्णश्च वरदो दण्डी स्थविरस्थार्णको मतः ॥ ३५ ॥

॥ द ॥

धाता च धादिमः सत्यः कुबेरो ह्लादिनी ततः ।
अत्रीशो वरदः शूलो वामगुल्फो ध-कारकः ॥ ३६ ॥

॥ ध ॥

धरणीशश्च धर्मेशः प्रीतिर्मीनेश-सात्वतौ ।
वामपादाङ्गुलिगतो वामदेवश्च दान्तिमः ॥ ३७ ॥

॥ न ॥

वामपादाग्रगः शौरी मेषेशौ नन्दि-नाटकौ ।
वक्त्रतुण्डश्च दीर्घा च नकारो नदीनायकः ॥ ३८ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

॥ प ॥

तीक्ष्णा द्विरण्डः पद्मेशो नान्तिमः शूर-लोहितौ ।
दक्षपार्श्वगतः फादिः प्रचण्डश्च प-कारकः ॥ ३९ ॥

॥ फ ॥

वामपार्श्वगतो रौद्री शिखीशश्च जनार्दनः ।
सेनानी पान्तिमो बादिः फट्कारश्च फ-कारकः ॥ ४० ॥

॥ ब ॥

वज्रमुष्टिर्भया भादिर्भूधरः पृष्ठवंशगः ।
ग्रामणीश्छगलण्डेशः सुरसश्च ब-कारकः ॥ ४१ ॥

॥ भ ॥

द्विरण्डेशो विश्वमूर्त्तिर्निद्रा मान्तो भयावहः ।
भृकुटीशो भरद्वाजो नाभिगश्च भ-कारकः ॥ ४२ ॥

॥ म ॥

प्र(वि)मत्तो मण्डलं मारी महाकालो विषं रविः ।
मन्त्रेशो जाठरस्तन्द्री वैकुण्ठश्च म-कारकः ॥ ४३ ॥

॥ य ॥

त्वग्गतो हृद्गतो मत्तो वाहनः पुरुषोत्तमः ।
क्षुधा मृगेन्द्रो यमुना बालीशो यामुनो मरुत् ॥ ४४ ॥

॥ र ॥

दक्षांशगो भुजङ्गेशो रोचिष्मान् रुचिरः शिखी ।
बली रक्तं क्रोधिनी च जटी यान्तो र-कारकः ॥ ४५ ॥

॥ ल ॥

मुण्डी ककुद्मतो मांसं पिनाकीशो बलानुजः ।
क्रियेन्द्रौ लम्पटो भूमिर्वायवीयो ल-कारकः ॥ ४६ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

॥ व ॥

बालो वामांश-खड्गीशावुत्कारी वरुणो जलम् ।
लान्तश्च वारिदो मेदः सुधा धेनुर्व-कारकः ॥ ४७ ॥

॥ श ॥

वृषघ्नः शङ्क(ङ्कु)कर्णी च मृत्युरूपो वकेश्वरः ।
अस्थ्यात्मा च वरेण्यश्च वान्तो हृद् दक्षहस्तगः ॥ ४८ ॥

॥ ष ॥

वृषकेतुर्वृषः पीता श्वेतेशश्च षडाननः ।
हृद् दाम बाहुगो मज्जा षड्ाकारः ष-कारकः ॥ ४९ ॥

॥ स ॥

दक्षप्रियो भृगुः शुक्रो हंसः समय-सामगौ ।
हृदो दक्षिणपादस्थः श्वेता शक्तिर्निशाकरः ॥ ५० ॥

॥ ह ॥

मेघनादो नभः प्राणो हृदो वामपदस्थितः ।
हयग्रीवोऽरुणोऽनन्तो वराहो नकुली शिखा ॥ ५१ ॥

॥ ळ ॥

उपान्त्यो गणपालश्च शिवेशो विमलो लघुः ।
हृदयान्नाभिगो जीवोऽसिता चैव ल-कारकः ॥ ५२ ॥

॥ क्ष ॥

हृदयान्मुखगो व्यापी संवर्त्तक-नृसिंहकौ ।
अनन्ताख्यो गणेशश्च मेरुर्वज्रतनुः क्षकः ॥ ५३ ॥
वर्णोद्भवा मूर्त्तिभेदा नामभेदास्तथैव च ।
रुद्रयामलतन्त्रोक्ता मयोक्ता गुर्वनुज्ञया ॥ ५४ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ अकारादि-क्षकारान्ता वर्णसंज्ञा गुरूक्तितः।
ग्रथिता सुखबोधेन मन्त्रोद्धाराय मन्त्रिणः ॥ ५५ ॥

अथ कादिमते प्रोक्ता संज्ञा भूतलिपिक्रमात्।
४ वातो मरुच्चरः प्राणो वायुर्नादो रयो जवी ॥
व्याप्तं स्पर्शो वायुजानां संज्ञा प्रोक्ता मनीषिभिः ॥ ५६ ॥
अग्निर्वह्निः शुचिस्तेजः प्रभा दावः शिखी द्युतिः।
दाहो ग्रासश्च संज्ञोक्ता वह्न्यर्णानां क्रमादियम् ॥ ५७ ॥
८ धरा क्षमा भूः स्थिरा ज्या कुर्गोत्रा भूमी रसा इला।
दशानां भूमिवर्णानां संज्ञा प्रोक्ता विचक्षणैः ॥ ५८ ॥
जलं वारि वनं वाः कं पाथस्तोयं रसोऽम्बु हृत्।
दशानां जलवर्णानां संज्ञोक्ता पूर्वसूरिभिः ॥ ५९ ॥
१२ विभुः खं स्वर्युरभ्रं च व्योम शून्यं नभो वियत्।
हंसश्चाकाशवर्णानां संज्ञा मायाविसर्गिणः ॥ ६० ॥
एषा स्वतन्त्रतन्त्रोक्ता वर्णसंज्ञा समीरिता ॥ ६१ ॥

इति रुद्रयामलतन्त्रोक्त-वर्णनिघण्टुः
समाप्तः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

अथ

भूतडामरतन्त्रोक्त-

बीजाभिधानम्

१ बीजसंकेतबोधार्थमाहृत्य तन्त्रशास्त्रतः ।
बीजनामानि कतिचिद् वक्ष्यामि विदुषां मुदे ॥
क्षतजस्थो व्योमवक्त्रो धूम्रभैरव्यलङ्कृतः ।
४ नादबिन्दु-समायुक्तो बीजं प्राथमिकं स्मृतम् ॥
माया लज्जा परा सम्बित् त्रिगुणा भुवनेश्वरी ।
हृल्लेखा शम्भुवनिता शक्तिर्देवीश्वरी शिवा ॥
महामाया पार्वती च संस्थानकृतरूपिणी ।
८ परमेश्वरी च भुवनाधात्री जीवनमध्यगा ॥ ह्रीं ॥
वह्निहीनेन्द्रयुङ् माया स्थिरमाया प्रकीर्त्तिता ॥ हीं ॥
शाग्नि-शान्ति-बिन्दुनादैर्लक्ष्मीप्रणव उच्यते ।
श्रीर्लक्ष्मीर्विष्णुवनिता रमा क्षीरसमुद्रजा ॥ श्रीं ॥
१२ षोड़शव्यञ्जनं वह्नि-वामाक्षि-बिन्दु-संयुतम् ।
चन्द्रबीज-समारूढं वधूबीजमिदं स्मृतम् ॥
वधूर्वामेक्षणा योषिदेकाक्षी स्त्री च कामिनी ॥ स्त्रीं ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

नादबिन्दु-समायुक्तो द्वादशस्तु स्वरो भगः ।
योनिः सरस्वतीबीजमधरं वाग्भवं च वाक् ॥ ऐं ॥
हकारो वामकर्णाढ्यो नादबिन्दु-विभूषितः ।
कूर्चं क्रोध उग्रदर्पौ दीर्घहूङ्कार उच्यते ॥
शब्दश्च दीर्घकवचं ताराप्रणव इत्यपि ॥ हूं ॥
कामाक्षरं वह्निसंस्थं रतिबिन्दुविभूषितम् ।
कालीबीजमिदं प्रोक्तं रतिबीजं तदेव हि ॥ क्रीं ॥
कामाक्षरं धरासंस्थं रतिबिन्दुविभूषितम् ।
गुह्यकालीबीजमिदं गोपालबीजमित्यपि ॥
तत् कामबीजं कामेशीबीजं शक्तिस्त्वसौ परा ॥ क्लीं ॥
सत्यान्तयुग् व्योम सेन्दु शैवं प्रासादमुच्यते ॥ हौं ॥
कलाद्यं क्लेदिनीबीजं ॥क्ल्ह्रीं॥ क्रोङ्कारस्त्वङ्कुशाभिधः ॥क्रों
आकारो बिन्दुमान् पाशः शेषश्च समुदीरितः ॥ आं ॥
सकला भुवनेशानी कामेशीबीजमुच्यते ॥ क्ल्ह्रीं ॥
नमस्तु हृदयं ॥ नमः ॥ स्वाहा द्विठष्ठयुगलं ठठः ।
चन्द्रयुग्मं शिवो वेदमाता ज्वलनसुन्दरी ॥
स्वाहा परा देवभोज्यं ठद्वयं चन्द्रयुग्मकम् ।
श्रुवो हविर्वेदमाता देवास्यं वह्निसुन्दरी ॥ स्वाहा ॥
शिखा वषट् शिरोमध्यं शक्रमाता हरप्रिया ।
शिखा वषट् च ॥ वषट् ॥ कवचं क्रोधो वर्म हुमित्यपि ।
क्रोधाख्यो हूं तनुत्रश्च शस्त्रादौ रिपुसंज्ञकः ॥ हूं ॥
अस्त्रनेत्रयुगं वौषट् ॥ वौषट् ॥ फड़स्त्रं शस्त्रमायुधम् ॥फट

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ तार्तीयन्तु हेसौः प्रेतबीजं ॥हेसौः॥ हंसोऽजपामनुः ॥हंसः॥
गकारो बिन्दुमान् विघ्नरा(बी)जं गणेशबीजकम् ॥ गं ॥
स्मृतिस्थं मांसमौबिन्दुयुतं भूबीजमीरितम् ॥ ग्लौं ॥
४ ठान्तं हनन-नेत्रेन्दु-युतन्तु विम्बबीजकम् ॥ ड्रीं ॥
अथ कामकला वामनयनं बिन्दु-संयुतम् ।
अर्कमाता कला वाणी नादोऽर्धेन्दुः सदाशिवः ॥
अनुस्वार्या तुरीया च विश्वमातृकला परा ॥ ॐ-नादः ॥

अथ भूतडामरतन्त्रोक्त-बीजनामानि

८ प्रणवो विषबीजं स्याद् ध्रुवं हालाहलं स्मृतम् ।
कालः श्रुतिमुखं ज्ञेयं बहुरूपि निरञ्जनम् ॥ प्रणवम् ॥
क्षतजस्थो व्योमवक्त्रो धूम्रभैरव्यलङ्कृतः ।
नादबिन्दु-समायुक्तो बीजं प्राथमिकं स्मृतम् ॥ ह्रीं ॥
१२ क्रोधीशः क्षतजारूढो धूम्रभैरव्यलङ्कृतः ।
नादबिन्दुसमायुक्तः पितृभूवासिनी स्मृतः ॥ क्रीं ॥
क्रोधकालात्मकं कुर्याद् भौतिकं वाग्भवं स्मृतम् ।
नादबिन्दु-समायुक्तं समादायोग्रभैरवीम् ॥
१६ बीजमेतत्तु कथितं शुद्धबुद्धि-प्रवर्त्तकम् ॥ ऐं ॥
क्रोधीशो बलभिद्-धूम्रभैरवी-नादबिन्दुभिः ।
त्रिमूर्त्तिर्मन्मथः कामराजस्त्रैलोक्यमोहनम् ॥ क्लीं ॥
इन्द्रासनगतो ब्रह्मा सत्रिमूर्त्तिस्तु मन्मथः ॥ क्लीं ॥
२० संयुक्तं धूम्रभैरव्याः रक्तस्थं बलिभोजनम् ।
नादबिन्दु-समायुक्तं किङ्किणीबीजमुत्तमम् ॥ द्रीं ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ नादबिन्दु-समायुक्तं रक्तस्थं बलिभोजनम् ।
कालरात्र्यासनोपेतं विशिखाख्यं महामनुम् ॥ द्रुं ॥
विदार्यालिङ्गितो गुह्ये वलिभुक्क्षतजोक्षितः ।
४ नादबिन्दु-समायुक्तो विज्ञेयः पिशिताशनः ॥ द्रूं ॥
धूमध्वजः करालाग्निः सोर्ध्वकेशीन्दु-बिन्दुभिः ।
युगान्तकारकं बीजं भैरवेण प्रकाशितम् ॥ स्फें ॥
कपर्दिनं समादाय क्षतजोक्षितविग्रहम् ।
८ संयुक्तं धूम्रभैरव्या ध्वाङ्क्षोऽयं नादबिन्दुमान् ॥ प्रीं ॥
कपालीद्वयमादाय महाकालेन मण्डितम् ।
पुनस्तद्द्वयमित्युक्तं चण्डिकाद्यं मनोहरम् ॥ ठंठ ठःठः ॥
क्षतजस्थं व्योमवक्त्रं चन्द्रखण्डविभूषितम् ।
१२ खद्योतमिति संप्रोक्तं ग्रासिनी कालरात्रियुक् ॥ हं हुं ॥
क्षतजोक्षितमाकाशं नादबिन्दु-विभूषितम् ।
विदारीभूषितं चैव बीजं वैवस्वतात्मकम् ॥ हूं ॥
कीर्त्याख्या कालवक्त्रा च महाकालेन भूषिता ।
१६ तपनादिपञ्चरश्मिः सृष्टिस्थित्यन्तकृद् विधिः ॥ ॐ ॥
व्योमस्थं ना(ता)लजङ्घास्थं बिन्दुनादविभूषितम् ।
कूर्चं कालो महाकालः क्रोधबीजं निरञ्जनम् ॥ हूं ॥

इति भूतडामरतन्त्रोक्त-
बीजाभिधानं
समाप्तम्

———

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

अथ

वरदातन्त्रोक्त-

मन्त्रार्थाभिधानम्

शिव उवाच ।

१ मन्त्रार्थं कथयाम्यद्य शृणुष्व परमेश्वरि ।
विना येन न सिद्धयेत्तु साधनैः कोटिशः शिवे ॥
आदौ प्रासादबीजस्य मन्त्रार्थं शृणु पार्वति ।
४ शिववाची हकारस्तु औकारः स्यात् सदाशिवः ॥
शून्यं दुःखहरार्थन्तु तस्मात्तेन शिवं यजेत् ॥ हौं ॥
द दुर्गावाचकं देवि उकारश्चापि रक्षणे ।
विश्वमाता नादरूपः कुर्वर्थो बिन्दुरूपकः ॥
८ तस्मात्तेनैव बीजेन दुर्गामाराधयेच्छिवे ॥ दूं ॥
क काली ब्रह्म र प्रोक्तं महामायार्थकश्च ई ।
विश्वमात्रर्थको नादो बिन्दुर्दुःखहरार्थकः ॥
तेनैव कालिकादेवीं पूजयेद् दुःखशान्तये ॥ क्रीं ॥
१२ हकारः शिववाची स्यात् रेफः प्रकृतिरुच्यते ।
महामायार्थ ई-शब्दो नादो विश्वप्रसूः स्मृतः ॥
दुःखहराथको बिन्दुर्भुवनान्तेन पूजयेत् ॥ ह्रीं ॥
महालक्ष्म्यर्थकः शः स्याद् धनार्थो रेफ उच्यते ।
१६ ईस्तुष्ट्यर्थो परो नादो बिन्दुर्दुःखहरार्थकः ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ लक्ष्मीदेव्या बीजमेतत्तेन देवीं प्रपूजयेत् ॥ श्रीं ॥
सरस्वत्यर्थ ऐ-शब्दो बिन्दुर्दुःखहरार्थकः ।
सरस्वत्या बीजमेतत्तेन वाणीं प्रपूजयेत् ॥ ऐं ॥
४ कः कामदेव उद्दिष्टोऽप्यथवा कृष्ण उच्यते ।
ल इन्द्र ई तुष्टिवाची सुखदुःखप्रदश्च अं ॥
कामबीजार्थ उक्तस्ते तव स्नेहान्महेश्वरि ॥ क्लीं ॥
हः शिवः कथितो देवि भ भैरव इहोच्यते ।
८ परार्थो नादशब्दस्तु बिन्दुर्दुःखहरार्थकः ॥
वर्मबीजत्रयो ह्यत्र कथितस्तव यत्नतः ॥ हूं ॥
गणेशार्थो ग उक्तस्ते बिन्दुर्दुःखहरार्थकः ।
गं बीजार्थन्तु कथितं तव स्नेहान्महेश्वरि ॥ गं ॥
१२ ग गणेशव्यापकार्थो लकारस्तेज औ मतः ।
दुःखहराथको बिन्दुर्गणेशं तेन पूजयेत् ॥ ग्लौं ॥
क्ष नृसिंहो ब्रह्म रश्च ऊर्ध्वदन्तार्थकश्च औ ।
दुःखहरार्थको बिन्दुर्नृसिंहं तेन पूजयेत् ॥ क्ष्रौं ॥
१६ नामादिवर्णः सर्वेषां नाम उक्तं स्वयम्भुवा ।
तेनैवार्थन्तु जानीयादर्थलभ्यन्तु चिन्तयेत् ॥
यथायथं विभक्त्यन्तं मन्त्रार्थे चिन्तयेच्छिवे ।
तत्तद्वर्णादियोगेन संक्षेपात् कथितं त्वयि ॥
२० दुर्गोत्तारणवाच्यः स तारकार्थस्तकारकः ।
मुक्त्यर्थो रेफ उक्तोऽत्र महामायाथकश्च ई ॥
विश्वमात्रथको नादो बिन्दुर्दुःखहरार्थकः ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ बधूबीजार्थ उक्तोऽत्र तव स्नेहान्महेश्वरि ॥ स्त्रीं ॥
यत्र बिन्दुद्वयं मन्त्रे एकं दुःखहरार्थकम् ।
अन्यत् सुखप्रदं देवि ज्ञात्वा चार्थं विचिन्तयेत् ॥
४ यत्र बिन्दुद्वयं मन्त्रे अन्यत् पूर्णार्थकं मतम् ।
स्वाहामात्रार्थका देवि परार्था वा प्रकीर्त्तिता ॥
शक्रमाता वषट् प्रोक्ता हरिप्रियार्थका गिरा ।
सुरार्था फट् हयग्रीवे विविं बीजं विनिर्दिशेत् ॥
८ यं बीजं वायुवाची स्यात् लमैन्द्रं परिकीर्त्तितम् ।
अनेकाक्षरबीजे च स्वस्वबीजं स्वनामकम् ॥
एवं ज्ञात्वा महेशानि मन्त्रार्थं परिचिन्तयेत् ।
एकबीजद्वयं यत्र पृथगर्थं प्रकल्पयेत् ॥
१२ वीप्सार्थं वा महेशानि ज्ञात्वा मन्त्रं जपेद्धिया ।
इति ते कथितो देवि मन्त्रार्थः परमेश्वरि ॥

इति वरदातन्त्रोक्त-मन्त्रार्थाभिधानं
समाप्तम्

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

अथ

मुद्रानिघण्टुः

अथ मुद्राः[१] प्रवक्ष्यामि सर्वतन्त्रेषु गोपिताः ।
याभिर्विरचिताभिश्च मोदन्ते मन्त्रदेवताः ॥ १ ॥
अर्च्चने जपकाले च ध्याने काम्ये च कर्मणि ।
स्नाने चावाहने शङ्खे प्रतिष्ठायाञ्च रक्षणे ॥ २ ॥
नैवेद्ये च तथान्ने च तत्तत्कल्पप्रकाशिते ।
स्थाने मुद्राः प्रकर्त्तव्याः स्वस्वलक्षणसंयुता ॥ ३ ॥
आवाहनादिका मुद्रा नव साधारणा मताः ।
तथा षडङ्गमुद्राश्च सर्वमन्त्रेषु योजयेत् ॥ ४ ॥
एकोनविंशतिर्मुद्रा विष्णोरुक्ता मनीषिभिः ।
शङ्खचक्रगदापद्मवेणुश्रीवत्सकौस्तुभाः ॥ ५ ॥
वनमाला तथा ज्ञानमुद्रा विल्वाह्वया तथा ।
गरुड़ाख्या परा मुद्रा विष्णोः सन्तोषदायकाः ॥ ६ ॥
नारसिंही च बाराही हयग्रैवी धनुस्तथा ।
वाणमुद्रा ततः पर्शुर्जगन्मोहनिका परा ॥

---

१ मुद्रापदव्युत्पत्तिमाह यामले—

मोदनं तु सर्वदेवानां द्रावणात् पापसन्ततेः ।
तस्मान्मुद्रेति सा ख्याता सर्वकामार्थसाधनी ॥

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ काममुद्रा पराख्याता शिवस्य दशमुद्रिकाः ।
लिङ्गयोनित्रिशूलाक्षमालेष्टाभीमृगाह्वयाः ॥ ८ ॥
खट्वाङ्गा च कपालाख्या डमरुः शिवतोषदाः ।
४ सूर्य्यस्यैकैव पद्माख्या सप्तमुद्रा गणेशितुः ॥ ९ ॥
दन्तपाशाङ्कुशाविघ्नपर्शुर्लड्डुकसंज्ञिताः ।
बीजपूराह्वया मुद्रा विज्ञेया विघ्नपूजने ॥ १० ॥
पाशाङ्कुशवराभीतिखड्गचर्मधनुःशराः ।
८ मौषली मुद्रिका दौर्गी मुद्राः शक्तेः प्रियङ्कराः ॥ ११ ॥
मुद्गरः पाशवज्राख्या जिह्वा ब्राह्मी तथैव च ।
पञ्चमुद्राः समाख्याता ब्रह्मास्त्रजपपूजने ॥ १२ ॥
लक्ष्मीमुद्रार्च्चने लक्ष्म्या वाग्वादिन्यास्तु पूजने ।
१२ अक्षमाला तथा वीणा व्याख्यापुस्तकमुद्रिके ॥ १३ ॥
सप्तजिह्वाह्वया मुद्रा विज्ञेया वह्निपूजने ।
मत्स्यमुद्रा च कूर्माख्या लेलिहा मुण्डसंज्ञिका ॥ १४ ॥
महायोनिरिति ख्याता सर्वसिद्धिसमृद्धिदा ।
१६ शक्त्यर्चने महायोनिः श्यामादौ मुण्डमुद्रिका ॥ १५ ॥
मत्स्यकूर्मलेलिहाख्या मुद्रा साधारणी मता ।
तारार्चने विशेषास्तु कथ्यन्ते पञ्चमुद्रिकाः ॥ १६ ॥
योनिश्च भूतिनी चैव बीजाख्या दैत्यधूमिनी ।
लेलिहानेति संप्रोक्ताः पञ्चमुद्राः विलोकिताः ॥ १७ ॥
दशमुद्राः समाख्यातास्त्रिपुरायाः प्रपूजने ।
संक्षोभद्रावणाकर्षवश्योन्मादमहाऽङ्कुशाः ॥ १८ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

खेचरी बीजयोन्याख्या त्रिखण्डा दश कीर्त्तिताः ।
कुम्भमुद्राऽभिषेके स्यात् पद्ममुद्रा तथासने ॥ १९ ॥
कालकर्णी प्रयोक्तव्या विघ्नप्रशमकर्मणि ।
गालिनी च प्रयोक्तव्या जलशोधनकर्मणि ॥ २० ॥
श्रीगोपालार्च्चने वेणुर्नृहरेर्नारसिंहिका ।
वराहस्य च पूजायां वाराहाख्यां प्रदर्शयेत् ॥ २१ ॥
हयग्रीवार्च्चने चैव हयग्रैवीं प्रदर्शयेत् ।
रामार्च्चने धनुर्बाणमुद्रे पर्शुस्तथार्च्चने ॥ २२ ॥
पर्शुरामस्य विज्ञेया जगन्मोहनसंज्ञिका ।
जगन्मोहनपूजायां काममुद्रा तदर्च्चने ॥ २३ ॥
वासुदेवाह्वयाह्वा(ध्या)ने कुम्भमुद्रा तु रक्षणे ।
सर्वत्र प्रार्थने चैव प्रार्थनाख्यां प्रदर्शयेत् ॥ २४ ॥
उद्देशानुक्रमादायोच्यन्ते तल्लक्षणानि च ।
हस्ताभ्यामञ्जलिं बद्ध्वाऽनामिकामूलपर्वणोः ॥ २५ ॥
अङ्गुष्ठौ निक्षिपेत् सेयं मुद्रा त्वावाहनी स्मृता ।
अधोमुखी त्वियं चेत् स्यात् स्थापनी मुद्रिका स्मृता ॥२६
उच्छ्रिताङ्गुष्ठमुष्ट्योश्च संयोगात् सन्निधापनी ।
अन्तःप्रवेशिताङ्गुष्ठा सैव संबोधिनी मता ॥ २७ ॥
उत्तानमुष्टियुगला सम्मुखीकरणी मता ।
देवताङ्गे षडङ्गानां न्यासः स्यात् सकलीकृतिः ॥ २८ ॥
सव्यहस्तकृता मुष्टिर्दीर्घाधोमुखतर्जनी ।
अवगुण्ठनमुद्रेयमभितो भ्रामिता मता ॥ २९ ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ अन्योन्याभिमुखाश्लिष्टा कनिष्ठाऽनामिका पुनः ।
तथैव तर्जनी मध्या धेनुमुद्रेयमीरिता ॥ ३० ॥
अमृतीकरणं कुर्यात्तया साधकसत्तमः ।
४ अन्योन्यग्रथिताङ्गुष्ठा प्रसारितकराङ्गुली ॥ ३१ ॥
महामुद्रेयमुदिता परमीकरणे बुधैः ।
प्रयोजयेदिमा मुद्रा देवताऽऽह्वानकर्मणि ॥ ३२ ॥
अङ्गन्यासक्षमा मुद्रास्तासां लक्षणमुच्यते ॥ ३३ ॥
८ अनङ्गुष्ठा ऋजवो हस्तशाखा
भवेन्मुद्रा हृदये शीर्षके च ।
अधोऽङ्गुष्ठा खलु मुष्टिः शिखायां
करद्वन्द्वाङ्गुलयो वर्मणि स्युः ॥ ३४ ॥
नाराचमुष्ट्युद्धृतबाहुयुग्म-
१२ काङ्गुष्ठतर्जन्युदितोध्वनिस्तु ।
विष्वक् विषक्तः कथिताऽस्त्रमुद्रा
यत्राक्षिणी तर्जनिमध्यमे स्तः ॥ ३५ ॥
नेत्रत्रयं यत्र भवेदनामा
१६ षडङ्गमुद्रा कथिता विधिज्ञैः ॥ ३६ ॥
अङ्गहीनस्य मन्त्रस्य स्वेनैवाङ्गानि कल्पयेत् ।
...वानान्तु मुद्राणां कथ्यन्ते लक्षणान्यथ ॥ ३७ ॥
...ुष्ठं तु संगृह्य दक्षिणेन तु मुष्टिना ।
२० कृत्वोत्तानां ततो मुष्टिमङ्गुष्ठन्तु प्रसारयेत् ॥ ३८ ॥
वामाङ्गुलयस्तथाश्लिष्टाः संयुक्ताः सुप्रसारिताः ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

दक्षिणाङ्गुष्ठसंस्पृष्टाः शङ्खमुद्रेयमीरिता ॥ ३९ ॥
हस्तौ तु सम्मुखौ कृत्वा सन्नतप्रोथिताङ्गुली ।
तलान्तर्मिलिताङ्गुष्ठौ सुभुग्नौ सुप्रसारितौ ॥ ४० ॥
कनिष्ठाङ्गुष्ठकौ लग्नौ मुद्रैषा चक्रसंज्ञिका ।
अन्योन्याभिमुखौ हस्तौ कृत्वा तु ग्रथिताङ्गुली ॥ ४१ ॥
अङ्गुल्यौ मध्यमे भूयः सुलग्ने सुप्रसारिते ।
गदामुद्रेयमाख्याता विष्णोः सन्तोषवर्द्धिनी ॥ ४२ ॥
हस्तौ तु सम्मुखौ कृत्वा सन्नतावुन्नताङ्गुली ।
तलान्तर्मिलिताङ्गुष्ठौ मुद्रैषा पद्मसंज्ञिका ॥ ४३ ॥
ओष्ठे वामकराङ्गुष्ठो लग्नस्तत्र कनिष्ठिका ।
दक्षिणाङ्गुष्ठसंलग्ना तत्कनिष्ठा प्रसारिता ॥ ४४ ॥
तर्जनीमध्यमानामाः किञ्चित् सङ्कोच्य चालिताः ।
वेणुमुद्रा भवेदेषा सुगुप्ता प्रेयसी हरेः ॥ ४५ ॥
अन्योन्यस्पृष्टकरयोर्मध्यमानामिकाङ्गुली ।
अङ्गुष्ठेन तु बध्नीयात् कनिष्ठामूलसंश्रि(स्थि)ते ॥ ४६ ॥
तर्जन्यौ कारयेदेषा मुद्रा श्रीवत्ससंज्ञिका ।
अनामिकापृष्ठलग्नां दक्षिणस्य कनिष्ठिकाम् ॥ ४७ ॥
कनिष्ठयाऽन्यया बद्ध्वा तर्जन्या दक्षया तथा ।
वामामनामां बध्नीयाद्दक्षिणाङ्गुष्ठमूलके ॥ ४[illegible]
अङ्गुष्ठमध्यमे वामे संयोज्य सरलाः पराः [illegible]
चतस्रोऽप्यग्रसंलग्ना मुद्रा कौस्तुभसंज्ञिका ॥ ४[illegible]
स्पृशेत् कण्ठादिपादान्तं तर्जन्याङ्गुष्ठनिष्ठया । [illegible]

भयङ्करः—ब
भयङ्करी—ऋ
भयावहः—भ
भरतः—म
भरदा—थ
भरद्वाजः—भ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ करद्वयेनमालावन्मुद्रेयं वनमालिका ॥ ५० ॥
तर्जन्यङ्गुष्ठकौ सक्तौ वक्रतो हृदि विन्यसेत् ।
वामहस्तानु(म्बु)जं वामजानुमूर्द्धनि विन्यसेत् ॥ ५१ ॥
४ ज्ञानमुद्रा भवेदेषा रामचन्द्रस्य प्रेयसी ॥ ५२ ॥
अङ्गुष्ठं वाममुद्दण्डितमितरकराङ्गुष्ठकेनापि बद्ध्वा
तस्याग्रं पीड़यित्वाङ्गुलिभिरपि च ता वामहस्ताङ्गुलीभिः।
बद्ध्वा गाढ़ं हृदि स्थापयतु विमलधीर्व्याहरन्मारबीजं
८ विल्वाख्या मुद्रिकैषा स्फुटमिह कथिता गोपनीया विधिज्ञैः ॥
हस्तौ तु विमुखौ कृत्वा ग्रथयित्वा कनिष्ठके ।
मिथस्तर्जनिके श्लिष्टे श्लिष्टावङ्गुष्ठकौ तथा ॥ ५४ ॥
मध्यमानामिके द्वे तु द्वौ पक्षाविव चालयेत् ।
१२ एषा गरुड़मुद्रा स्याद्विष्णोः सन्तोषवर्द्धिनी ॥ ५५ ॥
जानुमध्ये करौ कृत्वा चिवुकौष्ठौ समाकृतौ ।
हस्तौ तु भूमिसंलग्नौ कम्पमानौ पुनः पुनः ॥ ५६ ॥
मुखं निवृत्तकं कृत्वा लेलिहानां च जिह्विकाम् ।
१६ नारसिंही भवेदेषा मुद्रा तत्प्रीतिवर्द्धिनी ॥ ५७ ॥
अङ्गुष्ठाभ्याञ्च करयोरथाक्रम्य कनिष्ठिके ।
अधोमुखीभिः सर्वाभिर्मुद्रेयं नृहरेः स्मृता ॥ ५८ ॥
दक्षोपरि करं वामं कृत्वोत्तानमधः सुधीः ।
आ( )दिति संप्रोक्ता मुद्रा वाराहसंज्ञिका ॥ ५९ ॥
दद( )र्द्धमुखं वामहस्तमधोमुखम् ।
अङ्गुल्यग्र(वामङ्गा) संयुक्तं मुद्रा वाराहसंज्ञिका ॥ ६० ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

दक्षिणाङ्गुष्ठसंस्पृष्टाः शङ्खमुद्रेयमीरिता ॥ ३९ ॥
हस्तौ तु सम्मुखौ कृत्वा सन्नतप्रोथिताङ्गुली ।
तलान्तर्मिलिताङ्गुष्ठौ सुभुग्नौ सुप्रसारितौ ॥ ४० ॥
कनिष्ठाङ्गुष्ठकौ लग्नौ मुद्रैषा चक्रसंज्ञिका ।
अन्योन्याभिमुखौ हस्तौ कृत्वा तु ग्रथिताङ्गुली ॥ ४१ ॥
अङ्गुल्यौ मध्यमे भूयः सुलग्ने सुप्रसारिते ।
गदामुद्रेयमाख्याता विष्णोः सन्तोषवर्द्धिनी ॥ ४२ ॥
हस्तौ तु सम्मुखौ कृत्वा सन्नतावुन्नताङ्गुली ।
तलान्तर्मिलिताङ्गुष्ठौ मुद्रैषा पद्मसंज्ञिका ॥ ४३ ॥
ओष्ठे वामकराङ्गुष्ठो लग्नस्तत्र कनिष्ठिका ।
दक्षिणाङ्गुष्ठसंलग्ना तत्कनिष्ठा प्रसारिता ॥ ४४ ॥
तर्जनीमध्यमानामाः किञ्चित् सङ्कोच्य चालिताः ।
वेणुमुद्रा भवेदेषा सुगुप्ता प्रेयसी हरेः ॥ ४५ ॥
अन्योन्यस्पृष्टकरयोर्मध्यमानामिकाङ्गुली ।
अङ्गुष्ठेन तु बध्नीयात् कनिष्ठामूलसंश्रि(स्थि)ते ॥ ४६ ॥
तर्जन्यौ कारयेदेषा मुद्रा श्रीवत्ससंज्ञिका ।
अनामिकापृष्ठलग्नां दक्षिणस्य कनिष्ठिकाम् ॥ ४७ ॥
कनिष्ठयाऽन्यया बद्ध्वा तर्जन्या दक्षया तथा ।
वामामनामां बध्नीयाद्दक्षिणाङ्गुष्ठमूलके ॥ ४...
अङ्गुष्ठमध्यमे वामे संयोज्य सरलाः पराः ।...
चतस्रोऽप्यग्रसंलग्ना मुद्रा कौस्तुभसंज्ञिका ॥ ४...
स्पृशेत् कण्ठादिपादान्तं तर्जन्याङ्गुष्ठनिष्ठया ।

...—थ
...भयङ्करः—व
भयङ्करी—ऋ
भयावहः—भ
भरतः—म
भरदा—थ
भरद्वाजः—भ

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon
CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

करद्वयेनमालावन्मुद्रेयं वनमालिका ॥ ५० ॥
तर्जन्यङ्गुष्ठकौ सक्तौ वक्रतो हृदि विन्यसेत् ।
वामहस्तानु(म्बु)जं वामजानुमूर्द्धनि विन्यसेत् ॥ ५१ ॥
ज्ञानमुद्रा भवेदेषा रामचन्द्रस्य प्रेयसी ॥ ५२ ॥
अङ्गुष्ठं वाममुद्दण्डितमितरकराङ्गुष्ठकेनापि बद्ध्वा
तस्याग्रं पीड़यित्वाङ्गुलिभिरपि च ता वामहस्ताङ्गुलीभिः ।
बद्ध्वा गाढ़ं हृदि स्थापयतु विमलधीर्व्याहरन्मारबीजं
बिल्वाख्या मुद्रिकैषा स्फुटमिह कथिता गोपनीया विधिज्ञैः ॥
हस्तौ तु विमुखौ कृत्वा ग्रथयित्वा कनिष्ठके ।
मिथस्तर्जनिके श्लिष्टे श्लिष्टावङ्गुष्ठकौ तथा ॥ ५४ ॥
मध्यमानामिके द्वे तु द्वौ पक्षाविव चालयेत् ।
एषा गरुड़मुद्रा स्याद्विष्णोः सन्तोषवर्द्धिनी ॥ ५५ ॥
जानुमध्ये करौ कृत्वा चिवुकौष्ठौ समाकृतौ ।
हस्तौ तु भूमिसंलग्नौ कम्पमानौ पुनः पुनः ॥ ५६ ॥
मुखं निवृत्तकं कृत्वा लेलिहानां च जिह्विकाम् ।
नारसिंही भवेदेषा मुद्रा तत्प्रीतिवर्द्धिनी ॥ ५७ ॥
अङ्गुष्ठाभ्याञ्च करयोरथाक्रम्य कनिष्ठिके ।
अधोमुखीभिः सर्वाभिर्मुद्रेयं नृहरेः स्मृता ॥ ५८ ॥
दक्षोपरि करं वामं कृत्वोत्तानमधः सुधीः ।
आ(न)मयेदिति संप्रोक्ता मुद्रा वाराहसंज्ञिका ॥ ५९ ॥
दक्षहस्तश्चोर्द्धमुखं वामहस्तमधोमुखम् ।
अङ्गुल्यग्रन्तु संयुक्तं मुद्रा वाराहसंज्ञिका ॥ ६० ॥

१०

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

वामहस्ततले कृत्वा दक्षाङ्गुलिमधोमुखीम् ।
संरोप्य मध्यमानामे[१] मुखस्याधो विकुञ्चयेत् ॥ ६१ ॥
हयग्रीवप्रिया मुद्रा तन्मूर्त्तेरनुकारिणी ।
वामस्य मध्यमाग्रन्तु तर्जन्यग्रे तु योजयेत् ॥ ६२ ॥
अनामिकां कनिष्ठाञ्च तस्याङ्गुष्ठेन पीड़येत् ।
स्पर्शयेद्वामके स्कन्धे धनुर्मुद्रेयमीरिता ॥ ६३ ॥
दक्षमुष्टेस्तु तर्जन्या दीर्घया वाणमुद्रिका[२] ।
तले तलन्तु करयोस्तिर्य्यक् संयोज्य चाङ्गुलीः ॥ ६४ ॥
संहताः प्रसृताः कुर्यान्मुद्रेयं पर्शुसंज्ञिका ।
ऊर्द्धस्थाङ्गुष्ठमुष्टी द्वे मुद्रा त्रैलोक्यमोहिनी ॥ ६५ ॥
हस्तौ तु सम्पुटौ कृत्वा प्रसृताङ्गुलिकौ तथा ।
तर्जन्यौ मध्यमापृष्ठे अङ्गुष्ठौ मध्यमाश्रितौ ॥ ६६ ॥
काममुद्रेयमुदिता सर्वदेवप्रियङ्करी ।
सदाशिवप्रियाणाञ्च कथ्यन्ते लक्षणानि च ॥ ६७ ॥
उच्छ्रितं दक्षिणाङ्गुष्ठं वामाङ्गुष्ठेन बन्धयेत् ।
वामाङ्गुलीर्दक्षिणाभिरङ्गुलीभिश्च बन्धयेत् ॥ ६८ ॥
लिङ्गमुद्रेयमाख्याता शिवसान्निध्यकारिणी ।
मिथः कनिष्ठिके बद्ध्वा तर्जनीभ्यामनामिके ॥ ६९ ॥

१ मध्यमा तासामुन्नम्याऽध इति क्वचित् २ प्रकारान्तरवाणमुद्रालक्षणं ज्ञानार्णवे—

यथा हस्तगतं चापं तथा हस्तं कुरु प्रिये ।
चापमुद्रेयमाख्याता वामहस्ते व्यवस्थिता ॥
यथा हस्तगता वाणास्तथा हस्तं कुरु प्रिये ।
वाणमुद्रेयमाख्याता रिपुवर्गनिकृन्तनी ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

अनामिकोर्द्धसंश्लिष्टदीर्घमध्यमयोरधः ।
अङ्गुष्ठाग्रद्वयं न्यस्येद्योनिमुद्रेयमीरिता ॥ ७० ॥
अङ्गुष्ठेन कनिष्ठान्तु बद्ध्वा दक्षाङ्गुलीत्रयम् ।
प्रसारयेत् त्रिशूलाख्या मुद्रैषा परिकीर्त्तिता ॥ ७१ ॥
अङ्गुष्ठतर्जन्यग्रे तु ग्रन्थयित्वाऽङ्गुलित्रयम् ।
प्रसारयेदक्षमाला-मुद्रेयं परिकीर्त्तिता ॥ ७२ ॥
अधःकृतो दक्षहस्तः प्रसृतो वरमुद्रिका ।
ऊर्द्धीकृतो वामहस्तः प्रसृतोऽभयमुद्रिका ॥ ७३ ॥
मिलितानामिकाङ्गुष्ठे मध्यमाग्रन्तु योजयेत् ।
शिष्टाङ्गुल्युच्छ्रिते कुर्यान्मृगमुद्रेयमीरिता ॥ ७४ ॥
पञ्चाङ्गुल्यो दक्षिणास्तु मिलिता ऊर्द्धमुन्नताः ।
खट्वाङ्गमुद्रा विख्याता शिवस्यातिप्रिया मता ॥ ७५ ॥
पात्रवद्वामहस्तञ्च कृत्वा वामांसके तथा ।
निधायोच्छ्रितवत् कुर्यान्मुद्रा कापालकी मता ॥ ७६ ॥
मुष्टिञ्च शिथिलां बद्ध्वा ईषदुच्छ्रितमध्यमाम् ।
दक्षिणामूर्द्धमुत्तोल्य कर्णदेशे प्रचालयेत् ॥ ७७ ॥
एषा मुद्रा डमरुका सर्वविघ्नविनाशिनी ।
ततो गणेशमुद्राणामुच्यन्ते लक्षणानि च ॥ ७८ ॥
उत्तानोर्द्धमुखी मध्या सरला बद्धमुष्टिका ।
दन्तमुद्रा समाख्याता सर्वागमविशारदैः ॥ ७९ ॥
वाममुष्टेस्तु तर्जन्या दक्षमुष्टिस्थतर्जनीम् ।
संयोज्याऽङ्गुष्ठकाग्राभ्यां तर्जन्यग्रे स्वके क्षिपेत् ॥ ८० ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

एषा पाशाह्वया मुद्रा विद्वद्भिः परिकीर्त्तिता ।
ऋज्वीञ्च मध्यमां कृत्वा तर्जनीं मध्यपर्वणि ॥ ८१ ॥
संयोज्याकुञ्चयेत् किञ्चिन्मुद्रैषाऽङ्कुशसंज्ञिका ।
तर्जनीमध्यमासन्धिनिःसृताङ्गुष्ठमुष्टिका[1] ॥ ८२ ॥
अधोमुखी दीर्घरूपा मध्यमा विघ्नमुद्रिका ।
पर्शुमुद्रा निगदिता प्रसिद्धा लड्डुमुद्रिका ॥ ८३ ॥
वीजपूराह्वया मुद्राऽप्रसिद्धत्वादुपेक्षिता ।
शाक्तेयानाञ्च मुद्राणां कथ्यन्ते लक्षणानि च ॥ ८४ ॥
पाशाङ्कुशवराभीतिधनुर्बाणाः समीरिताः ।
कनिष्ठानामिके बद्ध्वा स्वाङ्गुष्ठेनैव दक्षतः ॥ ८५ ॥
श्लिष्टाङ्गुली च प्रसृते संसृष्टे खड्गमुद्रिका ।
वामहस्तं तथा तिर्यक् कृत्वा चैव प्रसारयेत् ॥ ८६ ॥
आकुञ्चिताङ्गुलीः कुर्याच्चर्ममुद्रेयमीरिता ।
मुष्टिं कृत्वा तु हस्ताभ्यां वामस्योपरि दक्षिणाम् ॥ ८७ ॥
कुर्यान्मूषलमुद्रेयं सर्वविघ्नविनाशिनी ।
मुष्टिं कृत्वा कराभ्याञ्च वामस्योपरि दक्षिणाम् ॥ ८८ ॥
कृत्वा शिरसि संयोज्य दुर्गामुद्रेयमीरिता ।
चक्रमुद्रां तथा बद्ध्वा मध्यमे द्वे प्रसार्य च ॥ ८९ ॥
कनिष्ठिके तथानीय तदग्रेऽङ्गुष्ठकौ क्षिपेत् ।
लक्ष्मीमुद्रा तथाह्येषा सर्वसम्पत्प्रदायिनी ॥ ९० ॥

[1] तर्जनीमध्यमानामाकनिष्ठाङ्गुष्ठमुष्टिका इति क्वचिद् दृश्यते ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

१ मुद्गरं पाशजिह्वे चाऽप्रसिद्धत्वादुपेक्षिते ॥ ६१ ॥
वामाङ्गुष्ठमधः कृत्वा अङ्गुलीभिर्निरुध्य च ।
ब्राह्मीमुद्रेति विख्याता ब्रह्मास्त्रजपकर्मणि ॥ ६२ ॥*
४ वीणावादनवद्धस्तौ कृत्वा सञ्चालयेच्छिरः ।
वीणामुद्रा समाख्याता सरस्वत्याः प्रियङ्करी ॥ ६३ ॥
वाममुष्टिः स्वाभिमुखी बद्धा पुस्तकमुद्रिका ॥ ६४ ॥
दक्षिणाङ्गुष्ठतर्जन्यावग्रलग्ने पराङ्गुलीः ।
८ प्रसार्य संहतोत्ताना एषा व्याख्यानमुद्रिका ॥
रामस्य च सरस्वत्या अत्यन्तप्रेयसी मता ॥ ६५ ॥
मणिबन्धस्थितौ कृत्वा प्रसृताङ्गुलिकौ करौ ।
कनिष्ठाङ्गुष्ठयुगले मिलित्वान्तः प्रसारयेत् ॥
१२ सप्तजिह्वाख्यमुद्रेयं वैश्वानरप्रियङ्करी ॥ ६६ ॥
कनिष्ठाङ्गुष्ठकौ सक्तौ करयोरितरेतरम् ।
तर्जनीमध्यमानामाः संहता भुग्नवर्जिताः ॥
मुद्रैषा गालिनी प्रोक्ता शङ्खस्योपरि चालिता ॥ ६७ ॥
१६ दक्षाङ्गुष्ठं पराङ्गुष्ठे क्षिप्त्वा हस्तद्वयेन तु ।
सावकाशामेकमुष्टिं कुर्यात् सा कुम्भमुद्रिका ॥ ६८ ॥
मुष्टयोरूर्ध्वौ कृताङ्गुष्ठौ तर्जन्यग्रे तु विन्यसेत् ।
सर्वरक्षाकरी ह्येषा कुम्भमुद्रा समीरिता ॥ ६९ ॥
२० प्रसृताङ्गुलिकौ हस्तौ मिथः श्लिष्टौ च सम्मुखौ ।
कुर्यात् स्वहृदये चेयं मुद्रा प्रार्थनसंज्ञिका ॥ १०० ॥

* मुद्गरभित्यादिसार्धैकपद्यं क्वचिन्न दृश्यते

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

अञ्जल्याऽञ्जलिमुद्रा स्याद् वासुदेवप्रियैव सा ॥ १०१ ॥
अङ्गुष्ठावुन्नतौ कृत्वा मुष्ट्योः संलग्नयोर्द्वयोः ।
तावेवाभिमुखौ कुर्यात् मुद्रैषा कालकर्णिका ॥ १०२ ॥
दक्षिणामुष्टिनिविड़ा नासिकार्पिततर्जनी ।
मुद्रा विस्मयसंज्ञा स्याद् विस्मयावेशकारिणी ॥ १०३ ॥
मुष्टिरूर्द्धीकृताऽङ्गुष्ठा दक्षिणा नादमुद्रिका ।
तर्जन्यङ्गुष्ठसंयोगादग्रतो बिन्दुमुद्रिका ॥ १०४ ॥
अधोमुखे वामहस्ते ऊर्द्धास्यं दक्षहस्तकम् ।
क्षिप्त्वाऽङ्गुलीभिः संयोज्य हस्तौ तु परिवर्त्तयेत् ॥
एषा संहारमुद्रा स्याद्विसर्जनविधौ मता ॥ १०५ ॥
दक्षपाणिपृष्ठदेशे वामपाणितलं न्यसेत् ।
अङ्गुष्ठौ चालयेत् सम्यङ् मुद्रेयं मत्स्यरूपिणी ॥ १०६ ॥
वामहस्तस्य तर्जन्यां दक्षिणस्य कनिष्ठिकाम् ।
तथा दक्षिणतर्जन्यां वामाङ्गुष्ठं नियोजयेत् ॥ १०७ ॥
उन्नतं दक्षिणाङ्गुष्ठं वामस्य मध्यमादिकाः ।
अङ्गुलीर्योजयेत् पृष्ठे दक्षिणस्य करस्य च ॥ १०८ ॥
कूर्मपृष्ठसमं कुर्याद् दक्षपाणिश्च सर्वतः ।
कूर्ममुद्रेयमाख्याता देवताध्यानकर्मणि ॥ १०९ ॥
अन्तराङ्गुष्ठमुष्टिं तु कृत्वा वामकरस्य च ।
मध्यमाद्या दक्षिणस्य तथानम्य प्रयत्नतः ॥ ११० ॥
मध्याङ्केनाऽथ तर्जन्या अङ्गुष्ठाग्रं तु योजयेत् ।
दक्षिणं योजयेत् पाणिं वामुमुष्टौ तु साधकः ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

दर्शयेद् दक्षिणे भागे मुण्डमुद्रेयमुच्यते ॥ १११ ॥
योनिमुद्रा च वक्तव्या बीजाख्यापि च भूतिनी ॥ ११२ ॥
परिवर्त्य करौ स्पृष्टौ कनिष्ठाकृष्टमध्यमे ।
अनामायुगलं चाधस्तर्जनीयुगलं पृथक् ॥ ११३ ॥
अन्योन्यं निविड़ं बद्ध्वाऽङ्गुष्ठाग्रेऽनामिके ततः ।
दानवधूमकेत्वाख्या मुद्रैषा कथिता प्रिये ॥ ११४ ॥
वक्त्रं विस्तारितं कृत्वाऽप्यधो जिह्वां च चालयेत् ।
पार्श्वस्थं मुष्टियुगलं लेलिहानेति कीर्त्तिता[1] ॥ ११५ ॥
योनिर्मायाऽधरः सेन्दुवधूः कूर्चं क्रमाद् विदुः ।
वीजानि चोच्चरन् मन्त्री मुद्राबन्धनमाचरेत् ॥ ११६ ॥
तर्जनीमध्यमानामाः समं कुर्यादधोमुखीः ।
अनामायां क्षिपेद् वृद्धामृज्वीं कृत्वा कनिष्ठिकाम् ॥
लेलिहा नाम मुद्रेयं जीवन्यासे प्रकीर्त्तिता ॥ ११७ ॥
तर्जन्यनामिकामध्याकनिष्ठाक्रमयोगतः ।
करयोर्योजयत्येव कनिष्ठामूलयोगतः ॥
अङ्गुष्ठाग्रे तु निःक्षिप्य महायोनिः प्रकीर्त्तिता ॥ ११८ ॥
वामकेश्वरतन्त्रोक्ताः प्रकाश्यन्तेऽत्र मुद्रिकाः ॥ ११९ ॥

श्रीशिव उवाच ।

श्रृणु देवि प्रवक्ष्यामि मुद्राः सर्वार्थसिद्धिदाः ।
याभिर्विरचिताभिस्तु सान्निध्या त्रिपुरा भवेत् ॥ १२० ॥

१ एषा ताराऽऽराधने ज्ञेया ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

परिवर्त्य करौ स्पृष्टावङ्गुष्ठौ कारयेत् समौ ।
अनामान्तर्गते कृत्वा तर्जन्यौ कुटिलाकृती ॥ १२१ ॥
कनिष्ठिके नियुञ्जीत निजस्थाने महेश्वरि ।
त्रिखण्डेयं समाख्याता त्रिपुराह्वानकर्मणि ॥ १२२ ॥
मध्यमामध्यगे कृत्वा कनिष्ठेऽङ्गुष्ठरोधिते ।
तर्जन्यौ दण्डवत् कृत्वा मध्यमोपर्यनामिके ॥
एषा तु प्रथमा मुद्रा सर्वसंक्षोभकारिणी ॥ १२३ ॥
एतस्या एव मुद्राया मध्यमे सरले यदा ।
क्रियेते परमेशानि तदा विद्राविणी भवेत् ॥ १२४ ॥
मध्यमा तर्जनीभ्यान्तु कनिष्ठानामिके समे ।
अङ्कुशाकाररूपाभ्यां मध्यमे परमेश्वरि ॥ १२५ ॥
अङ्गुष्ठं तु नियुञ्जीत कनिष्ठानामिकोपरि ।
इयमाकर्षणी मुद्रा त्रैलोक्याकर्षिणी मता ॥ १२६ ॥
पुटाकारौ करौ कृत्वा तर्जन्यावङ्कुशाकृती ।
परिवर्त्य क्रमेणैव मध्यमे तदधोगते ॥ १२७ ॥
क्रमेण देवि तेनैव कनिष्ठानामिके तथा ।
संयोज्य निबिडाः सर्वा अङ्गुष्ठस्याग्रदेशतः ॥
मुद्रेयं परमेशानि सर्ववश्यकरी मता ॥ १२८ ॥
सम्मुखौ तु करौ कृत्वा मध्यमा मध्यगेऽन्त्यजे ।
अनामिके तु सरले तद्वहिस्तर्जनीद्वयम् ॥ १२९ ॥
दण्डाकारौ ततोऽङ्गुष्ठौ मध्यमानखदेशगौ ।
मुद्रैषोन्मादिनी नाम क्लेदिनी सर्वयोषिताम् ॥ १३० ॥

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

अस्यान्त्वनामिकायुग्ममधः कृत्वाऽङ्कुशाकृति ।
तर्जन्यावपि तेनैव क्रमेण विनियोजयेत् ॥
इयं महाङ्कुशा मुद्रा सर्वकामार्थसाधिनी ॥ १३१ ॥
सव्यं दक्षिणदेशे तु सव्यदेशे तु दक्षिणम् ।
बाहुं कृत्वा महादेवि हस्तौ संपरिवर्त्य च ॥ १३२ ॥
कनिष्ठानामिके देवि युक्ते तेन क्रमेण च ।
तर्जनीभ्यां समाक्रान्ते सर्वोर्ध्वमपि मध्यमे ॥ १३३ ॥
अङ्गुष्ठौ तु महेशानि सरलावपि कारयेत् ।
इयं सा खेचरी नाम्ना मुद्रा सर्वोत्तमा मता ॥ १३४ ॥
परिवर्त्य करौ स्पृष्ट्वावर्द्धचन्द्राकृती प्रिये ।
तर्जन्याङ्गुष्ठयुगलं युगपत् कारयेत्ततः ॥ १३५ ॥
अधः कनिष्ठावष्टब्धे मध्यमे विनियोजयेत् ।
तथैव कुटिले योज्ये सर्वाधस्तादनामिके ॥
बीजमुद्रेयमचिरात् सर्वसम्पद्विवर्द्धिनी ॥ १३६ ॥
मध्यमे कुटिले कृत्वा तर्जन्युपरि संस्थिते ।
अनामिके मध्यगते तथैव हि कनिष्ठिके ॥ १३७ ॥
सर्वा एकत्र संयोज्या अङ्गुष्ठपरिपीड़िताः ।
एषा तु प्रथमा मुद्रा योनिमुद्रेयमीरिता ॥ १३८ ॥
अन्योन्याभिमुखौ हस्तौ कृत्वा तु ग्रथिताङ्गुली ।
अङ्गुष्ठ-मध्यमे भूयः संलग्ने सुप्रसारिते ॥
महामुद्रेति विख्याता परा मुक्तिकरी तथा ॥ १३९ ॥
एता मुद्रा महेशानि त्रिपुराया मयोदिताः ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

पूजाकाले प्रयोक्तव्या यथानुक्रमयोगतः ॥ १४० ॥
वामहस्तेन मुष्टिन्तु बद्ध्वा कर्णप्रदेशके ।
तर्जनीं सरलां कृत्वा भ्रामयेन्मनुवित्तमः ॥
सौभाग्यदण्डिनी मुद्रा न्यासकालेऽपि सूचिता ॥१४१॥
अन्तरङ्गुष्ठमुष्ट्या तु निरुध्य तर्जनीमिमाम् ।
रिपुजिह्वाग्रहा मुद्रा न्यासकाले तु सूचिता ॥ १४२ ॥
बद्ध्वा तु योनिमुद्रां वै मध्यमे कुटिले कुरु ।
अङ्गुष्ठौ च तदग्रे तु मुद्रेयं भूतिनी मता ॥ १४३ ॥
वाममुष्टिं विधायाथ तर्जनी-मध्यमे ततः ।
प्रसार्य तर्जनीमुद्रा निर्दिष्टा वज्रपाणिना ॥ १४४ ॥
इतीदं कथितं भद्रे मुद्राणां लक्षणं स्फुटम् ।
पूजाकाले जपे स्नाने देवतासन्निधायकम् ॥
गोप्यं कुरु महादेवि न देयं कितवे शठे ॥ १४५ ॥

इति श्रीवामकेश्वरतन्त्रे उमामहेश्वरसंवादे

मुद्रानिघण्टुः समाप्तः

समाप्तोऽयं ग्रन्थः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

वर्णबीजकोषः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

वर्णबीजकोषः

शब्दः — अर्थः

॥ अ ॥

अंशुः—उ
अंशुमान्—आ।ऐ
अंशुकम्—ह्सौम्
अकुलम्—हँ
अकूपारः—रूँ
अक्रूरः—ठ
अक्षतिः—ट।य।यँ
अक्षम्—ऊँ।ब्रीं
अक्षरात्मिका—:(अः)
अगः—द।रूँ
अगस्त्यः—औ
अगिरः—र।रँ
अगुणः—ॐ
अग्निः—इ।ऋ।ए।ऐ।र।रँ।हं
अग्निकान्ता—स्वाहा
अग्निवधूः—स्वाहा
अग्निबीजम्—रं
अग्निवल्लभा—रं
अग्निशुद्धः—ई
अग्निसुन्दरी—ई
अघोरः—ओ।अं।हं
अङ्कुशः—क्रा।ट।क्रोँ
अङ्कुशजः—ऋ
अङ्कुशी—आ।ञ
अङ्कुशम्—ई।क्रों

अङ्गदः—औ
अङ्गिराः—ए।ऐ
अङ्गुलिः—ञ
अङ्गुलिमूलम्—घ
अङ्गुष्ठम्—आ
अचलः—द।व।रूँ
अचलकीला—ल।लँ
अचला—ई।ल।लँ
अच्छासिनी—न
अच्युतः—आ।उ।क्लीं
अजरः—आ।हं
अजगत्प्राणः—ट।य।यँ
अजरामरः—ग
अजः—ऐ।स।ॐ।द्रां
अजागलः—ऌ
अजितः—आ।इ।उ।ग।क्लीं
अजेशः—ज।फ
अजेश्वरः—फ
अञ्जनम्—ङ।ज
अञ्जनी—ड
अटवी—ज
अट्टहासः—ए।ग।स।ह।फ
अट्टहासिनी—न
अण्डजः—का।म।कँ
अतिथीशः—ऋ
अतिकालः—म

अत्रिः—द
अतीता—ख
अत्रिनेत्रजः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
अतुला—ग
अत्रीशः—द
अत्ययः—ध्रुं
अदितिः—ल।लँ
अत्युग्रः—खीं
अथर्वदेहजा—ऌ
अद्धा—ठ।न
अद्रिः—द।रूँ
अद्रीश्वरः—द
अद्रिसुता—ऋ
अधरः—ए।ऐ।ऐँ
अधरोष्ठः—ऐ
अधिघण्टिका—:(अः)
अधोक्षजः—आ।उ।क्लीं
अधिरूढा—इ
अधोदन्तः—ओ
अधोदन्तगः—औ
अध्यर्णम्—ए
अनङ्गः—इ।का।ख।ह।क्लीं।हँ
अनङ्गमदनातुरा—त
अनङ्गमालिनी—लँ
अनङ्गमेखला—च
अनङ्गवादिनी—यँ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः

अनङ्गरुत्—आ
अनङ्गा—ज
अनङ्गाङ्कुशा—श
अनन्तम्—आ।क्ष।ख
अनन्तः—आ।ॠ।ल।औ।लँ ।ं(अं)।ः(अः)।ह।क्ष।
अनन्तक्षयः—क्ष
अनन्ता—ः।ल।लँ
अनन्तेशः—आ
अनन्यजः—इ।क।क्लीं
अनलमण्डलः—क्ष
अनलः—र।रँ
अनलवल्लभा—स्वाहा
अनुग्रहेशः—औ
अनादिकः—ए।त
अनामिका—ऋ
अनिरुद्धः—आ।ः।वं
अनिलः—ट।ढ।य।यँ
अनुकम्पिनी—भ
अनुग्रहेश्वरः—औ
अनुचार्या—ः(अः)
अनुत्तरः—अ
अनुत्तरवर्णकः—ॐ
अनुत्तराक्षरः(री)—अ
अनुनासिकः—ँ।ङ।ञ।न
अन्तम्—म
अन्तकः—क।ग।ण।म।ष
अन्तविता—न
अन्तस्थिता—ॠ
अन्तिकम्—क

शब्दः अर्थः

अन्तिमस्वरः—ः(अः)
अन्त्यः—क्ष
अन्त्यबाणः—सः
अन्धकारः—ङ
अन्धकारिणी—ओ
अन्तरिक्षम्—आ।क्ष।ख।ह।हँ
अन्तिमः—क्ष।ए
अन्धकरिपुः—ए।ग।स।ह
अन्धतमः—औ
अन्धम्—व।वँ
अन्यः—न
अपपारिकः—र।रँ
अपराजिता—ल।वँ
अपर्णा—च
अपारः—ॐ
अपांनाथः—रूँ
अपांपतिः—रूँ
अप्पितम्—र।रँ
अबलम्—व।वँ
अब्जः—ऐ।ँ।स।द्राँ
अब्जयोनिः—क।म
अब्धिद्वीपा—ल।लँ
अब्धिबीजम्—रूँ
अब्धिमेखला—ल।लँ
अब्धिरूपा—इ
अब्धिशयनः—आ।उ।क्लीं
अभावः—ठ
अभ्रम्—आ।ख।व।ह।वँ।हँ
अभिख्या—ए
अभ्रपुष्पम्—व।वँ

शब्दः अर्थः

अमतिः—ऐ।ँ।स।द्राँ
अमरनायकः—उ
अमरः—क्ष
अमरेशः—इ।उ।ल।ः
अमर्त्यकृत्—स
अमृतदीधितिः—ऐ।ँ।स।द्राँ
अमृतबीजम्—वं
अमृतम्—आ।ऌ।ए।ओ।ः। व।जूँ।वँ
अमृता—ए।ऐ।ः
अमृताकर्षिणी—ं(अं)
अमृताक्षः—स।वँ
अमृतादः—ट
अमृताधरा—ः(अः)
अमृताधारशायिनी—ऐ
अमृताद्यः—ट
अमोघा—ठ।लँ
अम्बरम्—आ।ख।ह।आँ।हँ ह्सौम्
अम्बा—ॠ।ऌ।ं(अं)
अम्बिका—ध
अम्बु—व।वं
अम्बुजन्मा—ॠ
अम्बुजम्—ठ
अम्बुदः—ऋ।वँ
अम्बुधिः—आ।थ
अम्बुभृत्—वं
अम्बुसूः—ऋ
अम्बुधा—व।वँ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अथः

अरुभः—वा|वँ
अरुभोजम् ठ
अरुभोधिः—रूँ
अरुभोनिधिः—रू
अरुभोराशिः—रूँ
अरणिः—रा|रँ
अरियुक्—लँ
अरिसूदनः—आ|उ|क्रीं
अरुः—न
अरुणः—उ|म|ह
अरुणा—ङा|ठा|ता|हँ|ज्र्रीं|
ग्लक्ष्मूं
अर्कः—ऋ|ल्ह|ल्ह|म|ह|हं
अर्कबन्धुः—घ
अर्कमण्डलः—ञ
अर्घिः—उ
अर्घीशः—ऊ|ल्ह
अर्णः—वा|वँ
अर्णवः—रूँ
अर्घगण्डी—ख
अर्थः—श
अर्धः—ए|ङ
अर्धचन्द्रः—ट
अर्धनारीशः—ढ
अर्धनारीश्वरः—ढ
अर्घबन्धुकः—ओ
अर्धमात्रा—:|(अः)|ए
अर्धमात्रिका—ल्ह
अर्धेन्दुः—ँ(अं)|:(अः)|ट
अर्घर्चः—ल्ह|ल्ह

शब्दः — अर्थः

अर्बुदः—ॠ
अर्यमा—आ|म
अर्हः—इ|ल
अलकनन्दा—ल्ह
अवनिः—ल|लँ
अवनी—ल
अवनीधरः—द|रूँ
अवलम्बिनी—च
अवहारिता—लं
अवमः—झ|ञ|वँ|हं
अव्यक्तः—न|ॐ
अश्वः—:(अः)
अश्वरः—न
अश्मकः—नमः
अश्मरी—नमः
अश्मरीशः—ओ
अश्विनी—स
अश्वी—अ
अष्टकः—ॠ|ए|ट
अष्टकर्णः—क|म|कँ
अष्टमी—ॠ
अष्टमूर्तिः—ए|ग|स|ह
अष्टसिद्धिभूः—ॐ
अष्टाक्षरः—ॐ
अष्टाशब्दः—ॐ
असिता—ल|लँ
असिताङ्गः—इ|ग
असिभीषणा—ओ
असिः—झ
असितः—ल्ह|झ

शब्दः — अथः

असुरा—:(अः)
अस्त्रम्—फट्
अस्थिधातुः—श
अस्थिमाली—ए|ग|स|ह
अहम्—हं
अस्थिसंज्ञः—श
अहर्पतिः—म
अहङ्कारः—फ, ड
अहङ्काराकर्षिणी—इ
अहस्करः—म|घ
अहार्यः—द|रूँ
अहिद्विट्—इ|ल

॥ आ ॥

आः—क|म|कँ
आकर्षणम्—वषट्
आकल्पितः—झ
आकारः—अ
आकाशम्—आ|ख|ग|हँ
आकाशः—आ|ख|ह
आकाशतरः—ङ
आकांक्षा—आ|ॐ|झ
आकूतबीजम्—रमरलमर
क्षइहसईं
आकृतिः—झ
आखण्डलः—इ|ल
आखुगः—गँ
आगममालिनी—ण
आग्नेयः—य|र
आज्ञाचक्रेश्वरः—क्ष
आज्यपा—क्ष

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः

आत्मकम्—प
आत्मज्ञाना—ऐ
आत्मज्ञः—क्ष
आत्मबीजम्—अ
आत्ममुखी—ट
आत्मशक्तिः—च।छ।ज
आत्मभूः—ङ।क।कँ
आत्मा—अ।आ।ऊ।ं(अं)।हं ह्सौः
आत्माकर्षिणी—ए।औ
आत्मानामिकः—ङ
आत्मान्तकेश्वरः—ऋ
आत्मिकभूः—ओ
आत्मिका—ॠ
आदरसूः—ऊ
आदरः—:(अः)
आदिः—ॐ।क
आदित्यः—ऋ।ङ
आदित्यवर्णा—ठ
आदिदेवः—आ।ऊ।क्लीं
आदिबिन्दुः—ङ
आदिभूता—ठ
आदिशक्तिभूः—:(अः)
आदिस्वरः—अ
आदिमः—ध
आदिमा—ल।लँ
आद्यः—अ
आद्या—ज।ट।ल।लँ
आद्याबीजम्—क्रीं
आधारधामभूः—ध

शब्दः अर्थः

आधारशक्तिः—ए
आनन्दम्—ड।हं
आनन्दः—उ
आनन्दा—ऋ।ठ
आनन्दाकर्षकः—ओ
आन्तः—इ
आन्वीक्षिकी—ज
आपः—व।वँ
आपसन्धिः—ऊ
आपूर्णम्—ऋ
आप्तः—अ
आप्ततमः—आ
आप्यायनी—ओ
आमुक्तिः—थ
आमोदा—क्ष
आम्नातकेश्वरः—ऌ
आयुधं—फट्
आलापिनी—च
आलयः—क्ष
आवकः—ट।य।यँ
आशयाशः—र।रँ
आशुगः—ट।ढ।ण।य।यँ
आशुशुक्षणिः—र।रँ
आश्रयाशः—र।रँ
आषाढी—त
आषाढीशः—ण
आसिका—ऐ
आसुरः—म
आस्यराट्—आ
आस्कुजित्—व्रौं

शब्दः अर्थः

आह्लादिनी—द

॥ इ ॥

इक्षुः—ष
इच्छा—क्ष
इड़ा—ल।लँ
इडिका—ल।लँ
इन्दिरा—इ।ल्ह।श्रीं
इन्दुः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
इन्द्रः—इ।ल
इन्द्रचापः—ऊ
इन्द्रजनकः—क्लीं।रूँ
इन्द्रधनुः—क्ष
इन्द्रधाम—ऊ
इन्द्रबीजम्—इ।लँ
इन्द्रसूः—इ
इन्द्राक्षी—प
इन्द्राणी—इ।ऐ।च।प
इन्द्रादिः—ॐ
इन्द्रावरजः—आ।उ।क्लीं
इन्द्रियम्—ख
इन्धिका—उ
इरः—य
इरा—य।ल।व।लँ।वँ
इरेशः—आ।उ।क्लीं
इला—ल।लँ
इलिका—ल।लँ
इषु—:(अः)

॥ ई ॥

ईकारः—श्रीं
ईरः—य

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

ईरा—लाॡँ
ईशः—ए।ऋ।ऌ।ं(अं)।ग।न
स।सौ।ह।हं
ईशनेत्रम्—भ्क
ईशानः—ं(अं)।ए।ग।स।ह।हँ
ईशानपतिः—ङ
ईशानबीजम्—हं
ईशानवल्लभा—ह्रीं
ईशानी—ई
ईश्वरः—आ।ई।ऊ।ए।ओ।ग
न।प।म।स।ह
ईश्वरी—ढ।र।ह्रीं
ईहा—ॐ

॥ उ ॥

उः—ए।ग।स।ह
उग्रः—उ।ए।ं(अं)।ग।ढ।स
ह।ह्रूं
उग्रकालः—म
उग्रगन्धिकः—ग्लौं
उग्रदर्पः—ह्रूं
उग्रबन्धनम्—म
उग्रभैरवी—ऐ।ऐं
उग्रशूलधृक्—ध
उग्रशेखरा—ॡ
उग्रहासिनी—ॡ
उग्रा—आ।ऋ।क।ख।भ।रं
उग्रायुधः—ख
उच्चसंहर्ता—न
उच्चाटनम्—ज
उच्छूनकम्—च्क्रीं

शब्दः — अर्थः

उज्जयिनी—थ
उज्जयिनीपतिः—थ
उडु—त्राँ
उडुपः—ए।द्राँ
उड्डीशेशः—प
उत्कारी—व
उत्तमः—ज।ट
उत्तरभैरवः—ऐ
उदकम्—व।वँ
उदजः—आ
उदरम्—म
उदर्चिः—र।रँ
उदारकेशः—ड
उदितात्मा—ङ
उद्गारिणी—व
उद्गारी—व
उद्दाली—ञ
उद्देश्यः—ओ
उद्भिज्जरूपिणी—ओ
उद्यानपदेश्वरी—ल
उन्नतिः—त
उन्मत्तः—ऐ।स
उन्मत्तभैरवः—ॡ।ङ।ॐ
उन्मत्तभैरवी—ऐ
उन्मत्तोन्मत्तकः—इ।क।क्रीं
उन्मादनम्—स
उन्मादिकः—ध
उन्मादिनी—ई।ॡ।छ
उपधात्मिका—औ
उपध्वनिः—ड

शब्दः — अर्थः

उपलम्—क्रूं
उपलः—क्रुं
उपशान्तिकृत्—ॡ
उपस्थः—म
उपस्थाना—च
उपहारकः—प
उपान्त्यः—ल
उपान्त्यगः—लु
उपेन्द्रः—आ।उ।क्रीं
उभयदः—ॐ
उमा—इ।उ।ः(अः)ख।द।फ
उमाकान्तः—ए।ग।ण।स।ह
उमापतिः—ए।ग।स।ह
उमेशः—आ
उरगः—द
उरोजः—ज।जँ
उरोरुहः—ज
उर्वरा—ल।लँ
उर्वशी—आ
उर्वी—ल।लँ
उल्कामुखी—औ
उशनाः—व्रौं
उषर्बुधः—र।रँ
उषर्वुधप्रिया—स्वाहा
उषा—ञ
उष्मा—र
उष्मादः—ऊ
उष्णरश्मिः—औ।म
उष्मवर्णः—र
उष्माणः—श।ष।स।ह

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

उष्माहृदयः—र

॥ ऊ ॥

ऊकारान्तः—ॠ

ऊरुद्वयात्मकः—त

ऊरुमूलम्—त

ऊर्जम्—व।वँ

ऊर्ध्वम्—ए।ऐं

ऊर्ध्वकेशिनी—उ।ऊ।ग।भ

ऊर्ध्वकेशी—ए

ऊर्ध्वगः—ए

ऊर्ध्वदन्तः—ए।औ

ऊर्ध्वदेवः—आ।उ।क्लीं

ऊर्ध्वबीजम्—ऐ

ऊर्ध्वमातृका—औः

ऊर्ध्वमुखा—त

ऊर्ध्वमुखी—ॠ।औ।त

ऊर्ध्वमुखम्—(अं)

ऊर्ध्वमूर्त्तिः—ॠ

ऊर्ध्वरेताः—ए।ग।स।ह

ऊर्ध्ववापी—न

ऊर्ध्वेन्दुः—ँ

ऊर्ध्वोष्ठः—ए।ओ

ऊर्मिः—व।वँ।प्लूं

ऊर्मिमाली—ॡँ

ऊर्मी—ब

॥ ऋ ॥

ऋक्प्रदा—ञ

ऋक्यः—अ

ऋक्षम्—त्राँ

ऋच्छम्—त्रों

शब्दः — अर्थः

ऋतम्—व।वँ

ऋतधामा—क्लीं

ऋद्धिः—उ।ॠ।ऌ।क।ख।ढ।ल

ऋद्धिदा—ए

ऋद्धिराट्—ॠ

ऋपुः—ॠ

ऋभुक्षाः—इ।ल

ऋषिकुल्या—ऌ

ऋषिसूदनः—ॠ

ऋषीश्वरः—ऊ

ऋष्या—ॠ

॥ ए ॥

एकः—ओ।ॐ

एककर्त्तरी—ग

एककृत्—भ

एकदन्तः—ॠ।ऌ।गँ

एकदन्ता—ऋ

एकद्रष्टकः—ए

एकनेत्रम्—ङ

एकनेत्रः—छ।गँ

एकनेत्रान्तः—ज

एकनेत्रेश्वरः—छ

एकपात्—ॠ।ए।ङ

एकपादः—ॠ।छ।ञ।ठ।ड

एकबुद्बुदः—(अं)

एकमात्रः—अ

एकमात्रा—ऊ

एकरुद्रः—औ।ङ

एकरूपः—च

एकवामः—छ

शब्दः — अर्थः

एकशृङ्गः—आ।उ।क्लीं

एका—ज

एकाङ्घ्रिः—ऌ

एकादशी—ए

एकाम्रः—ॡ

एकाम्रपीठिका—ॡ

एणतिलकः—ऐ।ँ।स।द्राँ

एणाङ्कः—ऐ।ँ।स।द्राँ

एलापुरनिवासिनी—ढ

एलापुरः—ढ

॥ ऐ ॥

ऐन्दवम्—ऊ

ऐन्दवी—ई

ऐन्द्रम्—ई।र

ऐरावतः—ऐ

ऐश्वरी—उ।ढ

ऐश्वर्यम्—ऐ

॥ ओ ॥

ओङ्कारपीठगः—ख

ओषधीशः—ऐ।ँ।स।द्राँ

ओष्ठः—ए।औ

ओष्ठनामा—ओ

॥ औ ॥

औदार्यम्—औ

औरसः—औ

औषधात्मिका—औ

॥ क ॥

कम्—ज।व।वँ

कंसारातिः—आ।उ।क्लीं

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-3 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
कंसारिः	आ|उ|क्लीं
कः	ए
ककुत्	ल|व
ककुद्गतः	ल|व
ककुद्ध्वजः	ल
ककूत्तिः	क
कङ्कणम्	ग|झ|व
कङ्कली	ए|ग|स|ह
कचङ्गलः	रूँ
कचम्	ज
कचबीजम्	ऊ
कचसूः	अ
कच्छपः	च|फ
कच्छेष्टः	च
कज्जजः	क|म|कँ
कटकी	काँ
कटप्रूः	ए|ग|स|ह
कटिः	ट|त
कटी	क्राँ
कटुः	इ
कटुकपत्रा	ल
कठिनपृष्ठगः	च
कण्ठः	:(अः)
कण्ठकः	उ|:(अः)
कण्ठेकालः	ए|ग|स|ह
कण्ठोष्ठम्	ओ|औ
कदा	घ
कन्दः	ल
कन्दर्पः	इ|क|क्लीं
कन्दर्पास्त्रम्	ऐं

शब्दः	अर्थः
कन्धिः	रूँ
कन्या	ं(अं)
कन्यास्तनः	:(अः)
कन्यास्तननिभः	:(अः)
कपन्धम्	व|वँ
कपर्दिनी	ऋ|व|भ
कपर्दी	ए|ऐ|ओ|ग|प|स|ह
कपालः	ल
कपालिनी	ऊ|:(अः)|क|ङ
कपाली	ए|क|ख|घ|ट|ठ
कपिलः	र|ह|रँ
कपिललोचना	ट
कपिला	ट|य
कपिलामलः	ह
कपिली	ट
कपीश्वरः	ख
कफोणिः	ख
कबन्धः	व|वँ
कमठः	च|फ
कमण्डलुः	ठ
कमनुः	ख
कमलम्	व|वँ
कमला	इ|उ|ॡ|क|ख|श्रीं
कमलाक्षी	स्त्रीं
कमलाप्रिया	उ
कमलावती	च
कमलावेशः	उ
कमलासनः	क|म|कँ
कमलोद्भवः	क|म|कँ
कम्बलम्	व|वँ

शब्दः	अर्थः
करः	ं(अं)|क
करकम्	क्रुं
करका	क्रूं
करटी	क्राँ
करणः	उ|औ
करतलः	ठ
करभी	क्राँ
करमूलं	व
करादिगः	क
करालः	आ|घ
कराला	औ
करालिनी	आ|इ|ॡ|ं(अं)
कराली	ग
करिणी	ठ
करी	क्राँ
करुणः	व
करुणा	ख|ज|ह्रीं
करुणाकरा	उ
करेणुः	क्राँ
कर्कटः	फ
कर्कशात्मा	ञ
कर्णः	उ|ऋ
कर्णदक्षः	उ
कर्णबिन्दुः	उ
कर्णिकी	क्राँ
कर्पूरान्तः	ग
कर्त्तृकाधरा	ज
कर्बुरम्	व|वँ
कर्बुरा	क
कर्मजम्	छ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः

कर्मप्रिया—सौ
कर्मसाक्षी—ॡ
कर्षिणी—आ।ॡ।ओ।अं
कलम्—क
कलकण्ठः—स
कलकण्ठा—ष
कलत्रम्—छ।द
कलभा—स
कलशः—म।व
कलशध्वनिः—व
कलहप्रिया—ज
कलहंसप्रिया—क्ष
कला—ई।ः(अः)।क।ॐ।ह्रीं
कलात्मा—ठ
कलाद्यं—क्रौं
कलानिधिः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
कलापूर्णा—अः
कलामयी—ई
कलावती—ॠ।क।च
कलावाणी—ॐ
कलावान्—ऐ।ॐ।स।द्राँ
कलाशक्तिः—क
कलिका—ह
कलोत्तरीयः—ई
कल्पः—ध्रुं
कल्पना—ए
कल्पलता—ॠ
कल्पान्तः—ऋ।छ।ध्रुं
कल्मषम्—ऋ
कल्मषा—ऌ

शब्दः अर्थः

कल्याणम्—श
कल्याणी—क।ख
कवचम्—हुं
कवलकम्—क
कविः—ऌ।ह।ब्रौं
कविबीजम्—ब्रों
कवोस्कः—ह
कव्यवहा—क्ष
काकिनी—ओ
काकिनीबीजम्—क
काकोदरः—द
काकोदरी—ण।त
काङ्क्षा—क्ष
काण्डम्—व
कात्यायनी—द
कान्तः—इ।उ।ऌ।ऐ।ॐ।क।ख।ग।स।क्लीं।द्राँ
कान्ता—ः(अः)।ग।स्त्रीं
कान्तिः—आ।उ।ऌ।ॡ।ङ।फ।श।ष।ह।हँ
कान्तिगुह्या—ङ
कान्तिदा—घ
कान्तिमान्—इ।ई।क।क्लीं
कान्यकुब्जकः—ऊ
कान्यकुब्जभूः—ऊ
कापीशम्—ऊँ।ब्रीं
कामः—आ।इ।ं(अं)।क।छ।ड।क्ष।क्लीं
कामकूटम्—ऐ।ह्स्रौं
कामगः—इ।क।क्लीं

शब्दः अर्थः

कामगुह्यकः—ः(अः)
कामगोलकः—उ
कामघ्नः—उ
कामचारः—इ।ऊ।क।क्लीं
कामचारविहारिणी—छ
कामदः—आ।इ।क।क्लीं
कामदा—क।छ
कामधुक्—ष
कामधूमकः—ष
कामधेनुः—क।क्रीं
कामध्वजा—ॡ
कामनाशः—उ
कामप्रिया—ङ
कामबीजम्—क।क्लीं।क्रीं।ह्स्क्ल्रीं
कामभर्त्ता—छ
काममाता—छ
कामराजः—आ।क्लीं
कामरूपम्—ऐ
कामरूपः—अ।ए।क।श
कामरूपा—क।श
कामरूपिणी—क
कामरूपी—ख।घ।श
कामवर्धनः—इ।ऌ।क।क्लीं
कामवाणः—द्रां।द्रीं।क्लीं।ब्लुं।सः
कामा—क्ष
कामाकर्षिणी—अ
कामाख्यः—घ
कामाख्या—घ
कामास्त्रम्—ह्रीं

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

कामिकः—त
कामी—इ।ऋ।का।त।क्लीं
कामुकः—इ।का।क्लीं
कामिका—का।त
कामिनी-आ।इ।का।ख।ग।स्त्रीं
कामिनीमध्यकर्णकः—त
कामिनीमध्यवर्तकः—त
कामेशी—आ।इ।आं।क्लीं क्लूह्रीं
कामेश्वरी—आ।ख।ङ क्लूह्रीम्
कामेश्वरीवाणः—यांरां लांवांशां
कामेश्वरपीठोपसेवनः—ण
कामोदः—ज
कामोदरी—त
कारिपनी—क्लीं
कास्या—घ
कायः—क्ष
कायिनी—झ
कारखाग्निः—ख
कार्त्तवीर्यार्जुनः—फ्रों
कार्त्तिकेयः—ङ
कार्मुकम्—ॠ
कार्शिकः—ऋ
कार्षिकः—ॠ
कालम्—हँ
कालः—ॡ।ः।ऊँ।ख।छ।झ। मा।ष।क्ष।हूं
कालकर्षिणी—ऐ

शब्दः — अर्थः

कालकल्पा—च
कालकारिका—ई
कालकूटा—उ।ओ
कालकृष्णः—ष
कालजिह्वा—आ।ल।क्ष
कालञ्जरः—ए।ग।स।ह
कालनिशा—आ
कालनेमिरिपुः—अ।उ।क्लीं
कालपूर्णा—अः
कालपोता—ञ
कालबीजम्—ञ
कालभद्रः—म
कालभैरवी—आ
कालरात्रिः—आ।ॡ।ऐ।औ का।छ।प।फ।र।ह।म्
कालराच्यग्रा—आ
कालरूपः—घ
कालरूपा—ग
कालरूपी—ख
कालवक्त्रा—उ
कालसंकर्षा—ख
काला—:(अः)
कालसुन्दरी—ं(अं)
कालाग्निः—का।ह्स्रौं
कालादिः—भ
कालानलः—हूं
कालिका—ऋ।त।क्रीं
कालान्तकः—उ
काली—आ।का।ख।ङ।क्रीं
कालेशः—म

शब्दः — अर्थः

काव्यम्—ओं
काव्यः—लँ।वौँ
काशिका—आ
काश्यपी—ल।लँ
काशीनाथः—ए।ग।स।ह
काष्ठा—ट
काष्ठारूपा—घ
किल्विषम्—ऋ
किङ्करः—झ
किङ्करी—ऊ
किङ्करीबीजम्—ऋ।दीं
किङ्किणी—ऋ।घ।ह्रीं
किञ्जल्कः—झ
किन्नरः—नमः
किन्नरी—ज
कीनाशः—ञ
कीर्त्तिः—आ।ई।ऋ।ए।घ
कीलालम्—व।वँ
कुः—ठ।ल।लँ
कुक्कुटी—ङ
कुक्षम्—क्ष
कुक्षिः—झ।प
कुचः—ज
कुचमण्डलम्—झ
कुटिलरूपः—द
कुज्ञानी—ञ
कुञ्जरः—क्राँ।पां
कुञ्जा—फ
कुटिलः—उ।ल
कुटिला—ट।द

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः

कुटिलारूपः—द
कुटिलाश्रोत्रं—उ
कुट्टारः—द।रूँ
कुण्डलम्—:(अः)।ठ।स
कुण्डलद्वयम्—:
कुण्डलवक्त्रम्—:
कुण्डली—ग।स।ह्रीं
कुण्डलीशः—ॐ
कुण्डिका—क
कुण्डोदरी—ऌ
कुत्सनः—क
कुत्सितावेषः—क
कुन्ती—क्राँ।क्रीं
कुबेरः—द
कुबेरदृक्—ल।ऌ
कुबेरबीजम्—सं
कुब्जः—ं(अं)
कुब्जा—ं(अं)
कुब्जाभा—छ
कुब्जिनी—न
कुमारः—ङ।श
कुमारसूः—ल
कुमुदः—ट
कुमुदिनीपतिः—ऐ।द्राँ
कुमुदेशः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
कुमोदकः—अ।उ।क्लीं
कुम्भः - ऌ।प
कुम्भतृतीयकः—व
कुम्भी—क्राँ
कुरङ्गाक्षी—आ।स्त्रीं

शब्दः अर्थः

कुरुकुल्ला—अ।ऐ
कुलम्—ए।श।स।ह।हं
कुलकौलिनी—श
कुलनायकः—ॠं
कुलमार्गस्थितः—ख
कुलमालिनी—क
कुलशालिनी—ट
कुलसुन्दरी—ऌ।घ
कुलाचलः—ए
कुलीरः—फ
कुलोद्भवा—ए
कुलान्तकनिवासिनी—ग।द
कुलान्तर्क्षम्—ङ
कुलान्तालयवासिनी—ङ
कुलेश्वरः—ए।ग।स।ह
कुल्ला—इ।ख
कुल्लुका—ं(अं)
कुशम्—व।वँ
कुसुमम्—क
कुसुमायुधः—श।क्लीं
कुसुमी—ऌ
कुसुमेषुः—इ।क।क्लीं
कुहूः—ऊ।भ
कूजिनी—ब
कूटम्—श।क्लौं
कूटः—ह
कूटत्रयम्—ऐं।क्लीं।ह्रीं
कूटपाणिः—ट
कूर्चम्—हूं

शब्दः अर्थः

कूर्दिनी—ब
कूर्परः—ख।छ
कूर्मः—च।फ
कूर्मेश्वरः—च
कूलङ्कषः—रूँ
कूष्माण्डी—औ
कृत्—घ।ज
कृतरूपिणी—ह्रीं
कृतान्तः—ञ
कृतान्तकः—ं(अं)
कृतान्तकृत्—ठ
कृतिः—ं(अं)
कृती—ऌ
कृतीशः—ल
कृत्तिवासाः—ए।ग।स।ह
कृपा—ॠ।ऐं
कृपाद्वैतः—क
कृपीटम्—व।वँ
कृपीटयोनिः—र।रँ
कृशा—ह्रीं
कृशाङ्गिनी—ऐ
कृशानुः—ण।र।रँ
कृशानुरेताः—ए।ग।स।ह
कृषा—ए
कृष्णः—अ।उ।थ।द।र।क्लीं
कृष्णगतिः—र
कृष्णबीजम्—क्लीम्
कृष्णवर्त्मा—र।रँ
कृष्णा—थ।र।क्लीं
कृष्णार्चिः—र।रँ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

केकराक्षी—भ्म
केतुः—हुं।ल
केदारः—˙(अं)
केदारपीठः—˙(अं)
केनः—फ
केलिनी—˙(अं)
केलिवल्लभः—औ
केवलः—˙(अं)
केशः—उ।थ।प
केशरी—ठ
केशवः—आ।उ।क्लीं
केशी—आ।उ।क्लीं
कैटभजित्—आ।उ।क्लीं
कैटभारिः—ख
कैरवी—क
कैलासः—ओ
कैलासनिकेतनः—ए।ग।स।ह
कैलासेशः—ओ
कोकः—ऋ
कोटरः—इ।ई
कोटरा—क
कोटराक्षी—ए।ऐ
कोटरी—इ।ण
कोटरक्षेत्रम्—ण
कोपः—क्ष
कोपतरवम्—क्ष
कोपनिवारणः—ह
कोमलम्—ऋ।व।वँ
कोलवक्त्रा—उ
कोलगिरिः—उ

शब्दः — अर्थः

कोलगिरिपीठनिवासिनी—उ
कोशः—ष
कोष्ठपीशः—ऐ
कौमारी—उ।ऐ।ओ।घ।च।ञ।ड
कौमुदी—आ
कौमुदीपतिः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
कौलिनी—औ।˙(अं)।क।श।क्ष्म्रीं
कौशिकी—आ
क्रतुध्वंसी—ए।ग।स।ह
क्रिया—ऋ।ल
क्रूटकूपरिरावणः—ह
क्रुद्धः—भ
क्रूरः—:(अः)
क्रूरतरः—˙(अं)
क्रूरेशः—˙(अं)
क्रोङ्कारः—क्रों
क्रोड़कान्ता—ल।लँ
क्रोडपुच्छः—ढ।त
क्रोड़ाङ्गः—च
क्रोधः—ऋ।ः।क्ष।क्रूं।हुं।हूं
क्रोधनः—ऊ।क
क्रोधनायकः—क
क्रोधसंहारः—क्ष
क्रोधिनी—र
क्रोधीशः—क
क्लिन्ना—उ।भ
क्लीबवक्त्रम्—ङ

शब्दः — अर्थः

क्लेदिनी—ल।व।क्रों
क्लेदुः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
क्लेशितः—म
क्वाणः—भ्रौं
क्षणदा—त
क्षतजः—व
क्षतजोक्षितः—र
क्षत्रिणी—छ
क्षपा—त
क्षपाकरः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
क्षमा—उ।ट।ठ।ध।न।ल।लँ
क्षमावती—क्ष
क्षरम्—व।वँ
क्षरः—ऐ।फ
क्षयः—ल।क्ष।घ्रुं
क्षया—ठ
क्षान्तिः—उ।ड
क्षान्तिदम्—घ्रुं
क्षामकम्—घ्रुं
क्षामखण्डा—˙(अं)
क्षामा—ह्लीं
क्षायिनी—ङ
क्षारम्—न
क्षारोदधिः—अ
क्षितिः—ज।ल।लँ
क्षितिभृत्—द।रूँ
क्षीरम्—व।वँ
क्षीरसमुद्रजा—श्रीं
क्षीराब्धिः—रूँ
क्षीरिकापीठः—ध

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
क्षीरोदनन्दनः	ऐ।ॐ।साद्राँ
क्षीरोदसम्भवा	श्रीं
क्षुधा	व
क्षुरकः	ध्रुं
क्षेत्रपः	क्ष
क्षेत्रपालः	क्ष
क्षेत्रपालबीजम्	क्षं
क्षेत्ररूपिणी	ॠ
क्षोभणम्	द्राँ
क्षोभिणी	म
क्षौद्रम्	ध्रुं
क्षोणिः	ला।लँ
क्षौणिः	ला।लँ
क्षौणिप्राचीरम्	रूँ
क्ष्मा	ला।क्ष।लँ
क्ष्मात्मकः	ऐ
क्ष्माभृत्	दा।रूँ

॥ ख ॥

शब्दः	अर्थः
खम्	ळ।ह।हँ
खगः	आ।आं।ळ।ख।ह
खगवती	ल।लँ
खगा	ट
खचमसः	ऐ।ॐ।सा।द्राँ
खञ्जनः	झ
खड्गकः	ख
खड्गबीजम्	खं
खड्गिनी	ख
खड्गी(ण्डी)	घा।ल।व
खड्गीशः	घा।व
खण्डनम्	ल
खण्डनी	ला।लँ
खण्डपरशुः	ए।ग।स।ह
खण्डपर्शुः	ए।ग।स।ह
खद्योतः	हं।हां
खनदा	ट
खप्रबन्धकः	ं(अं)
खरः	ष
खरुः	ए।ग।स।ह
खर्वः	ङ
खलः	श
खश्वासः	ट।य।यँ
खसंस्थितः	क्ष
खसपर्णः	का।म।कँ
खान्तः	का।ग
खापगा	ल
खेचरः	ट
खेचरी	आ।उ।ऊ।ॠ।च।ट।ठ
खेचरीध्वनिः	ढ
खेचरीबीजम्	ह्स्ख्फ्रें
खेजरः	ए।ग।स।ह
खेटमुखी	ट
खेरकः	ष
खेलकः	इ।का।क्रीं
ख्यातबीजम्	ख्यूं

॥ ग ॥

शब्दः	अर्थः
गगनम्	उ।ं(अं)।ख।भ।व।ह।हँ
गगनपतिः	त्र
गगनरत्नम्	ग्लूं
गगनाम्बरधारिणी	ण
गङ्गा	ल।ग
गङ्गाधरः	ए।ग।स।ह।रूँ
गङ्गाबीजम्	ळ
गजः	आ।क्राँ।प्राँ
गजकुम्भः	ग
गजगामिनी	ॠ
गजमुखः	गँ
गजवक्त्रकः	ए
गजसाधनम्	क्रों
गजाङ्कुशः	उ।ट
गजास्यः	गँ
गजाननः	ळ।गँ
गजेन्द्रः	का।ख
गजेश्वरी	झ
गडवः	ळ
गण्डः	ळ
गण्डनामा	ल
गणनाथः	:(अः)।क
गणनायकः	ॠ।क
गणपतिबीजम्	गँ
गणपालकः	ल
गणराट्	ख
गणाधिपः	ळ।द्र।[illegible]
गणाध्यक्षः	ग
गणाम्बा	ए
गणेशः	:(अः)।ग।क्ष।गँ
गणिकाबीजम्	ख्रीम्
गणेश्वरः	गा।क्ष
गणेश्वरी	ऐ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant 2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

गतः—चा।ल
गतिः—जा।र
गदाग्रजः—आ।उ।क्लीं
गदाधरः—आ।उ।क्लीं
गदाभृत्—आ।उ।क्लीं
गदिनी—ङ
गदी—ख
गदीशः—ख
गन्धः—टा।त।श
गन्धर्वः—इ
गन्धवती—ल।लँ
गन्धव(वा)हः—टा।य।यँ
गन्धाकर्षिणी—ॠ
गन्धिनी—न
गभस्तिमान्—म
गरुड़ः—ख।क्षिं
गरुड़ध्वजः—आ।उ।क्लीं
गर्गः—भ
गर्जनम्—ह
गर्जितम्—ट
गर्जिनी—इ।प
गर्भ(र्व)विमोचनः—स
गर्भशक्तिः—:(अः)
गलत्—च
गलः—स
गाथा—ग।ल
गाथागन्धर्वगः—ग
गान्दिनी—ल
गायकः—र
गायत्री—ओ।ग।भ।ॐ

शब्दः — अर्थः

गायत्रीबीजपञ्चांशः—ॐ
गायनः—इ।का।ञ।ल।क्लीं
गारुड़ी—ॠ
गिरिः—उ।टा।द।व।रूँ
गिरिकर्णिका—ल।लँ
गिरिजः—ञ
गिरिजा—व
गिरिदर्शनः—ग
गिरिनायकः—न
गिरिवरः—व
गिरि(री)शः—ए।ग।स।ह
गिरिसुता—ह्रीं
गिरीश्वरः—ल
गिरीश्वरी—र
गीः—ग
गीतम्—ग
गीतिजः—इ।का।क्लीं
गीर्वाणः—क्ष
गुड़ाकेशः-आ।उ।ए।गसह।क्लीं
गुणजीवकः—ॐ
गुणबीजकः—ॐ
गुणभूतेज्यः—ॐ
गुणसागरः—का।कँ
गुणाद्या—ॐ
गुप्तकालीबीजम्—क्लीं
गुरुः—आ।ख।ग।ढ
गुरुपादुकामन्त्रः—ऐं।ह्रीं
श्रीं ह्स्ख्फ्रें ह्स्क्ष्
म्ल्व्र्यूं स्ह्क्ष्म्
ल्व्र्यीं ह्सौः

शब्दः — अर्थः

गुरुबीजम्—ह्स्ख्म्ल्व्
र्य्ऊं
गुरुभावः—ठ
गुरुशक्तिबीजम्—स्ह्ख्
म्ल्व्र्य्ऊं
गुल्फा—द
गुहः—भ
गुहा—ह्रीं
गुहाकृतिः—ळ
गुह्यः—चा।थ
गुह्यकर्णः—प
गुह्यकर्त्ता—प
गुह्यनिद्रा—ऊ
गुह्यवार्ता—प
गूढाङ्गः—च
गृध्नुः—आ।उ।क्लीं
गृध्रः—ल
गृध्रखः—ल
गोकर्णः—छ
गोकर्णेशः—छ
गोकुलेश्वरः—ग
गोचरः—ग
गोणी—ग
गोत्रभित्—ल
गोत्रा—थ
गोधनः—छ
गोधरा—ग
गोपालबीजम्—क्लीं
गोपिनी—ग
गोपेन्द्रः—आ।उ।क्लीं

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः

गोबिन्दः—ई
गोबीजम्—ग
गोभूः—ग
गोमुखः—ग
गोमुखी—ऋ
गोमुख्या—ऋ
गोवर्धनधरः—आ।उ।क्लीं
गौः—ल।ग।ञ।ल।स।लँ
गौतमः—घ
गौरः—घ
गौरवम्—ल
गौरी—इ।ग।घ
ग्रन्थिः—थ
ग्रसिनी—क
ग्रहः—थ
ग्रहपतिः—म
ग्रहाधीशः—भ
ग्रामणीः—प।ब
ग्रावा—द
ग्रासः—क्ष
ग्रासिनी—ह्रं
ग्राहः—थ
ग्राहकः—थ।लौः
ग्लौः—ऐ।ॐ।स।द्रां

॥ घ ॥

घटारिः—ञ
घटिकात्मिका—छ
घटोदरः—ग
घण्टाटः—घ
घण्टाधारिणी—घ

शब्दः अर्थः

घण्टाबीजम्—ग्रीम्
घण्टि—घ
घण्टिकः—ः(अः)
घण्टिका—ऋ।ं(अं)।घ
घण्टी—भ
घण्टेशः—घ
घनम्—व।वँ
घनः—घ।व।भँ
घनगर्जिनी—भ
घनरसः—व।वँ
घनवर्त्म—ह
घनस्मरः—घ
घनहारः—घ
घना—ए
घर्घरध्वनिः—ञ
घर्मटी—इ
घस्मरा—घ
घुरा—भ
घुर्घुरः—घ
घूर्णकः—ठ
घृणा—ऐ
घृतम्—व।वँ
घोणा—प्राँ
घोरः—घ
घोरतरः—ऋ
घोरदंष्ट्रः—घ
घोरनायकः—घ
घोरनिस्वना—ध्रीं
घोररूपा—उ।ख
घोरा—ऋ।ः(अः)।क्ष।ग।स

शब्दः अर्थः

घोषः—ह
घोषा—च
घ्राणी—ट

॥ ङ ॥

ङराट्—ङ
ङेनामा—य

॥ च ॥

चकरः—श
चक्रम्—इ।ल
चक्रपाणिः—आ।उ।क्लीं
चक्रबालुकः—ख
चक्रबालुका—ख
चक्रभृत्—आ।उ।क्लीं
चक्राधारः—हुँ
चक्रिणी—च
चक्रिबीजम्—द
चक्री—आ।उ।क।क्लीं
चक्षुः—वौषट्
चक्षुषः—ं(अं)
चञ्चलः—च।भ।ट।य।यँ
चञ्चला—ध
चञ्चलाक्षी—र
चञ्चुः—ं(अं)
चटी—ह्रीं
चण्डः—उ।ऊ।औ।ख।ञ।ऐं
चण्डभैरवः—औ
चण्डभैरवी—औ
चण्डमुण्डधरः—च
चण्डमुण्डा—ए

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
चण्डलः	द
चण्डवल्लभः	उ
चण्डवारुणः	च
चण्डविक्रमः	च
चण्डा	इ।ग।ङ
चण्डांशुः	म
चण्डिका	आ।औ।:(अः)ठंठं
चण्डिकेश्वरः	ए।ऐ।ऐं
चण्डी	इ।:(अः)।चा।फा।वषट्
चण्डीभम्	ह्रां
चण्डीशः	ख।श
चण्डोग्रा	ई
चतुराननः	का।ज।कँ
चतुरानना	ज
चतुर्थाद्यः	त
चतुर्दशी	औ
चतुर्मात्रः	ॐ
चतुर्मुखः	आ।ऐ।का।कँ
चतुर्मूर्त्तिः	छ
चतुष्कलम्	हुँ
चतुष्कलः	हूँ
चतुष्पादः	ॐ
चतुस्तनः	छ
चतुस्तारा	ञ
चत्वरा	ऐ
चन्दनः	घा।चा।छ
चन्दिनी	न
चन्दिरः	ऐ।ॐ।सा।द्राँ
चन्द्रः	इ।ई।ऐ।ं(अं)।ॐ।च छ।ला।सा।ऐं।ग्लौं।द्राँ

शब्दः	अर्थः
चन्द्रकान्तः	ख
चन्द्रघण्टिका	ं(अं)
चन्द्रपुरपीठः	:(अः)
चन्द्रपुरी	:(अः)
चन्द्रबीजम्	स्वं।स्वौं
चन्द्रमण्डलम्	ठ
चन्द्रमाः	ऐ।ॐ।ङा।चा।सा।द्राँ
चन्द्रयुग्मम्	स्वाहा
चन्द्ररुक्	त
चन्द्ररूपः	च
चन्द्रवसनम्	ऐ
चन्द्रविम्बम्	ठ
चन्द्रवेगः	च
चन्द्रशेखरः	ए।ग।स।ह
चन्द्राद्याद्यः	क
चन्द्रान्तः	ह
चन्द्रापीड़ः	ए।ग।स।ह
चन्द्रिका	ल।थ
चन्द्री	म
चपला	ड
चरः	ए।च
चरणः	ल
चरमा	ण।प
चरित्रा	च
चरित्रेशी	द
चरुः	घ
चर्म	ए।ऐ।चा।द
चर्मण्यम्	ऐ
चर्मवसनम्	ऐं
चर्मार्णम्	ऐ

शब्दः	अर्थः
चलः	च
चलनः	च
चलापकः	ड
चवर्गमः	झ
चापः	ऊ।क
चापबीजम्	घं
चापिनी	ट
चाणूरसूदनः	आ।उ।क्लीं
चामी	थ
चामुण्डा	आ।ए।औ।ं(अं) :(अः)।चा।छा।या।वा।व्रीं
चामुण्डावीजम्	च्रीं
चारः	ण
चारणः	ऐ
चारी	छ
चारु	दा।छ्रीं
चारुकम्	छ्रीं
चारुहासिनी	ञ
चार्वङ्गी	ऐ।ऐं।छ्रीं
चालकः	इ।च
चालुबाधा	त
चिच्छक्तिः	ओ
चित्	ऐं
चित्कारी	च
चित्तजन्मा	का।क्लीं
चित्ततर्जः	ॠ
चित्तवासिनी	ट
चित्तविद्राविणी	ऐ
चित्ताकर्षिणी	ल
चित्तेन्द्राणी	ऐ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
चित्रकूटः	ल
चित्रकोणः	ए
चित्रचारी	च
चित्रधारी	च
चित्रभानुः	म।र।रँ
चित्रमूर्त्तिः	ई
चित्रमूर्तीशः	ई
चित्रवसना	अ
चित्रा	ट
चित्राटीरः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
चित्रिणी	इ
चिन्ता	ध
चिन्तामणिः	क।कँ
चिन्तामणिबीजम्	र्क्ष्म्र्य्ऊं
चिह्नम्	हूँ
चूड़ा	वषट्
चूर्णिताबुद्धिः	ञ
चूर्णितासिद्धिः	ञ
चेटिका	उ
चेटी	ह्रीं
चेतनः	च
चेष्टा	य
चैतन्यम्	ह
चैलम्	ह्सौम्
चौरकः	त

॥ छ ॥

शब्दः	अर्थः
छगलण्डः	ब
छटाटोपः	छ
छत्रम्	छ
छर्दिनी	फ
छविः	फ।ह।हँ
छागलण्डः	ब
छागवाहनः	र।रँ
छान्तः	ज
छाया	ओ।छ
छायाछत्रम्	क्ष
छायामृगधरः	ए।ॐ।स।द्राँ
छिदा	भ
छेदनम्	द
छिन्नमस्ता	त्रीं
छिन्ना	ण
छोटिकास्थः	फट्

॥ ज ॥

शब्दः	अर्थः
जगती	ज।ल।लँ
जगत्	ल।न।नमः
जगत्कर्ता	ह्रीं
जगत्पार्श्वः	प
जगत्सारतरः	ल
जगदीशः	आ।उ।क्लीं
जगद्धात्री	ऋ।औ।ड।द
जगद्धावीन्द्रः	व
जगन्नाथः	आ।उ।क्लीं
जगद्बीजम्	ल।स
जगद्भावी	व
जगद्योनिः	ऐ
जगद्रावी	व
जगन्मयी	ल
जगन्माता	ओ।ञ
जङ्घकः	ए
जङ्घजः	ए
जङ्घा	ए।प
जङ्घिनी	भ
जटा	ऐ
जटाधरः	ए।क।ग।स।ह।कँ
जटालः	ज
जटिनी	ठ
जटिलः	त
जटी	त।य।र
जटेशः	ञ
जठरम्	म।ष
जठरगः	म
जठरसंस्थितः	म
जनः	'(अं)
जनकः	ज
जनाधिपः	ढ
जनार्दनः	आ।उ।क्ष।क्लीं
जनेश्वरः	उ
जपजः	ज
जपादिः	फ
जम्भौजेशः	ष
जम्भादिः	स्त्रीं
जयः	ज।म
जयत्रः	ज
जयदा	ञ
जयन्तः	ए।ग।ज।स।ह
जयन्ती	ज।त
जयन्तीपुरम्	त
जयन्तीप्रदा	भा

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

जयश्रीः—औ।श्रौं
जया — उ।ऌ।ऋ।ज।झ।य
जयाननः—क
जयापादः—फ
जयावहः—भ
जयावहा—ज
जयिनी—ग।ठ।थ।प।
हस्ल्व्यूं
जरा—ख।ट
जराट्—ओ
जरामरः—ख
जरायुरूपिणी—:(अः)
जराहरा—ट
जलम्—ॠ।ऋ।क।ठ।व।स
स्वाहा
जलकङ्कः—क्राँ
जलकाङ्क्षः—क्राँ
जलदा—क्लीं।स्त्रीं
जलधिः—रूँ
जलनिधिः—रूँ
जलपीथम्—व।वँ
जलमन्त्रः—वँ
जलसंज्ञः—व।वँ
जलस्थितिः—झ
जलात्मा—ख
जलेन्द्रः—व।वँ
जलेशयः—आ।उ।क्लीं
जलेश्वरः—म
जवनः—ज
जह्नुः—आ।उ।क्लीं

शब्दः — अर्थः

जह्नुकन्या—ॡ
जह्नुतनया—ॡ
जह्नुसुता—ॡ
जागरलः—ऌ
जाठरः—म।ल
जाठराग्निः—ष
जातकः—त
जातवेदाः—र।रँ
ज्ञातिः—ज
जानः—ए
जानुः—ऐ।त
जानुशक्तिः—ए
जापः—ज
जाया—ज
जालन्धरपदाधिपः—ग
जालन्धरी—ठं
जाली—र
जाह्नवी—ॡ
जितामित्रः—आ।उ।क्लीं
जितेन्द्रियः—द
जिनः—आ।उ।घ।क्लीं
जिनबीजम्—घ
जिष्णुः—आ।इ।उ।क्लीं
जिह्वा—ई।ॡ।ठ।भ।क्रीं
जीमूतः—य।व।वँ
जीवः—ठ।ल।स।ह
जीवनम्—ठ।व।स।वँ
जीवप्राणौ — ह्सौं
जीवात्मा—ल
जुहूवारः(लः)—र।रँ

शब्दः — अर्थः

जृम्भिणी—ण
जेता—ज
जैत्री—इ
जैवातृकः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
ज्ञनः—ए
ज्ञप्तिगः—ञ
ज्ञाता—ऐ
ज्ञानम्—ञ
ज्ञानदः—ग
ज्ञानदा—ञ
ज्ञानपुस्तकधारिणी—ॠ
ज्ञानशक्तिः—ए
ज्ञानामृतम्—ऐ
ज्ञानी—औ।ग।द
ज्या—ज
ज्येष्ठा—आ।ध
ज्योतिः—त्रां
ज्योतिर्मन्त्रः—ॐ।ह्रौं
ज्योतीः—त्रौं।ह्रौं
ज्योतीरूपः—ॐ
ज्योत्स्ना—ऌ।ए
ज्वलनः—र।व।रँ
ज्वलनसुन्दरी—स्वाहा
ज्वलनाक्षरम् —र
ज्वलिनी—ङ
ज्वाला—औ
ज्वालामाला—इ
ज्वालामालिनी—औ
ज्वालामाली—आ।घ
ज्वालामुखः—च

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः

ज्वालामुखी—इ।ओं
ज्वालास्या—ओ
ज्वालिनी—आ।ऋ।ओ
औ।छ।व
ज्वाली—र

॥ झ ॥

झङ्कारिणी—झ
झङ्कारी—घ।झ
झञ्झावायुः—झ
झण्टी—र।स
झण्टीशफा—झ
झषः—प
झषध्वजः—क्लीं
झिण्टिः—ए
झिण्टीशः—ए।श

॥ ञ ॥

ञान्तः—ट

॥ ट ॥

टङ्कहस्ता—ट
टङ्कारः—ट
टङ्कारी—ट
टादिः—ट।ठ
टान्तः—ठ

॥ ठ ॥

ठङ्कारिणी—ठ
ठद्वयम्—स्वाहा
ठान्तः—ट।ड

॥ ड ॥

डकारिणी—झ

शब्दः अर्थः

डट्सुः—उ
डमरुः—ख
डाकिनी—ओ।औ।ः(अः)
ड।फ।ख्फ्रें
डाकिनीप्रियः—फ
डामरः—ड
डामरी—ड
डिम्भः—ह्रां

॥ ढ ॥

ढकारिणी—ढ
ढक्का—ढ
ढलः—ढ
ढान्तः—ण

॥ त ॥

तक्षः—य
तक्षकः—च
तटम्—हूँ
तड़ित्—ष
तड़िदाभः—त
तड़िल्लता—ऐ
तत्त्वरश्मिः—स्त्रीं
तदादिः—स
तनुक्रान्तः—न
तनूनः—ट।य।यँ
तनूनपात्—र।रँ
तन्द्री—म
तपनः—ऋ।ॠ।न।म
तपसः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
तपस्तक्षः—इ।ल

शब्दः अर्थः

तमः—औ।त।न।ल।लँ
तमिस्रा—ङ।झ
तमी—त
तमोनुत्—र।रँ
तमोबीजम्—त।लँ
तमोहरः—ए।ॐ।स।द्राँ
तरङ्गः—व।प्लूं।वँ
तरणिः—ण।म
तरन्तः—रूँ
तरलः—त
तरशक्तिः—ऌ
तरिः—न
तरुणः—ल
तर्जनी—ई
तलम्—फट्
तस्करः—ङ
तापनः—म
तापिनी—ऋ।ख।ब।भ
तामरसम्—व।वँ
तामसी—आ।औ।च।त
तामालिनी—ऊ
तारः—ॠ।ॐ।त।त्राँ
तारकम्—त्राँ
तारकः—ओ।त।क्ष।ॐ
तारत्रयम्—ऐं।ह्रीं।श्रीं
तारा—ट।ऊं।त्राँ।त्रों।त्रौं
ताराधिपः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
ताराधीशः—ठं
तारापतिः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
तारापीड़ः—ऐ।ॐ।स।द्राँ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
तारिका	त्राँ
तारिणी	हँ
तारिधः	रूँ
तारिषः	रूँ
तार्क्ष्यध्वजः	आ।उ।क्रीं
तार्त्तीयः	ह्सौं।ह्सौः।सौं
तालः	घ
तालजङ्घा	ऊ
तिथिप्रणीः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
तिथीशः	ऋ
तिमिः	रू
तिमिकोशः	रूँ
तिमिरम्	ल।लँ
तिमिरघ्नी	ऋ
तिरः	उ
तिरस्त्रिनी	अ
तीक्ष्णः	प।य
तीक्ष्णपयोधरः	ठं।ठः
तीक्ष्णा	प
तीरम्	हूं
तीव्रः	ए।ओ।ग।त।स।ह
तीव्रज्ञाना	ओ
तीव्रा	ओ
तुङ्गिनायकः	य
तुङ्गी	ऐ।ॐ।स।द्राँ
तुङ्गीपतिः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
तुण्डभूषः	त
तुण्डाक्षरः	क
तुम्बुकः	क्ष
तुम्बुरुः	क्ष

शब्दः	अर्थः
तुम्बुरुबीजम्	क्ष्म्र्यूं
तुम्बुरुशैवबीजम्	क्ष्म्र्यं
तुरगः	फट्
तुरीयम्	:(अः)।फट्
तुराषाट्	इ।ल
तुर्यः	ध
तुर्यवाणः	व्लूं
तुला	इ।क
तुषारकिरणः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
तुष्टिः	इ।ई।०(अ)।ः।ङ।छ
तूर्यस्वरः	ई
तृट्	ख
तृतीयः	ल
तृतीयकः	व
तृतीयकुलसुन्दरी	ऌ
तृतीयलोचनः	च
तृतीया	इ।ऌ
तृष्णा	ङ
तेजः	ख
तेजसः	औ।क।र
तेजोवती	ग
तैजसः	ओ।क।व।रं
तोतला	ऋ।ठ
तोतलाबीजम्	भं
तोमरः	ं(अं)।उ
तोमा	ॐ
तोयम्	ं(अं)।द।ध।व।वँ
तोयनिधिः	रूँ
तोषः	ध
त्रपा	ह्रीं

शब्दः	अर्थः
त्रयोदशी	ओ
त्राणात्मा	ञ
त्रासः	ड।ॐ
त्रिकः	ॐ
त्रिकण्टकीबीजम्	ख्रों
त्रिकण्डकी	द
त्रिकूटः	ऌ।ॐ
त्रिकोणः	ए
त्रिगः	ऐ
त्रिगण्डकी	द
त्रिगुणः	ण।ॐ
त्रिगुणाकारः	ण
त्रिगुणात्मा	ऋ
त्रिजटः	त
त्रितत्त्वम्	ॐ।ह्रूं।हुँ।फ्रें
त्रिदशः	क्ष
त्रिदशालयः	क्ष
त्रिदिवः	क्ष
त्रिदिवेशः	क्ष
त्रिदृक्	ध
त्रिदैवतः	ॐ
त्रिधातुः	श
त्रिनेत्रः	घ
त्रिपदा	ॠ
त्रिपात्	आ।उ।क्रीं
त्रिपुटा	ए।ह्रीं।श्रीं।क्लीं
त्रिपुरः	आ।उ।ऐ।ण
त्रिपुरन्ध्री	उ
त्रिपुरमालिनी	व्लू
त्रिपुरसिद्धा	ॠ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
त्रिपुरसुन्दरी	इ।ए।र
त्रिपुरा	उ।ऐ।ज
त्रिपुरान्तकः	ए।ग।घ।स।ह
त्रिपुराम्बा	ॠ
त्रिपुरेशी	ऊ
त्रिपुरेश्वरी	आ
त्रिबलिप्रियः	ब
त्रिबिन्दुः	छ
त्रिमातृका(कः)	ओ
त्रिमात्रः	ॐ
त्रिमात्रा	ऊ।ॠ
त्रिमूर्त्तिः	इ।क्रीं
त्रिमूर्त्तीशः	ई
त्रियात्रकः	ण
त्रिरण्डा	म
त्रिरामी	थ
त्रिरेखः	ण
त्रिलोका	ॠ
त्रिलोकीवश्यकारकः	ख
त्रिलोचनः	ए।ग।च।स।ह
त्रिलोचनप्रियः	भ
त्रिलोचना	:(अः)
त्रिवक्रः	उ
त्रिवर्णा	द
त्रिवर्णिका	उ
त्रिविक्रमः	आ।इ।ऋ।ए।क्रीं
त्रिवृत्	ॐ
त्रिशिखः	ॐ
त्रिशूलः	औ
त्रिशूली	ज
तिस्रोताः	ए
त्रैपुरकामबीजम्	ह्स्क्ल्रीं
त्रैपुरवाग्भवम्	ह्स्क्ल्रैं
त्रैपुरशक्तिबीजम्	ह्स्क्ल्रौं
त्रैलोक्यग्रसनात्मकः	क्ष
त्रैलोक्यमोहनः	क्रीं
त्रैलोक्यविजया	ओ
त्र्यैलोक्यविद्या	घ।ङ
त्रैलोक्यहर्ता	घ
त्र्यक्षः	ॐ
त्र्यक्षरः	ॐ
त्र्यङ्गः	ॐ
त्र्यम्बकः	ए।ग।स।ह।ॐ
त्र्यर्णः	ॐ
त्र्यैगुण्यः	ॐ
त्वक्	य
त्वरा	ऐ
त्वरिता	ऐ
त्वष्टा	इ।ई।'(अं)
त्विषाम्पतिः	म

॥ द ॥

शब्दः	अर्थः
दंष्ट्रिका	छ
दंष्ट्रिणी	:(अः)
दकम्	व।वँ
दक्षकटिः	ट
दक्षकपोलः	ऌ
दक्षकर्णः	उ
दक्षकारः	घ
दक्षकूर्परः	ख
दक्षगण्डः	ऌ
दक्षगतः	ऌ
दक्षगुल्फः	ड।ध
दक्षगुल्मगः	ड
दक्षजङ्घा	ओ।ड
दक्षजा	ठ
दक्षजानुः	ए।ठ
दक्षजान्वग्रगः	ठ
दक्षदारणः	द
दक्षनादः	हं
दक्षनासः	ॠ
दक्षनासाधिपः	थ
दक्षनासिका	इ
दक्षनेत्रम्	इ
दक्षपदाग्रगः	ण
दक्षपादः	ढ।ण।द।स
दक्षपादगः	ट
दक्षपादाङ्गुलः	ट
दक्षपादाङ्गुलिः	ण
दक्षपादाङ्गुलिमूलगः	ढ
दक्षपादादिः	ट
दक्षपादाम्रतः	स
दक्षपार्श्वः	प।त
दक्षबाहुः	क्ष
दक्षबाहुमूलम्	क
दक्षमखः	ङ
दक्षस्कन्धः	क
दक्षस्फिक्	ट
दक्षहस्तः	श

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
दक्षहृत्	श
दक्षा	ए।ऐ
दक्षाङ्गुल्यग्रगः	ङ
दक्षास्यः	ट
दक्षिणः	ऋ।क
दक्षिणकूर्परः	ख
दक्षिणबाहुः	क
दक्षिणहस्तगः	श
दक्षिणांशगः	र
दक्षिणाकाली	ठ
दक्षिणाङ्गुलिमूलगः	घ
दक्षिणाङ्गुल्यग्रगः	ङ
दक्षिणी	ञ
दक्षिणोरुः	झ
दण्डः	ं(अं)।नमः
दण्डनः	द
दण्डविधायकः	ढ
दण्डिनी	ख
दण्डी	ं(अं)।थ
दण्डीशः	थ
दण्डोदरी	ऌ
दण्ड्यः	ं(अं)
दनूजः	ऌ
दनुजप्रभुः	ऌ
दनुजातीशः	ऌ
दन्तः	द
दन्तनामा	ॐ
दन्तान्तः	ऐ
दन्तावलः	क्राँ
दन्तिका	घ
दन्तिशीर्षविभेदनः	क्रौं
दन्ती	क्राँ
दन्तुरः	द।न
दमा	द
दमुना	र।रँ
दया	ऋ।ज।द
दर्दुरः	म
दर्पः	हूं
दर्पकः	इ।क।क्लीं
दर्शकः	ओ
दर्शनम्	ध।च
दर्शविपत्	ऐ।ॐ।स।द्राँ
दशमी	ऌ
दशाश्वः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
दहनः	न।र।रँ
दाक्षायणी	उ।द
दात्री	द
दानम्	ण।द।र
दानवेज्यः	ब्रोम्
दान्तः	घ।ध
दामोदरः	आ।उ।ऐ।ः।क्लीं
दारकः	ड
दारदः	रूँ
दारुणा	ं(अं)
दावः	र।रँ
दाशार्हः	आ।उ।क्लीं
दाहः	र।रँ
दिक्	झ
दिगम्बरः	ए।ख।ग।स।ह
दिगम्बरा	ओ।घ
दितिः	ङ।च।ल
दिनकरः	म
दिनमणिः	म
दिनरूपा	ञ
दिवस्पतिः	म
दिवाकरः	ए।थ।म
दिवानाथः	क
दिवौका	क्ष
दीनः	द
दीनदः	ध
दीपिका	उ।ऊ।ऋ।प
दीप्तः	म
दीप्ता	रँ
दीप्तिः	ल।भ
दीर्घः	आ।ई।ं(अं)।न
दीर्घघोरणा	उ।ऊ
दीर्घजिह्वा	ल।न
दीर्घतनुच्छदः	हूं
दीर्घद्रोणा	न
दीर्घनासावती	ओ
दीर्घप्रणवः	औम्
दीर्घबाहुः	छ।झ
दीर्घबाहुकः	च।ज
दीर्घमारुतः	क्राँ
दीर्घमुखी	ऋ।ॠ
दीर्घवक्त्रा	औ
दीर्घबाहा	ज
दीर्घसूः	भ
दीर्घा	आ।इ।ठ।न
दीर्घायुः	ऊ।झ

वर्ण—घ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
दीर्घास्यवृत्तकः	आ
दीर्घी	आ
दीर्घेशः	ऊ
दुर्गः	ख
दुर्गनिवासिनी	ओ
दुर्गा	आ।ऐ।ं(अं)।ख।द।ध स।हं
दुर्गाबीजम्	दुः।दुम्
दुर्द्धरा	ॠ
दुर्भगा	ल
दुली	म
दुश्च्यवनः	इ।ल
दुःखप्रवर्त्तकः	ं(अं)
दुःखसञ्चयः	ः(अः)
दुःखापहारी	ं(अं)
दृढ़ः	ल
दृश्यकेतुः	ष
देवः	च।ट।क्ष
देवकीनन्दनः	आ।उ।क्लीं
देवकीसूनुः	आ।उ।क्लीं
देवतरुः	ऊ
देवताधिपः	इ।ल
देवदेवः	ए।ग।स।ह
देवमाता	ऋ।ॠ
देवराजः	इ।न।ल
देवी	ऋ।फ।हं।ह्रीं
देवीकोटः	च
देवीपीठाधिपः	च
देवीप्रणवः	ह्रीं
देवीबीजम्	स

शब्दः	अर्थः
देशः	ष
देहिनी	ल।लँ
दैत्यगुरुः	लँ।व्रौं
दैत्यमान्यः	ल।व्रौं
दैत्यामात्यः	व्रौं
दैत्यारिः	आ।उ।क्लीं
दैवज्ञः	ऋ।ॠ
दोग्घ्री	ऋ।हूं
दोला	फ्रें
दोषाकरः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
दौर्गमाता	ॠ
द्युतिः	छ।त्र।क्ष।क्लीं
द्युभङ्गी	ङ
द्युमणिः	म
द्योः	आ।ख।ह।हँ
द्यौः	आ।ख।ह।हँ
द्रावणबाणः	क्लीं
द्राविणी	उ।ग।झ।त्र।ण।द
द्रुघणः	क।कँ
द्रुमः	ं(अं)।ल
द्रुमारिः	क्राँ
द्रुहिणः	क।कँ
द्रुलूद्रुलू	झ
द्वयम्	ः(अः)
द्वन्द्वः	ह
द्वादशात्मा	म
द्वारकेशः	आ।उ।क्लीं
द्विजः	ओ।ग
द्विजपतिः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
द्विजराजः	ऐ।ॐ।स।द्राँ

शब्दः	अर्थः
द्विजा	ट
द्विजिह्वा	ङ
द्विट्स्तम्भनः	ल
द्वितारी	ह्रीं।श्रीं
द्विनदा	ट
द्विनेत्री	ण
द्विपः	क्राँ।प्राँ
द्विपरूपा	आ
द्विपा	ऋ
द्विपेज्यः	क्रों
द्विभुजा	ऊ
द्विमात्रा	ऋ
द्विरण्डः	न।प।भ
द्विरण्डेशः	न।ब।भ
द्विरदः	क्राँ
द्विरदनः	क्राँ
द्विरेफः	ण
द्विशीर्षकः	छ
द्विस्वः	छ
द्वीपवान्	रूँ
द्वैमातुरः	गँ

॥ ध ॥

शब्दः	अर्थः
धनम्	क।घ।र
धनञ्जयः	र।रँ
धनदः	ढ
धनदा	ग
धनार्थः	ध
धनी	घ
धनुः	ट।ॐ
धनुर्धरः	प।ल

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

धनेश्वरी—ॡ
धन्या—ॡ।ऐ
धरणा—ध
धरणिः(णी)—ल।लँ
धरणीकीलकः—द
धरणीधरः-आ।उ।द।क्रौं
धरणीध्रः—च
धरणीपूरः—ॠँ
धरणीशः—ध्र
धरन्धरा—ध
धरा—ग।ल।व।क्ष।लँ
धराधरः—च।द
धराबीजम्—ग्लौं
धरारुहः—ं(अं)
धरित्री—ल।लँ
धर्मः—ञ।ध
धर्मकृत्—ध
धर्मगृहः—ञ
धर्मदः—ञ
धर्मद्रवी—ॡ
धर्मैकपादः—ञ
धवलम्—व।वँ
धातकर्त्री—ज
धातरा—द
धाता—क।द।ध।कँ
धातुः—र
धातृभृत्—द
धात्री—ञ।ल।लँ।ह्रीं
धानः—य
धान्तः—न

शब्दः — अर्थः

धाम—ऐ
धामिनी—फ
धारणशक्तिः—ए
धारणा—ध
धारिणी—ट।ढ।ल।लँ
धारयित्री—ल।लँ
धीबीजम्—ई
धीमती—ई
धीरः—ङ
धीरा—ए
धुनीनाथः—ॠँ
धूः—ध
धूपभाजनमन्त्रः—फट्
धूमः—ग
धूमध्वजः—स
धूमनेत्रा—आ
धूमरः—ब
धूमा—ए
धूमावती—आ।धूं
क्हूल्ऐह्रीं
धूम्रभैरवी—इ।ई।ट।ह्रीं
धूम्रः—ल।य
धूम्रा—ओ।ग।ज।ब।य
धूर्जटी—ए।ग।स।ह
धूलिध्वजः—ख।ट।य।यँ
धृतः—य
धृतपीठकः—फ
धृतिः—इ।उ।ऊ।ॠ
धेनुः—ग।व
धेनुकारिः—आ।उ।क्रौं

शब्दः — अर्थः

धैर्याकर्षिणी—ॡ
ध्रुवः—आ।उ।ए।ग।क्रौं
ध्रौवम्—ः(अः)
ध्रौव्यम्—ः(अः)
ध्वजी—त
ध्वनिः—ट।ड।न
ध्वाङ्क्षः—प्रीं
ध्वान्तम्—ल।लँ

॥ न ॥

नकुली—ह
नकुलीशः—हँ
नक्तम्—भ।त्रौम्
नक्षत्रम्—भ।त्राँ।त्रों
नक्षत्रनेमिः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
नक्षत्रेशः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
नखराधिपः—ङ
नगः—द
नगात्मा—ढ
नगोत्तमः—ङ
नटः—च।हूं
नटनम्—च।चँ
नटी—ख्रीम्
नदी—न
नदीनः—न
नन्दकः—इ।क।ग।क्रौं
नन्दजः—ट।ठ
नन्ददः—ठ
नन्दनः—इ।क।ग।घ।ठ।क्रौं
नन्दनन्दनः—आ।उ।क्रौं
नन्दनेचरः—ग

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः

नन्दयिता—इ।का।चा।क्लीं
नन्दसन्दोहः—ख
नन्दा—उ।औ।ठ।न
नन्दात्मजः—अ।उ।क्लीं
नन्दिः—ङ
नन्दितेजः—ज
नन्दिनी—ॠ।ॡ।ं(अं)।ठ।त्र
नन्दिपादः—फ
नन्दिवर्धनः—ए।ग।स।ह
नन्दी—इ।उ।का।ड।क्लीं
नन्दीरूपा—ए
नन्दीशः—ड।न
नन्दीश्वरः—ए।ग।स।ह
नन्देशः—घ
नपुंसकमन्त्रः—नमोऽन्तः
नभः—आ।ऌ।ख।ह।नमः।हं
नभःप्राणः—ट।य।यँ
नभःस्वरः—ट।य।यँ
नभश्चमसः—ऐ।ॐ।स।द्रां
नभसम्—आ।ख।ह।हँ
नभस्वान्—ट।य।यँ
नभोबीजम्—ख।हँ
नमुचिसूदनः—इ।ल
नयवान्—न
नरः—ट।ढ।थ।ध।न
नरकजित्—आ।उ।ण।क्लीं
नरकान्तकृत्—ढ
नरभैरवः—ऊ
नरसिंहः—आ।उ।क्लीं
नरायणः—आ।उ।क्लीं

शब्दः अर्थः

नरूहः—ड
नरेश्वरः—ध
नरेश्वरप्रियः—ध
नर्त्तकम्—चँ
नर्तकः—इ।का।चा।वा।क्लीं
नर्त्तकी—ऊँ।ख्रीं।ब्रीं।स्त्रीं
नलः—ग।थ
नलिनी—ट।ठ।ल
नवः—ं(अं)
नवदुर्गा—ॡ
नवमी—ऌ
नव्यः—ओ
नष्टः—फ
ना—द
नाकम्—आ।ख।ह।हँ
नाकनाथः—इ।ल
नाकवापी—ॡ
नाकिनी—ॡ
नाकीशः—ल
नाक्षरी—ण
नागः—ओ।औ।अः।क्रॉं
नागबीजम्—:(अः)
नागबुद्धा—:(अः)
नागमाता—छ
नागरत्नम्—न्लूं
नागरी—ज।ट
नागलोकः—थ
नागहन्त्री—च
नागिनी—ज
नागेशः—ल

शब्दः अर्थः

नाट्यम्—चा।चँ
नादः—ओ।ं(अं)।:(अः)
झ।ट।भ।ल।हँ।ॐ
नादका—ई
नाददेवः—न
नादरूपः—न
नादवेदः—फ।ॐ
नादिनी—ए।न
नादी—न
नादेशकृतमण्डलः—फ
नाभसः—हं
नाभावः—ध
नाभिगतः—भ
नाभिजन्मा—का।कँ
नाभिदेशः—ब
नारम्—वा।वँ
नारकजित्—ण
नारदः—न
नारसिंहः—क्ष
नारसिंही—ऊ।क्ष
नारायणः—अ।आ।ण।ल।क्लीं
नारायणप्रिया—श्रीं
नारायणी—उ।औ।...।का।ठ
नारी—ठ
नाशा—भ
नाशिनी—औ
नासा—ं(अं)।भ
नासिका—इ।ऋ
निःश्वासकः—ट।य।यँ
नित्यः—इ।ओ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
नित्यक्लिन्ना	आ।इ।ई।उ
नित्यचारी	च
नित्यतृप्तः	झ
नित्यपुष्टा	ग
नित्यमदद्रवा	आ
नित्या	ऌ।क।ङ।छ।त
नित्यायजनरूपिणी	उ
निद्रा	ब।भ
निधनः	क।कँ
निधिः	प
निमेषात्मकः	ङ
निरक्षरः	ं(अं)।ॐ
निरञ्जनः	ऐ।ञ।झ।प।न ॐ।ह्रूं
निरन्तरा	:(अः)
निरामयः	भ
निरालस्या	झ
निरीहः	प
निरीहेशः	प
निर्ऋतिः	क्ष
निर्गुणः	ढ।र
निर्जया	ए
निर्जरः	क्ष
निर्झरः	क्राँ
निर्झरी	द
निर्णयः	न
निर्णेता	न
निर्दीपकः	र
निर्धनः	ढ
निर्बलः	छ

शब्दः	अर्थः
निर्वाणः	ण
निर्वाणबीजम्	औ।ॐ
निर्भरः	झ
निर्मला	ग
निवृतात्मा	व
निवृत्तिः	अ।ऋ
निवृत्तिकला	ह्लाँ
निशठः	ज
निशा	त।हं
निशाकरः	ऐ।:(अः)।ँ स।दां।द्रां
निशाचरः	इ।क।ख।क्लीं
निशाचरी	ठ
निशानाथः	ॠ
निशापतिः	इ।क।क्लीं
निशामणिः	ऐ।ँ।स।द्राँ
निशीथिनीनाथः	ऐ।ँ। स।द्राँ
निशुम्भमथिनी	ँ।छ
निश्चयः	ण
निश्चला	ल।लँ
निषेधिका	ठ
निष्फलम्	ण।फ
निष्कला	:(अः)।य
निष्ठुरा	ञ
नीतिः	ठ।ध
नीरम्	व।वँ।स्वाहा
नीरजम्	ठ।ठः
नीरुजा	ञ
नीलः	त।न

शब्दः	अर्थः
नीलकण्ठः	ए।ग।स।ह
नीलकण्ठबीजम्	त्रीम्
नीलकेतुः	झ
नीलचरणः	ॡ
नीलपताका	झ।ञ
नीलपादः	ॡ।न।फ
नीललोहितः	ए।ग।स।ह
नीलसरस्वती	ओ
नुतिः	न।नमः
नृत्यम्	च
नृबीजम्	म
नृवाचकः	उ
नृसिंहः	क्ष
नृसिंहबीजम्	क्ष्रौं
नृसिंहास्त्रम्	ई
नेता	न
नेत्रम्	इ।औ
नेत्रद्वयम्	ध
नेत्रयुग्मम्	वौषट्
नेत्राख्यः	इ
नेपालपीठः	इ
नौः	न

॥ प ॥

शब्दः	अर्थः
पक्षजः	ऐ।ँ।स।द्राँ
पक्षजन्मा	ऐ।ँ।स।द्राँ
पक्षधरः	ऐ।ँ।स।द्राँ
पक्षिवाहनः	ण
पङ्कजम्	ठ।ठः
पङ्क्तिनामा	य
पङ्गुः	छ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
पङ्गुपटः	व
पञ्चदशी	ं(अं)
पञ्चदेवः	ॐ
पञ्चधन्वा	३।क।क्लीं
पञ्चनखः	च।क्राँ
पञ्चनाराचः	छ
पञ्चपञ्चात्मिका	घ
पञ्चप्रणवः	ॐ।औं।ऐं।ह्ँ।ह्रूं
पञ्चबाणः	३।क।क्लीं
पञ्चमः	प।ॐ
पञ्चमी	उ
पञ्चयज्ञः	ट
पञ्चरश्मिः	ॐ
पञ्चराजः	छ
पञ्चशरः	३।उ।क।क्लीं
पञ्चसुप्तः	च
पञ्चाननः	ए।ग।स।ह
पञ्चान्तकः	ख।ग
पञ्चान्तकेशः	ग
पञ्चास्त्रम्	क्लीं
पञ्चेषुः	क्लीं
पण्यस्त्री	स्त्रीम्
पण्यात्मा	ज
पतनम्	औ
पताकः	ए
पताकिका	ए
पतिः	ङ
पत्नी	ण
पथिनी	थ
पद्मम्	३।ठ।ठः
पद्मगर्भा	ऌ
पद्मधारिणी	उ
पद्मपाणिः	क।कँ
पद्मरेणुः	प
पद्मा	उ।ए।ऐ।ओ।श्रीं
पद्माक्षी	स्त्रीं
पद्मासनः	क।कँ
पद्मावती	ः(अः)
पद्मी	क्राँ
पद्मालया	ऌ।श्रीं
पद्मेशः	य।प
पपञ्चमः	म
पम्पा	ख
पयोदः	आ
पयोयोनिः	ठः
पयः	ओ।भ।स्वाहा
पयःसूः	म
परः	ं(अं)।क्ष
परदः	फ
परनायिका	स्त्रीं
परब्रह्म	ऐ
परमः	अ
परमा	ट।स्त्रीं
परमात्मा	क्ष।स।ह
परमेश्वरः	क्ष
परमेश्वरी	३।ड।ह्रीं।ह्लीं
परमेष्ठी	क।ग।ष।कँ
परविद्या	ं(अं)
परस्परनिबोधितः	ऐ
परा	उ।ऌ।ऐ।ं(अं)।ं।स स्वाहा।क्लीं।ह्रीं।ह्लीं
पराजितः	घ
पराजिता	ङ
परापरः	ई
पराप्रासादमन्त्रः	हंसः
पराबीजम्	सौः
परायणा	आ।ल
पराविद्या	ॐ
पराशक्तिः	क्लीं
परिज्ञा	ऐ।ं।स।द्राँ
परेतराट्	ज
परोक्षः	स
पर्जन्यः	औ
पर्वतः	द
पर्वतारिः	३।ल
पर्वधिः	ऐ।ं।स।द्राँ
पर्यण्यः	३।ल
पर्शुपाणिः	गँ
पल्वलावासः	च
पवनः	क।ट।य।यँ
पवनबीजम्	यँ
पवमानः	ट।य।यँ
पशुद्युतिः	छ
पशुपतिः	छ।न।फ।ह
पशुप्रियः	छ
पश्चिमः	ओ
पश्चिमास्यः	ओ
पांशुचन्दनः	ए।ग।स।ह
पाकशासनः	३।ल

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
पावनः	रा|रँ
पाञ्चजन्यः	इ|ई
पाटला	ब
पाणिनी	ढ
पाण्डुः	स
पाण्ड्यवायनः	आ|उ|क्लीं
पातकः	र
पाता	प
पातालरत्नम्	प्लूम्
पातिनी	प
पादपः	ं(अं)
पादपूरणम्	ह
पादमूलम्	ट
पाथः	व|वँ
पानम्	प
पानीयम्	व|वँ
पान्तिमः	फ|य
पापम्	उ|ऋ
पापघ्नी	प
पापहा	य
पाप्मबीजम्	ऋ
पायुः	भ|स
पारकः	ई
[illegible]	उ
भास्वती	भ[illegible]
भास्वरा	ऋ
भास्वान्	इ|च|म
भीः	ओ
भीमः	इ|प|ग|च|ड
	भ|य|स|ह

शब्दः	अर्थः
पालिनी	ठ|ड
पालीशः	य
पावकः	ई|ऋद|न|र|रँ
पावकमण्डनम्	म
पावकसुन्दरी	स्वाहा
पावनः	प
पावनी	ध
पाशः	आँ
पाशिनी	ज
पाशी	ज|झ|व
पाशुपतबीजम्	श्लीं
पिङ्गलः	र|रँ
पिङ्गला	ङ|च
पिङ्गशठः	ज
पिण्डबीजम्	ग्लौं
पिण्डम्	स
पिङ्गलिका	ऊँ|व्रीं
पिण्डपादः	क्राँ
पिता	ख
पितामहः	आ|क|त्र|म|कँ
पितृकाली	ऋ
पितृभूवासिनी	क्रीं|ह्रीं
पिनाकपाणिः	ए|ग|स|ह
पिनाकी	ए|ग|ल|स|ह
पिनाकीशः	ल
पिप्पलम्	व|वँ
पिशिताशनः	द्रूं|हुँ
पीठमध्यस्था	त
पीठराजितः	ए
पीठरूपा	उ

शब्दः	अर्थः
पीठस्था	य
पीठेशः	ऐ
पीतम्	ल
पीता	ल|ष
पीताक्षः	ल
पीताम्बरः	आ|उ|क्लीं
पीयुषम्	ओ|ॐ
पीयुषमहाः	ऐ|ॐ|स|द्राँ
पीलुः	क्राँ
पीवरः	च
पुच्छकः	त
पुण्डरीकम्	श
पुण्डरीकाक्षः	आ|उ|क्लीं
पुण्यवर्धिनी	प
पुनराशः	ओ
पुनर्नवः	ट
पुनर्भवः	ट
पुनर्वसुः	आ|उ|क्लीं
पुनः	आ|उ
पुनीता	:(अः)
पुन्नादः	ं(अं)
पुम्	स
पुमान्	ं(अं)|म|ह
पुम्मन्त्रः	हुफड़न्तः
पुरदंशा	इ|ल
पुरद्विट्	ए|ग|स|ह
पुरन्दरः	इ|भ|ल
पुरवेदी	ध
पुरस्थितः	उ
पुरहुतः	इ|ल

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
पङ्गुपदः	व
पञ्चदशी	ं(अं)
पञ्चदेवः	ॐ
पञ्चधन्वा	इ।क।क्लीं
पञ्चनखः	च।क्राँ
पञ्चनाराचः	छ
पञ्चपञ्चात्मिका	घ
पञ्चप्रणवः	ॐ।औं।ऐं। हँ।हूं
पञ्चबाणः	इ।क।क्लीं
पञ्चमः	प।ॐ
पञ्चमी	उ
पञ्चयज्ञः	ट
पञ्चरश्मिः	ॐ
पञ्चराजः	छ
पञ्चशरः	इ।उ।क।क्लीं
पञ्चसुप्तः	च
पञ्चाननः	ए।ग।स।ह
पञ्चान्तकः	ख।ग
पञ्चान्तकेशः	ग
पञ्चास्त्रम्	क्लीं
पञ्चेषुः	क्लीं
पण्यस्त्री	स्त्रीम्
पण्यात्मा	ज
पतनम्	औ
पताकः	ए
पताकिका	ए
पतिः	ङ
पत्नी	ण
पथिनी	थ

शब्दः	अर्थः
पद्मम्	इ।ठ।ठः
पद्मगर्भा	ॡ
पद्मधारिणी	उ
पद्मपाणिः	क।कँ
पद्मरेणुः	प
पद्मा	उ।ए।ऐ।ओ।श्रीं
पद्माक्षी	स्त्रीं
पद्मासनः	क।कँ
पद्मावती	:(अः)
पद्मी	क्राँ
पद्मालया	ॡ।श्रीं
पद्मेशः	य।प
पपञ्चमः	म
परूपा	ख
पयोदः	आ
पयोयोनिः	ठः
पयः	ओ।भ।स्वाहा
पयःसूः	म
परः	ं(अं)।क्ष
परदः	फ
परनायिका	स्त्रीं
परब्रह्म	ऐ
परमः	अ
परमा	ट।स्त्रीं
परमात्मा	क्ष।स।ह
परमेश्वरः	क्ष
परमेश्वरी	इ।ड।ह्रौं।ह्रीं
परमेष्ठी	क।ग।ष।कँ
परविद्या	ं(अं)
परस्परनिबोधितः	ऐ

शब्दः	अर्थः
परा	उ।ल।ऐ।ं(अं)।ॐ।स स्वाहा।क्लीं।ह्रीं।ह्रीं
पराजितः	घ
पराजिता	ङ
परापरः	ई
पराप्रासादमन्त्रः	हंसः
पराबीजम्	सौः
परायणा	आ।ल
पराविद्या	ॐ
पराशक्तिः	क्लीं
परिज्ञा	ऐ।ॐ।स।द्राँ
परेतराट्	ञ
परोक्षः	स
पर्जन्यः	औ
पर्वतः	द
पर्वतारिः	इ।ल
पर्वधिः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
पर्यण्यः	इ।ल
पर्शुपाणिः	गँ
पल्वलावासः	च
पवनः	क।ट।य।यँ
पवनबीजम्	यँ
पवमानः	ट।य।यँ
पशुद्युतिः	छ
पशुपतिः	छ।न।फ।ह
पशुप्रियः	छ
पश्चिमः	ओ
पश्चिमास्यः	ओ
पांशुचन्दनः	ए।ग।स।ह
पाकशासनः	इ।ल

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
पाञ्चनः	र।रँ
पाञ्चजन्यः	इ।ई
पाटला	ब
पाणिनी	ढ
पाण्डुः	स
पाण्ड्यवायनः	आ।उ।क्लीं
पातकः	र
पाता	प
पातालरत्नम्	प्लूम्
पातिनी	प
पादपः	ं(अं)
पादपूरणम्	ह
पादमूलम्	ट
पाथः	व।वँ
पानम्	प
पानीयम्	त्र।वँ
पान्तिमः	फ।य
पापम्	उ।ऋ
पापघ्नी	प
पापहा	य
पाप्मबीजम्	ऋ
पायुः	भ।स
पारकः	ई
[illegible]	उ
भास्वती	भ[illegible]
भास्वरा	ऋ
भास्वान्	इ।च।म
भीः	ओ
भीमः	इ।ए।ग।च।ड
	भ।य।स।ह

शब्दः	अर्थः
पालिनी	ठ।ड
पालीशः	य
पावकः	ई।ऋ।न।र।रँ
पावकमण्डनम्	म
पावकसुन्दरी	स्वाहा
पावनः	प
पावनी	ध
पाशः	आँ
पाशिनी	ज
पाशी	ज।भ।व
पाशुपतबीजम्	श्लौं
पिङ्गलः	र।रँ
पिङ्गला	ङ।च
पिङ्गशठः	ज
पिण्डबीजम्	ग्लौं
पिण्डम्	स
पिङ्गलिका	ऊँ।ब्रीं
पिण्डपादः	क्राँ
पिता	ख
पितामहः	आ।क।ञ।म।कँ
पितृकाली	ऋ
पितृभूवासिनी	क्रीं।ह्रीं
पिनाकपाणिः	ए।ग।स।ह
पिनाकी	ए।ग।ल।स।ह
पिनाकीशः	ल
पिप्पलम्	व।वँ
पिशिताशनः	ट्रूं।हुँ
पीठमध्यस्था	त
पीठराजितः	ए
पीठरूपा	उ

शब्दः	अर्थः
पीठस्था	य
पीठेशः	ऐ
पीतम्	ल
पीता	ल।ष
पीताक्षः	ल
पीताम्बरः	आ।उ।क्लीं
पीयुषम्	ओ।ॐ
पीयुषमहाः	ऐ।ॐ।स।द्राँ
पीलुः	क्राँ
पीवरः	च
पुच्छकः	त
पुण्डरीकम्	श
पुण्डरीकाक्षः	आ।उ।क्लीं
पुण्यवर्धिनी	प
पुनराशः	ओ
पुनर्नवः	ट
पुनर्भवः	ट
पुनर्वसुः	आ।उ।क्लीं
पुनः	आ।उ
पुनीता	:(अः)
पुन्नादः	ं(अं)
पुम्	स
पुमान्	ं(अं)।म।ह
पुम्मन्त्रः	हुफड्न्तः
पुरदंशा	इ।ल
पुरद्विट्	ए।ग।स।ह
पुरन्दरः	इ।भ।ल
पुरवेदी	ध
पुरस्थितः	उ
पुरहुतः	इ।ल

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
बाला	आ|क्ष्ह|ऐ|यऐंक्लींसौ
बालात्रिपुरा	ऊ
बालाद्यः	ऐं
बालाप्रणवः	ऐं
बाली	उ|य
बालीशः	ष|ॐ
बालेन्दुः	ट
बाहुः	श
बाहुगः	ल
बाहुमध्यगः	ख
बाहुमूलम्	क
बाहुश्रेष्ठः	ष
बाह्लिकम्	ग्लौम्
बिन्दुः	इ|ं(अं)|ठ|म|हं
बिन्दुकः	ं(अं)
बिन्दुगमः	न
बिन्दुबिन्दुः	ः(अः)
बिन्दुभैरवी	ल
बिन्दुभ्रंशः	ङ
बिन्दुमयी	ई
बिन्दुमालिनी	ई|क
बिन्दुशक्तिः	ॐ
बिम्बम्	ड्रीम्
बिलम्	थ
बीजम्	ं(अं)
बीजप्रसूः	ल|लँ
बीजयोनिका	ं(अं)
बीजाकर्षिणी	औ
बुद्धिः	ख|ठ|त|थ|द
बुद्धिबीजम्	ई
बुद्धिबर्द्धनः	ऐं
बुद्ध्याकर्षिणी	आ
बुद्बुदम्	ं(अं)
बुधः	च
बृहत्	ब
बृहद्भानुः	र|रँ
बृहस्पतिः	ट
ब्रध्नः	म
ब्रह्म	अ|क|ख|घ|ज|द|म|य|ॐ
ब्रह्मबीजम्	ॐ|आम्
ब्रह्मविद्या	ट
ब्रह्मशक्तिः	ऐं
ब्रह्मशब्दः	र
ब्रह्मशङ्खी	ङ
ब्रह्मसूः	इ|क|क्लीं
ब्रह्मसूत्रम्	ओ
ब्रह्मा	क|म|क्ष|कँ|ॐ
ब्रह्माणी	आ|ऋ
ब्राह्मणः	अ
ब्राह्मी	आ|उ|ऌ|ः|स

॥ भ ॥

शब्दः	अर्थः
भम्	त्रां|त्रौम्
भक्तप्रियः	स
भक्तिः	द|म|नमः
भगः	ए|ऊ|ग|ऐं
भगजिह्वा	च
भगनिपातिनी	ठ
भगमाला	ञ
भगमालिनी	आ|ह्रूब्लें
भगलोला	ञ
भगवती	ए
भगवान्	ः(अः)
भगसर्पिणी	छ|ज
भगस्था	छ
भगा	ऐ
भगाक्षी	ञ
भगाली	ए|ग|स|ह
भगिनी	ङ
भगोदरी	घ
भद्रम्	भ|म|व|ष|स|सं
भद्रः	क्राँ
भद्रकालिका	ऊ|औ
भद्रकाली	थ|द|भ|ग्रूं
भद्रपद्मम्	ऐ
भद्रा	इ
भद्रिका	भ|भैं
भद्रिणी	आ
भद्रेशः	ङ
भपतिः	ऐ|ॐ|स|द्राँ
भयदः	ऐ
भयम्	ब|ब्लीम्
भया	ए|ब
भयानकः	[illegible]फ|ह
[illegible]	छ
[illegible]	ओ
[illegible]ः	ओ
[illegible]	ए|ग|स|ह
[illegible]ः	इ|ल

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
भरुः	एागासाह
भर्गः	एागसाह
भवः	एागाघाभासाहाहं
भवघ्नी	ठ
भवनाशकः	ॐ
भवनी	आइ
भवप्रीतिः	ध
भवायना	ॡ
भवेशः	ः(अः)
भव्या	आाइाग
भा	हं
भागीरथी	ॡ
भाग्यम्	ः(अः)
भाग्या	छ
भानुः	काटाम
भाभूः	र
भामिनी	ठ
भारभूतिः	ॠ
भार्गवः	आाॡाः(अः)ाब्रौं
भार्गवी	ॠ
भालम्	अ
भालबद्धः	ग
भावनम्	ः(अः)
भास्व...	काम
भास्वती	भा...
भास्वरा	ॠ
भास्वान्	इाचाम
भीः	ओ
भीमः	इापागाचाड भायासाह
भीमदंष्ट्रिका	घ
भीमनादिनी	घ्रीम्
भीमरूपिणी	भ
भीमसेनः	भ
भीमा	ठाभाभैं
भीमाक्षी	ओ
भीरुः	एागासाह
भीषणः	एाडाबाभासाह
भीषिका	ं(अं)
भीष्मजननी	ॡ
भीष्मसूः	ॡ
भुक्तिः	थाद
भुजगः	दाय
भुजङ्गः	र
भुजङ्गमः	द
भुजङ्गेशः	ट
भुजङ्गेशी	र
भुवनम्	ओाऔावावँ स्वाहा
भुवनमाता	लालँ
भुवना	भ्राह्रीं
भुवनेन्दुः	औ
भुवनेशः	हाहम्
भुवनेशानी	आंाह्रीं
भुवनेशी	उाह्रीं
भूः	ऊाॠाओालावालँ
भूतम्	उाफ्रेंास्फ्रें
भूतः	उाख
भूतरूपा	उ
भूतधात्री	लालँ
भूतधारिणी	ठ
भूतनाथः	एागासाह
भूतपः	औ
भूतभव्यभवत्तिथिः	ॐ
भूतमाला	छाज
भूतरिः	छ
भूताधिः	ङ
भूतिः	ॠाटाह्रीं
भूतेशः	एागासाह
भूतेश्वरमन्त्रः	ऐं
भूधरः	ः(अः)ादाव
भूधरा	ठ
भूबीजम्	लाग्लौं
भूभृत्	द
भूमाता	ज
भूमिः	गाबाभावालाक्षाल
भूरिः	एागासाह
भूरुहः	ं(अं)
भूवाराहः	भूः
भूषणम्	भ
भृगुः	औास
भृग्वीशः	स
भृङ्गः	इाकाथाभाराक्रीं
भृङ्गीनायकः	य
भृङ्गीशः	एागासाह
भृङ्गेशः	इाकाक्रीं
भृतिः	श
भेकी	म
भेरण्डा	ई
भैरवः	एागाडाडासाह

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

भैरवी—इ।ऋ।घ।ज।ठ
भोगदा—ज
भोगबीजम्—द
भोगिकान्तः—ट।य।यँ
भोगिनी—ं(अं)।ग
भौतिकः—ए।ऐं
भौतिकासनः—ऐ
भौमजः—ड
भौवम्—ः(अः)
भ्रमः—ढ।थ
भ्रमणः—इ।क।ठ।भ।क्लीं
भ्रमध्यः—इ
भ्रममाणः—इ।ड।क।क्लीं
भ्रमरः—ण।भ
भ्रमा—ध।भ।य
भ्रमावहः—इ।क।क्लीं
भ्रान्तः—इ।क।।क्लीं
भ्रान्तचारः—इ।क।क्लीं
भ्रान्तिवारकः—द
भ्रान्तिः—ड।ण।त
भ्रामकः—इ।क।त।भ।क्लीं
भ्रामणः—इ।क।ट।क्लीं
भ्रामरी—भ
भ्रामरीबीजम्—भ्र्ल्स्
हईम्
भ्रामा—ओ
भ्रूकुटी—द।भ

॥ म ॥

मः—क।म।कँ
मकरः—त

शब्दः — अर्थः

मकरकेतनः—क्लीं
मकरध्वजः—इ।क।ग।त।क्लीं
मकरध्वजा—ञ
मकरध्वजास्त्रम्—ग्लूम्
मखान्तकः—ङ
मघवा—इ।ल
मघा—घ
मघाभूः—लँ।ब्रौं
मङ्गला—इ।ल्व।क
मङ्गली—ढ
मज्जा—ष
मज्जाषाढा—ष
मज्जास्था—ष
मञ्जरी—ठ।ड
मञ्जुघोषः—क।म।कँ
मठम्—ग्लौम्
मठसंज्ञः—ग्लौं
मणः—हम्
मणिबन्धगः(नः)—ग
मणिबन्धपदात्मकः—ज
मण्डलम्—म
मण्डलः—म
मण्डूकः—म
मतङ्गः—म।क्राँ
मतिदा—ए
मत्तः—ब।य।हस्
मत्तकः—भ
मत्तनाशनः—य
मत्तिः—ई।घ।ध्र।ब
मत्स्यः—प

शब्दः — अर्थः

मथुरेशः—आ।उ।क्लीं
मदनः—इ।क।ङ।भ।क्लीं
मदना—इ।ल।ए।घ।च।ट
मदरेखा—ए
मदविह्वलः—ज
मदविह्वला—ङ।ज
मदालसा—ञ
मदिनी—ग
मधुजित्—अ।उ।क्लीं
मधुरिपुः—आ।उ।क्लीं
मधुव्रतः—ल
मधुसूदनः—आ।उ।ऊ।क्लीं
मध्यकर्णकः—त
मध्यभिन्ना—ष
मध्यलिङ्गः—ब
मनः—ढ।प
मनसिजः—इ।क।क्लीं
मनस्विनी—ं(अं)।ञ
मनुः—औ
मनोगतम्—अ
मनोज्ञम्—छ्रीम्
मनोधृतिः—ऋ
मनोन्मनी—उ[illegible]
मनोभूः—क।क्लीम्
मनोरथः—ऋ।फ
मनोरमा—[illegible]
मनोहरी—ह्रीम्
मनोहारी—छ्रीम्
मन्त्रः—औ
मन्त्रनाथः—ओं।औं

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
मन्त्रमनुः	स्वाहा
मन्त्रपूजा	छ
मन्त्रविद्याप्रसूनयुक्	ॐ
मन्त्रशक्तिः	आ।ङ।च।छ
मन्त्रसूः	ॐ
मन्त्राद्यः	ॐ
मन्त्रादिशक्तिः	ङ
मन्त्रेशः	ओ।म
मन्दः	ध
मन्दगमा	आ
मन्दाकिनी	ऌ
मन्दाक्षम्	ह्रीं
मन्दास्यम्	ह्रीं
मन्मथः	इ।उ।का।म।श।क्लीं
मन्मथस्था	क्ष
मन्मथा	ज
मन्मथाधिपः	उ
मन्मथास्त्रम्	क्लीम्
मपरः	श
मरीचिः	ल।घ।प
मरुत्	आ।ए।ट।ढ।त।य।ष।स।यँ
मरुत्वान्	इ।ल
मरुद्गुणः	र
मर्त्यरत्नम्	स्लूम्
मलयः	य
मलिनम्	ढ
मल्लवर्या	घ
मस्तकबीजम्	स्वाहा
मस्तिकः	त

शब्दः	अर्थः
महाकच्छः	रूँ
महाकान्ता	ऌ।लँ
महाकामकला	ऌ
महाकायः	ऊ
महाकालः	ए।ग।ङ।म।स।ह।हूं
महाकाली	क।ख
महाकूर्चम्	हूं
महाक्षोभः	क्ष
महाग्रन्थिः	थ
महाघोरा	ं(अं)
महाघोषः	ह
महाङ्कुशबीजम्	क्रौम्
महाजीवः	म
महाज्वाला	आ
महाज्वाली	ट
महातनुः	च
महातेजाः	क्ष
महात्रिपुरभैरवी	ल
महात्रिपुरसुन्दरी	:(अः)
महादेवः	क
महाधनः	ञ
महाधन्वा	ट
महाध्वनिः	व
महानन्तः	ङ
महानरः	ए।ग।स।ह
महानलः	ऋ
महानादः	च।ॐ
महानिशा	आ
महापथः	ठ

शब्दः	अर्थः
महापरा	ॐ।स्ह्स्ह्ल्क्ल्ईस्र्व्र्व्ल्व्ऊईम्
महाप्रेतः	ह्स्हौम्
महाबाहुः	व।म
महाबिलः	आ।ख।ह।हँ
महाब्राह्मी	अ
महाभैरवी	क्ष
महामतिः	न।श
महामाता	स्वाहा
महामायः	ई।म
महामाया	आ।ई।ठ।ह्रीं।ढ्रीं
महायन्त्रा	ठ
महारथः	ठ
महारात्रिः	आ।ओ।ं(अं)
महारौद्री	ऋ
महालक्ष्मीः	औ।ं(अं)।श
महालक्ष्मीपुरेशः	ह
महाविजया	श्स्य्रौम्
महाविद्या	ऊ
महाविद्येश्वरी	ऊ
महावेदसारः	ॐ
महाशक्तिप्रसादः	ह्स्रौम्
महाश्रीबीजम्	श्रूम्
महासरस्वतीबीजम्	क्ल्ड्र्स्ह्र्ह्क्ष्रईम्
महासिंहः	ह्स्क्ष्म्रीम्
महासेनः	:(अः)।ङ।ट
महिषघ्नः	च
महिषघ्नी	ज
मही	उ।ल।लँ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

महीध्रः—द
महीरुहः—ं(अं)
महेशः—आ।ई।ऊ।औ।ठ
महेशशक्तिः—ह्रीं
महेश्वरः—ऐ।:(अः)।क।ह।ॐ
महेश्वरी—इ।व
महेन्द्रः—ऌ।श
महोत्सवा—उ
महोदरी—ए।ओ
मांसम्—ल।लँ
मांसात्मा—ल
मा—श्रीं
माग्रगः—क्ष
मातङ्गः—इ।क।ख।ञ।म।काँ।क्लीं
मातरिश्वा—ट।य।यँ
माता—ॡ।ल
मातृकः—ए।ऐ
मातृकण्टकी—द
मातृकला—:(अः)
मातृका—ऐ
मातृकाद्यः—अ
मातृकान्तः—क्ष
मातृकासूः—ॐ
मातृकेश्वरः—ऐ
मात्रा—ञ।द
मात्राकर्षिणी—औ
मात्राद्वादशी—ऐ
मात्रान्तजीवनः—ठ

शब्दः — अर्थः

मादः—इ।क।क्लीं
मादनः—क
मादना—ए
मादिनी—म
माधवः—आ।इ।उ।क्लीं
माधवी—घ।ल।व
मानजः—ज
मानदा—ॡ
मानदाकाशी—आ
मानवः—:(अः)
मानसी—उ
मानिनी—घ
मानी—म
मानुषी—ण
मान्या—भ।ल।स्ल्हौं
मायवी—ल
माया—आ।इ।ई।उ।ऋ।ऌ।ॡ।:(अः)।ख।भ।य।क्ष।ह्रीं।ह्लीं
मायाकला—ई
मायात्मजः—घ
मायापुरम्—भ
मायापुरहरः—भ
मायापुरेश्वरी—भ
मायावी—ॡ
मायी—औ।व
मायोत्तरम्—उ
मारः—इ।क।क्लीं
मारजा—छ
मारसम्—अ

शब्दः — अर्थः

माराग्निः—ऋ
मारुतः—इ।क।ट।ठ।य।यँ
मारुतेश्वरः—ज
मारुतेश्वरपीठस्था—ज
मार्गणः—ण
मार्जः—अ।उ।क्लीं
मार्तण्डः—ञ।म।ह्यौं।ह्र्यौं (ह्र्यूं)
मालवप्रिया—थ
मालवः—घ
मालवेश्वरः—घ
माला—ई
मालामयी—य
मालिनी—ऐ।ओ।:(अः)।घ।म।ह्लीं
मालिनीबिन्दुः—म
मालूरः—क्षौं
माहेन्द्राद्रिनिवासिनी—श
माहेशी—थ
माहेश्वरी—इ।उ।ए।क।ख
मितानन्दा—ं(अं)
मित्रम्—इ।ऐ
मित्रः—म
मिथुनोदया—ऋ
मीनः—ध।प।य
मीनकेतनः—इ।क।क्लीं
मीनकेतुः—क्लीं
मीनकेत्वस्त्रम्—स्त्रीं
मीनेश्वरः—ध।प
मुकुटम्—ट

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
मुकुरः	इ
मुकुन्दः	आ|उ|ट|क्लीं
मुक्तः	ॠ
मुक्तकेशी	औ|ञ
मुक्तिः	औ|थ|ह|ॐ
मुखम्	ः|(अः)|क|ट|घ|य|व|क्ष
मुखजः	आ
मुखदः	ञ
मुखनिष्ठुः	व
मुखबिन्दुः	ब
मुखविष्णुः	ब
मुखवृन्तम्	आ
मुखवेष्टनम्	आ
मुखी	ए|ओ|क
मुखेश्वरी	ः(अः)
मुख्यः	क्ष
मुग्धा	ण
मुञ्जकेशी	आ|उ|क्लीं
मुण्डम्	औ
मुण्डधरः	च
मुण्डमालिनी	ओ
मुण्डी	ए|ल
मुत्	ट
मुद्रा	औ
मुरलीधरः	आ|उ|क्लीं
मुरारिः	औ
मुसली	च
मुहूर्तादिरुपा	ज
मुह्यकः	इ

शब्दः	अर्थः
मूकः	ङ
मूर्च्छा	ष
मूर्त्तिः	ई|स
मूर्धजः	ऊ|थ
मूर्द्धबीजम्	ऐं
मूर्द्धा	आ|ऐ|स्वाहा
मूलम्	भ
मूला	प
मृगः	ऊ
मृगपिप्लुः	ऐ|ँ|स|द्राँ
मृगलोचना	स्त्रीम्
मृगवाहनः	ट|य|यँ
मृगाङ्कः	ं(अं)
मृड़ः	ए|ग|स|ह
मृणालिनी	भ्र
मृत्	ह्रीं
मृतदेवी	ल
मृता	ओ
मृत्तिका	ह्रीं|ह्रीं
मृतिः	ड|ल
मृत्युः	क|ञ|श
मृत्युकारकः	श
मृत्युदेवः	श
मृत्युञ्जयः	ए|ग|स|ह|जूँ
मृत्युञ्जयप्रणवः	हं
मृत्स्ना	ह्रीं
मृद्वीका	ह्रीं
मेखला	च
मेघः	ॠ|ल|ऌ|न|म|ल|व
मेघधूम्रः	ल

शब्दः	अर्थः
मेघनादः	ऌ|च|ह
मेघपुष्पम्	व|वँ
मेघवान्	इ|ल
मेघवेश्म	आ|ख|ह|हँ
मेघश्यामः	ह
मेघश्यामा	ल
मेघानन्दा	घ
मेचक्रः	न
मेदः	व
मेदिनी	च|ल|लँ
मेध्रः	ॠ|न
मेधा	आ|ई|ॠ|ऌ|ॡ|घ
मेरुः	ल|ष|क्ष
मेरुगिरिः	ल
मेरुवन्धः	क्ष
मेषः	आ|ॠ|न|ह
मेषादिः	अ
मेषेश्वरी	न
मेष्ठसोमः	ष
मोक्षम्	ॐ
मोक्षः	औ
मोक्षदः	ॐ
मोक्षबीजम्	ए|औ
मोचा	ध|ल
मोचिका	ॠ
मोदकः	ब
मोदनः	क
मोदवर्धनः	फ
मोदा	ठ|ल
मोदिकः	ल

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

मोदिनी—आ।क
मोषणः—न
मोहकः—उ।प
मोहः—इ।क।फ।य।ल।रँ।लँ
मोहघ्नी—:(अः)
मोहनः—इ।उ।का।न।क्लीं
मोहनास्त्रा—ओ
मोहिनी—ई।ऊ।ल।ए।ऐ।ग
मोहरूपिणी—ओ
मोहवर्धनः-इ।क।फ।व।क्लीं
मोहवासिनी—ज

॥ य ॥

यकारान्तः—र
यक्षेशः—ढ
यक्षेश्वरः—ह
यजुःक्रिया—ज
यज्ञः—ज्ञ।य
यज्ञकरः—ञ
यज्ञक्रिया—ट
यज्ञसूत्रम्—भ
यज्वनास्पतिः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
यतिः—ख
यदि—ख
यदुनाथः—आ।उ।क्लीं
यमः—ओ।ज्ञ।म।श।ष
यमबीजम्—मम्
यममुखी—त
यमसाधनः—श
यमान्तकः—ए।ग।स।ह
यमेश्वरः—म
यमोजेशः—य
यशः—:(अः)
यशस्करी—य
यशस्विनी—य
याकिनी—:(अः)
यात्रानिवारकः—र
यादःपतिः—रूँ
यादवः—आ।उ।क्लीं
यादवेशः—क
यादसाम्पतिः—रूँ
यादिः—म
यामिनी—ज्ञ।फ
यामिनीपतिः-ऐ।ॐ।स।द्राँ
यामुनः—य
यामुनेयः—य
यास्या—:(अः)
युक्—:(अः)
युक्तः—क्ष
युक्तिः—च
युगम्—फट्
युगन्धरः—ब
युगान्तः—य।क्ष
युगान्तकारकः—स्फें
युवतिः—स्त्रीं
युवा—ल
योगगम्या—ऊ
योगमाता—ऌ
योगिनी—ऋ।:(अः)।झ।द।ध।यां।छ्रीं
योगिनीप्रियः—ड।ण
योगिनीप्रियकृत्—ण
योगिनीप्रियद्रुमः—ड
योगेश्वरः—उ
योद्धा—ब
योनिः—ए।ऐ।ऐं
योनिबीजम्—ह्सौः
योनिमन्त्रः—ईं।ह्रीं
यौवनेशः—ऌ

॥ र ॥

रक्तम्—य।र।श।रं
रक्तप्रकाशकः—र
रक्तदंष्ट्रः—छ
रक्तपटः—व
रक्तमुखी—क्रीं
रक्ता—ह
रक्षः—न।ष।क्ष
रक्षणाधिपः—उ
रक्षोपधारिणी—स
रक्षोविदारिणी—स
रजः—ट
रजोगिरिः—ट
रञ्जिनी—ए।ं(अं)
रणत्काञ्चीविभूषणा—:
रतिः—ऋ।इ।ई।ऊ।ऋ।ऐ।औ।:(अः)।ख।ग।झ।ढ।ण।प।ष।।क्रीं।क्लीं
रतिज्ञानम्—ण
रतिनाथः—इ।ओ।क।क्लीं
रतिपतिः—इ।क।क्लीं

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

रतिप्रदः—औ
रतिप्रियः—इ।औ।क।क्लीं
रतिसुखः—ज
रतीशः—ज
रतीश्वरः—ओ
रत्नम्—ई
रत्नकृष्णा—र
रत्नगर्भा—ल।लँ
रत्नजातीशः—ख
रत्नदा—ए
रत्नमालिका—ड
रत्नाकरः—रूँ
रत्नावली—ल।लँ
रथः—थ
रदनी—क्राँ
रन्तिदेवः—अ।उ।क्लीं
रन्धिनी—ए
रमः—इ।क।र।व।क्लीं
रमणः—इ।ए।क।क्लीं
रमणी—श
रमणीयकबीजम्—व
रममाणः—इ।क।क्लीं
रमा—ई।उ।ए।ं(अं)।ग।ज।ठ।प।फ।र।श्रीं
रमाकान्तः—इ।ः।क।क्लीं
रमेशः—ट
रम्भा—स्त्रीं
रम्ययोषित्—ए
रम्या—छ्रीं
रयः—छ

शब्दः — अर्थः

रया—ज
रवः—व
रवगीः—घ
रविः—ं(अं)।ख।ग।फ।र
रविबीजम्—उ
रविमत्—ं(अं)
रविस्वरः—अ
रश(स)ना—ः(अः)।क्रीं
रसः—भ।भ।व
रसज्ञा—क्रीं
रसनायकः—ए।ग।स।ह
रसा—ल।क्रीं
रसाकर्षिणी—ऋ
रसाङ्का—क्रीं
रसाला—क्रीं
रसिका—क्रीं
रसितम्—ट
राकिनी—ए
राकिनीबीजम्—र
रागः—ज
राजकः—म
राजगृहेश्वरः—ट
राजबीजम्—भ्रूम्
राजभूतिः—ट
राजमन्दिरम्—ट
राजसी—ओ
राजा—ऐ।ॐ।ट।स।द्राँ
राजीवः—क्राँ
रात्रिः—त।ब
रात्रिनाथः—इ।क।क्लीं

शब्दः — अर्थः

रात्रिरूपिणी—ठ
रात्रिवासः—ं(अं)
रामः—ए।ज
रामजास्यः—ए
रामठः—ग्लौं
रामबीजम्—रां
रामरुद्रः—ए
रामा—स्त्रीं
रामात्मजः—अ
रायः—छ
रावः—ण।क्रें।फ्रें
रावणः—ह
राहुः—ऐ
राहुभेदी—अ।उ।क्लीं
रिन्धिका—उ
रुक्—फ
रुक्मिणी—श्रीं
रुचिरम्—र।छ्रीं
रुट्—ख
रुण्डी—ए
रुतिः—उ
रुद्रः—ए।क।ग।म।स।ह
रुद्रकः—ऌ
रुद्रचण्डी—ॡ
रुद्रडाकिनी—ं(अं)
रुद्रदर्शी—ए
रुद्रभयङ्करी—इ
रुद्रमूर्तिः—ऋ
रुद्रयोगिनी—म
रुद्रशेखरा—ॡ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
रुद्राणी	इ।ज
रुरुः	:(अः)
रुषोन्मत्ता	क्ष
रूपम्	झ।द।ल
रूपवर्षिणी	ऊ
रूपिणी	ड।ढ
रेखा	प
रेचिका	ॠ।ॠ
रेणुका	ड
रेतः	क्लीं
रेरिहाणः	ए।ग।स।ह
रेवती	ं(अं)।र।ल
रोगनाशिनी	ट
रोगी	ज
रोचिष्मती	ऌ
रोधिनी	ञ
रोमहर्षा	:(अः)
रोहिणीपतिः	ऐ।ॐ।स।द्रां
रोहिणीशः	ऐ।ॐ।स।द्रां
रोहिताश्वः	र।रँ
रौद्रः	थ।हौं।ह्रीं
रौद्री	ॠ।न।फ
रौरवेशः	र

॥ ल ॥

शब्दः	अर्थः
लकुली	ह
लकुलीशः	ह
लक्ष्मणः	ई
लक्ष्मीः	आ।ॠ।ख।ल।व।श्रीं
लक्ष्मीगणेशः	ग्रीं
लक्ष्मीरूपा	झ
लक्ष्मीवान्	म
लक्ष्मीसहजः	ऐ।ॐ।स।द्रां
लघुप्रयत्नः	ल
लज्जा	आ।ऐ।घ।ष।ह्रीं।स्त्रीं
लता	ए
लताबीजम्	ए
लम्बपयोधरा	:(अ)
लम्बवक्षोजा	ञ
लम्बोदरः	घ।ङ।ष।गँ
लम्बोदरी	ज।ञ
लम्बोष्ठः	ल
लम्बोष्ठी	ऊ।औ
ललना	क्रीं।स्त्रीं
ललवाक्	ल
ललाटः	ञ।ठ।ह
ललाटजः	ञ
ललितम्	छ्रीं
ललिता	स्त्रीं
ललिताबीजम्	स्क्लह्रीं
लवकाधिः	अ
लवणम्	ध।न।ल
लवा	ं(अं)
लहरी	ब।वँ
लाकिनी	ऐ।ल
लाङ्गली	ल।छ।ठ
लापकः	ड
लिङ्गम्	ख।ऐं
लिप्सः	व
लिप्सा	झ।ऊँ
लुत्कधारिणी	ढ
लुप्तकेशः	ऌ
लूचकः	ॡ
लेखः	क्ष
लेखकः	ओं
लेखर्षभः	इ।ल
लेखा	ह्रीं
लेलिहा	ऐ
लोकनाथः	क।म।कँ
लोकबन्धा	लीं
लोकेशः	क।म।कँ
लोभवर्धनः	इ।क।क्ष।क्लीं
लोमशा	ओ
लोमहारिणी	औ
लोला	य।क्रीं
लोलः	थ।द
लोलाक्षी	ई।प।फ
लोहितः	प।क्ष।ह्रीं
लोहिता	ऐ

॥ व ॥

शब्दः	अर्थः
वंशः	ट
वक्त्रम्	ल।ः।क
वक्रतुण्डः	ध
वचः	ञ
वज्रः	म।ल
वज्रकायः	क्ष
वज्रदण्डः	ऌ
वज्रधृक्	ल
वज्रपाणिः	इ।ल
वज्रप्रस्तारिणी	ं(अं)
वज्राक्षी	व

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

वज्रांगः—ग
वज्रायुधः—ला।ए
वज्रिणी—ऋ।छ।ट
वज्री—इ।औ।म।ल।फट्
वज्रेशी—ऊ
वज्रेश्वरी—ङ।फ
वटुकबीजम्—वां
वनम्—वा।स्वाहा
वनमाली—आ।उ।क्लीं
वन्दिमोचनम्—भ्रिं
वपुः—श
वरः—द
वरदा—था।व
वरा—ए।ख।ञ
वराकः—ए।ग।स।ह
वराकी—ए
वरादरः—ज
वरानुजः—ल
वरायुधा—ए
वरारोहा—ऐ
वराहः—न
वरिः—ह
वरुणः—ई।का।वँ
वरुणेशः—स
वरेण्यः—वा।स
वरेण्या—ट
वरेश्वरः—ए।ग।स।ह
वर्गान्तः—क्ष
वर्चिकः—ङ
वर्णकर्णः—ण

शब्दः — अर्थः

वर्णतरणिः—न
वर्णराट्—क्ष
वर्णान्तः—क्ष
वर्णिनी—ऐ
वर्त्तः—ऐ
वर्तकः—उ
वर्धमानः—आ।उ।क्लीं
वर्धिनी—ण
वर्हा—थ
वर्हिः—राँ
वर्हिशुष्मा—रूँ
वलक्षगुः—ऐ।ॐ।सा।द्राँ
वल्लभः—फ
वल्ली—ए
वशः—र
वशिनी—आ।ओ।ल्लूं
वशी—य
वश्यत्रिवराटकी—हें
वश्यम्—वौषट्
वश्या—उ
वषट्कारा—ङ
वषट्कारी—च
वष्टम्—व
वसनम्—ऐ
वसुः—ए।ग।स।ह
वसुधा—मा।य।ल।हीं
वसुधात्री—ज
वसुन्धरा—ऋ।ड।ल।लँ
वसुमान्—ऐ
वसुस्वरः—ऐ

शब्दः — अर्थः

वस्त्रम्—ऐं।ह।सौम्
वस्त्रबीजम्—आँ
वह्निजाया—स्वाहा
वह्नीशः—ङ
वाः—वा।वँ
वाक्पतिः—आ
वाक्प्रदा—ऋ।ढ।ञ
वागीश्वरः—अ
वागीश्वरी—इ।ऊ।ऐ
वागुरा—प्रीं
वाग्मी—य।प्रीं
वाङ्कः—रूँ
वाचालः—य
वाणी—उ।ऐ।ः।ग।चा।पें।हीं
वाणीशः—य
वातः—आ।ई।ढ
वातबीजम्—उ
वातावर्त्तिः—हीं
वातुदा—प्रीं
वादिनी—ʼ(अं)
वाद्यः—ला।स
वानरः—य
वान्तः—ऊ
वान्तदा—प्रीं
वापी—थ
वामकः—ळ
वामकर्णः—ऊ
वामकङ्कणः—ज
वामकरोटिका—ट
वामकपोलः—ळं

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
वामकुक्षिः	फ
वामगण्डः	ल।ऌ।ए
वामजङ्घा	ऐ
वामजङ्घिका	औ
वामजानुवासः	थ
वामदेवः	ए।का।ग।घ।स।ह
वामदोर्मणिबन्धगः	ज
वामदोर्मूलम्	च
वामनः	आ।उ।ऋ।ऐ।ष।क्लीं
वामनीकः	वीं
वामपन्मूलम्	त
वामपादस्थितः	ह
वामपादाङ्गुलितलगः	ज
वाममणिमध्यगः	न
वामलोचनम्	ई
वामलोचना	ॠ
वामशक्तिः	त
वामशाखामूलः	झ
वामश्रुतिः	ऊ
वामस्कन्धः	च।ल
वामहस्ताग्रगः	ञ
वामहस्ताङ्गुलितलगः	झ
वामहस्ताङ्गुलिमूलम्	झ।द
वामहस्ताङ्गुल्यग्रगः	ञ
वामा	ञ।औ।स्त्रीं
वामाक्षी	ई।औ
वामांसगतः	व
वामी	झ।न
वामोदः	ज

शब्दः	अर्थः
वामोरुः	थ।स
वामोरुनिलयः	त
वामोरुमूलगः	त
वायवी	ऐ।ओ।श।ष
वायुः	ख।ङ।झ।ट।ढ।स।यं
वायुपूज्या	प्रीं
वायुवेगी	य
वायुसखः	र।रं
वारणः	ख।क्रां
वारणम्	ऐ।ऐं।क्रां
वारणा	आ
वारणार्णम्	ह्रीं
वारणी	ॠ
वारांनिधिः	रूँ
वाराही	आ।औ।ए।च।त
वारि	व।वं
वारिचारकः	व
वारिजम्	ठः
वारिजा	ऐ
वारिदः	व
वारिधिः	रूँ
वारिनिधिः	रूँ
वारिराशिः	रूँ
वारुणः	क
वारुणम्	का।त्र
वारुणिकः	व
वारुणी	ॠ।र।श
वार्त्ता	द।ध
वार्त्तादा	प्रीं

शब्दः	अर्थः
वार्धिः	रूँ
वार्षः	क्रुं
वार्षिकः	क्रूं
वासः	व।ह।सौः
वासंकरी	औ
वासना	ई।ए।ऐ।ऐं
वासवः	इ।ल
वासिनी	ऌ
वासुः	आ।उ।औ।क्लीं
वासुदेवः	आ।उ।औ।क्लीं
वास्तुदेवता	ं(अं)
वास्तोष्पतिः	इ।ल
वास्या	ट
वाहनम्	घ
वाहिनीपतिः	रूँ
वाह्लिकम्	ग्लौं
विः	:(अः)
विकटम्	छ
विकरालः	ं(अं)
विकराली	ं(अं)
विकामा	उ
विकृतः	औ
विकृतमुखी	ऐ
विकृता	क्ष
विकृताकृतिमण्डलः	झ
विकृतिः	आ।ऐ।:।का।ख
विघ्नम्	इ
विघ्नपः	ञ
विघ्नराजः	आ।उ।ऋ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
विघ्नवारणम्	फट्
विघ्नहर्ता	उ।क्ष
विघ्नहारिणी	क्ष
विघ्नहृत्	उ
विघ्नेशः	आ।ढ
विचित्रा	:(अः)।च।क्रौम्
विजया	आ।स्त्र।ह्स्ख्फ्रेम्
विजयाबीजम्	श्रौं
विजयी	उ
विज्ञानात्मा	ँ(अं)
विदुषी	ओ
विद्या	आ।इ।ऊ।ऋ।ग।च
विद्याधरः	ऌ
विद्याबीजम्	क्ष्र्स्र्ह्सीं
विद्यामुखी	ँ(अं)
विद्युज्जिह्वा	आ।ग।ञ
विद्युत्	ट।ष
विद्युतिः	प
विद्येश्वरी	ओ
विधाता	आ।क।ॐ
विधिः	क।म।कँ।वँ
विधुः	इ।लम्
विनदा	ट।ठ
विनसः	न
विनायकः	आ।:(अः)।घ।ष
विन्ध्याद्रिशिखरस्थिता	ठ
विपुलम्	श
विपुला	ल।लँ
विप्रचित्ता	ऊ
विप्रियः	फ

शब्दः	अर्थः
विभावसुः	ग।र।रँ
विभूतिः	ऊ।ऐ।ट।ठ।ह्रीं
विमत्तः	म
विमलर्धितः	ऌ
विमला	क।च।ल।ष।ग्लूं
विमलाकृतिः	ट
विमुक्तकः	भ
वियत्	:(अः)।ङ।ञ।म।श।ह
विरजतिः	ज
विरजा	आ।झ।ञ
विरजेशः	झ
विरतिः	ए
विरला	ट
विराट्	झ।ॐ
विराविणी	ष
विरुद्धधीः	न
विरूपा	इ।ऌ
विरूपाक्षी	ऋ
विरोधिनी	उ
विलः	थ
विलासिनी	उ।ऌ।स्त्रीं
विवरम्	थ
विवर्णा	ज
विवस्वान्	ए
विशल्या	ठ
विशाखी	ढ
विशालः	ल
विशालाक्षी	ऐ।ख
विशालार्चा	क
विशिखः	छ।द्रां

शब्दः	अर्थः
विशिष्टरी	ॠ
विशुद्धिमान्	ॠ
विश्वम्	ऌ।ः।ॐ।म।नमः
विश्वगर्भा	च
विश्वतोमुखी	ल
विश्वप्सा	र।रँ
विश्वबीजम्	ऌ
विश्वमर्दनः	औ
विश्वमाता	ग
विश्वमातृका	ऋ।ऐ
विश्वमूर्तिः	म
विश्वमोहिनी	ऐ।भ
विश्वम्भरा	क।ल।लँ
विश्वयोनिः	ख
विश्वरूपः	ञ
विश्वरूपिणी	ङ।च
विश्वहा	म
विश्वा	ऋ।ए।ञ
विश्वात्मकः	आ
विश्वात्मिका	ॡ
विश्वाद्यः	:(अः)
विश्वान्तः	ज
विश्वेशी	औ
विश्वेश्वरी	ॠ।ञ
विषम्	ङ।म
विषघ्नी	इ
विषयेच्छाभोगवती	ङ
विष्टराङ्गी	ज
विष्णुः	इ।:(अः)।ह।क्लीं
विष्णुमाया	ऐ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

विष्णुशक्तिः—श्रीं
विष्णुशयनम्—आ।ः(अः)
विसुः—ध
विस्मिता—ॡ
विहगः—फ
विह्वलः—ढ
वीचिः—मा।य्लूं
वीतिहोत्रः—रा।रँ
वीरः—ई।या।ह्रीं
वीरकः—ता।श
वीरपीठः—ञ
वीरसन्धः—ब
वीरा—ट
वीरिणी—ढ
वीरेशः—य
वृणा—ं(अं)
वृकः—न
वृकोदरी—हं
वृक्षः—ं(अं)।ः(अः)
वृत्तम्—ठ
वृत्रघ्नः—श
वृद्धिः—ऋ
वृश्चिकः—छ
वृषः—श।ष
वृषा—उ।छ
वृषाकपिः—रा।रँ
वृष्टिः—क्रँ
वृष्टिबीजम्—क्रूं
वेदः—र
वेदधारा—ॐ

शब्दः — अर्थः

वेदमस्तकः—ॐ
वेदमाता—इ।ठ
वेदमूर्त्तिः—ल
वेदमूर्द्धा—ॐ
वेदसंज्ञकः—व
वेदादिः—रा।ॐ।ॐ
वेदाश्वः—ल
वेधाः—का।म
वेश(ष)वती—स
वेश्या—ॐ।ब्रीं
वेषा—क
वैकुण्ठः—ल।म
वैतालिकः—प्लें
वैद्युतः—ए
वैवस्वतान्तकः—क्रूँ
वैश्वः—य
वैश्वानरः—रा।रँ
वैष्टरश्रवाः—ख
वैष्णवी—उ।ऋ।ऋ।औ।र
स्।क्लह्रीं
वैष्णवः—आ
व्यक्तः—ल
व्यक्ता—ं(अं)
व्यग्रा—ओ
व्याकृतम्—ह
व्याघ्रपादः—उ।ड
व्यापिका—ल
व्यापिनी—ई।औ।ख।प।ल
व्याप्तिः—अ
व्यामोहदः—भ

शब्दः — अर्थः

व्यालः—द
व्योम—आ।उ।ऌ।ं(अं)।ख।
ण।ह।क्ष।आं।हं
व्योमनामिका—द
व्योमवक्त्रा—ऊ
व्योमरूपा—ॠ
व्योमरूपिणी—उ
व्योमाकारः—ग
व्योमातीता—ॠ
व्योषम्—ह्रां।ह्रीं

॥ श ॥

शक्तः—ल
शक्तिः—आ।ई।ॠ।ऌ।ऐ।ं(अं)
का।ख।क्लीं।ह्सौः।ह्स्‌सौं
शक्तिखेचरी—ख्फ्रें
शक्तिप्रणवः—फ्रें
शक्तीशः—त
शक्त्याकर्षिणी—औ
शक्रः—इ।ॡ।ं(अं)।ल
शङ्करः—उ।ए।ग।ड।श।स।ह
शङ्का—स।सौः
शङ्कुः—औ।य।फ्रें
शङ्कुभद्रः—य
शङ्खः—श
शङ्खभृत्—आ।उ।क्लीं
शङ्खिनी—ए।घ।ण।न।भ
शची—ए
शचीपतिः—इ।ल
शतक्रतुः—इ।ल
शतघ्नी—घ्रीं

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

शतधामा—आ।उ।क्लीं
शतधृतिः—इ।क।म।ल।कँ
शतपर्वनिवासः—क।म।कँ
शतपर्वेशः—लँ।ब्रौँ
शतमन्युः—इ।ल
शतह्रदा—ष
शतानन्दः—क।म।कँ
शतावर्तः—आ।उ।क्लीं
शतावर्त्ती—आ।उ।क्लीं
शत्रुः—त
शत्रुघ्नः—उ
शनिः—छ।त।प
शनिकुम्भः—ब
शफरी—प
शब्दः—य
शब्दब्रह्म—ॐ
शमना—ऊ
शम्पा—ष
शम्बरारिः—इ।क।क्लीं
शम्भुः—ए।ग।ध।श।स।ह।हं
शम्भुदः—हं
शम्भुस्त्री—र
शयः—ब
शय्यास्वरः—आ
शरः—फट्
शरजन्मा—ङ।णं
शरणार्तिभिदा—ए
शरत्—स।सौः
शरभी—इ
शरीराकर्षिणी—ः(अः)

शब्दः — अर्थः

शर्म—ए।स।आं
शर्मा—श।स।शं।सौः।हं
शर्वः—ज।भ
शर्वरीपतिः—ऐ।ऌं।स।द्राँ
शर्वरीशः—ऐ।ऌं।स।द्राँ
शलमली—इ।ई
शवबीजम्—द्रौं
शशः—ं(अं)
शशधरः—ऐ।ऌं।स।द्राँ
शशबिन्दुः—आ।उ।क्लीं
शशाङ्कः—आ।व
शशाङ्कधारिणी—औ
शशिनी—ऋ।ए।ऐ।श
शशिप्रभः—म
शशिप्रियः—फ
शशी—ं(अं)।न।ठ।फ।स
शसीनः—ग।य।यँ
शस्तम्—ं(अं)
शस्त्रम्—य।फट्
शस्त्रादिः—फट्
शाकिनी—औ।र।स
शाङ्करी—ऋ
शाङ्कला—घ्रीं
शाखा—ज।हं
शाखान्तराकृतिः—ढ
शाखिनीप्रियः—न
शाखी—ं(अं)
शाखोक्ता—ज
शाणः—ह
शान्तः—औ

शब्दः — अर्थः

शान्तिः—इ।ई।उ।ऊ।क।ड
शान्तिकः—औ
शान्तिकृत्—ळ
शान्तिबीजम्—स्वाहा
शान्दुलः—व
शान्त्यतीताकला—हूं
शाम्भवम्—रूँ
शारदा—ऐं
शार्ङ्गभृत्—आ।उ।क्लीं
शार्ङ्गी—आ।उ।ग।क्लीं
शार्ङ्गीशः—ग
शाम्भवः—ङ।ण
शाम्भवी—अ।ल।ञ
शालाक्षी—ऊ
शालिका—घ्रीं
शालिकी—घ्रीं
शालिगीः—ङ
शालिनी—णं
शाल्मली—इ।ङ
शाश्वतः—ध
शास्ता—श
शिखण्डिका—वषट्
शिखण्डिनी—च
शिखण्डी—क
शिखरम्—म्लौं
शिखरी—द
शिखा—न
शिखाबीजम्—वषट्
शिखावान्—राँ
शिखिवाहः—घ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः अर्थः

शिखी—त।फ।र।ल।रँ
शितिकण्ठः—ए।ग।स।ह
शिनी—उ।र
शिपिविष्टः—ए।ग।स।ह
शिरः—ं(अं)।क।ह।स्वाहा
शिरसिजः—थ
शिरा—नमः
शिरोबीजम्—स्वाहा
शिरोभ्रमः—घ
शिरोमाला—ॠ
शिरोरुहः—क
शिरोन्त्यगम्—स्वाहा
शिली—थ।म
शिलोच्चयः—थ।द
शिवः—आ।इ।उ।ए।ं।क।ग
ङ।न।प।म।ष।स।ह।ल
शिवकीर्त्तनः—अ।उ।क्लीं
शिवखेचरी—ह्स्खफ्रों
शिवदर्शनम्—ग
शिवदा—ल
शिवदूती—ॠ।ॡ
शिवप्रणवः—हौं
शिवप्रसादः—हौं
शिवप्रिया—ल।ह्रीं
शिववल्लरी—ह्रीं
शिवशक्तिमयम्—ह्सौं
शिवा—इ।उ।ऊ।ल।ञ
ट।ढ।।द।ष।ह्रीं
शिवात्मकः—ध
शिवादिः—आ

शब्दः अर्थः

शिवेशः—ं(अं)।ल
शिवोत्तमा—उ
शिवोत्तमेशः—घ
शिवोत्तमः—इ।च।घ
शिशुप्रियः—ङ
शिष्टम्—य
शिष्यः—फ
शीघ्रम्—ऐ।य
शीघ्रपाणिः—य
शीतभानुः—ए।ॐ।स।द्राँ
शीतमरीचिः—ए।ॐ।स।द्राँ
शीतरश्मिः—ए।ॐ।स।द्राँ
शीतलः—ए।ॐ।स।द्राँ
शीतांशुः—ए।ॐ।स।द्राँ
शुक्रः—श।स
शुक्तिः—ट
शुकः—स।ऌँ।ब्रौं
शुक्रबीजम्—ब्रोम्
शुक्लः—ऌ।स।ॐ
शुक्ला—ल।ध्रीं
शुचिः—ॡ।ऐ।छ।र।त्र।श।रँ
शुचिस्मिता—ऌ
शुद्धः—ऌ।ॡ
शुद्धगामी—त
शुद्धतरुः—ॡ
शुद्धबुद्धिप्रवर्त्तकः—ऐं
शुद्धिः—त
शुद्धिमाता—औ
शुभम्—श।शं
शुभा—प।ट

शब्दः अर्थः

शुभाङ्घ्रिः—ड
शुभ्रा—ॡ।ण
शुभ्रांशुः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
शुम्भमर्दिनी—ओ
शुष्कला—घ्रौं
शुष्मा—र।व।रँ
शूकरः—ण।न
शूकरबीजम्—हूं
शूद्रः—ऊ।ॡ।प
शूद्रप्रणवः—औं
शून्यम्—आ।ं(अं)।ख।ठ।ह।
आं।ह्सौं
शूरः—ढ।ण।प।म।व
शूर्पकः—ग।गँ
शूर्पकर्णः—ख।ग।क्राँ
शूलः—द।फट्
शूलधरः—ए।ग।स।ह
शूलधात्री—ध
शूलिनी—ई।ॡ।ऐ।ख
शूली—ए।ग।ज।द।स।ह।क्रों
शृङ्गम्—म्लौं
शृङ्गारी—क्राँ
शृङ्गी—त।द
शृणिः—क्रों
शेखरः—ई
शेमः—क्ष
शेषः—आ।ः।न
शेषकः—य
शेषदर्शनः—औ
शेषबीजम्—आँ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

शेषा—ख
शैलः—द
शैलशिविरम्—रूँ
शैलेन्द्रजा—ॡ
शैवम्—ई
शोचिष्केशः—र।रँ
शोभा—फ।हँ
शोषिणी—ओ
शौक्रम्—ॡ
शौरिः—छ।थ।ध।न
शौर्यम्—उ
श्मरी—नमः
श्मशानम्—आ
श्मशानवासिनी—क्रीं
श्मश्रुः—ह्लूं
श्याममुखी—ॠ
श्यामा—ॠ।ल।क्रीं।ध्रीं।लँ
श्रद्धा—आ।उ।ए।ख
श्रमः—घ
श्रवः—उ
श्रवणः—उ
श्रवणा—म
श्रीः—आ।उ।ऐ।छ।र
श्रीकण्ठः—अ।ए।ग।श।स।ह
श्रीकरः—आ।उ।क्लीं
श्रीकरी—र
श्रीकान्तः—आ।उ।क्लीं
श्रीगर्भः—आ।उ।क्लीं
श्रीगृहम्—श्रीं
श्रीधरः—आ।उ।ॡ।ओ।क्लीं
वर्ण—छ

शब्दः — अर्थः

श्रीनिकेतनः—आ।उ।क्लीं
श्रीनिवासः—आ।उ।क्लीं
श्रीपतिः—आ।उ।क्लीं
श्रीपुरपीठम्—क
श्रीमान्—आ।उ।ल।क्लीं
श्रीवत्सः—आ।उ।क्लीं
श्रीवत्सभृत्—आ।उ।क्लीं
श्रीवत्सलाञ्छनः—आ।उ।क्लीं
श्रीवराहः—आ।उ।क्लीं
श्रीविद्या—र
श्रीशः—आ।उ।क्लीं
श्रीशा—र
श्रीशैलवासिनी—र
श्रीहरिः—आ।उ।क्लीं
श्रुतिः—उ।ओ।ं(अं)।ॐ
श्रुतिपथः—ॐ
श्रुतिवीजम्—ॐ
श्रेष्ठः—ई।ॠ
श्रेष्ठा—ए।प
श्रोता—उ
श्रोत्रम्—त
श्वसनः—ट।य।यँ
श्वापदः—आ
श्वासरूपिणी—च
श्वेतः—ः।ष।स।ॡँ।व्रौं
श्वेतरथः—स।ॡँ।व्रौं
श्वेतवाहनः—ऐ।ॐ।स।द्राँ
श्वेता—ः(अः)।स
श्वेताक्षः—स

शब्दः — अर्थः

॥ ष ॥

षट्कर्णः—ओ
षट्चक्रः—उ
षट्तर्कः—भ
षट्पदा—औ
षड्दीर्घः—आं।ईं।ऊं।ऐं।औं।अः
षड्भिज्ञः—घ
षड्र्णः—ॐ
षड़ाननः—ङ।ष।टँ
षण्डलः—ष
षण्मुखः—उ।ऊ।थ।प।टँ
षष्टिहायनः—क्राँ
षष्ठगोचरा—ख
षष्ठी—उ
षष्ठीशपुरवासिनी—व
षोड़शांशुः—ॡँ।व्रौं
षोड़शात्मा—ॐ
षोड़शार्चिः—ल।व्रौं

॥ स ॥

संक्रन्दनः—इ।ल
संज्ञा—क।ङ
संमोहनः—ल
संयोगजः—क्ष
संयोजकः—क्ष
संवर्त्तनम्—भ्रुं
संवर्त्तिका—श
संस्थिनी—ङ
संहारबीजम्—फट्

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
संहारिणी	ऌ|ट
संहारी	ण
संहृतिः	ं(अं)
सकला	आं|ह्रीं
सङ्कर्णः	व
सङ्ख्यकः	ङ
सञ्ज्ञिनी	ं(अं)
सत्	ऐ|औ|भ|द|य
सती	ड|द
सत्यम्	ओ|ॐ
सत्यकः	का|म|कँ
सत्यान्तः	औ
सत्त्वात्मिका	ं(अं)
सदनम्	व|वँ
सदा	ठ
सदागतिः	ट|य|यँ
सदानन्दः	का|म|कँ
सदायोगी	आ|उ|क्रीं
सदाशिवः	ः|ग|प|व फों|स्फों
सद्यान्तः	ङ
सद्योजातेशः	ओ
सनत्	का|म|कँ
सनन्दः	स
सनहा	सा|घीं
सनातनः	आ|उ|क्रीं
सनादः	ं(अं)
सन्ध्या	झ|ट|श
सन्ध्यानटी	ए|ग|स|ह
सन्ध्यारामः	का|म|कँ
सन्नतिः	ं(अं)|नमः
सन्मनाः	ऋ
सपरः	ह
सप्तजिह्वः	र|रँ
सप्ततुरगः	छ
सप्तमात्रः	ॐ
सप्तार्चिः	र|रँ
सप्ताश्वः	म
सप्तिकः	छ
सफरी	फ
समवर्त्ती	ञ
समस्ता	ह्रीं
समा	ॡ|च|छ
समाश्वरा	ऌ
समासनम्	ठंठं ठःठः
समीरः	ट|ढ|य|यँ
समीरणः	ट|ढ|य|यँ
समुद्रः	ॠँ|वँ
समुद्रजा	ऊ|श्रीँ
समुद्रनवतातः	ए|ॐ|स|द्राँ
समुद्रसुभगा	ॡँ
सरूपत्तिबीजम्	नमः
सरूपूर्णमण्डला	औ
सरुबलम्	व|वँ
सरूमूढा	ः(अः)
सरः	व|वँ
सरम्	व|वँ
सरसी	उ
सरस्वती	आ|उ|का|ख|च ञ|स|ऐँ
सरस्वान्	ॠँ
सरित्पतिः	ॠँ
सरिदास्पतिः	ॠँ
सरिद्वरा	ॡँ
सरिलम्	व|वँ
सरोजी	का|म|कँ
सरोरुहनिवासिनी	श्रीं
सर्पः	थ|द
सर्पाकारः	द
सर्वः	ए|ग|ट|ञ|स|ह
सर्वक्रमः	ञ
सर्वगः	ग|ङ
सर्वगतिः	क्ष
सर्वजृम्भिणी	ज
सर्वज्ञः	ए|ग|स|ह
सर्वतर्कविवर्जिता	ट
सर्वतोमुखम्	व|वँ
सर्वतोमुखी	ञ|र
सर्वदाहकः	प
सर्वदीप्तः	द
सर्वदेहाश्रयः	ह
सर्वपाचकः	ण
सर्वपीठेश्वरी	ठ
सर्वप्रियः	त
सर्वप्रियतमः	च
सर्ववर्गान्तः	क्ष
सर्ववर्णान्तः	क्ष
सर्ववागीश्वरी	च
सर्वबीजकः	ह्सौः
सर्वभावः	ब

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
सर्वभाविनी	ज
सर्वभुजमध्यम्	छ
सर्वमङ्गला	आ।ओ।स्वौं
सर्वमन्त्रेश्वरी	ङ
सर्वमित्रम्	ठ
सर्वयोनिकः	स
सर्वरक्षिता	घ
सर्वरञ्जिनी	ञ
सर्वला	घ
सर्ववशङ्करी	भ
सर्वविघ्नेश्वरी	घ
सर्वविद्राविणी	ग
सर्ववीरेश्वरी	ञ
सर्वव्यापी	ऊ
सर्वशः	ग
सर्वसंक्षोभिणी	क।घ
सर्वसंज्ञः	ञ
सर्वसमर्थः	ढ
सर्वसमुद्भवः	ए
सर्वसम्मोहिनी	च
सर्वसिद्धीश्वरी	ज
सर्वस्तम्भिनी	छ
सर्वस्रोताः	ठ
सर्वस्वामी	ड
सर्वहरः	घ
सर्वहिंसकः	प
सर्वाकर्षिणी	घ।क्ष
सर्वाङ्गागमः	भ
सर्वाङ्गसागरः	क्ष
सर्वाङ्गुलिः	न

शब्दः	अर्थः
सर्वात्मा	क्ष
सर्वादिः	ग
सर्वान्तकः	क्ष
सर्वार्थसाधिनी	ग
सर्वालङ्कारसंयुतः	च
सर्वाह्लादिनी	ङ
सर्वेश्वरीबीजम्	क्ष्म्य्रूँ
सर्वेष्टः	थ
सर्वोक्तघटनावली	ज
सर्वोन्मादिनी	ट
सर्वोपकारकः	क्ष
सलम्	वा।वँ
सलिलम्	वा।वँ
सवः	वा।वँ
सवकर्ता	का।म।कँ
सवमुखः	रा।रँ
सवरम्	वा।वँ
सविलासिनी	ऊ
सव्यचन्द्रः	थ
सव्यबाहुमूलम्	च
सव्यस्वरः	ऊ
सशिखा	फ
सहजात्मा	स
सहस्रभुजः	ख
सहस्रवदनः	आ।उ।क्लीं
सहस्रांशुः	म
सहस्राक्षा	ल
सहा	ला।लँ
साक्षी	ल
सागमः	क्ष

शब्दः	अर्थः
सागरः	वारूँ
सागरमेखला	ला।लँ
सागरा	ऋद।ञ
साङ्ख्ययोगोद्भवा	ज
सागराम्बरम्	रा।रँ
साञ्चला	ऊ
साट्टहासपदेश्वरी	भ
साढिपुष्पम्	त
साधुः	छ
सानुबीजम्	स्लौं
सानुमान्	द
सानुलोमाग्रसन्धिका	उ
सामगः	स
सामगर्भः	आ।उ।क्लीं
सामयोनिः	क्रौं
साम्बुः	रूँ
साम्राज्यबीजम्	ह्सौम्
सारः	ट।य।ल।यँ
सारङ्गद्युतिः	ग
सारणकः	स
सारसः	ऐ।ॐ।साद्रां
सारस्वतः	ञ
सार्धबला	ध्रीं
सार्धशृङ्गम्	क्रौं
सिंहनादः	न
सिंहनादिनी	औ
सिंहबीजम्	ह्स्क्ष्म्रीं
सिंहभैरवी	म
सिंहास्या	अ
सिंहिका	ड।ढ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
सिंहिनी	ब
सितभानुः	ं।(अं)
सितसिन्धुः	ॡँ
सितजिह्वकः	ः(अः)
सिद्धदेवः	ए।ग।स।ह
सिद्धलक्ष्मीः	०(अं)।ज
सिद्धसिन्धुः	ॠँ
सिद्धापगा	ॡँ
सिद्धाम्बा	छ
सिद्धिः	ख।ग।ञ।ढ
सिद्धिदा	ढ
सिद्धिप्रदः	ग
सिद्धेश्वरी	ट
सिद्ध्यर्णवः	ढ
सिद्ध्याकर्षिणी	आ
सिन्धुः	ॠँ
सिन्धुजन्मा	ऐ।ँ।स।द्रां
सिन्धुरः	क्राँ।प्राँ
सिन्धुरतिलकः	क्राँ
सिन्धुसुता	श्रीं
सिप्रः	ऐ।ँ।स।द्रां
सीता	ठ
सुकेशी	ः(अः)
सुखम्	व
सुखाशः	ट।य।यँ
सुगम्	य
सुगन्तः	त
सुग्रीवः	व
सुघोरबीजम्	व
सुत्रामा	इ।ल

शब्दः	अर्थः
सुद्धशा	ङ
सुधन्या	ल
सुधा	०(अं)।य।ॡँ
सुधाकरः	ऐ।ँ।स।द्राँ
सुधाधारः	ऐ।ँ।स।द्राँ
सुधानिधिः	ऐ।ँ।स।द्राँ
सुधाबीजम्	वँ।ह्रीं
सुधारश्मिः	द्रां
सुधारसमयी	स
सुधावर्षी	क।म।कँ
सुधासूतिः	ऐ।ँ।स।द्राँ
सुधास्रवा	क्लीं
सुधांशुः	ऐ।ँ।स।द्राँ
सुधीः	ठ
सुनन्दा	ठ
सुनासीरः	ल
सुन्दरः	इ।छ
सुन्दरी	आ।औ।ः।त
सुपूज्या	प्रीं
सुप्रसादः	ए।ग।स।द
सुभगः	श
सुभगा	आ।उ।ए।ः।श
सुमनाः	इ
सुमालिनी	ॡ
सुमुखः	ञ।ट।भ
सुमुखी	ं(अं)।ज।ञ
सुमुखेश्वरी	य।र
सुयुक्तिः	छ
सुयुक्तिका	च
सुरः	भ्रा।इ

शब्दः	अर्थः
सुरज्येष्ठः	क।म।कँ
सुरता	ऊ
सुरदीर्घिका	ॡँ
सुरनदी	ॡँ
सुरनिम्नगा	ॡँ
सुरपतिः	इ।ल
सुरपुरम्	ध
सुरभिः	ठ।व
सुरभी	ॠ
सुरवर्त्म	आ।ख।ह।हँ
सुरश्रेष्ठः	ङ
सुरसा	ः(अः)।ड
सुरासिद्धा	ल
सुरान्तकः	हूं
सुरापगा	ॡँ
सुरारिहा	प
सुरूपिणी	च
सुरेश्वरः	आ।ई
सुरेश्वरी	आ।ञ।ष
सुलापिनी	च
सुलोचनः	ङ
सुवर्णबिन्दुः	आ।उ।क्लीं
सुवासा	स
सुशक्तिः	ए
सुशिखा	फ
सुषमा	ह
सुषिरम्	थ
सुसती	ड
सुसुता	छ
सुस्मिता	ञ

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः	अर्थः
सुस्वनः	य
सूः	ऐं
सूकरः	न
सूक्ष्मः	इ।ल।ऌ
सूक्ष्मा	आ।ई।ऌ।ए।ऐ।ओ।घ
सूक्ष्मेशः	ई
सूतिः	छ
सूतेशः	औ
सूत्रम्	ऊ
सुत्रात्मा	य
सूरः	का।ढ।म
सूर्यः	ऌ।म।र।ष
सूर्यमण्डला	ऌ
सूर्यास्तः	ष
सृष्टिः	आ।उ।ऌ।क
सृष्टिकर्मा	उ
सेन्दुवत्	घ
सेवकः	य
सेवका	उ
सैन्धवम्	न
सोमः	ऐ।ॐ।ः।ध।य।स।द्राँ
सोमम्	व।वँ
सोमपाः	का।ण
सोमप्रिया	ङ
सोमसिन्धुः	आ।उ।क्लीं
सौख्यदा	त।स
सौख्यदुःखप्रबन्धकः	ं(अं)
सौपर्णी	घ
सौभगभूः	ं(अं)

शब्दः	अर्थः
सौभाग्यबीजम्	सौं
सौभाग्या	ं(अं)
सौम्या	ऋ।ए।ः(अः)
सौरः	छ
सौरानन्दः	उ
सौष्मकम्	नमः
स्कन्दः	का।टँ
स्कन्दम्	हाँ
स्तनम्	ज।ठठम्
स्तनः	ज।जँ
स्तनद्वयम्	ठःठः
स्तनबीजम्	ज
स्तम्बेरमः	क्राँ
स्तम्भनम्	नमः
स्तरमः	क्राँ
स्तम्भिनी	म।अ
स्त्रीप्रणवः	औं
स्त्रीबीजम्	प्रीं
स्थाणुः	ल।फ।थ।ध।व।ह
स्थानदेवी	थ
स्थायी	ट।ठ
स्थावरः	ए।ग।स।ह
स्थितिः	छ।फ
स्थिरः	ण।ज।द
स्थिरप्रसादः	स्हौं
स्थिरा	औ।ग।ज।फ।ल।लँ
स्थूलदन्तः	र
स्नुही	च
स्पर्शः	र।ष
स्पर्शनः	ट।य।यँ

शब्दः	अर्थः
स्पर्शाकर्षिणी	उ
स्पृहा	ऊँ
स्मरः	इ।ः।का।ट।थ।ह।क्लीं
स्मरणम्	ग
स्मरहरः	ए।ग।स।ह
स्मितः	थ
स्मृतिः	ऊ।ग।ज।ड।लँ
स्मृत्याकर्षिणी	ए
स्यन्दनम्	व।वँ
स्रष्टा	का।य।कँ
स्वकरूपनः	ट।य।यँ
स्वगुह्यः	इ
स्वच्छन्दः	क
स्वधा	औ।ं(अं)।च
स्वनम्	ट
स्वनितम्	ट
स्वप्नावती	ह्क्ल्एह्रीं
स्वभूः	आ।उ।का।म।कँ।क्लीं
स्वयम्भूः	का।म।कँ
स्वयंवरा	प्रीं
स्वरः	ः।ट।य।यँ
स्वराट्	च।ण।ॐ
स्वरादिः	आ।ॐ
स्वरापगा	ऌँ
स्वरूपा	स
स्वरेश्वरः	अ
स्वर्गरत्नम्	स्लू
स्वर्ग्यापगा	ऌँ
स्वर्णरेतसोवल्लभा	स्वाहा
स्वर्णवेधः	ं(अं)

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शब्दः — अर्थः

स्वर्धुनी—ऌ
स्वर्णदी—ऌ
स्वर्वापी—ऌँ
स्वस्ति—उ
स्वातीता—ङ
स्वात्मवेदिनी—ए
स्वात्मशक्तिः—ज
स्वान्तम्—अ
स्वायम्भुवमनुपिता—का|म|कँ
स्वाराट्—इ|ल
स्वाहा—ओ|ङ
स्वाहामाला—ॠ
स्वेदजात्मा—औ

॥ ह ॥

हंसः—मा|या|रा|सा|ह
हंसगा—ऊ
हंसदा—ऋ
हंसरथः—का|मा|कँ
हंसवाहनः—का|मा|कँ
हंसिनी—या|र
हङ्कारी—झ
हनुः—हा|स्वाहा
हन्द्रः—हं
हयग्रीवः—ह्सौं
हरः—ए|ग|घा|सा|हा|स्वाहा|हाँ|फट्
हरम्—फट्
हरचूड़ामणिः—ऐ|ॐ|सा|द्राँ
हरजाया—ह्रीं
हरध्वनिः—ठ
हरप्रिया—ह्रीं
हररूपः—ए|ग|सा|ह
हरशेखरा—ऌँ
हरिः—आ|उ|ऌ|ता|हा|क्रीं
हरिणः—ह्सौं
हरिणाङ्कः—ऐ|ॐ|सा|द्राँ
हरिणाक्षी—श्रीं
हरिणी—ह्सौः
हरितम्—ह्सौं
हरिदश्वः—मा|य
हरिद्रा—ध|ह्सौः|ह्सौं
हरिसर्गः—:(अः)
हरिहयः—इ|ल
हर्षकामिनी—ऌ
हविः—:(अ)
हव्यवासिता—ल
हव्यवाहनः—रा|रँ
हस्तः—झ
हस्तिनापुरनायकः—न
हस्ती—श|क्राँ|प्राँ
हाकिनी—०(अं)|द
हान्तः—ह
हारः—ऋ
हारिणी—ज
हासितः—म
हिंसा—ॠ
हिङ्गुबीजम्—ग्लौं
हिण्डी—ए|ग|सा|ह
हितः—ऊ
हिमद्युतिः—ऐ|ॐ|सा|द्राँ
हिमाद्रितनयापतिः—ए|ग|सा|ह
हिमारातिः—रा|रँ
हिरण्मयी—क
हिरण्यपुरवासिनी—स
हिरण्यपुरम्—स
हुङ्कारः—ऌ
हुतभुक्—रा|रँ
हृतभुक्—रा|रँ
हृच्छाली—य
हृज्ञः—जा|झ
हृत्—ऐ|या|शा|षा|सा|हा|नमः
हृदयम्—गा|ना|या|रा|नमः
हृदयात्मा—नमः
हृद्यम्—य
हृद्बीजम्—:(अः)
हृन्मण्डलः—झ
हृषितः—म
हृषीकेशः—आ|उ|ऌ|औ|क्रीं
हृष्टिः—औ
हेतिः—फट्
हेमशङ्कुः—क्रीं
हेरम्बबीजम्—गुं
ह्लादिनी—शा|ष
ह्रीः—आ|ह्रीं
ह्लादिगः—च

वर्णबीजकोषः समाप्तः

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शुद्धिपत्रम् *

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धम्	शुद्धम्	पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धम्	शुद्धम्
१	५	वामाक्षी	वामाक्षि	२३	१८	अस्त्रादौ	श(अ)स्त्रास्त्रे(दिः)
१	७	अमरेश्वरि	अमरेश्वरः	२४	१२	तस्करश्च	तस्करश्चः
२	३	०श्चैकदन्त०	०श्चोर्ध्वदन्त०	२६	४	ह्लादाने	ह्ला दाने
२	४	दन्तो मे	दन्तोमे	३६	४	त्रिकण्ठ०	त्रिकण्ट०
३	१०	दशो	दश	३९	३	वाली	वाणी
३	१५	इन्द्रांशांशं बला०	इन्द्रांशौ स्वर्व०	४०	५	वार्यु वा०	वार्युर्वा०
४	६	यमः	नमः	४०	५	प्रभा जया	प्रभा च ज्या
४	१०	स्याच्च र(ल)ति०	हृच्च नति०	४०	६	तारकः	तो रयः
४	१३	भूपिण्डं	भूबीजं	४०	७	जवा	जवी
४	१४	राजमुदाहृतम्	राज उदाहृतः	४०	७	रविः स्मृतः	रभिस्मृतः
४	१६	च वै	स्मृतम्	४०	८	अम्बुधिः	अम्बु च
५	९	एकमात्रि(तृ)कः	एकमात्रकः	४०	९	रुद्धंसः	हृद्धंसः
६	४	मानदा कान्तो	मानदाकान्तो	४०	९	तासां	ग्रासः
६	१०	भ्रूमध्यो	भ्रूमध्यं	४७	१२	श्रुद्धश्च	शुद्धश्च
७	५	उग्रप्रभु०	उग्रः प्रभु०	४७	२०	मायाग्ने०	मायाग्नि०
१०	१५	रात्रिनाशश्च	रात्रिनाथश्च	४८	१	०णुदक्ष०	०णुर्दक्ष०
१३	३	सुषुम्ण	सुषुम्णा	४९	३	मूलो	मूलं
१६	१०	सुषुम्ण	सुषुम्णा	४९	४	०स्तस्ति	०स्ताङ्गुलि०
१७	५	वैनतेयस्तुति०	वैनतेयः स्तु०	४९	१३	स्तथा ॥ भ्फ ॥	स्तथा ।
१७	६	पञ्चमी	पञ्चमो	४९	१४	चञ्चलः ॥	चञ्चलः ॥भ्फ॥ ३४
२१	६	शिवः	शिरः	५१	१	नाभिभद्रो	नाभि-भद्रे
२२	१६	अर्कमाता	अर्द्धमात्रा	५५	१०	दक्षिणो मू०	दक्षदोर्मू०
२२	१६	नादो बिन्दुः	नादोऽर्द्धेन्दुः	५६	४	०दो मू०	०दोर्मू०
२३	१६	क्रोधाख्योऽहं	क्रोधाख्यो हूं	५६	६	वान्तश्छ०	चान्तश्छ०
२३	१६	शस्त्रादौ	शस्त्रास्त्रे(दिः)	५७	७	मूलगोविन्दावा०	मूलगो बिन्दुरा
२३	१६	॥ हुँ ॥	॥ हूँ ॥	५७	८	णान्तः स्था०	णान्तस्था०

* संशोधक-मुद्राकरयोः प्रमादात् संजातमशुद्धं सूचीपत्रं च कृपया संशोधनीयम् ।

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धम्	शुद्धम्
५७	१२	थकारकः	दकारकः
५८	४	सेनानी	सेनानीः
५९	४	हृद् दक्ष	हृद्दक्ष
५९	६	दाम वा०	वामवा०
६०	३	लिपिक्र०	लिपेः क्र०
६०	१३	०याविसर्गिणः	०या विसर्गतः
६१	४	स्मृतम्	स्मृतम् ॥ ह्लीं
६१	८	परमेश्वरी	परमेशी च
६१	८	ह्लीं	ह्लीँ
६१	९	ह्लीं	ह्लीँ
६१	१०	शाम्नि-	शाम्निः
६१	११	श्रीं	श्रीँ
६२	१०	०बीजं	बीजं ॥ क्लीं ॥
६२	१०	शक्तिस्त्वसौ	शक्तिस्तु सौः
६२	१०	परा ॥ क्लीं ॥	परा ॥ सौः ॥
६२	१६	शिवो वेद०	शिरो देव
६२	२२	अस्त्रने०	अस्त्रं ने०
६३	१	हेसौः	ह्सौः
६३	२	०राजं	राजो
६३	२	०बीजकम्	बीजकः
६३	४	हनन०…ड्रीं	दहन०…ड्रिं
६३	५	संयुतम्।	संयुतम् ॥ईं॥
६३	७	अर्कमाता	अर्द्धमात्रा
६३	१४	क्रोधका०	क्रोधं का०

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धम्	शुद्धम्
६३	१९	ब्रह्मा इत्यनन्तरं धूम्रभैरव्यलङ्कृतः नादबिन्दुसमायुक्तस्त्रिमूर्त्तिस्तु स मन्मथः इति पठितव्यम्	
६४	११	चन्द्रखण्डविभूषितम्	
			बिन्दुखण्डेन्द्वलङ्कृतम्
६४	१६	तपनादिप०	तपनादिः प०
६५	३	प्रासाद०	प्रसाद०
६५	६	उकार०	ऊकार०
६६	७	भ भैं०	उ भैं०
६६	९	बीजत्रयो	बीजं त्रिभिर्द्य०
६६	९	कथितस्तव…ह्रूं	कथितं तव हुँ
६६	११	बीजार्थन्तु	बीजार्थस्तु
६६	१२	ग गणे०	गो गणे०
६६	१२	औ मतः	औमतः
६६	१८	विभक्त्यन्तं	विभक्त्यर्थं
६६	२१	मुक्त्यर्थो	भुक्त्यर्थो
६७	५	०मात्रार्थका० स्वाहा	मात्रार्थिका
६७	६	प्रियार्थका	प्रियार्थिका
६८	६	संयुता	संयुताः
७३	९	कनिष्ठके	कनिष्ठिके
७८	४	दक्षिणामुष्टि०	दक्षिणमुष्टि०
७९	९	सेन्दुवधू	सेन्दुर्बधूः
८०	१३	०माकर्षणी०	०माकर्षिणी०

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

शुद्धम्
न्यलङ्कृतः
ूर्त्तिस्तु
यम्

लङ्कृतम्
ादिः प०
प्रसाद०
ऊकार०
उ भै०
अभिर्ह्य०
तव हुँ
जार्थस्तु
ी गणे०
औमंतः
भक्त्यर्थं
ुक्त्यर्थो
ार्थिका
ार्थिका
संयुताः
निष्ठिके
मुष्टि०
न्दुर्वधूः
र्षिणी०

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

Nearly ready :—

1. Ānandalahari (आनन्दलहरी) with commentary. Enlarged and Revised 3rd Ed.
2. Tārāvaktisudharṇava (ताराभक्तिसुधार्णवः)

In preparation :—

1. Matsyasūkta (मत्स्यसूक्तम्)
2. Lakṣmī Tantra (लक्ष्मीतन्त्रम्)

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry

Digitized by eGangotri/Sarayu Trust. Funding IKS-MoE-Grant-2 Equipment Heritage Foundation, Jalgaon

CC-0. In Public Domain Sri Aurobindo Library, Pondicherry